

АЛЕКСАНДРА МАРИНИНА СМЪРТ И МАЛКО ЛЮБОВ

Част 7 от „Анастасия Каменская“

Превод от руски: Здравка Петрова, 2002

chitanka.info

Към българските читатели

Много ми е приятно, че книгите ми се превеждат в България и моите любими герои вече ще говорят и на български език. Искрено се надявам, че за вас ще бъде интересно да прочетете не само как и защо се извършват престъпления в Русия, но и за това как живеят сега хората в нашата страна, за какво мислят, мечтаят, на какво се надяват и от какво се страхуват. Моите романи са за любовта, за ревността, за омразата, за отмъщението, за дружбата и предателството, за честта и безчестието, т.е. за това, което е близко и разбираемо за всеки човек, независимо в коя страна живее и на какъв език говори. Надявам се, че прочитът на моите книги ще ви достави поне малко удоволствие. И предварително ви благодаря, че ще ги прочетете. Желая ви успехи, щастие и благополучие!

С уважение и любов:

Александра Маринина

ГЛАВА 1.

Работният ден бързо вървеше към края си, а Анастасия Каменская не можеше и не можеше да въведе ред в многобройните си листове, бележки, статистически таблици. Но се налагаше да го стори, защото днешният петък беше последният ѝ работен ден преди отпуската. И изобщо беше последният ден от моминския ѝ живот. Утре, на тринайсети май, събота, тя — Настя Каменская — щеше да се омъжи.

Когато преди три месеца двамата с Алексей Чистяков подадоха заявление в гражданското, шегите по този повод нямаха край. Всички знаеха, че Настя скоро ще навърши трийсет и пет, че се познават с Чистяков от девети клас и през всичките тези години са били заедно, че Каменская не иска да се омъжва и не изпитва интерес към семейния живот. Ето защо неочакваното ѝ решение породило у познати и колеги порой от въпроси, кой от кой по-ехидни и нетактични. Някои оглеждаха с подозрение слабата ѝ фигура, търсейки признаци на развиваща се бременност, други твърдяха, че Чистяков е получил покана за работа в Станфордския университет и единствено перспективата за спокоен живот в чужбина в ролята на професорска съпруга е подтикнала Анастасия да направи тази толкова неочаквана стъпка. Трети, които бяха подочували за няколкото сложни ситуации, в които бе попадала Настя, съчиниха оригиналната версия, според която тя напоследък просто се страхувала да живее сама.

Но каквито и да бяха обясненията, външно поведението на Настините познати беше абсолютно еднакво. Не преставаха да се майтапят с нея, но не криеха и одобрението си. В края на краищата отдавна трябвало да се задоми като хората.

Днес, на дванайсети май, в навечерието на сватбата, всички сякаш бяха побеснели. Не минаваха и двайсет минути, без някой да се обади по телефона или да нахълта в кабинета ѝ, е поредната си идиотска шегичка. Дори сериозният Игор Лесников, който трудно се

усмихваше, я покани да обядват заедно и когато получи учтив отказ, подхвърли иронично:

— А, разбира се, днес можеш и да погладуваш. От утре ще си имаш вкъщи личен готвач.

Настя не се обиди, защото прекрасно разбираше за какво намеква Игор. Тя беше патологично мързелива във всичко, което не бе свързано с работата. Наистина не умееше да готви, не обичаше да обикаля магазините, а вкъщи все гледаше да се храни така, че количеството на немитите чинии да бъде минимално. За сметка на това Льоша беше цар и бог не само в математиката, но и в кухнята. Откак родителите на Настя замениха големия си апартамент срещу две гарсонииери и оставиха вече голямата си дъщеря да живее самостоятелно, Льоша пое грижата за здравето на приятелката си, защото ако не идваше поне веднъж в седмицата да ѝ сготви, тя така и щеше да поминува със сандвичи и неимоверни количества силно кафе.

С огромна изненада научи, че вестта за предстоящото ѝ омъжване е стигнала не само до приятелите ѝ. Всъщност във факта, че много хора я бяха научили, нямаше нищо странно, но тя не бе предполагала, че тази сватба може да интересува някого друго освен старите ѝ познати. Излезе, че не е била права. Преди няколко дни отиде в градската прокуратура при следователя Олшански и в кабинета му завари един човек, когото самата тя бе разобличила преди няколко месеца и който сега лежеше в следствения изолатор.

— Нямах късмет — кисело се позасмя той. — Ако се бях удържал до май, вече никога нямаше да ме хванете.

— Защо смятате така? — поинтересува се Настя. — Къде щяхте да се денете?

— Никъде нямаше да се дяна, но вие щяхте да сте вече омъжена — обясни кандидатът за най-строгото наказание.

— Е, и какво от това?

— Ами нищо. Нямаше да ви се занимава с мен. Само старите моми могат да те ухапят като булдог, защото те по принцип мразят всички мъже. А мозъците на омъжените са заети с други неща — те вече не работят, а просто си изкарват работното време и получават заплата. Така че бройте ме за човек без късмет.

Когато се върна на „Петровка“, Настя разказа за този разговор на началника си — полковник Гордеев.

— Видя ли! — тържествуващо възкликна той. — А аз какво ти разправях!

— Че какво сте ми разправяли? — слиса се тя, недоумявайки какво толкова е въодушевило Виктор Алексеевич.

— Нали съм ти казвал, че най-страшното оръжие на детектива е неговата репутация. Не умението му да стреля, не бързите му крака, не черният пояс за карате, а именно репутацията. Ти си ми малкото тихо момиченце, никой не те вижда и познава, седиш си в кабинетчето и съчиняваш аналитични справчици за мен. Нали така? Обаче виждаш — нашият криминален свят те обсъжда. Значи си им интересна. Значи си опасна за тях. Щом сами си го признават, това е най-вярната оценка. Запомни, Стасенка: детектив, за когото криминалният свят не знае нищо, не струва и пукната пара. Защото щом не го знаят, то този детектив не им е интересен. А щом не им е интересен, значи не е заплаха за тях. Тоест някой престъпник е минал през ръцете на такъв детектив и не го е забелязал, не го е запомнил. Схващаш ли сега?

— Я стига, Виктор Алексеевич! — вяло реагира тя. — Какъв детектив съм аз? За смях на кокошките. Аз съм аналитик, а не детектив.

— Абе смей се ти, щом ти е смешно — добродушно ѝ разреши полковникът. — Ще видим докога ще се смееш.

Това беше преди четири дни и тогава Настя Каменская дори не подозираше колко прав е началникът ѝ. И днес, в навечерието на сватбата ѝ, дори през ум не ѝ минаваше, че след по-малко от денонощие ще се убеди, че престъпниците знаят не само името ѝ. Но това щеше да стане утре, а сега тя седеше в кабинета си на „Петровка“ 38 и методично сортираше купчините листове, насъбрали се в сейфа и в чекмеджетата на бюрото ѝ.

Към седем и половина ѝ се обади вторият ѝ баща:

— Детко, ще дойдеш ли с мен на летището да посрещнем майка ти?

Настя се почуди какво да отговори. Не беше виждала майка си няколко месеца, но нали и без това щяха да се видят утре! А тя имаше още толкова работа за вършене...

— Ясно — сухо каза вторият ѝ баща. — Пак си затрупана с работа.

— Их, татенце! — умолително проточи тя. — Преди отпуската трябва да въведа ред и ти прекрасно го знаеш.

— Знам — омекна Леонид Петрович. — Слава богу, поне прояви разум и си взе отпуска. Добре, ще отида сам.

— Благодаря ти, татенце — искрено каза Настя. — Ще се видим утре.

Господи, каква късметлийка е! Вторият и баща, когото тя, откак се помни, нарича татко и който винаги я разбира от половин дума, защото и той дълги години бе работил в милицията. Началник, с когото през всичките осем години нито веднъж не бе имала проблеми. И Льоша, който не само я обича, но познава и кътните ѝ зъби, тъй че никога през всичките години на дружбата им не е грешил спрямо нея. Вярно, на Настя ѝ трябваше доста време, за да разбере, че именно това е най-ценното в човешките отношения, а не някаква африканска страст и тем подобни глупости. Щом най-сетне проумя тази проста истина, тя веднага се съгласи да се омъжи за Чистяков. Но се оказа буквално невъзможно да обясни това на когото и да било. Външно всичко изглеждаше така, сякаш се е съгласила на брака им с него само защото той ѝ подари компютър. Дори най-близкият ѝ колега, Юра Коротков, не можа да я разбере.

— Льошка получил голям хонорар за един учебник и ми купил компютър — разказваше му Настя. — А после дойде да ме посрещне на автобусната спирка и започна да ме разпитва дали не искам да отида на почивка някъде на Средиземно море. Разбираш ли? Вкъщи вече ме е чакал разопакованият компютър, а той върви до мен по улицата и ме пита искам ли да похарча тези пари за курорт.

— Ами ако беше се съгласила? — недоумяваше Коротков. — Ако беше поискала да идеш на курорт, а той вече е похарчил парите? Тогава какво?

— Ами точно там е работата, че той е бил сигурен в отговора ми — взе да му обяснява разпалено Настя. — Толкова добре ме е опознал, че е знаел с абсолютна сигурност кое предпочитам. Макар никога да не съм споменавала пред него, че ми трябва компютър за работата или че искам да почивам на Средиземно море. Представи си, че жена ти всяка сутрин ти поднася пържени яйца, защото няма време да ти приготви нещо по-солидно за закуска, а ти не се задоволяваш само с един чай. Като се имат предвид традиционно намиращите се вкъщи продукти, тя

може да ти предложи или кренвирши, или пържени яйца, но ти не понасяш кренвиршите, затова всяка сутрин получаваш своите пържени яйца. И не щеш ли, ситуацията се променя, наличните продукти са коренно различни. Вече не са само яйцата, а има разни специални млека, салати от скариди и омари, ананасово-бананов десерт, пресни стриди и барбекю. Ще може ли тя, без да ти зададе нито един въпрос, да избере с абсолютна точност онова, което би искал да хапнеш за закуска? Забележи: по-рано тя не е била принудена да решава подобна задача, защото от такива неща у вас и помен не е имало. Нито ти, нито тя някога сте яли такива неща, а още по-малко сте обсъждали вкуса им. Ще може ли?

— Едва ли — поклати глава Коротков. — Пък и аз сигурно няма да мога да избира. От всичко, което изреди, съм опитвал само кисело мляко.

— Ето виждаш ли! Та и Льошка така. Той никога не бе обсъждал с мен въпроса как бих искала да похарча три хиляди долара. Откак се помня, не съм притежавала толкова пари, той — също, тъй че не е имало какво да обсъждаме. А когато те се появила, той съвсем безпогрешно определи какво бих направила с тях. За да го стори, трябвало е не само да ме познава, но и да ме усеща като самия себе си. Именно тогава разбрах, че никога в живота си няма да имам друг такъв Льошка.

— Има си хас! — скептично се усмихна Коротков. — Никой нормален мъж не би търпял безкрайната ти работа и невероятния ти мързел. Признай си: просто ти се е приискал семеен уют, но създаден с чужди ръце, така че не ми изнасяй лекции за възвишени чувства. Сякаш не те познавам!

— Ама и ти си един, Юрка! — въздъхна Настя. — Вечно опошляваш всичко.

Историята с компютъра не убеди никого, но истината си беше точно такава. И днес, в петък, към девет часа вечерта, докато заключваше вратата на кабинета си и мислено се сбогуваше с него за почти месец и половина, Анастасия Каменская си помисли, че всъщност не прави грешка, като се омъжва.

По пътя към метрото си спомни, че беше намислила да купи подарък за брат си. Александър Каменски, синът на Настиния баща от втория му брак, също щеше да се жени, и също утре. Беше по-млад от

нея със седем години и бе прекарал живота си в напрегнати бизнес дела, сред скучни и сухи сметки и купчини долари. Беше се женил веднъж — сполучливо, но скучно и не си бе представял живота като празник, докато не срещна едно невероятно момиче, което го обичаше пламенно, искрено и абсолютно безкористно. Доста време и усилия бяха необходими на Саша, за да повярва в това, но пък после в миг се превърна във вълшебник, за когото най-висша наслада беше да прави подаръци и да върши чудеса. Когато научи, че сестра му, която бе изиграла голяма роля в отношенията му с Даша, се омъжва на 13 май, той задейства всичките си способности и пари, за да успее да се разведе и да уреди бракосъчетанието си с новата съпруга за същия ден. Естествено искаше двете сватби да се състоят в една и съща ритуална зала, но тук не помогнаха никакви връзки: браковете се регистрираха по местожителството на единия от младите съпрузи. Изключение беше единствено Дворецът на бракосъчетанията, където регистрираха всички, но Настя не даваше и да се издума за това: никакви дворци, никаква помпозност, всичко трябва да стане бързо, тихо и скромно.

Неговият грандиозен замисъл беше първо Настя с Алексей и той с Даша да отидат в десет сутринта в едната ритуална зала, където да се бракосъчетаят те, а сестра му и нейният годеник да им бъдат свидетели, после да се качат в колата и да отидат в другата, където Настя и Льоша да регистрират брака си, а те с Даша да им бъдат свидетели. След това всички заедно да поемат към ресторанта, където за скромния обяд ще ги чакат четирите родителски двойки.

— Дали ще е добре? — съмняваше се Настя, която изобщо не възнамеряваше да превръща встъпването си в брак във вселенски празник. — Не мисля, че нашият общ баща ще се чувства добре в присъствието на двете си съпруги — предишната и настоящата.

— Ох, Ася, не си измисляй! Колко години са минали — това вече не може да развълнува никого. Напротив, сигурен съм, че е правилен ход. Ти направи толкова много за нас с Даша, че не мога да не присъствам на твоята сватба и не искам да празнувам моята без теб.

— Ами тогава не биваше да ги уреждаш в един и същи ден — ядоса се Настя. — Ти сам създаваш затруднения, а после всички с героични напъни трябва да ги преодоляваме. Можехме да се оженим в две поредни седмици, какво лошо има?

— Ами празникът? — възмути се брат й. — Нали целият смисъл е там — да бъдат в един ден. Толкова красива история! После ще празнуваме и годишнините си заедно. Ася, ти живееш с бедняшките си представи от съветско време, не разбираш какви празници може да прави човек сега. Вярно, тази година ние вече не можем никъде да отидем след сватбата — Дашка ще ражда след два месеца. Но догодина ще можем да отпразнуваме първата си годишнина например... в Мадрид. Втората годишнина — във Виена. Третата — в Париж. Ще пътуваме четиримата, ще го превърнем в традиция, красива традиция, която ще спазваме и поддържаме, а всички ще ни се чудят, ще ахкат и ще клатят глави, защото никой друг няма да има такъв забележителен празник — братът и сестрата и техните съпрузи празнуват едновременно своите сватбени годишнини.

— Саша, съобразявай намеренията си с моето материално положение — отвърна му раздражено Настя. — Аз няма да отида нито в Мадрид, нито във Виена, нито в Париж — никога няма да имам пари за това. Милионерските ти фантазии ме вбесяват.

— Върви по дяволите! — избухна в смях Александър Каменски, който до такава степен бе заслепен от любовта си, че на никого не позволяваше да хвърля сянка върху създадения от самия него прекрасен свят. — Ти си моя сестра и аз ще те разхождам по света с мои пари.

Той успя да се наложи и утре предстоеше да отпразнуват две сватби наведнъж. Настя отдавна бе купила подарък за Даша, но все отлагаше покупката на подарък за брат си. Все пак трябваше да се заеме с това тази вечер.

На Пушкинския площад тя се качи на тролея и отиде на Арбат. Смътно си спомняше, че точно там в един павилион бе виждала разкошен комплект писалищни принадлежности за делови човек. Както се придвижваше бавно от павилион към павилион и преодоляваше с усилие изкушението да си купи голям буркан с кашкавалени топчета, Настя изведнъж забеляза някаква кола, която й се стори позната. След секунда си спомни чия е, но нещо неприятно се наби в очите й. Съсредоточи се и отново хвърли поглед към колата. На задната седалка имаше яркочервено лачено манто с черни украси. Тя добре си спомняше това манто — в Москва рядко се срещаха такива.

Настя бавно огледа улицата и видя малко кафене на открито. Собственикът на колата и притежателката на скъпото екстравагантно манто седяха на една маса с гръб към нея и оживено разговаряха. Всъщност Настя нямаше причина да се интересува от тях, но все пак, все пак...

Отиде бавно до щанда, взе чаша кафе и паста и седна на съседната маса, като се постара двойката да не я забележи и същевременно от мястото си да чува добре разговора ѝ.

— ... много е горещо. Едни познати ходиха през юли и казват, че може да пукнеш, както не си свикнал. Там трябва да се ходи по-късно, през септември — чуваше Настя капризното гласче на момичето.

— Но нали миналата година ходихме с тебе през юли! — възрази събеседникът ѝ. — Мисля, че си беше екстра. Ти дори не почерня.

— Ама че сравнение намери! — изсумтя презрително момичето. — Та ние бяхме в Коста Брава, там климатът е съвсем друг! А в Турция през юли ще откачим.

— Казаха ми, че в Турция имало едно място, най-чистото екологически, било много хубаво дори през юли — не се предаваше младежът. — Борове, пясък, чист въздух...

— Кое е това място? — недоверчиво попита приятелката му.

— Ами... как беше... По дяволите, забравил съм как се казваше!

— Кемер — изрече високо Настя, без да обръща глава към тях.

— Именно — Кемер! — зарадвано подзе мъжкия глас.

— Между другото не е прилично да се подслушва — обади се предизвикателно момичето. — Както и да се намесвате в чужди разговори.

Настя внимателно остави чашката на масата и се обърна към тях. В първата секунда те не я познаха. После младежът силно пребледня, а по скулите на момичето, обратно — избиха червени петна.

— На ваше място не бих бърбила много за приличието — спокойно отвърна Настя. — Онова, което направихте, много добре подхожда на един член от Наказателния кодекс, а именно на члена за даване на лъжливи показания.

— Не можете да го докажете! — пламна момичето. — И изобщо това не е вярно.

— Кое не е вярно? Че миналата година сте били заедно на курорт ли? Че се познавате отдавна, и то много добре?

— И какво от това? — продължи да се опъва онази. — Какво като се познаваме?

— Ами нищо — въздъхна Настя. — Просто алибито на вашето приятелче изглеждаше много убедително именно защото вие, случайната минувачка, категорично го идентифицирахте като човека, с когото сте се сблъскали на улицата точно в момент, когато в другия край на града беше извършено престъпление. А щом всъщност се познавате, картинката изглежда съвсем другояче.

— Много важно, делото вече е приключено! — намеси се най-сетне и младежът.

— Както сме го приключили, така и ще го възобновим — сви рамене Настя. — Колко му е!

Двойката явно не бе очаквала подобен обрат. Очевидно бяха сметнали, че щом едно дело е приключено, то е завинаги. Сигурно никой не им бе обяснил, че делата за неразкрити престъпления дълги години не отиват в архив. Те остават висящи и по всяко време производството по тях може да бъде възобновено.

Настя допи кафето си и стана.

— В понеделник ще съобщя на следователя за нашата трогателна среща, пък той да решава. Не е изключено да извадите късмет и да не се обърне внимание на съобщението ми. Но все пак ви предупреждавам.

Двамата мълчаливо я сподириха с поглед. След този разговор Настя изпита някакво неприятно чувство. Ясно си припомни пребитото и изнасилено момиче, което при идентифицирането не се държеше твърде уверено, защото от уплаха и болка не бе запомнило добре лицето на престъпника. За сметка на това тази малка кучка, която всяка година ходи по модни курорти, твърдо заяви, че е видяла младежа на съвсем друго място. Добре го била запомнила, защото, видите ли, бил от типа мъже, които ѝ харесвали най-много. И не излъга тази мръсница — той наистина ѝ харесваше.

След като най-сетне купи подарък за брат си, Настя влезе в една телефонна кабина и се обади на следователя.

— Константин Михайлович, извинете, че ви безпокоя вкъщи, но утре ми предстои напрегнат ден. А от понеделник съм в отпуска.

— Нищо, нищо, казвай.

— Току-що научих, че Артюхин е имал фалшиво алиби. Жената, която го идентифицира като човека, който я попитал за някакъв адрес, всъщност му е стара приятелка.

— Я виж ти! — подсвирна Константин Михайлович. — Значи здравата са ни метнали?

— Така излиза. Споменах им, че могат да бъдат спокойни до понеделник.

— Добре, Настася, разбрах те. Утре започвам проверка, само ми кажи на какво именно.

— Миналата година са ходили заедно на курорт в Испания — в Коста Брава, през юли. Значи се познават най-малко от година.

— Ах, мизерниците! Я чакай — сепна се той, — ти нали утре вдигаш сватба? Или греша?

— Не, не грешите.

— Ами защо тогава...

— Е, нали сватбата ми е утре, а не днес. Днес още съм на работа.

— Каменская, да ти е казал някой, че си малко откачена?

— Редовно ми го казват. Вие ще бъдете сто и деветнайсетият.

— Слава богу, значи освен мен, на света има още сто и осемнайсет нормални хора. И бъдещият ти съпруг ли е сред тях?

— Не — усмихна се тя, — той е още по-откачен от мен. Когато идва у дома за събота и неделя, си носи книжата и се опитва да напише нещо.

— Е, търкулнало се гърнето, та си намерило похлупака. Желая ти всичко най-хубаво. А на Артюхин ще му видя сметката. Омъжвай се и за нищо не се тревожи.

Тя се прибра към единайсет и половина. Чистяков седеше в кухнята и редеше пасианс. И той като Настя изобщо не се вълнуваше от утрешното мероприятие. Може би защото прекалено дълго бе чакал и през тези години се бе уталожил.

— Льошик, нали не ми се сърдиш? — попита тя плахо още от прага. — Извинявай, слънчице, толкова работа ми се беше натрупала, дори не отидох да посрещна мама. А трябваше да купя и подарък за Саша...

— А мен не трябваше ли да предупредиш? — сърдито отвърна Чистяков. — Стана среднощ, а ти се мотаеш по улиците. Ще ядеш ли?

— Ще ядеш. Тоест ще ям — поправи се тя.

Като гледаше с какъв апетит Настя лапа салатата, Льоша омекна. Нали е жива и здрава — това е достатъчно. Бездруго не може да я промени. Пък и май не е необходимо.

Еля Бартош разкопча поредното украшение и го свали от врата си.

— И това не става — каза с въздишка. — Прекалено е ярко и отвлича вниманието от роклята. Какво друго имаме?

— Успокой се най-сетне — раздражено отговори Тамила. — Подготвяш се така, сякаш това е единственото събитие в живота ти и вече няма да има други. Знаеш ли какво казваше навремето дядо ти, професор Берекашвили? Че в нашия живот има само едно събитие, което никога не се повтаря — защитата на кандидатска дисертация. Човек може да напише и защити дори пет дисертации, но само една от тях — първата — ще бъде кандидатска, а всички останали ще са вече докторски, дори да са по абсолютно различни специалности. А да се омъжваш можеш десетки пъти, докато те държат краката. Ето защо не бива да приемаш утрешното събитие като нещо прекалено сериозно и отговорно. Чудо голямо: ще отидете в гражданското, после ще поживеете няколко месеца, ще спите до насита заедно, ще утолите младежкия си глад, сетне ще ти омръзне до смърт и ще хукнеш да се развеждаш.

Еля наведе глава и тежко се отпусна на стола, без да обръща внимание, че мачка разкошната си сватбена рокля. По бузите ѝ тихо рукнаха сълзи, тя подсмръкна и избърса лицето си с длан.

— Хайде-е, започна се! — сухо отбеляза Тамила, която внимателно подреждаше в кутийките разхвърляните по масата скъпи украшения. — Толкова си нервна, мила, че човек не може вече дума да ти каже. Стегни се, инак на хората ще им бъде трудно да общуват с теб. Не разбираш от шегата, обиждаш се от нищо и никакво, веднага се разплакваш. Характерът ти е просто отвратителен!

При последните думи на майка си момичето скочи и избяга в стаята си. Майка ѝ никога не бе крила недоволството си от избора на

Еля. Дъщеря на горд и независим грузински учен и известна писателка от дворянския род Берсеневи, самата тя навремето се бе омъжила за унгареца Ицван Бартош, син на акредитиран в Москва дипломат. Чуждестранните делови връзки по линия на семейството на мъжа ѝ, съчетани с фамилните скъпоценности на рода Берсеневи, бяха позволили на Тамила Бартош да води доста приятен и лек живот, да блести по приеми и делови обеда, придружавайки съпруга си при неговите пътувания — отначало на гости у живеещи в чужбина роднини, а после — във връзка с напълно легални бизнесдела. Ярка, свободомислеща, с изразително гърбоносо лице и гъсти гарвановочерни къдрици, с висок бюст и пищни бедра, Тамила бе постоянно в центъра на вниманието и на нейните четирийсет и пет години далеч не ѝ липсваха обожатели. А че значителна част от тях бе съблазнена далеч не от личните ѝ качества, а изключително от връзките и богатството на Ицван — това и през ум не ѝ минаваше. Израснала в семейство от елитарната интелигенция, свободно владееща немски и унгарски, от малка свикнала с богатството, любовта и всеобщото внимание, тя и до ден-днешен възприемаше своята привлекателност като нещо, разбиращо се от само себе си, нещо, което е съществувало винаги и ще изчезне само заедно с нея.

Естествено си бе представяла бъдещия си зет по съвсем определен начин. Тази представа нямаше нищо общо с добросъвестния очилат аспирант, който живееше с майка си — гол като пушка, без блестящо бъдеще. Вярно, Пища (подчертавайки произхода на мъжа си, Тамила произнасяше и домашното галено име на мъжа си по правилата на унгарския език), та Пища би могъл да уреди добра кариера на момчето, да го привлече в бизнеса си, може би дори да го вземе за съдружник. Но дали би си струвало? Аспирантът далеч не изглеждаше като къс самородно злато, за чиято обработка би имало смисъл да се пилеят време и пари. Обикновен глупчо, без делови нюх, без склонност към финансова дейност, без нужната ловкост и енергичност. След като се вгледа в него по-внимателно, Тамила реши, че цялата работа е в невероятната му сексуалност, на която нейната глупавичка млада дъщеря не може да устои. Момчето бе толкова сексуално, че дори свръхопитната в тези работи Тамила го усещаше. Когато са задействани толкова мощни природни механизми, всяко препятствие само усилва взаимното привличане, мъдро прецени

майката, тъй че е безсмислено да се опитва да придума дъщеря си и да отмени сватбата — така би могла само да навреди. Нищо, нека се оженят, цинично си мислеше Тамила, да се чукат до припадък и отвращение, а после ще може кротичко да ги разведе. Само трябва още от началото да избие от главата на дъщеря си заблудата, че небесата ни дават съпруг веднъж завинаги — в бедност и богатство, в мъка и радост, в болест и здраве, докато смъртта ни раздели... и тем подобни глупости. Нека Елена още сега, в навечерието на сватбата си, да разбере, че утрешното събитие е нещо съвсем обикновено, а не изключително, че такива събития ще има в живота ѝ — дай боже! — още много.

Еля излезе от стаята си със зачервени очи и подпухнало лице. Беше облечена не в разкошната бяла рокля, а с изумруденозелен лъскав клин и дълъг почти до коленете блузон на сиви и зелени цветя. Гъстата ѝ черна коса бе вдигната високо на тила, закрепена с шнола, и откриваше трогателно тънко, крехко вратле. Момичето имаше плътни, красиво очертани устни, покрити с тъмно червило.

— Отивам у Катя — предизвикателно съобщи тя на майка си, очаквайки поредния взрив на кавгата.

Беше вече осем вечерта, би трябвало да си легне по-рано, та утре да изглежда добре, тъй като щеше да става много рано: още в седем щеше да дойде Наташа да направи прическата ѝ, в осем — Галя, за да я гримира, после маникюристката, а в девет и половина трябваше да е вече в колата на път за гражданското. Ритуалната зала отваряше в десет и Тамила настоя да им определят час веднага след отварянето. Дъщеря ѝ трябваше да бъде първа, а не да чака на опашка заедно с останалите.

— Върви! — равнодушно сви рамене майка ѝ. — Пак ще си легнеш късно и утре ще изглеждаш като маринована риба. Защо аз да се притеснявам, ти се омъжваш — сватбата си е твоя, не моя.

Еля мълниеносно изхвъркна от апартамента и силно затръшна вратата, за да не се разплаче отново. Понякога люто мразеше майка си. И през последните месеци това понякога се случваше толкова често, че спокойно можеше да се нарече почти винаги.

Близката ѝ приятелка Катя живееше в съседния вход. Някога момичетата бяха съученички, после заедно кандидатстваха в университета. Катя се представи блестящо, а Еля получи двойка още

на втория изпит. Сега Катя беше вече в трети курс, а Еля още се мотаеше, редовно ходеше в чужбина — ту с родителите си, ту на екскурзия — и се преструваше, че изучава история на киноизкуството. Тамила, която не бе работила нито ден в живота си, смяташе това за напълно нормално — трябваше само да намери подходящ съпруг за дъщеря си, такъв, който би могъл да поддържа подобно съществуване на нужното ниво.

Катя страшно се изненада, когато видя приятелката си.

— Еля? Случило ли се е нещо?

— Нищо не се е случило. Дойдох да си побъбрим.

— Вечерта преди сватбата? — недоверчиво попита Катя. — Нямах ли си друга работа?

— Ако ти преча, ще си отида — избухна Еля. — Какво, лош момент ли улучих?

— Какво говориш, влизай! — успокои я Катя. — Просто много се учудих. Обикновено младоженките в навечерието на сватбата са заети с какво ли не — коли, гости, продукти и тем подобни. А после до късна нощ седят с избраника си в някое потайно кътче и си мечтаят как утре по това време ще правят същото, само че вече на законно основание.

— Не знам как се държат младоженките — ядосано каза Еля. — Ти си ми единствената приятелка, но още не си се омъжвала.

— А, през тези три години почти половината момичета от нашия курс се омъжиха — засмя се Катя, — тъй че съм се нагледала на младоженки. Ще пиеш ли чай?

— Бих хапнала нещо — смутено призна младоженката.

Катя внимателно я погледна.

— Елена, стига си усуквала! Нали те виждам, че идваш направо от вас — гримът ти е пресен, а си и с чехли.

— Какво от това?

— Тогава защо си гладна? Да не би майка ти да не те храни? Или пак сте се скарали с нея и си хукнала подплашена, дори си забравила да се обуеш?

Устните на Еля затрепкаха и след секунда тя вече ридаше на рамото на приятелката си.

— Защо мама толкова го мрази? Какво лошо ѝ е сторил?

— Еленка, мила, защо трябва тя да го обича, кажи ми! Ти трябва да обичаш своя Валера — и го обичаш. Не искай от майка си вкусът ѝ да съвпада с твоя.

Катя галеше по главата разплаканото момиче и тъжно си мислеше, че нейните доводи май са доста сложни за добродушната, но ограничена Елена. С нестихваща болка отново и отново си задаваше въпроса: какво бе намерил в това глуповато момиче блестящият бъдещ учен Валерий Турбин? Беше аспирант към Катедрата по философия и Катя се запозна с него, когато той цял семестър води семинарни занимания в тяхната група. Турбин веднага забеляза рядко способната студентка сред общата маса третокурсници, само с нея можеше да разговаря на езика, на който бе свикнал да общува с професори и доценти. Взаимният интерес скоро прерасна във взаимна симпатия, която плавно премина в привличане — и кой знае докъде щеше да се стигне, ако безделницата Еля не бе решила веднъж да отиде с приятелката си в института, за да ѝ окаже морална подкрепа, докато тя се явява на изпит по социална психология. В аудиторията Катя се сражаваше с въпросите от билета си в компанията на преподавателя, а в коридора Елена, подпряна на един перваз, ѝ съчувстваше заедно с младия аспирант, който случайно бе минал от тук. Още с излизането си от аудиторията от един бегъл поглед Катя разбра какво се е случило. Но Еля и Турбин си обясниха внезапно ѝ преbledняване с пренапрежението и вълнението от изпита.

Катя се примири веднага — по характер не беше боец и не влезе в битка с Еля за мястото до Турбин. Раната още не бе заздравяла, но нали Катя неслучайно си бе избрала специалност, в която изучаваше философия, социология и психология! Занимаваше се с нещо, което лесно ѝ се удаваше, което ѝ бе близко, ясно и интересно. И успя да раздели в сърцето си любовта към Валерий Турбин и приятелството към своята съседка и приятелка Еля Бартош. Дълбоко в душата си дори малко съжаляваше Еля: та тя нямаше нито приятели, нито работа, която да я интересува, нито изобщо някакви интереси. При такъв живот романтичната история наистина се превръща в център на съществуването, на помислите, на чувствата и всичко, което я заплашва, се възприема като катастрофа или поне като трагедия. В моя живот, каза си Катя, дай боже, ще има и други интересни и умни мъже, а къде би ги намерила Елка? Та тя не ходи никъде, с никого не общува,

вярно, пътува в чужбина, но в тези туристически групи се събират предимно жени, ако се случи и някой мъж, той непременно е с жена си или с детето си. Самотните богаташи не пътуват с екскурзионни групи. Еля не може да се запознае с някого и на улицата — още от малка строго са ѝ внушили, че това не бива да се прави. Вярно, на Елка не ѝ пукаше от родителските забрани, но пък и сама прекрасно разбираше: при положението на баща ѝ никой от семейството няма право да рискува със случайни познанства. Така можеш да доведеш вкъщи собствения си грабител или убиец...

Еля най-сетне се успокои и момичетата си бърбиха почти до единайсет часа. Когато се прибираше, Еля извади от пощенската кутия вестниците и малък бял плик. На него нямаше адрес и тя замислено го повъртя в ръцете си, размишлявайки дали да го отвори, или да го отнесе на родителите си. Любопитството победи, Еля разкъса плика и извади сгънат на четири лист. На него с едри печатни букви пишеше:

„НЕ ПРАВИ ТОВА! ЩЕ СЪЖАЛЯВАШ.“

ГЛАВА 2.

Настя тъкмо бе застанала под душа, когато на вратата се позвъни. Льоша отвори и в жилището като вихър нахлу Даша — очите ѝ грееха. Беше бременна в осмия месец и затова вместо в сватбена рокля, беше облечена в лек костюм от кремава коприна, състоящ се от широк свободен панталон и дълга клоширана блузка с красиво падащи гънки. Бременността не бе развалила лицето ѝ, оброчено с гъсти коси с цвят на мед и узряло жито. Огромните ѝ сини очи гледаха ласкаво и приветливо и в добре ушития си костюм тя изглеждаше не толкова като бъдеща майка, колкото като чаровна дебеланка.

— Така си и знаех — още спите! Хайде, Анастасия я знаем, тя си е сънливка и мързеливка, обаче ти!

— Какво аз? — учуди се Чистяков. — В гражданското трябва да бъдем в десет, а сега е още осем.

— Ами обличането? Гримирането? Ами купуването на цветята? След един час Александър ще ни вземе с колата, а вие с Настя още се мотааете.

— Стига де — взе да успокоява Льоша бъдещата си роднина, — има време. Не се тревожи, вредно е за теб.

— Къде е булката? — строго попита Даша.

— Под душа, разсънва се.

— Готов ли е костюмът ѝ?

— Не знам — смути се Чистяков. — Не съм я питал.

— Така си и знаех! Сигурно дори не е намерила време да провери дали всички копчета са си на мястото и не трябва ли да се изглади! Върви да приготвиш закуската, а аз ще погледна костюма.

Чистяков покорно се потътри към кухнята да вари кафе, а от стаята до него долитаха въздишките и вайканията на Даша:

— Господи, къде ли е завряла блузката, която ѝ казах да облече? Тук някъде беше... Разбира се, полата трябва да се изглади... Не, това не е младоженка, а истинско недоразумение... Има ли поне ютия в тази къща?

Когато излезе от банята, Настя бе поразена от резултатите от бурната дейност на Даша. Всички дрехи от гардероба бяха разхвърляни по дивана и фотьойлите, а наред стаята Даша, застанала на колене върху тънко памучно одеяло, постлано на пода, гладеше черната пола на Настя.

— Защо стоиш като препарирана? — попита я, без да се обръща. — Върви бързо да си изпиеш кафето и започвай да се занимаваш с лицето си.

— Нужно ли е? — предпазливо се опита да възрази Настя, която мразеше да се гримира, макар да признаваше, че с умело поставен грим става много по-привлекателна.

— Ха, как можа да го кажеш! Как да не е нужно? Анастасия, без пазарлъци, отдавна сме се разбрали за всичко. Съгласих се да не си купуваш рокля специално за сватбата и да облечеш нещо, което имаш, но ще имаш добрината да се гримираш. — Извърна се и погледна бъдещата си зълва, която стоеше боса и увита в дълга хавлиена кърпа. — Ама, Настя, моля те! — нетърпеливо възкликна Даша, като продължаваше настървено да движи ютията по полата. — Не ми късай нервите, размърдай се! Ще закъснеем!

Когато точно в девет на вратата позвъни Александър Каменски, Настя бе изпила вече две чаши кафе и с изгладен костюм стоеше пред огледалото в банята и нанасяше грима на лицето си.

— Ася! — извика брат ѝ от антрето. — Имаш писмо.

— Какво писмо?

— Не знам. На вратата стърчеше плик. Без адрес.

Настя остави четчицата и излезе при брат си. Разцелуваха се и се заоглеждаха взаимно присмехулно, но придирчиво.

— Е, как е? — попита Настя. — Ставам ли за младоженка?

— Напълно. Ами аз?

Високият, мършав и грозноват Саша днес изглеждаше като супермен от холивудски филм. Дали защото костюмът му бе ушит от наистина добър шивач, или изразът на лицето му се бе променил, но целият му облик сякаш крещеше: „Аз съм щастливец и мога всичко. Каквото пожелае, то става и никой не може да ми попречи.“

— Дяволски красив си! — усмихна се Настя. — Дай това писмо.

Тя взе подадения ѝ бял плик и нетърпеливо го отвори. На сгънатия четири пъти лист с печатни букви беше написано: „НЕ

ПРАВИ ТОВА! ЩЕ СЪЖАЛЯВАШ.“

Тя не можа да се овладее — силно пребледня, ръцете ѝ се разтрепериха.

— Какво има? — загрижено попита Александър. — Нещо лошо ли?

— Няма нищо, не се тревожи. Разни глупости — отвърна, като се стараеше да не издаде уплахата и вълнението си.

— Ася!

— Сашенка, не се притеснявай. Всичко е наред. Нима никакво отношение към нашата обща сватба. Ако обичаш, иди в кухнята и занимавай пет минути Даша и Льошка, за да не влязат в стаята. Трябва да се обадя по телефона. — Тя затвори вратата, грабна телефонния апарат и набра номера на следователя Олшански. — Константин Михайлович — изрече бързо, — Артюхин явно здравата се е уплашил. Пъхнали са във вратата ми писмо със заплашително съдържание. Да не съобщавам на следователя, тоест на вас, за снощната ни среща, инак съм щяла да съжалявам.

— Пипала ли си писмото?

— Само с нокти и само в края. Учена съм като кучето на Павлов. Никога не пипам с пръсти такива писма — станало ми е рефлекс.

— Къде си?

— Още съм вкъщи. Излизам след десет минути.

— В каква посока тръгваш?

— Първо за Соколники, трябва да бъда там в десет часа, след това, към дванайсет, се връщам в района на Измайлово, а после в два часа трябва да бъдем в центъра, в ресторант „Метропол“.

— Ще прескоча до Соколники към десет и ще ми дадеш писмото. И не се тормози, чу ли, Каменская? Ако наистина си го убедила, че до понеделник няма да предприемеш нищо, той няма да те закача до понеделник. А за два дни аз ще го пипна, дорде се усети — и ще го пипна. Ах, този Артюхин, мръсникът неден!

След като свърши разговора си със следователя, Настя се втурна в банята да довърши грима си. От кухнята до нея долитаха оживените гласове на брат ѝ и неговата годеница, които разпалено обсъждаха какви цветя най-много ще подхождат на Настя — като свидетелка и на Настя — като булка, какви цветя ще трябва да купят за ресторанта и дали ще бъде уместно Саша да поднесе подарък на майката на Настя

— първата съпруга на баща му. Льоша не вземаше участие в дискусиата, във всеки случай Настя не чу гласа му.

Тя вече нанасяше с широката мека четка последните щрихи по лицето си — някакъв невидим руж върху скулите, който трябваше да подчертае овала на лицето, когато от кухнята излезе брат ѝ.

— Е, всичко наред ли е?

— Горещо-долу — отвърна тя, без да откъсва поглед от огледалото.

— В Соколники пред гражданското ще видиш светлосин москвич, постарай се да спреш близо до него, съгласен?

— Добре. А каква е тази кола?

— На един следовател от градската прокуратура. Ще му дам писмото, та експертите да поработят по него, докато аз се бракосъчетавам.

Саша застана зад гърба ѝ, за да вижда лицето на сестра си поне в огледалото и да улови погледа ѝ.

— Ася, ще ти задам един въпрос. Може да е нетактичен, но обещавай ми, че няма да ме излъжеш. Или ще ми отговориш честно, или изобщо не ми отговаряй.

— Добре де, обещавам — измуча тя, докато поставяше подходящо червило на устните си.

— Съжالياваш ли, че се омъжваш? Ето сега, точно в тази минута, ти съжالياваш, че трябва да отидеш в гражданското, вместо лично да занесеш това идиотско писмо на експертите и да им стоиш над главите, докато ти дадат резултата. Нали? А после, след като получеше експертизата, щеше да хукнеш нанякъде и да се захванеш с издирването на човека, който те заплашва. И това ти е много поинтересно, отколкото да се омъжваш. Прав ли съм?

Настя върна бавно стълбчето червило в златистата му гилза и без да се обръща, втренчено се загледа в огледалното отражение на братовото си лице. Очите му бяха също като нейните, буквално същите: много светли, прозрачни, почти безцветни. Белезникави вежди и ресници, тънък прав нос, ясно очертани твърди устни, силно хлътнали бузи под високи скули. Братът и сестрата си приличаха поразително — и двамата бяха слаби и високи, само дето Настя беше просто невзрачна, а Саша си бе направо грозник.

— А ти защо реши, че някой ме заплашва? — бавно попита тя.

— Защото буквите в писмото бяха едри. Докато ти го четеше, и аз забелязах нещичко. Е, ще отговориш ли на въпроса ми?

— Не. Смятай, че съм избегнала отговора.

— Благодаря.

— За какво?

— Задето не ме излъга.

Той обърна Настя към себе си и нежно притисна главата ѝ до рамото си. Макар да бе седем години по-голяма, Саша някак съумяваше да се държи с нея така, сякаш бе по-малката му сестричка, за която трябва да се грижи и да я закриля.

— Обичам те, Настюша — тихичко произнесе Саша и докосна с устни платинената ѝ коса. — Благодаря ти за всичко. Ако не беше ти, аз никога нямаше да бъда толкова щастлив, колкото съм сега. Нищо нямаше да разбера за Дашка и сигурно щях да я нарежа, както преди нея съм зарязвал и други жени. Никога нямаше да събера кураж да се разведа. Или — което е още по-лошо: Дашка можеше да загине. Ти я спаси. Благодаря ти.

Настя внимателно се отдръпна и погали брат си по бузата.

— Сашенка, сега не е време за сериозни разговори. В края на краищата днес имаме празник! Долу трагизмът, изгони го далеч от словата си! Хайде, време е да тръгваме, Даря сигурно се притеснява.

Но Александър не помръдна от мястото си, замислено загледан в отражението на Настя в огледалото.

— Саша, какво ти става? В какви мисли си се задълбочил?

— Ася, ти имаш проблеми. Не настоявам непременно да ми разкажеш всичко, но искам да знаеш: можеш да разчиташ на мен, каквото и да се случи. Ще ти окажа всяка помощ, която е по силите ми. Искам да бъдеш абсолютно сигурна в безусловната ми преданост. Разбрахме ли се?

— Благодаря ти, Санечка. Трогната съм. Честна дума. А сега — стига толкова, време е да тръгваме!

По облените от слънце улици те тръгнаха към Соколники, към ритуалната зала, където на Александър Каменски и Даря Сундиева предстоеше да регистрират брака си. Саша и Настя бяха отпред с неговата кола, а Льоша и Даша ги следваха с колата на Льоша. Отначало Настя се опита да възрази срещу това разпределение, но Даша авторитетно заяви, че младоженецът и булката не бива да

пътуват за тържеството заедно. По пътя няколко пъти спираха край пазари и станции на метрото и Даша придирчиво избираше цветя за себе си и за Настя. Най-сетне в десет без десет стигнаха до гражданското. Светлосиният москвич на Олшански вече стоеше пред входа — същинско просяче редом с два новички сааба, един мерцедес и едно ауди.

Самият Константин Михайлович седеше неподвижно в колата, сякаш дори не бе видял как от пристигналия автомобил слезе Настя. Едва когато тя посегна да отвори вратата на колата му, той трепна и се обърна към нея:

— Господи, Каменская, не можах да те позная! Това ти ли си?

— Разбира се, че не съм — засмя се Настя. — В момента съм в службата си, на „Петровка“. Припознали сте се.

Тя му подаде найлонова опаковка, в която грижливо бе увит пликът с писмото. В отговор следователят ѝ поднесе тъмночервена роза с дълго почти цял метър дебело стебло.

— Заповядай. Холандска е. Няма аромат, но пък ще трае дълго.

— Благодаря ви, Константин Михайлович.

— И аз ти благодаря. Успях да уловя вашия Олег Зубов, придумах го да поеме писмото. Така че сега тръгвам право към него. Ако те интересува, обади се довечера, ще ти кажа резултатите. — Надникна през прозореца и се засмя. — Ами каква е тази бременна принцеса? Твоята свидетелка ли?

— Не, това е булката на брат ми. Сега ще регистрираме тях, а после ще отидем да се женим ние с Льошка.

— Ей, страхотни сте! Кой от двамата е твоят Льошка?

— Рижавият.

— А блондинът значи е брат ти?

— Да. От втория брак на баща ми — една кръв, по-малкият, любимият брат.

— Я виж ти, вие сте почти като близнаци, той е като твоє копие. Явно общото ви татенце има силни гени, тотални победители. Е, хайде, Каменская, желая ти... знаеш какво. Не ме бива много в приказките, а и бездруго знаеш какво е отношението ми към теб, колко те уважавам и ценя и дори по някакъв начин те обичам. Късмет!

— И на вас. Ще ви се обадя довечера — каза Настя и слезе от колата.

Изглежда, Александър беше провел мощна подготовка с управителката на гражданското, защото не се наложи да чакат. Една служителка ги посрещна на входа и любезно усмихната, взе паспортите им и предложи на булката и свидетелката да отидат в стаята за булки, за да се подготвят.

— Буквално след три минути ще ви поканят за регистрацията. Ако желаете след церемонията да пийнете шампанско, можем предварително да го сложим в хладилника.

— А няма ли къде да се пийне кафе? — неволно изтърси Настя.

Минаващата наблизко едра дама с красиви скъпи очила и хубава прическа чу тези думи.

— Извинете, вие ли сте свидетелката на Александър Павлович? — обърна се тя към Настя.

— Не, аз съм свидетелка на неговата булка. Защо, какво има?

— Александър Павлович ни предупреди, че с него ще дойде и сестра му, която днес също се омъжва. Вие ли сте?

— Да.

— Така си и помислих — доволно се усмихна дамата. — Моля да дойдете с булката в кабинета ми.

Даша ситнеше до Настя и стреснато поглеждаше ту нея, ту едрата дама. Кой знае защо, нито Саша, нито Чистяков бяха наблизко и Настя се почувства някак неуютно.

Дамата ги въведе в огромен кабинет, където около голяма ниска маса бяха подредени пет фотьойла, а на самата маса се кипреха ваза с рози, отворена кутия шоколадови бонбони и бутилка шампанско в кофичка с лед.

— Заповядайте, моля — гостоприемно се усмихна дамата. — Аз съм управителката, казвам се Дина Борисовна. Александър Павлович и Алексей Михайлович ще дойдат след малко и всички заедно ще влезете в залата, където ще стане регистрирането на брака. Вие сте Анастасия Павловна, ако не греша?

Настя мълчаливо кимна, напрегнато очаквайки дамата да продължи. Междувременно Дина Борисовна щракна някаква невидима ръчка, чу се бълбукане и след миг пред Настя вдигаше пара чашка кафе.

— Александър Павлович ме предупреди, че сестра му най-вероятно ще поиска кафе — усмихна се управителката, — затова бях

поставила кафеварката в бойна готовност. След регистрацията ще се върнете в този кабинет и чисто символично ще отпразнувате встъпването си в брак. Бонбони, шампанско, чаши — всичко е подготвено за вас.

„Какви чудесии! — помисли си Настя. — Колко ли пари е хвърлил Сашка по тази управителка, че така се старае пред него и пред нас? Дори имената ни е научила — и моето, и на Льошка, не я е домързяло. Обаче Санка, виж го ти! Погрижил се е дори за кафето ми. Сега май започвам да разбирам какво влага в думите уреждам празници. Това означава: да направиш така, че у хората да не остане и сянка от дискомфорт.“

Едва бе успяла да допие силното ароматно кафе, когато се появи Саша и Алексей. В същата секунда се отвори друга врата — от кабинета на управителката към залата за церемонии.

— Александър Павлович, заповядайте с годеницата си и вашите свидетели за пристъпване към церемонията.

Даша изведнъж се смути и не можа правилно да поеме букета си. Бодлите на розите постоянно закачаха тънката коприна на блузката ѝ, едрите, полуразцъфнали пъпки ту скриваха лицето ѝ, ту почти се влачеха по пода. От досада и вълнение сълзи бликнаха от очите ѝ. Помогна ѝ Дина Борисовна, която веднага се озова при Даша и пое букета.

— Дайте го на мен — каза тя. — Така, сега си оправате блузката, косата, застанете, както ви е удобно. Сгънете ръце така, че да бъдат в естествено положение и да не изтръпват. Точно така. Аз поставям в ръцете ви букета и — виждате ли колко добре се получи! Нито бодли ви боцкат, нито розите падат.

Те тържествено влязоха през разтворената врата под звуците на струнния квартет, който свиреше в ъгъла. Настя напрегнато се взираше в хората, изпълнили залата, слушаше думите на служителката и току поглеждаше часовника си. Процедурата не ѝ харесваше. Представи си как ще стои по същия начин — с глупашки вид, наред голяма зала, стиснала в ръце неудобния бодлив букет рози, а някаква непозната жена ще гъгне банални думи за отговорната стъпка, която правят с Чистяков, как от сега и завинаги... взаимна любов... отговорност... грижа... и тъй нататък, и тъй нататък. После бавно, за да успее фотографът да ги снима, трябва да си разменят халките, да се целуват,

да отиват до масата и да се подписват в огромната книга. Потръпна от досада. Ако знаеше, че процесът на регистрирането на брака е толкова мъчителен, доста щеше да си помисли дали да се омъжи. В края на краищата нали вече от петнайсет години живееха с Льошка без каквато и да било регистрация...

— Обявявам ви за съпруг и съпруга... Младоженците, разменете си сватбените халки... Младоженецът, поздравете младоженката... Ако обичате, приближете се и поставете подписите си...

Най-сетне всичко свърши. Настя целуна Даша и сложи в ръцете ѝ поредния букет рози. После и Чистяков добави своята порция бодливо богатство. Дребничката Даша съвсем се изгуби зад купчината цветя, тъй че Алексей я съжали и взе от ръцете ѝ всички букети. Те отново се озоваха в кабинета на Дина Борисовна и Настя с явно облекчение се отпусна в един от фотьойлите.

— Е, Александър Павлович, наред ли е всичко? — грижовно попита управителката. — Мина ли всичко, както го искахте?

— Благодаря ви, Дина Борисовна, всичко беше на ниво. Заповядайте, вдигнете чаша с нас — покани я той.

Пиха шампанско, Саша и Алексей — чисто символично, по половин глътка, защото щяха да шофират, Даша също само докосна с устни златистата пенлива течност, защото правеше всичко, за да роди здраво дете. Виж, Настя — за собствена изненада — с огромно удоволствие пресуши чашата си и помоли да ѝ наляят втора. Шампанското беше невероятно хубаво. А може би, помисли си тя, работата не е в шампанското, а просто съм притеснена, колкото и да е странно. Интересно — защо ли? Защото се омъжвам? Или заради писмото?

* * *

От Соколники до Измайлово пътуваха по същия начин — Саша с Настя и Чистяков с Даша.

— Саня, как мислиш, дали можем да се уговорим в гражданското да ни регистрират без всичките тези церемонии?

— Не знам. А ти защо не искаш? Не ти ли хареса?

— Честно казано — не. Не обичам тези неща. Стоиш насред залата като крава и слушаш някакви глупости... Чак врата ме заболя, докато ви венчавах. Втори път, при това в главната роля, няма да го понеса.

— Добре, ще се опитам да го уредя — кимна Саша.

В гражданското веднага се разделиха. Настя и Даша седнаха в голямото красиво фоайе, а мъжете отидоха да правят уговорки за опростена процедура. Льоша активно подкрепи идеята на Настя да се опитат да избегнат тържествената церемония и на Саша не му оставаше нищо друго, освен да се примири с капризите на сестра си.

— Аз ще поизляза — каза Настя, когато след десетина минути ѝ омръзна да седи във фоайето под погледите на множеството наоколо.

— Защо?

— Ще изпуша една цигара.

— Ще дойда с теб — надигна се Даша, но Настя с категоричен жест я върна на мястото ѝ.

— Стой тук и не мърдай, инак мъжете ще ни изгубят.

Тя излезе на външното стълбище и застана встрани, до кошчето за боклук. Това беше първата ѝ цигара след двете чаши шампанско и Настя почувства как леко ѝ призля, зави ѝ се свят, краката ѝ омекнаха. Но след няколко секунди ѝ мина и тя с любопитство заразглежда излизащите и влизащите в ритуалната зала. От една яркожълта жигула слезе младеж, накичен от глава до пети с фотоапаратура.

— Да ви трябва фотограф? — попита той Настя, докато минаваше покрай нея.

— Не, благодаря — усмихна се тя.

Младежът бързо влезе през стъклените врати във фоайето. Настя видя как приближи до Даша и си каза, че отблизо той изглежда малко по-възрастен, отколкото отдалеч. Даша отрицателно поклати глава и фотографът продължи нататък.

Тя се върна във фоайето, където Даша вече примираше от нетърпение.

— Ама къде се дянаха тези хора?

— А ти за къде си се разбързала? — философски попита Настя.
— Седим си, никой не ни гони, отгоре ни не вали, топло е, сухо е. Какво още ни трябва?

— Нима не ти се иска по-скоро да станеш съпруга? — учудено попита Даша.

— Безразлично ми е някак си — призна Настя. — И без това вече петнайсет години все едно съм съпруга. Така че след сключването на брака нищо няма да се промени.

— Но нали ще заживеете заедно!

— Откъде ти хрумна това? Льошка ще остане да живее в Жуковски, там работата му е на пет минути пеша. Той и преди идваше при мен в събота и неделя, вярно, понякога прескачаше и през седмицата, но рядко. Така ще бъде и занапред.

— И все пак — не отстъпваше Даша, която за нищо на света не искаше да се предаде и да признае, че встъпването в законен брак далеч не е най-важното и най-ценното нещо в живота.

Изад един ъгъл внезапно се появиха Александър и Льоша.

— Всичко е наред, момичета, уговорих формалностите, само че ще трябва да почакаме горе-долу половин час. Пред нас има още две двойки, за всяка по петнайсет минути, а после ще ни поканят, ще ни връчат паспортите с печатите и брачното свидетелство, ще се подпишем в дебалата книга — и това е. Обещават да ни отнеме само две минути.

— Ами размяната на халките? — възмути се Даша.

— Ще си ги разменим в ресторанта — утеши я Настя. — Или направо тук, във фоайето.

— Ама какво приказваш! Е, Настя, просто не знам...

Даша почти се разплака от огорчение. Тя беше само на дваайсет години, Саша Каменски беше първата ѝ страстна любов, носеше в себе си неговото дете и смяташе встъпването в брак за събитие от първостепенна важност в живота си. И изобщо не можеше да разбере защо Настя и Алексей гледат на сватбата си толкова спокойно, дори хладно.

Те седяха във фоайето и търпеливо чакаха онези две двойки да бъдат регистрирани в тържествена обстановка. Настя отново излезе на външното стълбище да изпуши една цигара. Този път до кошчето стоеше същият млад фотограф, който ѝ бе предложил услугите си.

— Е, решихте ли да се снимате? — попита усмихнат той. — Моите цени са умерени, а за качеството гарантирам.

— Не, благодаря — отново отказа тя.

— Но защо? — учуди се фотографът. — Жена като вас би трябвало да обича да се снима.

— Защо решихте така?

— Много сте фотогенична. Накъдето и да ви обърне човек, какъвто и ракурс да избере, ще излезете като красавица. Да не би да сте фотомодел?

— Не. И недейте да ме ласкаете толкова грубо, това ме настройва зле и ме дразни.

— Нещо не ви разбрах...

— Правите ми комплименти, които нямат нищо общо с действителността, само и само да реша да се възползвам от фотографските ви услуги. Прекрасно виждате, че не съм красавица и никога, при никакви обстоятелства не мога да бъда. Но вие се надявате да се хвана на вашето ласкателство и да пожелаая да опитам да ме снима човек, който може би ме намира красива и ще успее да ме изкара такава на снимките.

Фотографът замислено погледна Настя и съчувствено поклати глава:

— Леле-е, колко сте уязвима! Как е възможно! Такава красавица — и такива комплекси. Като малка ли сте ги получили?

Настя почувства, че страните ѝ пламват. Тя гледаше спокойно на своята невзрачност, нямаше никакви комплекси във връзка с нея, но не можеше да понася чужди хора да обсъждат външността ѝ.

— Вижте какво — продължи фотографът, весело загледан в Настя със златисто-зелените си очи. — Сега ще ви снимам с „Полароид“, след две минути снимката ще бъде готова и ще се убедите лично. Ще го направя безплатно, не се тревожете. Ще ви покажа какво значи майсторлък.

— Какво ще ми покажете? — поиска уточнение Настя, която вече се бе съвзела от смущението си.

— Ще ви покажа, че не ви лъжа. Няма да избирам най-изгодния ракурс, ще ви снимам внезапно и без подготовка и ако снимката излезе несполучлива — аз губя.

— Става — вяло се съгласи тя. И без това беше изпушила едва половината от цигарата си.

— Значи решаваме така. Аз подготвям апарата и се извърщам. Вие заставате в каквата поза желаете и броите на глас. На „три“ аз се

обръщам и снимам. Съгласна ли сте?

— Става — равнодушно повтори тя.

Младежът се извърна, а Настя продължи да пуши замислено, потънала в размислите си за Артюхин, чието фалшиво алиби се бе провалило и който ѝ бе изпратил днес, в деня на сватбата ѝ, такова гадно заплашително писмо. Когато цигарата ѝ изгоря почти до филтъра, тя се сепна и бързо произнесе:

— Едно, две, три.

Фотографът рязко се извърна, замря за миг, после се чу щракване и ярка светкавица заслепи очите ѝ.

— Дълго се подготвяхте — забеляза той, бърникайки в апарата.

— Честно да си призная, бях ви забравила — хладно отвърна Настя.

— И какво правихте толкова време?

— Мислех си за разни свои неща.

— Сигурно сте свидетелка на сватбата на някоя приятелка?

— Не, булка съм.

— Я стига, не може да бъде!

— Защо?

— С черна пола и черна блуза? Булка, която излиза да пуши на стълбището и си бърби с непознат мъж, вместо да примира от възторг и вълнение, стиснала ръката на бъдещия си съпруг? Не вярвам и никога няма да повярвам.

— Ами ако искате вярвайте. Е, какво става със снимката?

— Потърпете още една минутка, сега ще се прояви. Сигурно не се омъжвате за пръв път? Ако е така, разбирам спокойствието ви. Процедурата ви е позната, последствията — уви! — също. Нали? — заразително се разсмя фотографът. Настя не се сдържа и също се усмихна. — Ето, готово. Е, кой от нас беше прав?

Настя смаяно гледаше снимката и не вярваше на очите си. Това наистина ли беше тя? Тази изящна млада жена с къса пола, откриваща дълги крака с великолепна форма, с черна блузка, подчертаваща белотата на кожата ѝ, и с елегантно дълго сако — тя ли беше? От снимката я гледаше класически правилно студено лице с високи скули, красива уста и замислени очи. Чак когато видя снимката, тя най-сетне си спомни, че днес бе изразходвала половин час за гримиране, благодарение на което изглеждаше съвсем прилично. Дотолкова бе

свикнала с невзрачната си външност, че се чувстваше сива и незабележима дори тогава, когато всъщност изглеждаше едва ли не като кинозвезда.

— Признавам, загубих. Какво дължа като глоба?

— Абсолютно нищо. Достатъчно е да ми се извините за грубото си отношение.

— Простете ми — искрено каза Настя, — оказахте се прав, държах се с вас отвратително... — Искаше да добави още нещо, но в този момент видя, че Даша ѝ прави знаци с ръце. Вероятно бе дошъл техният ред. — Извинете — позасмя се, — венчилото ме зове.

Тя подаде снимката на фотографа, но той поклати отрицателно глава.

— Вземете я за спомен.

Настя влезе бързо във фоайето, където вече я чакаха Алексей, Даша и Александър.

— Отиваме там — посочи Льоша някъде надясно, където имаше няколко абсолютно еднакви врати, различаващи се само по номерата си. — Стая номер 9.

В стая номер 9 седяха две симпатични момичета, които чевръсто пишеха брачни свидетелства и слагаха печати в паспортите. Едното от тях изскочи от стаята и след половин минута се върна с огромна книга.

— Подпишете се бързичко — каза тя, леко задъхана, — книгата трябва да се върне веднага, без нея не може да започне следващата церемония.

Настя, Льоша и техните свидетели се подписаха в книгата и момичето изхвъркна от стаята.

— Ще смените ли фамилното си име? — обърна се към Настя служителката от гражданското, която оформяше документа за сключване на брак.

— Не.

— Значи пишем: фамилно име на съпруга — Чистяков, на съпругата — Каменская...

И в този момент се разнесе кански писък. Пицеше жена, после към нея се присъединиха още няколко женски гласа.

— Даша, ти остани тук! — каза Настя и излетя като куршум от стаята във фоайето.

Александър и Льоша се втурнаха след нея. Във фойето, близо до вратата на тоалетната, се бе скупчила черно-бяла тълпа булки и младоженци. Настя измъкна от чантичката си своето служебно удостоверение и като го вдигна високо над главата си, с лекота се промуши през тази тълпа, като повтаряше високо:

— Направете път, моля, милиция, милиция, направете път.

На прага на тоалетната тя спря. На теракотения под лежеше красиво младо момиче в разкошна булчинска рокля. На гърдите ѝ по снежнобелия плат се разливаше кърваво петно. Очите ѝ бяха отворени, но неподвижни. Беше починала моментално от прякото попадение на куршум в сърцето.

До нея на колене седеше младеж с черен костюм. Лицето му не изразяваше нищо, приличаше на маска. Настя разбра, че той е в дълбок шок и не е в състояние да осъзнае и приеме случилото се.

Тя направи крачка назад, обърна се с лице към хората и с разперени ръце прегради пътя към тоалетната. Повдигна се на пръсти, намери с поглед мъжа си и брат си и изкомандва:

— Саша, Льоша, контролирайте изходите! Никой да не напуска сградата. И внимавайте Даря да не дойде насам.

За миг я заслепи светкавица на фотоапарат и Настя видя вляво от себе си онзи фотограф.

— Ей, младежо, елате тук! — повика го.

Младежът си проправи път до нея и възбудено зашепна:

— Вие сте от милицията, нали? Слушайте, позволете ми да направя снимките. Това ми е хлябът, моят поминък...

— Какво казахте?

— Е, не бих искал това да се раздува... Разбирате ли, поначало аз съм фотокореспондент на „Криминален вестник“, а в събота припечелвам допълнително по ритуалните зали. — Подаде ѝ удостоверението си. — Позволете ми да фотографирам местопроизшествието, моля ви!

— Добре, само че бързо! — решително каза Настя. — Давам ви пет секунди за снимки, после ще ми помагате.

Младежът защрака с фотоапарата, без да обръща внимание на възмутените викове зад гърба си.

През тълпата си проправи път бялата като платно управителка — още съвсем млада жена с повредена от кислородната вода изрусена

коса, която я правеше да прилича на отдавна неподстригвана болонка.

— Боже мой, боже мой... — вайкаше се тя и пляскаше с ръце.

— Извикахте ли милиция? — попита я Настя.

— Милиция ли... не... — смотолеви управителката.

— Ами извикайте! — ядосано каза Настя. — Впрочем не.

Застанете на моето място и внимавайте никой да не влиза в тоалетната. Не е желателно да закачате младоженеца — да си стои така. Разбрахте ли ме?

— Д-да — запъна се „болонката“.

— Къде е телефонът?

— В моя... в кабинета ми...

— А къде е кабинетът?

— Като прекосите хола и надясно... има табелка...

Настя профуча през фойето, като в движение успя да хвърли поглед към входа и да се убеди, че Чистяков добросъвестно пази. В момента той търпеливо обясняваше нещо на току-що пристигналата младоженска двойка и нейните придружители. Когато намери кабинета на управителката, тя се втурна вътре, грабна телефонната слушалка и бързо набра номер.

— Дежурен по града подполковник Кудин — чу се възглух бас.

— Здравей, Вася! — каза свойски Настя. — Каменская на телефона.

— О, какви хора! — загъркори Кудин. — Какво ви прихваща в почивен ден?

— Имам труп, Вася.

— Адреса?... Телефона?... Така, ясно... Гражданското ли? Ама че работа! Сега, чакай малко... — Тя чу как връзката се пренасочи и гласът на Кудин произнесе някъде встрани: „Дежурната група да тръгва! Дежурната група да тръгва!“ — Я чакай, ти не се ли омъжваше днес? — Гласът на дежурния отново се приближи.

— Днес, Васенка, днес. Току-що, преди пет минути се венчах.

— Мале мила, какъв човек си бе, Каменская? Дори да се омъжиш не можеш като хората — пак трупове около теб!

— Явно такава ми е съдбата. Васенка, имам една молба. Набери по вътрешния телефона на Юрка Коротков, той има навик да идва на работа в събота.

— Добре, почакай... Така, набрах го... Коротков? Кудин те поздравява. Приятелката ти иска да... Как коя приятелка? Настася... Е, да пукна, ако лъжа, защо ще се майтапя с тебе. Ето я тук, на градския телефон... Какво иска ли? Сега ще я питам. Ало, Каменская, той пита какво искаш.

— Да дойде с оперативната група — каза Настя.

— Чу ли, Юра, моли те да отидеш. Имало труп в гражданското, аз изпращам група, така че ако ще ходиш, слизай бързо... Ще дойде — събщи той на Настя. — Нещо друго да желаш? Казвай, не се стеснявай, днес като сватбен подарък всеки ще ти направи услуга.

— Тогава изпрати тук Олег Зубов. Ще успееш ли?

— О, виж — това не мога. Живее ми се още, имам малки деца. Тази сутрин го търсиха от градската прокуратура, обаче да беше чула изразите на Зубов, как късаше и хвърляше — боже, боже! Тъкмо си бил приключил денонощната смяна и се канел да се прибере, когато го пипнаха.

— Добре, Васенка, пращай момчетата! Ако има нещо, пак ще ти се обадя.

— Разбира се, обади се.

Тя затвори телефона и излезе от стаята. Пред вратата я чакаше фотографът.

— Вие какво правите тук? — ядосано попита тя.

— Вас чакам. Казахте, че трябва да ви помогна. Тъй че чакам нарежданията ви.

— Започнете да снимате!

— Какво именно? Или кого?

— Всичко и всички наред. Хората, мебелите, интериора, разположението на стаите, централния вход, служебния вход, но най-вече хората. Имаме само два варианта: престъпникът или е успял да избяга, или не е успял. Ако е успял, фотографирането е безсмислено. Ако не е успял, значи е сред тези хора тук.

— Вижте, кой знае защо, и аз си помислих същото... — подзе фотографът и се запъна.

— И какво?

— Ами... започнах да фотографирам веднага щом чух първия писък. В същата секунда. Не забравяйте, че работя в „Криминален вестник“ и в такива ситуации започвам да действам автоматично.

— Много ли наснихте?

— Три касети.

— Три касети? — учуди се Настя. — Бързо работите.

— Нали имате възможност да се убедите в това — засмя се фотографът. — Та да продължавам ли сега?

— Естествено — кимна Настя. — Името ви е Шевцов, нали? Антон Шевцов?

— Откъде знаете? — изненада се фотографът.

— Нали ми показахте удостоверение си.

— Но вие дори не го погледнахте.

— Така ви се е сторило. Видях всичко, което ме интересуваше.

— А вие как се казвате?

— Анастасия. Анастасия Каменская. Ако обичате, Антон, започвайте, а освен това внимателно се слушайте — кой какво говори. Нали знаете: една случайно изтървана дума може да се окаже много важна.

Настя излезе на стълбището, където Льошка притеснено пристъпваше от крак на крак, бранейки входа от пристигащите булки и младоженци. Тя разбираше, че ситуацията се нажежава. При непредвидени обстоятелства почти всяко събитие може да се отложи: провален днес спектакъл може да се изиграе утре, но сватба не може да се отмени. Дори най-студените и вулгарни човешки екземпляри в нощта преди бракосъчетанието си правят някакви равносметки, вземат решения, в деня на сватбата ги обзема еуфорично настроение, изпадат в особено състояние, което не може нито да се отмени, нито да се отложи за другия ден. Поканени са гости, запазени са маси в ресторант или пък е подготвена трапеза вкъщи, купени са билети, та още довчера младите да заминат на сватбено пътешествие... Така е — всичко друго може да се отложи, но не и сватба.

Тя решително пристъпи напред и вдигна ръка.

— Моля за малко внимание! Уважаеми дами и господа! В ритуалната зала стана нещастен случай, затова временно, докато пристигнат лекарите и служителите на милицията, достъпът до помещението е закрит. Не се тревожете, моля. Предлагаме ви два варианта: или се съгласявате да регистрирате брака си по опростена процедура, или — ако желаете тържествена церемония — да почакате минимум два-три часа. Във всеки случай всички, които е трябвало да

склучат брак днес, могат да го направят. След петнайсет минути служителите на гражданското отделение ще изнесат навън маси и нужната документация и ще започнат регистрацията. Молим да ни извините.

Тълпата се пооживи. От нея се отделиха мъж и жена и приближиха до Настя.

— Ние сме лекари — решително каза мъжът, младолик брюнет със силно прошарена коса. — Готови сме да окажем помощ, ако е необходимо.

— Каква специалност имате? — попита Настя.

— Аз съм психиатър, едва ли ще ви потрябвам, но жена ми е хирург, така че ако някой е ранен или има травми...

— Много добре — бързо каза Настя. — Именно психиатър ни трябва. Моля, елате с мен.

През очевидно оредялата тълпа тя заведе лекаря до дамската тоалетна. Годеникът на убитото момиче още седеше на колене пред тялото на годеницата си и ритмично се олюляваше, закрил лицето си с ръце. Психиатърът моментално прецени ситуацията.

— В шок е. Може ли да отида при него?

— Не е много желателно. По пода може да има следи. Докато той стои неподвижно, ми е някак по-спокойно. Но искам ясно да ме инструктирате какво трябва да правя и как да се държа, когато дойдат служителите на милицията. Имам предвид — как да постъпя, за да не влошим положението на момчето. Защото може внезапно да почне да си удря главата или... не знам какво. Опит за самоубийство например.

— Разбирам — кимна лекарят. — Ще бъда наблизо и ще го наблюдавам. За всеки случай трябва да изпратим някого до аптеката, аз ще напиша рецепта — да купят лекарството. Ако стане нужда, ще му бия инжекция. Ще се намери ли тук спринцовка?

— Едва ли. Но съдебномедицинският експерт със сигурност ще има.

— Чудесно.

Мъжът извади от джоба си портфейл, а от него — чиста рецептурна бланка с печати и бързо я попълни. Настя взе рецептата и отново излезе на входа.

— Може ли някой да отиде до най-близката аптека? — попита високо тя.

Желаещи не се намериха веднага. След минути до нея приближи млад кавказец.

— Вай-вай, това не са мъже, а чакали — с тиха ярост каза той. — Да не бях го видял с очите си, нямаше да повярвам, в хляба се кълна. Дай рецептата, сестро.

— И вие ли се жените? — попита го Настя, вече готова да му предложи регистрация без опашка заради безкористната му помощ.

— Не, сестро, просто минавах с колата, поспрях да видя каква е тази тълпа пред гражданското и тогава излезе ти. Какво се е случило? На някого му е прилошало, изглежда?

— Много по-лошо, братко — със същия тъжен тон отвърна Настя. — Застреляха една младоженка.

— Вай-вай-вай! — Очите на кавказеца се окръглиха. — Аз ей сега! Мигом!

Той се втурна надолу по стълбите и ревът на автомобилния мотор се сля с воя на милиционерската сирена. Оперативната група най-сетне пристигна.

ГЛАВА 3.

Юрий Коротков гледаше съчувствено Настя. Лицето ѝ беше напрегнато и съсредоточено и никак не приличаше на лице на младоженка в сватбения ѝ ден.

— Ей, какъв лош късмет си извадила! — току избъбряше той, докато слушаше разказа ѝ.

— Абе аз съм си добре, жива и здрава съм, дори се омъжих, но тази младоженка... — въздишаше тя.

Денят беше топъл като през лятото и през широко отворените прозорци нахлуваха звуците на музиката, на тържествените слова и поздравления. На улицата, точно пред входа на залата, бяха подредени маси и се правеха импровизирани бракосъчетания. В помещението работеха оперативната група и експертите, хората бяха катастрофално малко, защото трябваше да бъдат разпитани всички, които бяха присъствали в гражданското в момента на убийството, а те бяха доста — петдесетина души.

— Юра, аз трябва да тръгвам — плахо каза Настя, като погледна часовника си. — Запазили сме маса в ресторанта, семействата ни чакат.

— И си мислиш, че няма да се справим без тебе, нали! — срязва я Коротков. — Тръгвай, булка, и не се притеснявай за нищо. Или имаш да ми казваш още нещо?

— Юра, ще ти кажа нещо, само че го приеми спокойно, нали?

— Добро начало, многообещаващо. Казвай!

— Спомняш ли си делото на Петричец?

— Изнасилването в Печатники ли? Спомням си го.

— Спомняш ли си главния заподозрян — Артюхин?

— Дето после се оказа, че има алиби? Спомням си го.

— Снощи се разбра, и то съвсем случайно, че алибито му е било фалшиво. Свидетелката, която като случайна минувачка потвърди, че в момента на престъплението Сергей Артюхин се е намирал в друга част на града, се оказа негова любовница, с която се познават отдавна. Аз

предупредих Артюхин, че в понеделник ще съобщя на следователя за срещата ни с него. А тази сутрин получих писмо с думите: *Не прави това! Ще съжаляваш.*

— А ти естествено си го направила. Отгатнах ли?

— Отгатна. И го направих само десет минути след срещата ни. Артюхин не може да го е знаел, затова с пълно основание е смятал, че ме предупреждава навреме. А днес в десет сутринта се срещнах на улицата с Костя Олшански и човек, който се интересува от това, може да ни е видял.

— За кой дявол, ще прощаваш, си се срещала с Костя?

— Дадох му писмото, за да го предаде на експертите.

— Ти си луда жена, Ася! Поне разбираш ли, че си се подложила на удар?

— Сега го разбирам.

— Сега ли? Какво искаш да кажеш?

— Искам да кажа, Юрий, че бях десета поред за регистрацията на брака ни. Но ние помолихме да ни регистрират набързо, без тези церемонии, направо в стаята на инспекторите. И в определения за мен час, 12:15, в сватбената зала влязохме не ние с Льошка, а двойката с номер единайсет. По-точно — не влезе, а тъкмо е трябвало да влезе. Защото именно булката от тази двойка беше застреляна.

— Тъй... — Коротков стана от ниския фотьойл и със стон изопна изтръпналите си крака. После се приближи плътно до Настя и застана, извисен над нея като заплашителна грамада. — Харесва ми ходът на мислите ти — свирепо произнесе той. — И след подобен оптимистичен извод си се накарала да тръгваш нанякъде, а? Ти ум имаш ли, драга ми приятелко? Ако момичето е било убито по погрешка вместо теб, има ли гаранция, че няма да направят втори опит?

— Не ме плаши, и без това съм уплашена, но не съм си изгубила ума от страх. Ако убиецът е търсел мен, но е сбъркал, значи той със сигурност не е Артюхин, защото Артюхин ме познава по физиономия. Най-вероятно е наел някого. Ако наемникът е успял да избяга от тук веднага, той положително не знае, че съм жива. Ако пък не е успял, тогава и сега е тук, защото около десет минути след убийството всички входове бяха вече под контрол. А щом той е тук, аз мога да стигна до ресторанта без никакви приключения. Сега, когато името на потърпевщата е в устата на всички, той вече е разбрал, че е сгрешил,

но не може да направи нищо — нито да излезе от тук, нито да се обади на Артюхин.

— Не знам, Ася — замислено поклати глава Коротков. — На твоето място не бих рискувал.

— И аз не бих, Юрочка, но нали ни чакат в ресторанта! Осем души — родителите на Льошка, на Даря, на Саша и моите. Представи си какво ще стане, ако пред тях се появят Саша, Даша и Льошка без мен, а! Там е мама, долетяла е от Стокхолм специално за сватбата ми, аз дори не отидох да я посрещна вчера, мислех, че днес ще се видим.

— В колко часа ви очакват?

— В два. А сега е вече два без двайсет.

— Добре, прави каквото щеш — въздъхна Коротков. — Човек не може да те наддума. Вземи моя пистолет за всеки случай.

— Полудя ли? Ами ако, не дай си боже, се случи нещо? Как ще се оправдаваме после, че ти си ми дал оръжието си, а аз съм го взела? Ще хвърчат глави...

— Е, то се знае. Но ако, не дай си боже, ти се наложи да се защитаващ? И така, и инак ще хвърчат глави. Вземай го, така ще съм по-спокоен.

Настя потърси с поглед някого от своите. През отворената врата на един от кабинетите видя Чистяков, който разговаряше с пристигналия следовател. Саша не се виждаше никъде, но пък в един фотьойл наблизко, под изкуствена палма, седеше тъжната, забравена от всички Даша. На Настя страшно ѝ дожаля за младата жена, която толкова се бе готвила за своя най-голям празник, а сега бе принудена да седи самотна и да наблюдава милиционерска суетня около труп на младоженка.

— Дашуня! — повика я тя. — Би ли дошла за малко?

Даша тежко се надигна и бавно тръгна към мястото, където седяха Настя и Коротков. Загледана в изнуреното ѝ лице и тъмните полукръгове под очите ѝ, Настя изведнъж разбра, че Даша е уморена и измъчена. Нищо чудно — да попаднеш в центъра на такава история, и то в осмия си месец! Сега тя би трябвало да лежи на удобно легло край широко отворен прозорец, да подремне час-два, а е на крак от шест часа сутринта, че и всичките тези емоции...

— Дашенка, прикрий ни за секунда и тръгваме. Къде е Саша?

— Някакъв чичка го поведе нанякъде.

— Какъв чичка?

— Един дребен, с мустаци и карирана риза.

— Експертът — каза Коротков. — Сега ще намеря братчето ти. Даша, застанете, ако обичате, така, че двамата с Анастасия да останем за миг скрити.

Даша послушно ги прикри от странични погледи. Като се озърташе крадливо, Настя отвори чантичката си и Коротков бързо пъкна в нея пистолета, след като ловко го измъкна от кобура на рамото си.

— Готово.

Юра бързо отиде в кабинета, където разпитваха Чистяков.

— Михалич, пусни човека, сватбеният му обяд изстива. — Като видя, че следователят се колебае, добави: — Пусни го, пусни го. Това е младият съпруг на нашата Аска. Ако ни потрябва, и на Марс ще го намерим.

Следователят явно неохотно прекъсна разговора. Льоша се усмихна благодарно и излезе в хола, а Коротков се разтича насамнатам, като викаше:

— Експерт Саенко! Експерт Саенко!

— Ей там е — напъти го кинологът, който тъкмо влизаше във фойето откъм служебния вход, повел на каишка голяма овчарка.

След минутка Александър Каменски се присъедини към останалите и всички, придружени от Коротков, излязоха от сградата.

— Как ще пътуваме? — попита Настя, като местеше поглед от колата на Саша към колата на Чистяков.

Много ѝ се искаше да пътува с Льоша, но се страхуваше да остави насаме брат си и Даря. Саша знаеше за полученото сутринта писмо и като нищо можеше да стигне до същите изводи, до които бе стигнала и тя. По никакъв начин не биваше да допусне той да сподели съображенията си с жена си или с Чистяков.

— Сега вече... — подзе Даша.

Но Настя схвана, че тя ще каже: „Сега вече всеки може да пътува с половинката си“ и бързо я прекъсна:

— Няма да нарушаваме традицията. Както пътувахме два пъти, така ще пътуваме и трети път. Тройката е божие число.

Даша покорно се качи в колата на Чистяков, а Настя седна до брат си.

Известно време пътуваха мълчаливо. Най-сетне Александър не се стърпя:

— Ася, не мислиш ли, че...

— Мисля. И те моля, Санечка, нека само аз и ти мислим за това. Сутринта ти ми обеща всякаква помощ и ми каза, че мога напълно да разчитам на теб. Каза ми, нали?

— Казах ти. Какво се иска от мен?

— Първо, да мълчиш. Льошка не бива да знае за това, за Даря пък да не говорим. Те ще се побъркат от страх. Второ, гледай в огледалото за обратно виждане дали някой не ни преследва. Трето... Впрочем не. Без третото.

— Защо? Казвай, Ася, всичко ще направя.

— Трето, запомни, че в чантата си имам пистолет. Едва ли ще мога да се възползвам от него.

— Защо?

— Не знам. — Тя сви рамене. — Ще се стъписам, ще се уплаша, знам ли... Не съм свикнала.

— Искаш аз да се възползвам от него, така ли?

— Пази боже! В никакъв случай. Просто не забравяй, че го имам. И ако се случи нещо, внимавай някой да не ми грабне чантата или аз да не я хвърля някъде. Защото от уплаха на всичко съм способна. Между другото не забравяй също, че с чанта, в която има пистолет, можеш достатъчно ефективно да удариш някого по главата. Аз със сигурност няма да мога да го направя, но ти ще се справиш.

Спряха пред ресторанта и видяха родителите си, които оживено разговаряха край входа. Настя изскочи от колата и се втурна към майка си, която не бе виждала от няколко месеца.

— Мамо!

— Дъще! Честито! Альоша, ела тук, момчето ми! — Надежда Ростиславовна се повдигна на пръсти и ласкаво разроши косата на Чистяков. — Браво, умник си ми, Альошенка, все пак накара Настя да се вразуми. Винаги съм знаела, че ще постигнеш, каквото си решил. Браво!

Няколко минути бяха посветени на прегръдки, целувки и поздравления. Настя любопитно наблюдаваше Павел Иванович — родния си баща, който май не изпитваше никакво неудобство.

Изглежда, брат й Александър е бил прав — всичко това се е случило толкова отдавна, че не може вече да вълнува никого.

Когато влязоха в ресторанта, Настя настигна Даша, която вървеше до майка си, и докосна ръката й:

— Дашуня, хайде да се държим, сякаш нищо не се е случило. Не е нужно да тревожим родителите си. Съгласна?

Даша вдигна към нея тъжните си, уморени очи и мълчаливо кимна.

На масата Настя седеше срещу втория си баща, който успя да забележи колко е бледа и колко напрегнато е лицето й. Известно време той мълчаливо поглеждаше доведената си дъщеря, после демонстративно извади от джоба си цигари и й направи знак с ръка. Излязоха във вестибюла, където имаше фотьойли и пепелници, седнаха и запалиха по цигара.

— Казвай, дете! — строго нареди Леонид Петрович. — И да не ти е хрумнало да ме лъжеш, че нищо не ти се е случило.

— В гражданското стана убийство — простичко каза Настя. — Убиха една младоженка. Наложих се да чакаме оперативната група, преди тя да дойде, не пускаха никого да излиза от сградата. Затова се забавихме.

— Разправяй тия на мъжа си. А на мен, ако обичаш, кажи истината.

— Но, татко, честна дума ти казвам...

— Настя, детето ми, огорчаваш ме — въздъхна Леонид Петрович. — Колко пъти вече съм ти казвал, че познавам и кътните ти зъби? Кога най-сетне ще го разбереш? Хайде, говори!

— Обещай ми, че няма да кажеш на мама — помоли Настя.

— Нищо няма да ти обещавам — ядоса се той. — Аз съм стар, очукан от живота детектив, макар и през последните години да съм на преподавателска работа. Сам решавам на кого какво да казвам. И ти, буболечка такава, няма да ми поставяш условия.

— Не съм буболечка, а младоженка, семейна жена — с усмивка го поправи Настя.

— Младоженка си за твоя Льошка, а на мен си ми дете. Казвай!

— Ами всъщност... един тип ме заплашва, но е нормално, банална история. Затова съм малко нервна. Това е всичко.

— Всичко, така ли! И изобщо не е свързано с убийството в гражданското?

— Ни най-малко. Не си го и помисляй, татенце.

— Значи е свързано — констатира Леонид Петрович. — Прекалено много излишни думи изричаш, а това е подозрително. Запомни, дете: колкото повече са думите, толкова по-силни стават подозренията, че зад тях се крие измама. Ще се справиш ли сама?

— Ще се постарая. Но няма да кажеш на мама, нали?

— Не ми давай акъл! — позасмя се той, угаси цигарата си и стана. — Да вървим да празнуваме. Между другото, ти трябва ли да се върнеш в гражданското?

— Не се налага. Разбира се, любопитна съм, но това няма значение по същество. В края на краищата от понеделник съм в отпуска.

— Пак ме лъжеш, Настася! — ядосано поклати глава вторият ѝ баща. — Докато седяхме тук, ти поне десет пъти погледна към телефона. Да ти дам ли жетон?

— Имам.

— Хайде, бързо се обаждай и да вървим, не е удобно да ни няма толкова дълго при гостите.

Настя благодарно го млясна по бузата и набра номера на управителката на ритуалната зала.

— Е, какво става там? — попита тя без предисловия, когато извикаха на телефона Коротков.

— Нищо ново — мрачно отвърна той. — Пуснахме онзи фотограф, Шевцов, да отиде в лабораторията и да прояви снимките. Обеща да свърши всичко до довечера. Може да видим нещо на тях. Проверяваме всички присъстващи за познанство с потърпевшата и с Артюхин. Не намерихме оръжието. Изобщо — лоша работа. Хората са много, но не можем да ги държим тук до безкрай, всички са поканили гости, които ги очакват. Ще трябва да ги пускаме.

— Не открихте ли странични хора?

— Не. Всички, които са налице, са дошли с младоженските двойки. Гости, роднини, свидетели. Нито едно подозрително лице.

— Значи е успял да избяга.

— Успял е — потвърди тъжно Коротков. — А как върви твоят празник?

— Не мога нищо да хапна. Добре, желая ти късмет.

Те се върнаха в залата точно когато Даша и Александър се целуваха за пореден път. Настя веднага срещна въпросителния поглед на Чистяков.

— Е, какво става там? — тихичко попита той, като неволно повтори същите думи, които Настя току-що бе казала на Коротков.

— Къде?

— Ами нали отиде да се обадиш по телефона!

— Как се сети?

— Е, да не би да не те познавам! — засмя се Чистяков. — Аска, аз съм човек с нормална психика и предаността ти към работата не ме дразни. Може би точно заради това те обичам.

— Така ли? Аз пък те обичам за друго.

— Интересно — за какво ли?

— Задето ме познаваш и не се дразниш. Хайде да пийнем!

— Аз съм шофьор.

— Е, просто вдигни чашата си. Ще кажа наздравица.

Настя решително стана от мястото си с чаша в ръка.

— Може ли да кажа няколко думи? Онези, които ме познават отдавна, вероятно се чудят как така ние с Алексей решихме да узаконим отношенията си. Затова ще ви кажа, та да няма недоразумения и недомлъвки. Оказа се, че дълги години аз не съм разбирала, че го обичам. Смятах, че просто е много свестен човек и съм привързана към него. А после разбрах, че той е единственият и че го обичам. И щом разбрах това, двамата веднага се завтекохме към гражданското да подадем заявление. Това е!

— Какво *това е*? — обади се Павел Иванович от другия край на масата. — Не *това е*, а *горчиво*!

— Горчиво! — подзеха останалите.

* * *

Черно и бяло, бяло и черно. Булки и младоженци, младоженци и булки... О, господи, колко мразя всички ви!

Мразя всички черни, защото черното е зло.

Мразя всички бели, защото белите ме отхвърлиха.

Ще се облека в черно и ще ви гледам как сте се издокарали в бели одежди, как сновете там, далеч от мен. Защото вие никога няма да се приближите до мен.

Защото ме отхвърлихте...

* * *

Прибраха се рано, още нямаше седем часът. Първата работа на Настя беше да съблече костюма и да се напъха в уютния и удобен домашен халат. Тя много се уморяваше, когато беше принудена да носи прилични дрехи и обувки с токчета, чувстваше се свободно и комфортно само с дънки, пуловери и маратонки.

Напрежението не я отпускаше и тя все не можеше да се съсредоточи върху домашните си работи. Трябва ли да се приготви вечеря или онова, което изядоха в ресторанта, ще им е достатъчно до сутринта? Трябва ли да покани гости за утре или може да пренебрегне традициите? Къде е вестникът с телевизионните програми?

Знаеше, че трябва да свърши нещо, да се обади на някого, но не можеше и не можеше да си спомни — на кого и защо. В ресторанта, пред гостите и родителите, успяваше да се владее, но сега изцяло бе под властта на страха. Разбираще, че трябва, длъжна е да си поговори с Льоша, защото ако Артюхин наистина е решил да ѝ въздейства, съпругът ѝ се намира под същата заплаха, под която е и тя самата. Но може би Артюхин не е замесен в днешното убийство на Галина Карташова? Може би всичко това не е нищо повече от чудовищно съвпадение?

Най-накрая се сети, че трябваше да се обади на Олшански.

— Ще те огорча, Каменская — съобщи ѝ Константин Михайлович. — Задържах Артюхин, но по писмото няма отпечатъци от пръстите му.

— А чии са отпечатъците? — глупаво попита тя.

— Отпечатъци има, но не се знае чии са. Коротков ми се обади, тъй че съм в течение на твоите приключения в гражданското. Разбира се, ще снемем отпечатъци от всички, които са присъствали там, и ще ги сравним със следите по писмото. Но става дълга и широка.

— Ами Артюхин какво казва?

— Че какво може да казва? Естествено отрича всичко. Но аз ще го изцедя, бъди спокойна. И по-рано бях сигурен, че той е виновен за онова изнасилване, само желязното му алиби ме смущаваше. А сега ръцете ми са развързани. Освен това днес научих, че е свързан с наркотрафика.

— Кога го задържахте?

— Към два следобед.

Разговорът с Олшански не ѝ донесе облекчение. Чувството за опасност не я напускаше и Настя реши да опита да се разсее с нещо. Отиде в кухнята, където Чистяков вече бе разположил книгите си на масата и се бе задълбочил в работата си.

— Льошик, хайде да си направим собствен празник. Само двамата. И да се напием.

Алексей вдигна към нея изумените си очи.

— Асенка, какво ти става? Та ти просто не си на себе си от днешните събития. Трябва да почиваш, а не да празнуваш.

— Глупости! Днес празнуваме сватбата си. В края на краищата вървахме към нея цели петнайсет години. Прибирай книжките си и вади шампанското.

— Ама ти не обичаш шампанско — каза Чистяков, но все пак прибра книгите си.

— Но ние нямаме нищо друго.

— Кой ти каза? Имаме от любимото ти мартини.

— От къде?!

— Е, как от къде? От магазина, откъде другаде! Аз не го произвеждам.

— Льошик, обожавам те! — Тя прегърна мъжа си и силно се притисна до него.

След изпитото на малки глътки мартини ѝ поолекна. Ледените ѝ пръсти се затоплиха, бледото лице леко порозовя, буцата в гърлото ѝ сякаш омекна и тя успя да въздъхне дълбоко.

— Льошик, какви планове имаме за утре? — попита, като се отпусна на облегалката на стола и изпружи нозе.

— Ще спим, ще спим и ще спим до пълно умопомрачение. А после ще видим.

— Господи, колко хубаво го каза! — блажено проточи Настя. — Ще се наспим, а после ще ме изведеш на разходка. Ще се разхождаме

дълго-дълго, докато ме заболят краката, после ще обядваме и ще седнем да поработим. Отстъпвам ти компютъра.

— Ами ти? Пак ли ще тракаш на пишещата машина?

— Машината няма да ми трябва още два дни. Първо ще прочета книгата от начало до край, за да навляза в стила на автора, в неговия замисъл. И едва после ще започна да правя превода. Освен това, ако не прочета предварително историята, любопитството ми пречи да превеждам. Защото ми е интересно какво ще стане по-нататък, как ще свърши всичко, така че просто ми иде да престана да печатам руския текст и да се тръшна на дивана да чета.

— Ясно. Между другото, Асенка, исках да ти напомня, че нашето съпружество предполага и общ бюджет. Нали не си забравила това?

— Не съм го мислила — призна Настя.

— А трябва. И тъй като аз печеля доста прилично, смятам, че няма смисъл ти да правиш преводи. Защо не се договорим това да е за последен път?

— Не се сърди, Льошка, но не съм съгласна. Първо, свикнала съм така да прекарвам отпуските си. И второ, това ми харесва и ми помага да поддържам знанията си по езиците. А трето — не мога да понасям да прося пари. Предпочитам да си имам мои.

— Аска, твоята независимост придобива оскърбителни размери — разсмя се Чистяков, но очите му помръкнаха и Настя разбра, че се е обидил.

Тя вече се канеше да му каже нещо ласкаво, за да заглади неудобството, но в този момент звънна телефонът. Беше Юра Коротков и гласът му звучеше странно.

— Ася, трезва ли си? — бяха първите му думи.

— Обиждаш, началство — пошегува се тя. — Някога да си ме виждал нетрезва?

— Но и никога не си вдигала сватба. Способна ли си да разсъждаваш или да не ти досаждам днес?

— Досаждай ми. Има ли новини?

— И то какви. Седнала ли си?

— Права съм.

— Тогава седни!

Настя примъкна телефонния апарат до фотьойла и се настани удобно.

— Добре, седнах.

— Тази сутрин в десет часа в Кунцевската ритуална зала са застреляли още една младоженка. Научих го преди малко. Там са били момчетата от окръжното, не са викали група от „Петровка“.

— Какво?!

— Почакай, Ася, и това не е всичко. Една от булките разказала, че снощи, в навечерието на сватбата си, получила писмо в бял плик без адрес. Сещаш ли се какво е пишело в писмото?

— Не може да бъде! — прошепна тя с внезапно пресипнал глас и трескаво се окашля. — Будалкаш ме.

— Нищо подобно. Така че остави на мира твоя Артюхин, той няма никакво отношение към станалото. Тук има нещо друго, по-сериозно.

— Юрка, нищо не разбирам. Две еднакви писма и две абсолютно еднакви убийства? В един и същи ден, в ритуални зали за сключване на граждански брак, и двата пъти са загинали други жени, а не тези, които са получили писма? Не може да бъде. Така не става.

— Приятелко, изневеряваш на себе си — каза Коротков. — Тъкмо ти постоянно повтаряш, че в нашата работа такива думи няма. Че в живота всичко може да се случи.

— Прав си. В живота всичко може да се случи — замислено повтори тя. — Но всяко нещо трябва да има своето обяснение. Трябва само то да се намери.

— Правилно. Така че заеми се с това.

— Ами Шевцов? Направи ли снимките?

— Направи ги. Искаш ли да ги видиш?

— Искам.

— Кога?

— Хайде утре. Можеш ли?

— Колкото до мен, аз мога, но ме е страх, че твоят новоизлюпен съпруг ще ме убие.

— Няма да те убие. Ела още сутринта, към единайсет.

— Добре. Превръщаш ме в камикадзе...

Настя затвори телефона и замря, неподвижна, във фотьойла. Едното убийство все можеше да се обясни с грешка на престъпника, който е сбъркал жертвата. Но двете?! Две грешки в един и същи ден — не е ли много? Ами ако не е имало никаква грешка? Ако всичко това

е просто хитър камуфлаж? Тогава ще трябва да признаем, че едната от потърпевшите е била именно жертвата, която си е бил набелязал престъпникът, а всичко останало е маскировка, предназначена да обърка милицията. Но маскировка, изискваща невероятно грижлива подготовка и огромни усилия.

Ами ако все пак са две грешки? Може ли да се намери някакво обяснение за тях? И ако е така, тогава между нея, Настя, и другото момиче, което също е получило писмо, трябва да има някаква връзка.

Тя толкова бе потънала в мислите си, че не забеляза кога в стаята бе влязъл Чистяков.

— Случило ли се е нещо?

— Случило се е. Още едно убийство по време на сватба. Лъш, включи си мозъка, а?

— Включих го. Давай условието на задачата.

— Само че ще запазиш спокойствие, нали?

— Ще се постарая.

— Представи си, че вместо Галина Карташова е трябвало да убият мен. Как мислиш, възможно ли е престъпникът да се е припознал? Възможно ли е да я е сбъркал с мен?

— Ася, плашиш ме. Откъде се пръкнаха такива чудовищни предположения?

— Няма значение. Но нали не мога да се видя отстрани, тъй че ми е трудно да преценя. Хайде кажи ми — има ли нещо общо между онова момиче и мен?

— Не те разбирам...

— Добре, ще ти обясня. Тази сутрин получих писмо със закани и смятам, че го е написал човек, който ме познава по физиономия. В гражданското аз не видях този човек, но това нищо не означава, защото не съм се оглеждала наоколо и не съм го търсила. Ако е стрелял той, не може да е сбъркал, познава ме и за последен път ме видя буквално снощи. Значи е наел някого и му е дал описанието ми. Та затова те питам: възможно ли е да ме е сбъркал с убитата, като се има предвид едно словесно описание?

— Не, няма нищо общо — освен цвета на косата — твърдо отговори Чистяков. — Но забравяш нещо важно, Асенка.

— Какво?

— Днес никой не би могъл да те познае по словесно описание. Я ми дай снимката, която са ти направили на стълбището.

Настя порови в чантичката си и извади направената с „Полароид“ снимка.

— А сега иди до огледалото. Виждаш ли? В огледалото си такава, каквато си всеки ден. Именно такава те е видял онзи тип, с когото си се срещнала снощи. Е, кажи ми сега, приличаш ли си на своята днешна снимка? Може ли да са те познали по описание?

— Дявол да го вземе! — ядосано тръсна тя. — Как не се сетих за това? Тогава може да се предположи, че след като не ме е намерил по описанието, той е попитал кой номер съм на опашката за регистриране, намерил е хората, които са били девети поред, и е научил коя е следващата двойка. Това е то. Колко е просто!

— Кое е просто? Анастасия, какви ги приказваш? Някой иска да те убие ли? — тревожно попита Льоша.

— Напълно е възможно. Е, не се плаши де, вече е задържан. Разбира се, ако е той.

— А има ли други варианти?

— Колкото щеш. Например: да са искали да убият Карташова, а писмата и второто убийство да са само прикритие. Да са искали да убият момичето, на което са изпратили същото писмо като на мен. Или да са искали да убият онази булка, която е била застреляна в Кунцево. Една от нас четирите да е била истинската жертва, а всичко останало да е било просто спектакъл.

— Доста жесток спектакъл, бих казал. Защо са били нужни толкова усилия?

— И аз това се чудя... Трябва по-внимателно да огледаме обкръжението на тези момичета и да потърсим там човек, който има връзки с отделите по семейно положение. Нали той е научил отнякъде, че всички ние се омъжваме днес. Или...

— Или какво?

— Или това е маниак с фикс идея да убива младоженки. Тогава всички мои разсъждения не струват и пукната пара.

— По-добре би било да се окаже маниак.

— Защо?

— Защото ако се интересува само от младоженки, теб вече нищо не те заплашва.

— Но, Льошенка, мили, ако той се интересува от младоженки, значи всеки момент трагедията може да се повтори. Няма нищо лошо от луд убиец, защото той е непредсказуем. Разбираш ли това? По-добре да преследва мен.

— Ася, аз разбирам друго: не искам да овдовея. Не искам, чуваш ли? Не искам!

— Не викай, моля те. Ти прекрасно знаеше за каква жена се жениш. Прекрасно знаеше, че нещата при нас са сериозни.

— Аз не викам, аз... — Той рязко се обърна и излезе от стаята, като затръшна вратата.

Настя разстроено махна с ръка и се втренчи в отражението си в огледалото.

Е, какво, приятелко? Вдигна сватбата, нали? Неслучайно казват, че не е хубаво да се жениш през май, и то на 13-а дата. Както зле тръгна денят още от сутринта, както започна с това идиотско писмо, така и завърши — всичко наопаки. Със скарване с Льоша. Веселба, не ще и дума...

* * *

Еля Бартош, която така и не успя днес да се омъжи и да промени фамилието си име, ридаеше в своята стая. Годеникът ѝ, Валерий Турбин, потиснато мълчеше, седнал до подредената трапеза в компанията на Тамила и Ищван — своите неосъществени тъща и тъст.

— Според мен нищо страшно не се е случило — говореше Тамила, докато слагаше в чинията на мъжа си апетитни късове месо. — В края на краищата ако чувствата ви са достатъчно силни, ще можете малко да почакате. Ще се ожените след месец.

Тя не криеше задоволството си. Днес сватбата не се състоя, а после, току-виж, на Еля ѝ дошъл умът в главата. Не ѝ трябва на Тамила такъв зет. И на Елечка не ѝ трябва такъв съпруг. Затова още щом в гражданското се вдигна суматоха, Тамила веднага направи всичко възможно да накара младите да отложат регистрирането на брака.

— Как може да празнуваме сватба, когато край нас е пълно с милиционери! — възмутено шепнеше тя на мъжа си. — Пища,

поговори си с Валерий като мъж с мъж. Това е поличба, Пища, те не бива да сключват брак. Виждаш, че не само аз — всичко е против това.

Ищван съчувстваше на дъщеря си, но дълбоко в душата си беше съгласен със съпругата си. Нямахме нищо против Турбин, но и не намираще аргументи „за“. В своя зет той искаше да вижда помощник в работата, когото би могъл да направи съдружник и на когото би могъл да разчита. А този книжен червей ще работи в бюджетна организация, ще получава жалки копейки и ще харчи спечелените от него, Ищван Бартош, капитали.

Имаше и още едно обстоятелство, което съпрузите Бартош не можеха да не вземат предвид. Беше готово преместването им на постоянно местожителство в Калифорния. Там всичко беше уредено, бяха намерени партньори и бе постигната договореност, че от 1 януари на следващата, 1996 година, предприятието ще започне да функционира. Но те не можеха да заминат без Еля, за нищо на света не биха оставили тук момичето си. Тамила и Ищван знаеха, че Валерий има стара болна майка, следователно или би трябвало да я мъкнат със себе си, или той изобщо да не замине... По-рано не бяха успели да убедят дъщеря си да не се омъжва за този гол като пушка аспирант, но сега почти със сигурност щяха да успеят. Трябваше само умно да подхванат работата.

— Мисля, че сега е по-добре да се прибереш вкъщи — каза Тамила на Турбин. — Еля е разстроена, остави я да се успокои.

— Струва ми се, че трябва да бъда до нея — възрази Валерий, но не твърде уверено. Малко се страхуваше от властната и коравосърдечна Тамила.

— Аз по-добре познавам момичето си. Когато плаче, край нея не бива да се върти никой, иначе се чувства по-зле. Върви, Валерий, върви, ще се видите утре. Утрото е по-мъдро от вечерта. Върви!

— Тамила Шалвовна, но нали някой е написал на Еля това странно писмо...

— А ти защо си мислиш, че то е било адресирано до Еля? Със същия успех може да е било предназначено за Ищван или за мен. Нали разбираш, Ищван се занимава с бизнес, има конкуренти и дори недоброжелатели, да не кажа — врагове. Пликът не бе адресиран. Повече от сигурна съм, че това няма нищо общо с Еля. Върви си вкъщи, Валерий, всички сме уморени, трябва да си починем.

Тя толкова явно пъдеше годеника на дъщеря им, че на Ищван му стана неудобно. Турбин мълчаливо тръгна към вратата, но в погледа, който хвърли към Тамила, имаше такава неприкрита омраза, че и двамата съпрузи се почувстваха неловко.

След като изпратиха госта, те мълчаливо започнаха да разтребват масата — повечето ястия бяха останали недокоснати.

— Ти наистина ли не знаеш кой е написал това писмо? — изведнъж попита Ищван на унгарски. Не искаше дъщеря им случайно да чуе техния разговор.

— Разбира се, Пища, нямам и представа — отговори Тамила, също на родния език на съпруга си. Ала не успя да скрие от него своята тържествуваща усмивка.

— Всичко това не ти ли се вижда странно? Писмото пристигна тъкмо навреме и се оказа много полезно, не мислиш ли?

— Много добре стана, Пища, повярвай ми. Много добре. Ще отведем Елечка в Калифорния и ще ѝ намерим прекрасен съпруг. Тя е способно и красиво момиче, там ще направи кариера. За какво ѝ е този философ? Каква полза ще имаме от него? Че и с неговата престаряла майка...

— Тамила, жестока си. Еля го обича. Разбира се, за всичко си права, но...

— Ах, Пища, престани, за бога! — Тамила занесе в умивалника купчинката мръсни чинии, приближи се до мъжа си и силно се притисна до него, прегърна го през врата. — Какво може да разбира от любов нашето глупаче? Той е самец, висококачествен самец — това не може да се отрече, но Еля не го разбира. У нея говори кръвта, иска ѝ се да легне с него и да не стане от леглото поне един месец. Ами после, след като се пресити от секс? Сега, когато успяват да се видят сами в празния апартамент само по веднъж — два пъти в седмицата, на нея ѝ се струва, че на света няма по-сладко нещо от това. Но ние с теб знаем, че не е така. Нали, мили? Нали и ние сме го изпитали? Помисли си какви неприятности ни очакват, ако не успеем да започнем производството до 1 януари. Акциите вече се продават и ако всичко се провали...

— Да, да, разбира се — съгласи се Бартош. — Не можем да рискуваме, залогът е прекалено висок. Но, Тами, скъпа, нещо ме тревожи.

— Какво, какво те тревожи?

— Имам неприятното чувство, че това писмо дойде прекалено навреме. И нещастieto в ритуалната зала — също.

Тамила се отдръпна и напрегнато погледна мъжа си.

— Какво искаш да кажеш? Подозираш ли ме в нещо? Да не смяташ, че аз съм написала писмото?

— Тами...

— Негодник! Как можа да го изречеш! Защо не добавиш и че аз съм застреляла онова клето момиче! Ти си чудовище, Ищван Бартош!

Тя замахна, за да удари плесница на мъжа си, но той ловко отскочи, улови ръката ѝ и с умело движение я изви зад гърба ѝ. Тамила прехапа устна от болка, злобно впила поглед в сивите очи на Ищван, но само след няколко мига лицето ѝ се смекчи. Да, Тамила Бартош беше властна и жестока дама, но мъжът ѝ бе истински мъжага. Мекотата и интелигентността на полученото в семейството западноевропейско възпитание бяха само примамлива обвивка на човек, преминал солидна школовка сред руските престъпни среди. Навремето именно това грабна Тамила, която просто си бе изгубила ума по съдържания, рафиниран красавец, който се държеше в леглото грубо и разюздано и ѝ говореше за чувствата си и за сексуалните си усещания изключително с помощта на нецензурни руски думи, произнасяни с очарователен унгарски акцент. И сега, застанала с извита зад гърба ръка и загледана в студените очи на Ищван, тя разбра, че мъжът ѝ не само я подозира, но и одобрява това, в което я подозира.

Внезапно нещо особено се мерна в очите му, ръката, която току-що с желязна хватка стискаше китката ѝ, мигновено се премести към бедрото. Ищван рязко притегна жена си, доближи устни до ухото ѝ и прошепна:

— Прегърни ме. Еля ни гледа.

Тамила се извърна. На прага, с подпухнало от плач лице и смаяни очи, стоеше дъщеря ѝ.

— Какво става с вас? Ти така крещеше, мамо...

— Говорех по телефона с баба ти Юдит — веднага съобрази какво да каже Тамила, като се сети, че дъщеря ѝ е чула разговора на унгарски, макар и без да разбере нито дума. — Обади се от Будапеща, връзката беше лоша. Баба ти искаше да ти честити, но се наложи да ѝ

обясня, че годеникът ти е претърпял катастрофа и си е счупил крака, така че сватбата се отлага.

По страните на момичето отново рукнаха сълзи. То рязко се извърна и избяга в стаята си.

ГЛАВА 4.

Снощната препирня бе оставила болезнена следа и сутринта в неделя Настя за пръв път почувства неприятен хладец в отношенията между нея и Чистяков. Те рядко се караха, през всичките двайсет години, откак се познаваха, беше им се случвало най-много пет пъти и единият от тях съвпадна с деня на сватбата им. Чудесно начало на семейния живот!

Сега беше важно на всяка цена да оправи нещата, преди да е дошъл Юра Коротков. Настя избра най-простия начин.

— Льошик — подзе тя, допивайки втората чаша сутрешно кафе и палейки третата цигара, — прости ми, моля те. Снощи се държах зле. Не бях права. Прощаваш ли ми?

— Че къде ще вървя! — въздъхна Чистяков с видимо облекчение. И той като Настя не обичаше конфликтите, особено безпричинните. — Но ти все пак не забравяй, моля те: аз постоянно мисля за мястото, където работиш, и постоянно се тревожа. Нали няма да го забравиш?

— Че къде ще вървя! — имитира тя мъжа си и му се изплези. Конфликтът беше изчерпан.

Юра Коротков донесе дебел плик със снимки. Антон Шевцов наистина се бе постарал: на снимките се виждаха абсолютно всички хора, присъствали в онзи момент в помещението на гражданското. Настя подреди снимките на пода и взе в ръце съставения от Коротков списък с имената на хората. Младоженците и булките изглеждаха все еднакви и трябваше да положи доста усилия, докато изпише на обратната страна на всяка снимка имената на хората, които бяха хванати в кадър. Играха си с това цели три часа, докато накрая се оказа, че в списъка има точно толкова имена, колкото бяха хората на снимките.

— Не излизат — тревожно каза Настя. — Имената трябва да бъдат с едно повече.

— Защо?

— Фотографът. Него не може да го има на снимките, а в списъка фигурира. Значи докато в списъка има петдесет и четири имена, на снимките трябва да имаме петдесет и трима души. Обаче и те са петдесет и четирима. Давай да търсим кой е в повече!

Те отново внимателно прегледаха всички снимки и намериха снимката без име на обратната страна. На нея се виждаше жена на около петдесет години, с изпито лице и странно напрегнати очи. Настя бе сигурна, че не я е виждала в гражданското.

— Коя е тази жена? — попита тя, като подаде снимката на Коротков.

— За пръв път я виждам — отговори той, като се вгледа в лицето на жената. — Нямаше я там. Сигурен съм.

— Била е — поправи го Настя, — но е изчезнала. Била е там в момента, когато открихме трупа — защото Шевцов е започнал да снима веднага щом се чуха писъците и се вдигна суматоха, — и е изчезнала, преди да затворим изходите. Трябва незабавно да установим коя е. Ще показваме снимката на всички, които бяха в гражданското, може да е дошла с някоя новобрачна двойка. Или пък е служителка от сградата.

— Не — поклати глава Коротков, — служителите си бяха по местата, аз проверих. Най-вероятно е била с някоя от двойките. Само че защо си е тръгнала?

— Причините може да са всякакви: излязла е на чист въздух... да купи цветя... да се обади по телефона. Или се е наложило да вземе нещо от колата. Излязла е, а после не е имала възможност да влезе — нали входовете бяха затворени.

— Но е можела да обясни, щяха да я пуснат.

— А ако се е уплашила? Или... например се е скарала с хората, с които е дошла, и демонстративно е напуснала? При всяко положение трябва да я намерим, Юра. Може да е видяла или чула нещо.

— Ще я намерим, няма къде да иде. Хайде да попитаме и Льоша, може той да я е срещнал.

Но Чистяков не си спомняше да е виждал жената.

* * *

Решиха да започнат от семейства Бартош и Турбини, защото прецениха: в гражданското е можело да бъде застреляна всяка младоженка, но далеч не на всяка е можело да бъде изпратено писмо точно преди сватбата. Трябвало е да знаят, че тя се омъжва на другия ден, и адреса ѝ. В своето обкръжение Настя не намери никого, който би поискал да разстрои сватбата ѝ. Значи трябваше да търси сред познатите на Елена Бартош и Валерий Турбин.

Тамила Бартош посрещна Коротков в строг делови костюм и целият ѝ вид говореше, че всъщност е страшно заета и трябва да излиза, но заради този случай ще отложи ангажиментите си — от нея да мине.

— Не мисля, че трябва да отделяте толкова много внимание на това глупаво писмо — високомерно каза тя, като разбъркваше с лъжичка вдигация пара току-що сварен английски чай в чаша от скъп порцелан. — Предполагам, че заплахата е била адресирана по-скоро до мъжа ми, а не до дъщеря ми.

— Значи сте сигурна, че омъжването на Елена не може да е предизвикало у никого... ами да речем... отрицателни емоции?

— Какво говорите! — разсмя се Тамила. — Кого може да интересува омъжването на Еля?

— Ами ревност? Може някой да е ревнувал?

— Уверявам ви, откак Елечка се запозна с Валерий, никой друг не я е ухажвал.

— А преди това?

— Преди това имаше някакви детски увлечения, последното от които приключи благополучно няколко месеца преди тя да се запознае с Турбин. Не, не, за никаква ревност не може да става дума.

— Кажете, Тамила Шалвовна, защо свидетелка от страна на дъщеря ви трябваше да бъде вашата племенница?

— А защо не? Какво лошо има?

— Няма нищо лошо, но нали знаете — не е съвсем обичайно. Обикновено младоженките канят за тази роля най-близката си приятелка. Неслучайно съществува понятието приятелка на булката. Нима вашата дъщеря няма такава приятелка?

Какво беше това? Дали на Коротков му се стори, или по лицето на Тамила наистина пробегна мимолетно облаче?

— Вижте, всички съученички на Елена сега живеят свой живот — учат, работят, омъжиха се. Еля не поддържа отношения с никоя от тях. По-скоро дори не тя с тях, а те с нея. Нали разбирате — момичето е от заможно семейство, погледнато отстрани — с нищо сериозно не се занимава... Това ги дразни.

— Но какво искате да кажете — че дъщеря ви няма нито една приятелка ли? Тамила Шалвовна, не мога да повярвам в това.

— Ами... — Тя се поколеба. — Освен Катя, да речем.

— Коя е тази Катя?

— Голованова. Живее в нашия блок, в съседния вход. Съученички са с Еля.

— Какво, да не са се скарали?

— Не, как ви хрумна? Не са се карали.

— Защо тогава Елена не я е поканила на сватбата? Според мен това би било съвсем естествено.

— Май че Еля ми каза, че Катя била заета в този ден. Изпит ли имала или нещо друго...

— Как възприе дъщеря ви полученото писмо?

— Ами как... — Тамила отново сви рамене. — Учуди се.

— И толкоз? Само се учуди? Или се уплаши?

— А, не, не ми се стори много уплашена.

— Къде е сега Елена?

— Замина с баща си извън града. Трябва да се поразсее, да се успокои.

— Турбин отиде ли с тях?

— Не. Заминаха само двамата.

— Кога ще се върнат? Трябва да разговарям с дъщеря ви.

— Навярно довечера.

* * *

Бяло и черно, черно и бяло...

Целият свят се състои само от тези два цвята. Те не ми позволиха да застана в редиците на белите, принудиха ме да се унижавам и да моля, а после ме отхвърлиха, изритаха ме грубо и безжалостно, с

погнусени физиономии. Казаха ми, че сред белите се допускат само най-добрите, най-достойните. Най-белите.

Ами аз?

Нима моят цвят не е най-белият? Нима по мене имаше дори едно петънце? Защо ме отхвърлиха?

Знам защо.

Защото те само се преструват на бели. Всъщност душите им са черни, и ръцете им са черни, и помислите. В действителност не им трябват бели, трябват им черни, които могат да се издокарват с бели дрехи. А аз не умея да го правя.

За сметка на това умея да правя друго. Сега умея да обединявам бялото и черното. Кой казва, че от сливането на бялото и черното се получава сиво? Не е вярно. Не е сивото, което ги обединява.

Обединява ги червеното. Цветът на кръвта. Цветът на смъртта. Пред червеното, белите и черните са равни, защото от него няма спасение. Червеният цвят прави всички равни.

Алено върху бялото — убити младоженки.

После ще има алено върху черното...

* * *

Екатерина Голованова се прибра от института едва към осем вечерта. Коротков търпеливо я причакваше на пейката пред входа. Вече бе ходил у тях, бе разговарял с майка ѝ и дори бе видял снимката ѝ, тъй че я позна безпогрешно.

— Добър вечер, Катя — каза той, стана и направи крачка към нея.

Момичето се спря и го погледна с любопитство. Беше връстница на Елена, но изглеждаше по-възрастна — може би защото не притежаваше моминска грация и лекота, но пък имаше поне осем, ако не и десет килограма тегло в повече. А може би причината беше в твърде тъжните ѝ очи и сериозния поглед?

— Казвам се Юрий Викторович, от милицията съм — представи се Коротков. — Може ли да поговорим?

— Защо, какво има? — уплаши се момичето. — Какво съм направила?

— Нищо — колкото можа по-приветливо се усмихна той. — Искам да си поговорим за вашата приятелка Елена. Може ли?

— Господи, какво ѝ се е случило?

— Не, нищо не ѝ се е случило, не се тревожете. Хайде да поседнем. Или искате да се разходим?

Катя се замисли, после нерешително премести чантата в другата си ръка.

— Бих се разходила, но нося книги... Чантата ми е тежка.

— Аз ще я нося. Дайте.

Коротков пое чантата и се учуди от нейната тежест. Вярно, момичето не изглеждаше крехко и хилаво, но и чантата с книги си я биваше.

— Как изкарахте изпита си в събота? — интересува се той уж между другото. — Взехте ли го?

— Какъв изпит? — учуди се Катя.

— Не бяхте ли на изпит в събота?

— Не. От къде ви хрумна? В събота изобщо нямаме занятия.

— Извинете, объркал съм се нещо. А къде бяхте в събота?

Настъпилата пауза не се хареса на Коротков. Катя мълчаливо крачеше до него и подритваше с върха на обувката си празна картонена опаковка от сок.

— Чакам — напомни ѝ той. — Къде бяхте в събота, Катя?

— Вкъщи. Защо?

— И какво правихте?

— Слушайте, Юрий Викторович, вие казахте, че искате да поговорим за Еля. А вместо това се интересувате какво съм правила в събота вкъщи. Какво отношение има това към Еля?

— Най-пряко. Искам да разбера защо не сте присъствали на нейната сватба. Затова ви питам какви толкова неотложни ангажименти са ви накарали да си останете у дома. Нали Елена ви е близка приятелка? Тя покани ли ви?

Катя мълчаливо кимна, като упорито продължаваше да подритва напред картонената кутия.

— А защо не отидохте?

— Не ми се ходеше.

— Защо, Катя? Моля ви, не ме карайте да вадя думите с ченгел от устата ви. Извършено е престъпление, аз събирам необходимата за

разкриването му информация, а вие се държите като дете. Не може така. Вие сте умен човек, не сте дете, можете да ми помогнете, тъй че — помогнете ми!

— Сигурно искахте да ми направите комплимент — кисело се усмихна тя. — Но знаете ли, понякога е по-добре да бъдеш малка глупачка, отколкото голяма умница.

— Какво значи по-добре? За какво е по-добре?

— По-изгодно е.

— Тоест?

Катя отново замълча. Този път паузата се проточи още повече. Най-сетне каза:

— В събота си останах вкъщи, защото не исках да отида на сватбата на Еля. Това достатъчно ли ви е?

— Не, Катя. Не ми е достатъчно. Моля ви да ми обясните — защо?

— Защото не ми харесва семейството ѝ. Те са много високомерни и самодоволни. Чувствам се зле в тяхно присъствие. Сега достатъчно ли е?

— Кажете ми: а годеникът на Елена харесва ли ви?

— Годеник като годеник. — Тя сви рамене. — Защо трябва да харесва на мен? По-добре да харесва на Елка.

— А в негово присъствие добре ли се чувствате или и той е като родителите ѝ?

— В негово присъствие не се чувствам никак.

— Защо?

— Защото не общувам с него.

— Какво искате да кажете — че дори не се познавате с него ли?

— Напротив, познаваме се.

— Как мислите, какъв човек е той?

Отново неопределено свиване на раменете:

— Защо ме питате за това? Попитайте Еля, тя го познава по-добре.

— Ще я попитам — обеща Коротков. — Но искам да чуя вашето мнение.

— Аз нямам мнение. Ако обичате, Юрий Викторович, нека говорим за Еля, а не за нейния годеник.

— Неприятна ли ви е тази тема?

— Не, просто за Еля знам всичко, а за него нищо не мога да кажа.

— Катя, знаете ли защо не се е състояла сватбата?

— Еля каза, че в гражданското убили някакво момиче...

— А каза ли ви за писмото?

— Каза ми.

— Как ви се стори — много ли беше уплашена от това писмо?

— Много.

— След това писмо не се ли е замислила да се откаже от сключването на брака с Турбин?

— Но нали тя отиде в гражданското на следващия ден...

— Да, но на следващия ден. А в петък, веднага след като е получила писмото?

— Не знам. Не ми се е обаждала в петък след получаването на писмото. Аз научих за него едва вчера, в неделя. Но мисля, че майка ѝ се е възползвала от това писмо и е провела с Елка възпитателна работа. Тамила Шалвовна не харесва Турбин. Сигурно е щастлива, че не са се оженили.

— А какви са възраженията на Тамила Шалвовна срещу него?

— Не знам, попитайте нея. Просто Елка много се тормозеше, задето майка ѝ не го одобрява.

— Тормозела се е, но все пак се е решила да се омъжи за него — каза Коротков.

— Много е влюбена. В такива случаи човек не се интересува от майчината благословия.

— Катя, как мислите, кой може да е написал на Елена писмото със заканите?

— Не знам.

— И нямате никакви предположения?

— Ами... самата Тамила би могла да го стори — като нищо.

— Така ли? Любопитно. Вашето предположение чисто интуитивно ли е или почива на някакви факти?

— Нямам никакви факти. Просто знам: Тамила ще мине през трупове, ако има нужда от това.

— А тя има ли нужда?

— Не знам. Може да не иска Валера да влезе в тяхното семейство. Нали знаете — богатшите винаги пазят клана си от

външни хора, особено от бедни външни хора. А Тамила и Ищван са невъобразими сноби.

Валера... бедни... любопитно! Особено когато става дума за човек, с когото тя почти не се познава. Нещо твърде често повтаря не знам, макар че би трябвало да знае.

Защото познава семейство Бартош от дълги години. Странно момиче е тази Катя.

* * *

Гласът на Антон Шевцов по телефона никак не приличаше на гласа на онзи енергичен младеж, който толкова напористо бе уговорил Настя да се снима на стълбището на ритуалната зала. Той говореше почти шепнешком, гълташе думите и правеше дълги паузи между тях.

— Но какво ви е, Антон? — попита Настя. — Да не сте болен?

— Ами скапал съм се нещо... Сърцето ме присви. Случва ми се понякога.

— Ах, каква беля — каза тя съчувствено, — на вашата възраст!

— От малък съм така. Уж тичам, скачам, по цели нощи не спя, а после изведнъж ме присвие... Ужасен задух и слабост. Стигам до кухнята и сядам да си почина. После ставам, запалвам газовия котлон и пак почивам. После наливам водата в чайника... Веднъж засякох времето: за да стана от дивана и да сложа чайника на котлона, ми бяха необходими четирийсет минути...

— Позната картинка. И на мен ми се е случвало. Искрено ви съчувствам. Добре, няма да ви мъча повече. Оздравявайте.

— А за какво ви бях нужен?

— Интересува ме една от вашите снимки, но щом сте болен... Нищо, не е спешно.

— Коя именно?

— На нея се вижда една жена, която веднага след убийството е успяла да напусне гражданското. Името ѝ липсва в списъците, съставени от служителите на милицията. Помислих си, че може вие да си спомните за нея. Имате ли у дома си тези снимки?

— Не, нали ги правих в лабораторията, и то по един екземпляр, за да станат по-бързо. А вие ще се занимавате ли с този случай?

— Не съвсем... от днес съм в отпуск. Така че участието ми в разкриването на убийствата е чисто любителско.

— Казахте убийствата... — Антон отново си пое дъх. Настя чуваше колко тежко диша. — Защо, няколко ли са?

— Две. Същия ден, но два часа по-рано, в друга ритуална зала са застреляли още една младоженка. Затова тази тайнствена жена ме интересува толкова. Може да са я видели и в другата ритуална зала. Всъщност исках да ви помоля за негатива, за да направим няколко копия. Но това не е толкова важно, копия могат да се направят и от снимката. И негативите ви ли са в лабораторията?

— Да. Ако знаех... щях да ги взема... В събота толкова бързах, щом изсуших снимките — и хукнах. Чакаше ме вашият колега Юрий.

— Благодаря ви, Антон. Извинете ме за безпокойството. Лекувайте се, оздравявайте.

Настя затвори телефона и се облегна на стола. За кой ли път отново си помисли, че усещането за работното ти място, за кабинета, кой знае защо, става съвсем различно, когато си в отпуска. Стените са същите, и прозорецът, и бюрото, и телефонът, и сейфът — и въпреки това имаш странното чувство, че си чужда на това място и се намиращ тук незаконно.

Разбира се, Настя не се стърпя и дотича в службата си. Льошка само изхъмка, когато сутринта тя плахо му каза, че иска да прескочи до службата си.

— Ами върви. А аз с чиста съвест ще работя на твоя компютър. Нали виждам как не те свърта! И без това няма да се успокоиш — без тебе Коротков е като без ръце!

За разлика от Чистяков, полковник Гордеев не одобри идването на Настя.

— Научи се да забравяш за работата! — промърмори той, когато я видя в коридора. — Не може да си на всяка манджа мерудия.

Настя понечи да се разсърди, но се отказа. И без това имаше с какво да ангажира мислите си.

И тъй, две абсолютно еднакви убийства, извършени в интервал от два часа. Младоженката е убита с изстрел от пистолет „ГТ“, калибър 7,62 мм, в тоалетната при ритуалната зала. Очевидно пистолетът е със заглушител, защото и в двата случая никой не е чул изстрела. Престъпникът е издебнал момент, когато младата жена ще бъде сама в

тоалетната, и е стрелял от разстояние 1,3 — 1,5 метра. Той е достатъчно хладнокръвен, щом е съумял и в единия, и в другия случай да влезе в тоалетната и да излезе от нея незабелязан, с други думи — издебнал е момент, когато в коридора няма да има никого. Никак не е лесно да се уцели такъв момент. Но той е успял. Или все пак не е той, а тя! Може ли мъж да влезе в дамска тоалетна и да излезе от нея незабелязано? И още един въпрос: за да издебнеш момент, когато ситуацията е най-благоприятна, трябва постоянно да наблюдаваш интересувашщото те място. Значи този човек е стоял някъде близо до дъното на коридора, където е входът за тоалетната. Много е вероятно да е стреляла жена. Ето защо трябва спешно да се установи коя е възрастната дама от снимката на Антон Шевцов.

Настя още веднъж прочете копията от протоколите за огледа на местопроизшествията. Разсъжденията ѝ май не бяха съвсем точни. Положението на трупа сочи, че изстрелът може да е произведен от вратата, от прага. Зданията на двете граждански отделения бяха типови и тоалетните за посетители бяха планирани абсолютно еднакво. Имаха общ вход, който водеше към доста просторно помещение, служещо за пушалня. А вече от пушалнята две врати водеха към мъжката и дамската тоалетна. Младата жена излиза от тоалетната в общото помещение и вижда човек, който идва към нея. Изплашва се и отстъпва назад... крачка... още една... Жената отстъпва към дамската тоалетна, човекът настъпва и когато стига до прага, стреля. Може ли да е станало така? Напълно е възможно. Трябвало е само пушалнята да е празна. Но в такъв случай изобщо не е задължително убиецът да е бил жена. Спокойно може да е бил и мъж.

Ще се уплаши ли една млада жена, ако види, че към дамската тоалетна е тръгнал мъж? Може и да не се уплаши, но определено ще се смути. А ако нататък е тръгнала жена? Нормално. Защо трябва да отстъпва назад? Една излиза, друга влиза — това е естествено. А ако това е жена, която изобщо не би трябвало да е тук? Която младата жена не е очаквала да види? Ако лицето ѝ е разкривено от ярост и очите ѝ са безумни? Тогава младоженката може и да побегне. Особено ако онази жена държи пистолет в ръцете си. Впрочем пистолет в ръцете на мъж също не обещава нищо приятно. Значи всичко отначало: или жена, или мъж.

А имаме и писма. Ако предположим, че целта на престъпника е била на всяка цена да провали бракосъчетанието на Елена Бартош и Валерий Турбин например, логиката може да бъде приблизително следната: младоженката получава в навечерието на сватбата си заплашително писмо, а ако то не ѝ повлияе, в гражданското се извършва убийство, което определено ще провали нормалния ход на регистрирането на браковете. Наистина, за да се вземат такива чудовищни мерки, вероятно залогът е твърде висок. И няма никакво значение коя жена ще бъде убита. Онази, която се намира в тоалетната в подходящия момент. Важно е да се разстрои регистрирането на браковете. Но защо? За какво? Кому е нужно това?

И защо са изпратили същото писмо и на нея, на Настя? Тъкмо нейната сватба никой не е искал да проваля. Или поне тя не знае нищо такова. Няма нито ревниви ухажори, нито изоставени от Чистяков жени, нито имуществени спорове — нищо. Излиза, че това е била предварително замислена маскировка. Ако сватбата на Бартош и Турбин не се състои заради писмото, полученото от Настя писмо ще бъде приписано на нечия злостна шега и не след дълго — благополучно забравено. Ако пък се наложат крайни мерки, за да не бъдат допуснати до регистрация Елена и Валерий, тогава второто писмо и второто убийство окончателно ще объркат следствието. Но трябва наистина да бъдеш чудовище, за да замислиш и направиш всичко това. Да убиеш две млади жени в сватбения им ден с единствената цел — да не допуснеш бракосъчетанието на трета? Просто умът ѝ не го побира...

Вече се канеше да си тръгне за къщи, когато се обади Коротков.

— Ще останеш ли още малко в службата? — попита я той.

— Смятам да си тръгна. Вече приближава девет.

— Тогава ще те пресрещна някъде по пътя. Трябва да поговорим.

Срещнаха се в метрото по средата на пътя към дома на Настя.

— Ще те изпратя — каза Коротков. — Искам да споделя с теб впечатленията си.

— От кого?

— От най-близката и единствена приятелка на Елена Бартош — някоя си Екатерина Голованова. Заинтересувах се защо не е отишла в гражданското и защо не са я поканили за свидетелка на сватбата на Елена. Все пак е единствената ѝ приятелка.

— И какво се оказа?

— Лъжа, добре забъркана с откровена измама.

— Гърмяща смес — усмихна се Настя. — Разказвай!

— Та така: девойката Катя се преструва, че почти не познава Турбин, макар да учи в същия институт, където Турбин в момента подготвя дисертация в качеството си на аспирант. Съвсем ясно е, че Елена се е запознала с него не в трамвая или на опашка за театрални билети, а с непосредственото участие на Екатерина. При това в един момент по време на разговора тя се поразсея и нарече Турбин Валера, макар че дотогава и двамата го наричахме просто младоженецът.

— А какво казва Катя по този въпрос?

— Ами нищо. Аз не споделих с нея съображенията си. Засега нека си лъже, не е дошъл моментът да я стисна за гърлото. По-нататък. По време на разговора тя ми заяви, че понякога е по-изгодно да бъдеш малка и глупава, отколкото голяма и умна. Как ти се вижда това изказване?

— Смяташ, че е имала предвид Елена?

— Сигурен съм. Между другото тя обясни отсъствието си от сватбата с обстоятелството, че не ѝ харесвало семейството на Елена. И се изказа много злобно за майката на своята приятелка — Тамила Шалвовна. Каза, че тази жена можела да мине през трупове, ако ѝ е нужно. И че било напълно възможно тя да е написала писмото до дъщеря си.

— Кой? Майката?

— Ами да. Така смята Катя. Защото Тамила никак не харесвала младоженеца.

— Но щом той толкова не ѝ харесва, защо е позволила на дъщеря си да подаде заявление за женитба?

— Оказа се, че дъщеря ѝ не я е питала. Толкова е искала да стане съпруга на Турбин, че са подали заявлението тайно от родителите си и са им признали стореното едва преди две седмици. И още една любопитна информация: първоначално регистрацията на Бартош и Турбин е била определена за 13:30. Само преди две седмици Тамила Шалвовна е отишла в гражданското, за да уговори да ги пуснат първи, веднага след отварянето. Харесва ли ти този ентусиазъм?

— Не ми харесва, Юрик, никак не ми харесва — поклати глава Настя. — В десет часа сутринта в гражданското има съвсем малко

хора. Удобно е за извършване на престъпление.

— Именно, това беше и моята мисъл — подзе Коротков. — Но пак нямаме нищо определено. От една страна — майката на Елена, от друга — неизвестната жена. Коя ще предпочетем?

— Забравяш и странната девойка Катя.

— Мислиш ли? — Той погледна със съмнение Настя.

— Че какво има да мисля? Момичето явно познава Турбин по-добре, отколкото иска да покаже. В съчетание с нежеланието ѝ да присъства на сватбата това ни дава класическа картина на ревност. Турбин е предпочел пред нея хубавичката, глуповата Елена, която е и дъщеря на богати родители. Как да не се почувстваш наскърбена?

— Нещо много жени ни се струпаха. Я да добавим и един мъж за компания. Например бащата на Елена.

— Защо? И той ли не харесва Турбин?

— Това не знам, но пък Катя Голованова не харесва него. Тя характеризира и двамата родители на Елена еднакво: сноби, които за нищо на света не биха допуснали външен човек в клана си.

— И се налага в цялата тази приятна компания да търсим нишки, които водят към ритуалните зали. Онзи, който ми е написал писмото, трябва да е знаел, че ще се омъжвам. И какъв час ми е определен. Инак цялото начинание губи смисъла си. Убийството е трябвало да бъде извършено в час, когато аз се намирам в гражданското, та да изглежда, че убиецът се е припознал. Ако аз и жертвата сме там по различно време, картинката се разваля. Съгласен ли си?

— Станция „Шчолковская“, последна. Влакът е дотук, моля пътниците да освободят вагоните — изскриптя неприятно високоговорителят точно над главите им.

Те излязоха горе с ескалатора и тръгнаха към автобусната спирка.

— Колко е хубаво, топличко, лятото идва! — мечтателно каза Настя. — Мразя студеното време. Вечно зъзна, колкото и дебело да съм облечена. Да можех да живея на някое място, където температурата цяла година е двайсет и два градуса!

— Живей в тропиците, там е топло — ехидно я посъветва Коротков. — Нали вече си професорска съпруга, можеш да си го позволиш.

— Не, в тропиците е задушно. А аз трудно понасям задухът, съдовете ми са слаби.

— Е, приятелко, на теб не може да се угоди. Автобусът ти идва.

Той изчака, докато Настя с тълпата пътници се качи в автобуса, помахаше ѝ и тръгна обратно към метрото.

* * *

Симпатичният черноок Михаил Доценко още от сутринта беше заседнал в Кунцевското гражданско отделение и показваше на служителките снимката на непознатата жена.

— Мисля, че съм я виждала — каза неуверено млада служителка, която се занимавала с регистрирането на новородени.

— Спомнете си кога, моля ви — с надежда я попита Михаил.

За него беше важно да открие човек, който да си спомня нещо, макар и съвсем незначително. А пълното припомняне по-нататък ще бъде само въпрос на техника, която Миша владееше прекрасно.

— Не, не си спомням — поклати глава момичето.

— А какво в нея ви се видя познато? Лицето? Очите? Прическата? Може би роклята? — продължи да настоява Доценко.

— Не мога да кажа точно. Честна дума, не си спомням. Просто тогава я погледнах и си помислих: какво ли прави тя тук?

— Много интересно! — оживи се той. — А защо си помислихте така?

— Не знам. Помня, че си го помислих. А защо — не си спомням.

— Добре, хайде да опитаме да тръгнем от друга посока. Ако видите тук млада жена, придружена от млад мъж, какво ще си помислите?

— Че са дошли да подават заявление за сключване на брак или за развод.

— А ако жената води пет-шестгодишно дете?

— Че е дошла да оформи промяна на фамилното име на детето.

— А ако възрастен мъж е дошъл сам?

— Най-вероятно за смъртен акт за жена си или за някой от родителите си. На гатанки ли ще си играем?

— Защо не? Мисля, че играта е чудесна — обезоръжаващо се усмихна Михаил. — А ако видите тук грохнала старица, какво ще си помислите?

— Че е изгубила някакъв важен документ и е дошла за копие. Какво друго може да прави тук? Няма да се омъжва я! Късничко ѝ е и деца да кръщава — разсмя се момичето.

— А за онази жена значи не сте измислили никаква история. Защо например да не е дошла за смъртен акт?

— Изразът на лицето ѝ беше... — Тя се запъна, търсейки нужната дума.

— Какъв?

— Ами... различен. Не като на човек, който е изгубил близък. Защото смъртните актове се дават само на близки роднини. Техните лица са съвсем други.

— А нейното какво беше?

— Каменно. Разбирате ли — някак равнодушно и обърнато навътре към себе си. Не разстроено, не трагично, не радостно... Вижте, отделението на гражданския регистър е особена институция. Вие може би не сте се замисляли, но тук всичко е свързано с промените в човешкия живот. Такова е и официалното наименование на институцията ни: отделение за записване на актове по гражданското положение. Щом положението на някого се промени — веднага тича при нас. А това винаги е едно събитие — промяната на положението. Радостно или тъжно, сватба или развод, раждане на дете или смърт на близък човек — винаги е събитие. И тук по принцип не можете да видите равнодушни лица. Разбирате ли ме? А лицето на тази жена беше... Защо ли ви обяснявам — ето, сам погледнете, на тази снимка тя е точно такава.

Момичето имаше право. Лицето на заснетата жена беше някак отвъдно и странно напрегнато, сякаш застинало. През своя детективски живот Михаил неведнъж бе виждал такива лица. Лица на психично болни хора.

* * *

Настя влезе вкъщи плахо, очаквайки да намери Чистяков смъртнообиден и готова за неприятно обяснение. За нейно огромно облекчение, на Льоша и през ум не му минаваше да ѝ се сърди, задето вместо меден месец, тя отново се бе включила в работа. Така де, смешно е да се говори за някакъв си меден месец след петнайсет години близки отношения.

Алексей седеше в кухнята и нареждаше пасианса „Гробът на Наполеон“. На печката бяха наредени захлупени тенджерки, от които я лъхнаха някакви упоителни аромати.

— На какво ми мирише? — весело попита тя и посегна да вдигне един от капациите.

Льоша се извърна и шеговито я плесна през ръката:

— Не посягай с немити ръце! Тук не сервираме на любопитни.

— А на какви сервирате?

— На добри момичета, които си седят вкъщи и перат ризите на мъжете си.

— И какво сега, от глад ли да умирам? — възмути се тя. — Вече съм стара, късно ми е да се превъзпитavam и да ставам добро момиче. Както казват нашите приятели украинците: „Да си гледал какво купуваш.“ Не трябваше да се жениш за мен.

— Как да не е трябвало? Ти само вникни в гениалния ми замисъл: с години възпитavam у теб навика да не купуваш продукти и да не готвиш, като разчиташ само на мен, после те подмамвам да минеш под венчило и преставам да те храня. Ти умираш от глад, а аз ставам твой наследник. И всичко това е мое. — Той направи широк жест, сякаш обхващаше целия апартамент. — Получavam московско жителство, довеждам си тук млада съпруга, която ще бъде именно добро момиче. А жилището в Жуковски оставям на родителите си. А? Не съм ли умен, кажи! А ти ми разправяш, че не трябвало да се женя за теб! Ей, ей, къде понесе тази мръвка?! — кресна заканително, щом видя как Настя, докато го слушаше, бързо вдигна един капак и грабна от тигана покрита с препечена коричка телешка пържолка. — Върни я веднага на мястото ѝ!

— Късно е — изфъфли тя с пълна уста. — Вече я ям. Продължавай, продължавай да си редиш „Гроба“, погребвай Наполеон. Защото няма скоро да дочакаш моята смърт. Ха, виж го ти, професор убиец неден!

Чистяков избухна в смях, с едно движение разбърка картите на масата и бързо ги събра в колода.

— Върви да си измиеш ръцете, малка крадло, и хайде да вечеряме. Аз между другото днес написах цяла глава от учебника. А ти с какво ще се отчетеш за прекарания в службата ден?

— Почти безрезултатен ден — въздъхна Настя. — Най-вече мислих. Но мога да те успокоя: нищо не ме заплашва. Ударът по мен е бил чиста случайност.

Тя изми ръцете си, преоблече се в пенъора и седна до подредената маса. За вечеря Алексей беше приготвил телешко и панирано с галета цветно зеле, което Настя много обичаше. Тя омете чинията си с такава скорост, сякаш бе гладувала цяла седмица преди това.

— Да ти сложа допълнително? — попита Чистяков, усмихнато загледан в празната ѝ чиния.

— О, не! — изстена тя. — Вече знам замисъла ти: да умра не от глад, а от лакомия. Никой не успява да ме натъпче с толкова храна — само ти. След една година ще стана огромна и дебела и няма да мога да влизам през вратата.

Наля си кафе, но още не бе отпила и две глътки, когато телефонът зазвъня.

— Бързам да те зарадвам — чу тя в слушалката гласа на Николай Селуянов, с когото работеха в един отдел. — Току-що постъпи съобщение от редакцията на „Криминален вестник“. Фотолабораторията им е била ограбена с взлом.

— Какво е изчезнало?

— Засега не е ясно. На пръв поглед апаратурата била налице. Колкото до негативите и снимките — нищо не се знаело. Както сама разбираш, там не се води никакъв отчет, всичко е струпано в отворени кашони и незаклучващи се шкафове. Ще трябва да викат всички фотографи, та всеки да провери какво му липсва.

— Извикай първо Шевцов — бързо каза Настя. — Ако неговите ленти са си на мястото, спокойно прехвърли този обир в отдела на Григорян. Не е по нашата тема. Ако пък са изчезнали негативите на Шевцов, ние поемаме случая.

— Много си ми умна бе! — недоволно промърмори Селуянов. — Вече се обадох на твоя Шевцов, болен е, едва се придвижва. Как мога

да го накарам да дойде? На ръце ли да го нося? Разбира се, той веднага се разтревожи, искаше да тръгне, но нали го чух как диша и говори! Ще подкара колата и по пътя ще му стане зле, току-виж — катастрофирал някъде. Искях аз да отида и да го взема, после си помислих — не бива. Човекът е болен, а ние го тормозим. Хайде, тази работа ще почака до утре, може на сутринта да се почувства по-добре.

— Коля, ама ти си като малко дете, ей богу! Просто заведи там някого, който е виждал снимките на Шевцов и ще може да определи дали негативите са на мястото си, или ги няма. Толкова е просто.

— Аха! — изхъмка Селуянов. — Сам се сетих. Хората, които са виждали целия комплект снимки от гражданското, са трима. Единият е нефелният фотограф Шевцов, вторият е Коротков, но не знам къде се е запилял — няма го нито вкъщи, нито в службата. Сещаш ли се кой е третият?

— Коля, Чистяков няма да ме разбере. И без това цял ден не си бях вкъщи, а са минали само два дни от сватбата ни! Не мога да злоупотребявам с търпението му. Защо не намериш Коротков, а?

— Че къде ще го намеря? И после, дори да се прибере след един час вкъщи, вече ще бъде полунощ. Мислиш ли, че него ще го разберат, ако рече отново да излезе? Не ме размивай. Твоят Чистяков поне е нормален човек, а забравила ли си каква е жената на Юрка? Тя ще го изяде с парцалите. С една дума — решавай, Настася: или ще дойдеш, или чакаме до утре.

— Чакай, не затваряй, ще си поговоря с Чистяков. — Тя захлупи с длан микрофона и виновно погледна мъжа си, който най-спокойно си пиеше чай и хапваше кекс, без изобщо да издава отношението си към онова, което бе чул, макар прекрасно да разбираше всичко. — Льошик, трябва да отидем до едно място.

— Заедно ли? — попита той и отхапа от поредното парче портокалов кекс.

— Да, заедно. Някой е влязъл с взлом във фотолабораторията на „Криминален вестник“, където работи Шевцов. Самият Антон е болен — нещо със сърцето. Трябва спешно да проверим дали не са изчезнали негативите на онези снимки, които той направи в гражданското. Освен нас двамата, няма кой да го направи, разбираш ли? Само ние с теб видяхме целия комплект снимки, нали вчера Коротков ги донесе тук!

— Е, какво да се прави! — спокойно каза Чистяков. — Щом трябва, значи ще отидем. И ако обичаш, не ме представяй пред колегите си като старомоден семеен тиранин.

— Благодаря ти, слънчице! — облекчено се усмихна Настя.

След четирийсет минути те влизаха в зданието, където се намираше редакцията на „Криминален вестник“. А след още половин час се разбра, че последните негативи на Шевцов са изчезнали от фотолабораторията.

ГЛАВА 5.

Оперативните работници от Кунцево и от „Петровка“, които работеха заедно по случая, се разделиха на две групи. Едните разработваха версията, че истинската жертва на престъплението е била Галина Карташова, която бе убита в Измайловското отделение на гражданския регистър, а другата се занимаваше с личността на младоженката, убита в Кунцево — Светлана Жук.

Двете млади жени бяха погребани в един ден — сряда, 17 май. Наблюденията върху траурните церемонии не донесоха никаква нова информация, освен убеждението, че дори и най-безобидният човек може да има недоброжелатели, за които той дори не подозира. Оперативните работници се движеха сред тълпата опечалени и внимателно се вслушваха в достигащите до ушите им отделни фрази.

— Ако Галя не бе изоставила Игор, нищо нямаше да се случи...

— Предчувствах, че това момче няма да ѝ донесе нищо добро...

— Светочка не биваше да се води по ума на неговите родители. Точно те искаха сватбата да стане през май. А аз казвах, че трябва да почакаат до есента...

— Някакво шесто чувство ми говори, че е Едик. Винаги съм знаела, че той не се е примирил и никога не се е примирявал — още откак тя скъса с него...

Предстоеше да намерят всичките тези хора — Игор, Едик, както и да изяснят защо това момче нямало да ѝ донесе нищо добро... Работа сложна, дълга, неприятна и най-важното — може би дори излишна.

* * *

Майката на Валерий Турбин посрещна Коротков не приветливо. Отвори му, сухо го покани в хола и седна срещу него, като пронизваше Юрий с малките си зловни очички.

— Да, радвам се, че сватбата не се състоя — заяви тя, без да отмества поглед от него.

— Но защо, Вероника Матвеевна? Елена не ви ли харесва?

— Нямам нищо против Еля, тя е чудесно момиче. Просто смятам, че на сина ми му е рано да се жени. Той не може да бъде добър съпруг и едва ли ще се справя със семейните си задължения.

— Но Валерий е на двацет и седем години. Толкова ли е млад, за да създаде свое семейство? — искрено се учуди Коротков, който се бе оженил веднага след завършване на милиционерската школа — беше на двацет и една години.

Начинът, по който Вероника Матвеевна реагира на тази невинна реплика, го озадачи. Възрастната жена се умълча и скри погледа си. Юрий започна трескаво да разсъждава с какво ли бе засегнал събеседничката си, коя ли дума я бе подразнила. Положението трябваше да се спаси на всяка цена. Изведнъж си помисли, че Вероника Матвеевна е възстара за майка на двацет и седем годишен син. На седемдесет години е. Родила е на четирийсет и три? Това не се случва често, освен ако...

— Единствен син ли ви е Валерий? — попита я.

Жената пребледня и начервените ѝ устни започнаха да изглеждат почти черни върху посивялото лице.

— Дошли сте да разговаряме за несъстоялата се сватба или за моето семейство? — изрече тя пресилено високо, но гласът ѝ издаваше напрежение и страх.

— Просто си помислих, че може би отрицателното ви отношение към женитбата на Валерий е свързано с евентуални нещастни бракове на другите ви деца. Така ли е?

— Не — рязко отвърна Вероника Матвеевна. — Нямам други деца. Валерий е единственият ми син.

— Кажете ми нещо за баща му — помоли Коротков и веднага разбра, че е уцелил много болезнено място.

Лицето на жената се промени до неузнаваемост, пръстите на сбръчканите ѝ ръце се вкопчиха едни в други толкова здраво, че сякаш никаква сила не би могла да ги раздели, малките ѝ тъмни очички пламнаха от омраза.

— Не смятам да обсъждам с вас човека, който беше баща на Валерий. Той отдавна не е между живите.

Разговорът не вървеше, постоянно се натъкваше на някакви невидими препятствия. Коротков започна да се изнервя. Майката на Турбин явно криеше нещо, но той не знаеше дали това нещо има връзка с двете убийства и дали трябва да бъде настоятелен, докато все пак я накара да разговаря нормално. Огледа се наоколо, търсейки някакви съществени подробности от обстановката и общата атмосфера в апартамента, които биха дали повод разговорът да продължи, като стане по-безопасен и същевременно по-продуктивен. От пръв поглед личеше, че тук хората не са богати. Никакви излишни мебели, само най-необходимото, доста книги, но Юрий веднага забеляза, че те са издадени още по времето на нормалните цени. Нямаше издания от последните години — от онези с ярките твърди корици и златните букви. На перваза сиротно стоеше вехт черно-бял портативен телевизор и от него през отвореното прозорче навън водеше парче тел — явно работеше със самоделна антена.

Коротков извади носната си кърпа и започна усърдно да трие дланта си, като току недоволно бърчеше нос.

— Ще ми позволите ли да си измия ръцете? — каза накрая с виновна усмивка и стана.

Вероника Матвеевна мълчаливо се надигна заедно с него и го заведе до банята. Юра пусна водата и започна с пресилено старание да насапунисва ръцете си, като между другото крадешком разглеждаше пукнатото огледало над мивката, евтината самобръсначка „Искра“, която се продаваше преди десет години и доколкото той си спомняше — струваше две рубли и трийсет копейки. Преди десет години Валерий е бил на седемнайсет и това сигурно е първата му самобръсначка, която той използва и до ден-днешен. Фаянсовите плочки бяха изкъртени тук-там, емайлираната повърхност на ваната бе цялата на жълти петна. Личеше си, че апартаментът не е ремонтиран много отдавна.

— От кога живеете в този апартамент? — попита той уж между другото, докато бършеше ръцете си с протритата от многократно пране кърпа.

— Малко повече от година.

— А преди това къде живеехте?

— По-рано живеехме в Марина рошча.

Странно, помисли си Коротков, Марина рошча е хубав район, близо е до проспект „Мир“, с удобни транспортни връзки и големи магазини. Защо е трябвало да се местят в тази тясна хрущовка без асансьор, в този неподдържан индустриален квартал?

Той още час безуспешно се опитва да намери тема, на която би могъл да разговаря със стопанката на апартамента, без да предизвика острата ѝ негативна реакция и същевременно да получи каква да е полезна информация. Ала Вероника Матвеевна се оказа труден събеседник и Коротков така и не успя да я надхитри.

— Да знаете кога Валерий и Еля планират брака си? — попита той, вече на вратата.

— Никога! — отсече жената и очите ѝ неприятно го пронизаха.

— В какъв смисъл?

— В прекия. Няма да допусна синът ми да се ожени. Поне докато съм жива това няма да стане. И много се надявам то да не стане и след смъртта ми.

На Коротков му омръзна ролята на мек дипломат, който сам се стеснява от това, което прави. Разбра, че през цялото време го бе възпирала възрастта на Вероника Матвеевна, бе му се струвало, че е недопустимо да разговаря с обичайния си твърд тон със седемдесетгодишна жена. Но бяха загинали две млади жени, а още две — една от които беше годеницата на сина ѝ — бяха получили заплашителни писма...

— Вероника Матвеевна — ядосано каза той, след като се обърна и отново влезе в хола, — вие, изглежда, не разбирате колко е сериозно положението. Извършени са две тежки престъпления. Освен това имаме всички основания да смятаме, че някой никак не иска сватбата на сина ви и Елена Бартош да се състои. Думите, които няколко пъти ми повторихте по време на нашия разговор, ме карат да мисля, че този човек сте вие. Затова настоявам да престанете да се измъквате от отговори с декларативни твърдения и да си поговорим по същество. Имайте предвид, че няма да си тръгна от тук, докато първо, не разбере защо не искате синът ви да се ожени за Елена, и второ, докато вие не ме убедите, че нямате никакво отношение към тези писма. Ясно ли се изразих?

След като произнесе тази страховита тирада, Коротков се настани демонстративно удобно до масата и заразглежда домакинята

от упор. Лицето на Вероника Матвеевна стана пепелявосиво. Тя се опита да застане права с целия си нисък ръст, но вместо това безсилно се облегна на стената. Коротков видя, че ръцете ѝ треперят.

— Нямате право — каза тя пресежливо. — Аз съм стар, болен човек, а вие нахлувате в дома ми и искате от мен отговори на въпроси, които не смятам за нужно да обсъждам с когото и да било. Би трябвало да се засрамите. Използвате своята младост и сила, за да ме принудите да ви давам показания. Няма да разговарям с вас!

Обърна се и отиде в другата стая, като остави Коротков сам. Не беше очаквал такъв обрат, но смущението му трая само две минути. След тези две минути, като събра мислите си, той решително стана и излезе в антрето.

— Вероника Матвеевна — извика към затворената врата, която водеше към по-малката стая, — тръгвам си, заключете след мен. Много съжалявам, че разговорът ни с вас не потръгна, но честно казано — вие сте виновна за това. Може би следващия път срещата ни ще е по-резултатна.

Коротков отвори вратата и излезе на стълбищната площадка. Вече на улицата, той внимателно се огледа и потърси две неща, които му бяха нужни: телефонна кабина и място, откъдето удобно да наблюдава входа. Телефон намери доста бързо и отсреща му обещаха до два часа да изяснят защо майка и син Турбини са се преместили преди година в ухабен апартамент в лош квартал. След това застана на едно скрито място, откъдето блокът на Турбини се виждаше добре, и зачака. Никога не си бе имал работа със седемдесетгодишна заподозряна, тъй че се затрудняваше да прогнозира постъпките ѝ и се приготви да чака дълго. Рано или късно все нещо щеше да се случи.

* * *

Александър Каменски се отнесе към молбата на сестра си напълно сериозно.

— Разбира се, знам фирма „Синият Дунав“ — каза той, — с Бартош също съм се срещал неведнъж по банкови въпроси. Ти ми постави задачата, а аз ще се постарая да изясня всичко, което ти трябва.

Когато отиде в службата си, първата му работа беше да прегледа така наречената незадължителна поща: рекламни проспекти, покани за презентации и тем подобни пъстри хартийки. В разноцветната купчина гланцирани листове бързо намери това, което му трябваше — компания „Интермед“ канеше служителите на банката, в която работеше Александър, на изложба на новата си продукция, предназначена за грижи за болни хора. Сред десетината фирми — производителки беше и „Синият Дунав“. Това означаваше, че на изложбата ще има постоянно нейни представители.

Той се обади вкъщи — изпитваше несравнимо с нищо възторжено чувство, докато набираше телефонния номер, с който пръстите му още не бяха свикнали, защото знаеше, че ей сега ще чуе гласа на една любяща жена — бъдещата майка на своето дете.

— Даня, как си? — попита грижовно.

— Отлично — весело каза тя. — Само че много ми липсваш. Ела си по-скоро, а?

— Имам предложение. Трябва да посетя една изложба на продукция, предназначена за грижи за болни хора. Та си помислих — дали да не заведем и теб? Нали горе-долу след месец ще бъдеш лежачо болна, та може да си харесаш нещо, което ще ти потрябва.

— Но, Сашенка, аз ще лежа само няколко дни! — разсмя се Даша. — Раждането не е болест, то е естествено състояние на жената.

— Недей да спориш, Даня, моята съпруга трябва да има най-доброто, дори да е само за няколко дни. И после, аз трябва да видя стоката и да разбера има ли смисъл да влагам пари в нея, тъй че ще ми трябва съвет. Тъкмо ти ще ме посъветваш. Обличай се, ще мина да те взема след трийсетина минути.

Пред входа на изложбата ги посрещна мениджър с европейски обноски, добре подстриган, с малиново сако и снежнобяла риза.

— Банка „Вега“ — представи се Александър и подаде визитната си картичка.

— Заповядайте, моля — разцъфна в приветлива усмивка мениджърът, — радваме се, че ви виждаме при нас. Извинете, дамата ще ви придружава ли или желаете да я заведем в стаята за почивка?

Александър разбра, че мениджърът е забелязал издутия корем на Даша.

— Дамата е моята съпруга и консултантка — хладно отвърна той. — Тя ще разгледа продукцията заедно с мен.

Даша силно се изчерви и погледна виновно излъскания мениджър, после изведнъж палаво се усмихна и смешно сбърчи нос. Мениджърът едва забележимо ѝ се усмихна в отговор и тръгна напред, като ги покани да го последват.

Те преминаваха бавно от зала в зала, стояха дълго пред всеки щанд и придирчиво изучаваха грейки с най-невъобразими форми, гумени подлоги, тъкани, напоени с бактерициди, чаршафи и одеяла, попиващи влагата. Особено ги заинтересува продукцията на една фирма, произвеждаща специални мебели — бяха преди всичко въздушно леки конструкции, състоящи се от стативи и плоскости с различни форми и размери, предназначени да играят ролята на бюро или маса за хранене, на шкаф, поставка за компютър или телевизор, игрална масичка със специални чекмедженца за карти и дори с машинка за тяхното разбъркване... и така нататък. Всички конструкции до една бяха на колелца и можеха да се задвижват само с леко докосване на ръката. При натискане на малко копче колелата стабилно се блокираха и конструкцията придобиваше необходимата устойчивост.

— Ето виж, ще ти купя такова нещо. — Саша посочи поредната конструкция, предназначена за повиване на бебе, в случай че майката трябва да лежи и не може да става.

— Но защо, Сашенка? — примоли се Даша. — Да не си мислиш, че след раждането ще боледувам дълго и тежко? Не планирам такова нещо.

— Даня, трябва да бъдем предвидливи — строго отговори той. — Ами ако паднеш и си счупиш крака, ако се наложи да лежиш гипсирана, а аз цял ден съм на работа? Знае ли човек какво може да се случи. Нека имаме такова нещо.

— Кажы си честно, че то просто ти харесва! — разсмя се жена му.

Най-сетне стигнаха до щанда на фирма „Синият Дунав“. Асортиментът не беше широк, но Александър веднага разбра, че зад малкото на брой стоки стоят огромни пари, похарчени за разработките, а също и огромни печалби. Специалистите, работили за Бартош, бяха успели да създадат биологически активни тъкани, чието използване

позволяваше да се решат два основни проблема на лежащо болните: да се предотвратява развиването на пневмония и разраняването на кожата. Всяко семейство, където има такъв болен, би искало да има спално бельо от тази тъкан, колкото и да струва то. Банкерът Каменски веднага си каза, че определено има смисъл да се влагат пари в производството на такава тъкан — те ще се възвърнат бързо и многократно увеличени. Трябваше да се запознае по-отблизо с представител на фирмата.

Представителят се оказа очарователна млада жена със зелен копринен костюм, застанала скромно в един ъгъл до ниска кръгла масичка и меки фотьойли. Тя улови погледа на Каменски, усмихна му се и веднага дойде при тях.

— Мога ли да ви бъда полезна? — попита заучено. — Казвам се Татяна и съм представител на фирмата на тази изложба. Фирма „Синият Дунав“ ще се радва на сътрудничество с банка „Вега“. Позволете ми да поднеса малък сувенир на вашата съпруга.

С тези думи Татяна подаде на Даша незнайно как появил се в ръцете ѝ красиво оформен пакет.

— Нима се познаваме? — учуди се Александър. Би могъл да се закълне, че вижда за пръв път тази жена.

— Не се познаваме — отново се усмихна тя, този път не със заучената усмивка, а някак закачливо. — Но още щом сте влезли в сградата, веднага ме предупредиха, че е дошъл Александър Каменски от „Вега“ със съпругата си. — Тя кимна към нещо зад гърба си и като проследи погледа ѝ, Саша видя радиотелефон.

— Предупреждават ви за всички сериозни клиенти, така ли? — сети се той.

— Разбира се. Не бих струвала и пукната пара, ако не се бях погрижила за това предварително. Така бихме могли да изтървем и Рокфелер. Ако искам да привлека към нашата фирма солидни капитали, трябва сериозно да съм се подготвила за това. Съгласен ли сте?

Тримата се разсмяха и седнаха в меките фотьойли около масичката. Татяна веднага звънна на някого и след минута им донесоха кафе и напитки.

— Как е господин Латишев? — интересува се Александър и отпи голяма глътка студен портокалов сок с лед. — Спомням си, че се

видяхме на откриването на едно ново киностудио за производство на рекламни филми.

— Добре е. Вярно, изживява малка лична драма, но мисля, че ще се справи.

— Защо, какво се е случило?

— Момичето, за което искаше да се ожени, се омъжва за друг. Банална история, нали? Вероятно на света няма мъж, който поне веднъж да не го е преживял. И според мен още никой не е умрял от това. — Татяна говореше с усмивка, сякаш разказваше забавен анекдот.

— И кого е предпочела неверницата? Някой още по-богат? Или още по-красив?

— О, няма да повярвате, но доколкото знам, избраникът ѝ е от съвсем друг кръг на обществото.

Каменски наостри слух. На няколко пъти бе виждал търговския директор на „Синият Дунав“ Марат Латишев по различни делови и рекламни сборища. Той създаваше впечатление на много самоуверен и преуспял бизнесмен, достатъчно ловък, за да процъфтява, достатъчно подъл, за да постига всичко с всякакви средства, и достатъчно хитър, за да не афишира всичко това.

— Ами годеницата му? — попита той, остави на масата тежката чаша и извади цигарите си. — Достойна ли е да се тормози толкова за нея?

— Дано не ме сметнете за клюкарка — Татяна направи лицемерна физиономия, — но тъй като виждам, че познавате господин Латишев достатъчно добре, ще ви кажа: годеницата е дъщерята на самия Бартош. Марат много се надяваше да я вземе за жена.

— Сериозно ли! — плесна с ръце Даша, която съпругът ѝ, разбира се, не бе посветил в поставената му задача, но тя бе достатъчно умна и съобразителна, за да се досети веднага. Тя не знаеше нищо нито за второто убийство, нито за Елена Бартош, която получила странно писмо, но разбра, че Саша неслучайно я бе довел на тази изложба и неслучайно бе подхванал разговор с хубавичката Татяна, макар че дори не бе погледнал представителите на другите фирми. Щом Саша се старае да разприказва момичето, значи трябва да му се помогне. — Ама как така! — продължи тя с учуден поглед. — Марат е такъв мъж, всяко момиче трябва да е щастливо, ако може да се омъжи за него!

Тя не само никога не бе виждала този Марат, а не бе и чувала за него, но нали Саша попита Татяна дали новият годеник на неверницата е още по-красив или още по-богат. Това *още по-* се оказа напълно достатъчно, та Даря да успее моментално да улови мисълта му. А случайно споменатото от Татяна име Марат ѝ позволи да построи фразата си така, че да създаде впечатление не само за осведоменост, но и за добро познанство.

— Впрочем неслучайно народът е казал, че да се омъжваш през май не е на добро — каза Татяна. — Сватбата не се е състояла, така че пред Марат отново блещука надежда.

— А, това са глупости! — решително реагира Даша, която стабилно бе подхванала инициативата в разговора на типично женска тема, за което нейният съпруг ѝ беше безкрайно благодарен. — И ние се оженихме през май, и то на тринайсети, и ще живеем дълго и щастливо. И ще умрем в един ден, точно като у Грин.

По лицето на Татяна се изписа такова изумление, сякаш бе видяла кораб с пришълци от Космоса.

— Оженили сте се на тринайсети май? Миналата година ли?

— Не, тази. Миналата събота.

— Не може да бъде!

— Защо да не може?

— Ами защото дъщерята на Бартош трябваше да се омъжи точно миналата събота. Представете си — какво съвпадение! Невероятно!

Подходът на Даша бе прост и именно затова — точен. Има съвсем малко неща, които — независимо от обстоятелствата и по абсолютно неясни причини — внезапно предразполагат непознати хора един към друг. Едно от тези неща са съвпаденията. Когато се намиращ в друг град, може случайно да срещнеш живеещ в съседната къща човек, който по щастливо съвпадение точно тогава се е озовал на същото място — и да завържеш с него близко приятелство, макар че дълги години преди това си го срещал всяка сутрин на автобусната спирка и дори не си го поздравявал. Или в купе на влак да се заговориш с пътник и да откриеш, че макар и в различни години, сте учили с него в един и същи институт. Или пък да откриете, че сте родени на една и съща дата...

— Казахте, че сватбата не се е състояла. Защо? — с жив интерес попита Даша, като с целия си вид изразяваше съчувствие към

отсъстващия тук Марат Латишев.

— Не е за вярване! В гражданското станало убийство. Представяте ли си какъв кошмар! Разбира се, дошла милиция, започнали да разпитват всички наред. Сълзи, писъци. Каква ти сватба при тези обстоятелства!

Даша понечи да каже нещо, но срещна предупредителния поглед на мъжа си и замълча. Разбра, че трябва да премълчи за нещо, но не можа да се досети за какво именно, затова предпочете да прехвърли темата на разговора от несъстоялата се сватба към самия несполучил годеник.

— Но доколкото разбирам, самият Бартош би трябвало да приветства намерението на Марат да се ожени за дъщеря му. Нима не е така? Човек трудно би могъл да си пожелае по-добър зет.

Лицето на Саша се успокои и смекчи и Даря разбра, че е продължила разговора в правилната посока. Тя изобщо не разбираше за какво става дума, не познаваше хората, за които говореше, и се съсредоточи, за да не изтърси нещо неуместно. Интересно — кой ли е този Бартош? Ами Латишев? Не би било зле да знае и как се казва тази дъщеря, която така и не се омъжила, та картината на пълната ѝ осведоменост да изглежда по-достоверна. От страх да не развали всичко тя се изпотпяваше при всяка дума.

— Ще ви кажа под секрет, че Марат имаше приятелка, работи при нас, в рекламния отдел, та тя ми е казвала, че Марат отдавна си точел зъбите за Елена, още откак тя завършила гимназия. Ищван водел на всички мероприятия жена си и дъщеря си и Марат буквално се залепвал за тях. Тамила ужасно го харесвала. Идеята била нейна — да омъжи Елена за Латишев. Какво ли не направила, дори изпратила дъщеря си на курорт на Балатон, при свекърва си, а за неин придружител уредила Марат, защото той, видите ли, говорел добре унгарски, а Еля не знаела езика и инак щяло да ѝ бъде трудно.

Тамила. Елена. Ищван. Господи, какви имена! Дано не се оплете в тях. Ищван сигурно е самият Бартош. Елена е дъщеря му. Ами Тамила? Може би е съпругата на Бартош?

— И какво, значи Марат здравата се е увлякъл? — с най-невинен вид попита Даша, като вътрешно примираше от ужас да не направи някоя фатална грешка. Татяна се разбъбри, явно беше забравила, че

разговаря със съпруга на banker, и виждаше пред себе си просто млада жена, с която може да поклюкарства за общи познати.

— Какво говорите! — махна с ръка тя. — Марат е първи женкар. Но парите! Положението във фирмата! Ако беше станал зет на шефа, мястото му в съвета на директорите щеше да бъде осигурено. И после, не забравяйте, че семейство Бартош са много състоятелни, парите им идват още от прадядото на Ищван. Бартош е нещо солидно. Това име е гаранция. Имат делови връзки из целия свят, не са като днешните парвенюта, дете освен Турция, Гърция и Кипър, нищо не са виждали. От сто години семейство Бартош не е изживявало нито един крах, фирмата постоянно е напредвала и е ставала все по-богата.

Саша внезапно избухна в смях. Той разбра, че бърливостта на Татяна е била просто параван за една умела рекламна кампания. Тя играеше ролята си съвсем по женски, като я обличаше във формата на невинно бърбрене, граничещо с махленски клюки, но който умееше да слуша, щеше да чуе: фирмата „Синият Дунав“ е солидна фирма, в която спокойно може да се влагат пари, защото с тази фирма никога не се е случвало нищо непредвидено, тя нито веднъж не е губила позициите си и не се е разорявала. Нещо повече — почти вековният ѝ опит в търговската дейност е изработил у представителите на клана Бартош определена култура на бизнеса, приета в западните кръгове и позволяваща му да работи успешно в развитите страни на Европа и Америка. Виж я ти тази Татяна, виж я ти бърбрицата! Кой ще възприеме сериозно тази информация, ако е поднесена със строг и умен вид от хубавичка жена? Ако обаче се създаде впечатление за нещо, изтървано случайно по временна лековат разговор, онзи, който го чуе, ще смята, че е получил внимателно скривана и поради това още по-ценна информация, която позволява правилно да се преценят перспективите за инвестиране. И още — онзи, който долови това, ще сметне, че е ужасно умен и досетлив, ще се гордее със себе си и ще има самочувствието на пресметлив и хитър човек. И следователно, без да забележи, ще гледа благосклонно на всичко, което по-късно ще му предложи представител на фирмата. Дявол да го вземе, „Синият Дунав“ разполага с прекрасен психолог! Трябва да се замисля за нещо такова в моята банка, каза си наум Каменски.

— Мили дами, хайде да поговорим за работата — най-сетне се намеси в разговора той, след като бе разузнал всичко, което бе нужно

на сестра му. — Кога планирате да започнете производството на тъканите за залежали се болни, ако ние инвестираме, да речем, половин милиард долара?

Татяна мигом стана сериозна, пред нея тутакси се появи малък лаптоп „Notebook“ и пръстите ѝ пъргаво засноваха по клавишите.

— Ще предоставите ли на нашата банка правото да изнася продукция, която бихме закупували от вас срещу суми в рамките на нашия дял от печалбата? Ако да, в кои страни? Имате ли заключение на патентната палата?

Каменски, превърнал се отново в делови човек, бавно диктуваше на Татяна въпросите, чиито отговори би искал да получи, преди да заговори за инвестиране на парите пред съвета на директорите на банката. На Даша ѝ доскуча, тя тихичко стана и отново заразглежда красиво оформените щандове.

След един час Настя Каменская се свърза с Николай Селуянов.

— В нашата компания се появи още една фигура — съобщил му тя. — Някой си Марат Латишев, търговски директор на фирма „Синият Дунав“. На него никак, ама никак не му е харесала идеята Елена Бартош да се омъжи за Турбин. Самият той се е канел да се жени за нея.

— Откъде научи това?

— Не е твоя работа — пошегува се тя. — Но сведенията са точни. А къде е Коротков?

— Тръгна за майката на Турбин и изчезна.

— Тоест как така изчезна?

— Абе не се плаши, не го казах в онзи смисъл. Тръгна за дома ѝ, после се обади по телефона и помоли да изясним кога и колко пъти те са си сменяли местожителството. Обещах да му дам справката след два часа. Два часа отдавна минаха, а от него ни вест, ни кост. Може да е прескочил до Люся?

— В работно време? Да не е полудял! — недоверчиво възкликна Настя.

Всъщност предположението на Селуянов не бе лишено от основания. Преди три години Коротков се бе влюбил за пореден път, но кой знае защо — много сериозно и трайно. Може би причината

беше, че по-рано Людмила също бе работила като следовател и затова разбираше Юра така, както не го разбираше никоя друга жена, включително неговата собствена съпруга. С нея той можеше да обсъжда служебни проблеми и да получава квалифицирани съвети, можеше да я помоли за помощ и да бъде сигурен, че тя ще направи всичко, както трябва. А може би Коротков просто обичаше Людмила, докато във всички останали жени само се бе влюбвал. Но да се среща с нея посред бял ден, след като е казал, че отива по задачи — това не би направил. Коротков беше дисциплиниран човек и ако решише да си даде малко почивка от търчането и суматохата в работно време, непременно съобщаваше на някого, който би могъл да го прикрие. Обикновено това беше Настя, която на въпросите на началника си Гордеев, потърсил спешно Коротков, отговаряше с наивен поглед, че той току-що се е обадил и е казал, че тръгва от еди-къде си и след един час ще си дойде, след което намираще Юра по телефона и му казваше: „Имаш един час, тръгвай!“ И освен това Людмила имаше не само двама сина, но и съпруг, тъй че срещите им винаги бяха свързани с безброй съпътстващи условия, включително командировки на строгия съпруг извън Москва и наличие на свободен апартамент.

— Щом се появи, нека ми се обади, ще му кажеш, нали? — помоли Настя.

— Ще му предам — обеща Селуянов.

— Има ли нещо във връзка с обира във фотолабораторията?

— Засега нищо. Всички фотографии претърсват кашоните си — дали не са изчезнали негативите и на някого другиго.

— Безполезно занимание. Сигурна съм, че са изчезнали само негативите на Шевцов. На много чевръст престъпник сме попаднали обаче!

— Сме! — ехидно я имитира Николай. — Трябваше да кажеш сте. Излежаваш се в отпуска, а ние тук тичаме и се потим. Добре ти го каза Вася Кудин: „Не можеш дори да се омъжиш без някой труп наоколо.“

— Ами така е, не биваше да ме карате да се омъжвам — парира го тя. — От вашите приказки ми беше дошло до гуша, сега пък ми го натяквате. Обявихте ли за издирване жената от снимката?

— То се знае. Вече проверихме двайсетина сигнала, все на други жени попадаме. Слушай — оживи се Николай, — хайде да се

възползваме от „Криминален вестник“. Сега те са ни първи приятели. Защо да не публикуват снимката и обява за издирването?

— Видя ли, Коленка, когато искаш, можеш. Постара се и роди ценна мисъл.

— Само че ти се разбери с тях.

— Защо аз?

— Ами когато снощи търсехме филмите в лабораторията, там имаше един тип, дето просто не откъсваше очи от тебе — толкова му хареса. Та да знаеш — това беше заместник-главният редактор. Затова точно ти си в най-добра позиция.

— Не си измисляй, Селуянов! Кажи си честно, че на теб не ти се ще да се обаждаш.

— Не да се обадя, не ми се ще да се моля. А на теб ти е по-лесно, можеш да организираш всичко чрез твоя познат Шевцов. Кажи де, Ася! Разбрахме ли се?

— Какво да те правя! — въздъхна тя.

Антон Шевцов явно беше по-добре. Днес гласът му беше много по-бодър, задухът почти не се чувстваше. Той с готовност предложи да се обади на заместник-главния редактор и да уговори публикуването на снимката и обявата.

— Никакъв проблем, Анастасия, уверявам ви — каза й. — В края на краищата това е нашият профил, нашата специалност. Ще ви звънна веднага щом се разбере с него.

И наистина се обади буквално след половин час.

— Всичко е наред — съобщи й радостно. — Заместник-главният с удоволствие ще направи всичко, за което го молите. Но има една молба лично към вас.

— Каква молба?

— Да дадете интервю на нашия кореспондент за събитията в гражданското.

— За нищо на света! — веднага отказа тя. — Та това е следствена тайна.

— Не ме разбрахте, Анастасия. Не става дума да разказвате за това като служител на милицията, който знае повече от останалите. Той иска да вземе от вас интервю в качеството ви на свидетел, който просто се е озовал на местопроизшествието. Фактът, че работите в милицията, дори няма да се споменава. Та нали освен вас, там имаше

още петдесетина души, тъй че ще разкажете всичко, както си беше, точно както би могъл да го разкаже всеки от тях.

— Но нали и вие бяхте там! — възрази тя. — Разкажете го вие.

— Няма да стане — засмя се Антон. — Аз съм щатен служител във вестника и не е редно да вземат интервю от мен. Защото нали на мен не могат да ми начислят хонорар. А на вас могат.

— Не ми трябва никакъв хонорар.

— На вас може и да не ви трябва, но кой ще плати за мястото, отделено за снимката и обявата? Защото ние нямаме нито един безплатен милиметър, частна фирма сме. Тъй че, за да не искаме „Петровка“ да плаща, ще публикуваме вашето интервю, ще ви изпишем хонорар, вие ще го получите и ще го върнете в касата като заплащане за карето със снимката и обявата. Сега разбрахте ли?

— Хитро! Но защо сте толкова користни? Нима не можете да помогнете безплатно дори за разкриване на убийство?

— Няма как — финансова дисциплина. Е, какво, съгласна ли сте?

— Къде ще се дявам, съгласна съм.

— Тогава ще дам телефонния ви номер на нашия кореспондент, той ще се свърже с вас, за да си уговорите среща. Може би дори ще се срещнем всички заедно, той ще разговаря с вас, а аз ще снимам. Утре вече съм на работа.

След разговора с Шевцов Настя започна мислено да си припомня събитията от онази събота, та предварително да прецени кое може и трябва да се разкаже, а кое ще е добре да премълчи. Не беше изключено вестникът с интервюто да попадне пред очите на престъпника, тъй че трябваше да се възползват максимално от тази ситуация.

* * *

Юрий Коротков вече трети път сменяше автобусите, следвайки Вероника Матвеевна Турбина. Тя излезе от къщи четирийсет минути след като Коротков се сбогува с нея и сега той се мъкнеше подире ѝ, без да знае къде отива и защо. Маршрутът беше дълъг и сложен, но жената очевидно го познаваше добре, защото нито веднъж не спря да се замисли или да попита някого за посоката. Тя пътуваше към района

на Люберци и Коротков недоумяваше защо не използва мотрисата, а няколко различни задушни, претъпкани автобуси с безкрайни прехвърляния.

Най-сетне стигнаха до блока, който очевидно беше цел на нейното пътуване. Юра почака известно време, след като тя влезе във входа, после тихо отвори вратата и надникна вътре. Остра воня на котки, урина и повръщано го блъсна в носа. Олющените стени, надраскани с нецензурни думи и мръсни рисунки, биха могли да зарадват окото на някой етнограф от бъдещия век, защото даваха пълна представа както за приетата в наше време неофициална лексика, така и за нивото на графичната символика. Той се изкачи на пръсти по стълбището до най-горния етаж, като оглеждаше вратите на апартаментите, които, ако се съдеше по колонките звънци на всяка, почти всички бяха комунални. Докато минаваше покрай всеки апартамент, внимателно се слушваше, като се опитваше да чуе гласове, издаващи присъствието на гост. По нищо не пролича в кой точно апартамент бе влязла Вероника Матвеевна.

Коротков слезе долу, излезе на улицата и тръгна към местния милиционерски участък.

ГЛАВА 6.

Вероника Матвеевна гледаше с омраза подпухналото мораво лице на седналия насреца ѝ мъж. Беше значително по-млад от нея, макар че изпитото, сбръчкано лице и наполовина опадалите зъби го правеха по-възрастен поне с десет години.

— Донесе ли? — попита той с дрезгаво тенорче, без да откъсва очи от чантата ѝ.

— Донесох — сухо отвърна тя. — Защо ли не пукнеш по-скоро, Паша? Вече сили не ми останаха.

Лицето на мъжа се изкриви от злоба и той се опита демонстративно да изпухти, при което от беззъбата му уста излетяха капчици слюнка. Една капка падна върху ръкава на роклята на Турбина, Вероника Матвеевна погнушено я избърса.

— Какво ми се гнусиш, какво ми се гнусиш! — занарежда Паша с отвратителен апашки гласец. — Я какво момче ти направих, а сега ми се пишеш чистофайница. Като го правеше, не се гнусеше, нали!

— Млъкни! — грубо го прекъсна старицата. — По-добре кажи къде беше в събота.

— Що ма, да не си идвала? И не си ме намерила? Тук си бях, къде ще съм бил, ако не тук! Е, може да съм сръбвал за малко в горичката наблизко с аверите, ама инак аз съм си все тук, нали знаеш?

— Как мога да ти вярвам, Паша! — уморено въздъхна Вероника Матвеевна. — Ти отдавна си пропилил съвестта си, както и мозъка. Кажи ми честно — ти ли го направи?

— Какво съм направил? — искрено се учуди той. — За какво говориш?

— Ходил ли си в събота в Москва?

— Абе не съм ходил, докога ще ти повтарям! Какво си се заяла? В събота Валерка се ожени, нали така?

— Не се ожени, Паша. И слава богу, че не се ожени.

— Защо така? Булката ли избяга?

— Не е твоя работа. Само едно ще ти кажа: внуци изроди не ми трябват. По-добре никакви, отколкото такива като тебе.

— Ох, божке, божке-е! — отново занарежда Паша с отвратителния си глас. — Колко сме били нежни! Вземи, че помисли малко. Я какъв левент е синът ни, и внукът няма да е по-лош. Ами я си спомни ти какво представляваше! Да не беше някоя писана красавица? Или голяма умница? Стара мома те взех, на кого беше изтрябвала на четирийсе и две години с твоята муцуна и с кривите ти крака? А аз бях с двайсе години по-млад и с толкова по-здрав. Ако има нещо свестно във Валерка, то е от мене, да не си мислиш, че е от тебе? Не току-така го е харесало такава момиче.

— Какво такава? — с внезапно пресипнал глас попита Вероника Матвеевна. — Ти откъде знаеш какво е момичето?

— Видях я — нагло се ухили Паша, като отново оголи редките си прогнили зъби. — Има задник за милиони. И циците ѝ си ги бива, ух, направо бонбонче! И аз бих я...

— Паша, но ти ми обеща... Имай страх от Бога... — простена Турбина. — И без това правя всичко, което искаш, нося ти пари, само момчето не закачай.

— Я стига — не го закачай, та не го закачай! Син ми е. Ако искам, ще го закачам. Няма ти да ми нареждаш, дъртофелнице! И за себе си трябва да помисля. Утре — вдругиден може да пукнеш, кой ще ме издържа тогава? Роден син ми е. Ей това е.

Той се отпусна на вехтия паянтов стол и самодоволно се втрени във Вероника Матвеевна. Тя го гледаше ужасена и си припомняше онзи злощастен ден, когато... А сега тя прави всичко възможно синът ѝ никога да не научи какъв е баща му. Носи му пари, като лишава себе си и Валерий от най-необходимото, къса жалки трохи от техния и без това бедняшки бюджет и всеки ден с ужас очаква, че това скапано от пиене престъпно нищожество ще застане пред сина им. Фактът, че е видял Еля, означава, че все пак протяга мръсните си ръце към Валерик. И ако синът ѝ се ожени за момиче от заможно семейство, този страшен ден ще настъпи. Павел не би изпуснал никакъв келепир. О, Господи, защо не го прибереш!

— Добре, давай парите и можеш да се омиташ от тук — благодушно разреши Паша. — Или искаш и нещо друго?

— Искам! — неочаквано рязко отвърна Вероника Матвеевна. — Искам да не виждам отвратителната ти муцуна, животно такава!

— Я по-кратко! — озъби се той. — Твоята муцуна да не е похубава... Като пукнеш, няма да ме виждаш. Хайде, запътвай се към гроба, че да ти олекне. От мен да мине, нали сме стари приятели, лично ще те измия и подготвя за последния ти път, още не съм забравил как се прави.

— По-добре да забравиш и името, и адреса ми, гадино. Живота ми почерни! Господи, за какво ми прати такава наказание!

Жената се разплака, като гледаше с омраза бащата на своето момче, без да прикрива лицето си с ръце. Желаше смъртта и същевременно се страхуваше да не умре. Защото когато тя нямаше да е между живите, синът ѝ не би понесъл този удар.

* * *

Участъковият милиционер, на чиято територия беше блокът, в който бе влязла Вероника Матвеевна, се оказа симпатично младо момче с белезникави ресници и детинска усмивка. Коротков търпеливо го чака два часа да се прибере след обиколка на района.

— Коля, трябва ми сведения за лицата, които живеят в този блок — каза Коротков и подаде на участъковия листчето с адреса.

— За всичките ли? — уточни Коля. — Там всички жилища са комунални, има много обитатели.

— Там влезе една жена, Вероника Матвеевна Турбина. Искам да знам кого е посетила. Може би веднага ще си спомниш такава име?

— Турбина... Турбина... — замислено повтори Николай. — Не, не си спомням такава име. Трябва да прегледам всички. — Извади от касата една папка, от която взе дългия списък на живеещите в блока. Нито едно име от този списък не привлече вниманието им. — Ще действаме по по-лесния начин — предложи участъковият. — Сега ще обиколим апартаментите един по един, бързо ще проучим кой е имал гости днес, а по-нататък става лесно. Ще дойдете ли с мен?

— Не — поклати глава Коротков. — Турбина ме познава, преди часове разговарях с нея. Хайде иди сам, а?

— Добре. А тя как изглежда?

— Възрастна жена, на седемдесет, дребничка, слаба, с побеляла коса на кок. Облечена е с тъмносиня рокля, отгоре — сив шлифер. Да, има и шалче — светло.

Юра остана в милиционерския участък, а младежът тръгна да разправя на обитателите на блока сърцераздирателната история как днес на улицата ограбили едно момиче и престъпникът се скрил точно в този вход. Върна се след около половин час и съобщи на Коротков, че възрастната жена е посетила два пъти осъждания алкохолик Павел Смитиенко. Те веднага взеха от паспортната служба данните на Смитиенко, но не откриха нищо интересно. Какво общо можеше да има той с Турбина?

— Какви данни имаш за този тип? — попита Коротков.

— Пияница — намръщи се Николай. — Не работи, пие всеки ден.

— А с какви пари, щом не работи?

— Ха, хубав въпрос! — засмя се момчето. — Било е време, когато в наказателния кодекс е имало член за тунеядство, тогава е можело службите да ровят кой с какви пари пие. А сега това никого не интересува, законът не го забранява.

— Ти не ми обяснявай законите, знам ги не по-зле от теб. Просто като участъков трябва да знаеш на твоята територия кой с какво се издържа.

— Какво говорите, Юрий Викторович! — възмути се Николай. — Малко ли ми са грижите? Едва се справям със семейните скандали — да не се изпотрепят някой път, че и с тези капанчета и дюкянчета по гаражите живея като върху буре с барут — от сбиване до сбиване. А Смитиенко е безобиден, само дето пие, инак от него вреда няма.

— А ти откъде знаеш дали няма вреда? Нали не се занимаваш с него? — заяде го Коротков.

— Щом нямам сигнали срещу него, значи няма вреда — обясни усмихнатият участъков.

— Няма кой да ти хвърли един пердах, Коля! — въздъхна Юра. — А така нищо няма да излезе от теб. Запомни: най-опасни са онези, срещу които няма сигнали. Е, хайде, остани си със здраве.

Той се върна на „Петровка“ късно вечерта. В отдела нямаше никого, но на бюрото го очакваше справката във връзка с неговото запитване кога и колко пъти Вероника Матвеевна Турбина е променяла

адреса си. Излизаше, че от раждането си тя шейсет години е живяла постоянно на едно и също място, а после за десет години се е местила четири пъти, при което всяко ново жилище е било по-лошо и по-малко от предишното. Интересно — защо ли?

* * *

Марат Латишев наистина изглеждаше като съпруг мечта. Висок, самоуверен красавец, преуспяващ бизнесмен, той вече е бил женен веднъж, но преди около година се бе развел и сега беше свободен за многобройните кандидат-съпругески посегателства върху личността му. На Селуянов му бе трудно да разговаря с него, защото Латишев за съжаление беше от онези хора, които смятат, че парите са солиден щит, с който човек може да се брани от всякакви нежелателни събития.

— Преди да отговоря на въпросите ви — каза той високомерно, — бих искал да науча във връзка с какво ми ги задавате.

— Във връзка със събитията, станали миналата събота по време на регистрирането на брака на дъщерята на Бартош — Елена.

— И какво отношение имам аз към това?

— Разбирате ли — търпеливо му обясни Селуянов, — у нас се създаде впечатление, че някой е искал сватбата да не се състои. Тъй като вие добре познавате самия Бартош, дъщеря му и цялото им обкръжение, надявам се, че ще ни помогнете да хвърлим някаква светлина върху извършеното престъпление.

— По какъв начин, ако позволите да попитам?

— Ами например ще ни кажете дали Елена е имала обожатели, които също биха искали да се оженят за нея. Или може би самият Бартош има врагове, които по една или друга причина не са били заинтересовани дъщеря му да се омъжи. Нали подобно нещо е възможно?

— Глупости! На кого може да попречи сватбата на Елена?

— Именно това се надявам да ми подскажете.

— Едва ли мога да ви бъда полезен. Не знам нищо, което би могло да ви интересува.

— Нима? — усмихна се скептично Селуянов. — Нека опитаме все пак. Например знаете ли защо Бартош се е отказал да сключи

договор с турската фирма „Наза“?

— Боже мой, каква връзка има това... Какво общо има това с „Наза“?

— И все пак — защо?

— Слушайте, нали сте от отдела за борба с убийствата, а не от стопанска милиция...

— Стопанска милиция отдавна не съществува. Сега тя се нарича ОБИП, отдел за борба с икономическите престъпления — поправи го Селуянов.

— Няма значение, нека е ОБИП! Аз не съм упълномощен да обсъждам с вас каквито и да било условия за сключване на сделки. Това е търговска тайна.

— Ами не ги обсъждайте — миролюбиво се съгласи Николай. — Ще ми бъде достатъчно, ако кажете, че условията не са ви харесали. Е, защо все пак сделката с „Наза“ не бе осъществена?

— Та вие сам си отговорихте на въпроса: условията.

— Защо, „Наза“ е променила първоначалните си условия, така ли?

— От къде пък ви хрумна?

— Засега от никъде. Питам вас.

— А аз не ви разбирам — раздразнено отвърна Латишев и извади цигарите си. — Предположенията ви са някак безсмислени.

— Доколкото знам, преговорите с „Наза“ са започнали през януари, нещата са напредвали бързо към сключване на договор и внезапно в края на април всичко е приключило безуспешно. Е, какво стана?

— Не съм упълномощен...

— Естествено, естествено — прекъсна го Селуянов, — това е търговска тайна. Чух го вече. Но си помислих, че ако условията на „Наза“ са били неприемливи за вас от самото начало, вие нямаше да си губите три месеца за преговори. С какво тогава сте се занимавали цели три месеца, щом в крайна сметка всичко е отишло нахалост?

— Какво отношение има това към събитията в гражданското?

— Може би никакво — сви рамене Селуянов. — Но аз искам да разбера — дали пък случайно няма? А?

— Уверявам ви, няма никакво отношение.

— Добре, тогава да продължим. През 1993 година вашата фирма е сключила осемнайсет договора, през 1994 година — двайсет и един. А тази година за четири месеца и половина — нито един. Можете ли някак да коментирате това?

— Никакви коментари — сухо реагира Латишев. — Вече ви казах за търговската тайна.

— Значи смятате, че това е в реда на нещата?

— За вас не трябва да има значение какво смятам аз.

— Но нали сте търговски директор на фирмата...

— И какво от това? Аз имам мнение по въпроса, но не смятам да го изразявам пред първия срещнат.

„Докъде я докарахме! — тъжно си помисли Селуянов. — Ето че служител на милицията, който разследва две убийства, е първият срещнат. Какво ли има още да видим?“

— У мен пък се оформя впечатлението, че фирма „Синият Дунав“ свива дейността си в Русия. Опровергайте ме, ако можете.

— Нямам никакво намерение. Свободен сте да мислите каквото желаете. Дори да сте прав, фирмата не нарушава с това никакви закони.

— Кажете ми къде бяхте миналата събота?

— Бях си вкъщи — бързо отвърна Латишев, без да се замисли нито секунда.

Този отговор никак не се хареса на Селуянов.

— Може ли някой да го потвърди?

— Разбира се. Бях с една жена, мога да ви кажа името ѝ, тя ще потвърди.

Алиби, създадено от жена — това още по-малко се харесваше на Селуянов. Той добре знаеше цената на този вид алибита.

— Казаха ми, че по едно време настойчиво сте ухажвали Елена Бартош. Вярно ли е?

— Е, и? Какво незаконно има в това? И изобщо — беше отдавна.

— Няма значение дали е било отдавна или неотдавна. Имало е такова нещо, нали?

— Да допуснем.

— Смятахте ли да се ожените за нея?

— Откъде ви хрумна?

— Просто питам. Смятахте ли?

- Нищо подобно. Просто ухажвах едно красиво момиче.
- Дъщерята на вашия шеф — с невинен вид уточни Селуянов.
- Значи не сте смятали да се ожените за нея?
- И през ум не ми е минавало.
- А Тамила Шалвовна е мислела друго.
- Не ме интересува какво е мислела Тамила Шалвовна.
- А какво е мислела Елена — и това ли не ви интересува?
- Латишев се запъна. Лицето му бавно, буквално пред очите на Селуянов, се вкаменяваше.
- Не разбирам за какво са тези разпити — най-сетне бавно и отчетливо произнесе Марат. — Онова, което ни е свързвало с Елена, няма никакво отношение към събитията в гражданското.
- Значи не ви интересува какво е мислела Елена за вашите отношения?
- Не.
- Странно. Тя пък е била сигурна, че сте искали да се ожените за нея.
- От къде на къде ще е била сигурна в това? Глупости!
- Ами поради факта, че сте ѝ правили предложение. И тя между другото го е приела. Забравили ли сте това?
- Една млада въртиопашка може да си въобразява какво ли не!
- И пръстена ли си е въобразила?
- Какъв пръстен?
- Този, който сте ѝ подарили, когато сте били заедно на курорт на Балатон. Да не би Елена да страда от халюцинации?
- Слушайте, не създавайте проблеми там, където ги няма! Да, ходихме на Балатон при баба ѝ, да, прекарвахме нощите си заедно, да, подарих ѝ пръстен. И какво от това? Аз съм нормален, възпитан човек и когато едно момиче спи с мен, смятам, че е нещо естествено да му направя подарък.
- Толкова скъп? Пръстен с три диаманта!
- Вие живеете с бедняшките представи от съветско време за това кое е скъпо и кое — евтино. — Латишев бе възвърнал предишното си високомерие. — За човек с моите доходи такъв пръстен не бе прекалено скъп.
- Значи на вас изобщо не ви е домъчняло, когато Елена е решила да се омъжи за друг?

— Ни най-малко.

— Добре — въздъхна Селуянов. — Дайте тогава да си запиша името на вашата приятелка, с която сте прекарали съботния ден.

— Моля. Олга Емелянцева, служителка в нашата фирма. Работи в рекламния отдел.

* * *

Бяло и черно, черно и бяло...

Още от детските ми години моят свят е стеснен в рамките на тези две понятия. Може и не може. Хубаво или лошо. Добро или зло. Няма средно положение, няма полутонове, няма странични обстоятелства и нееднозначни решения. Само да и не. И никакви може би.

На пет години съм... Родителите ми спорят за нещо на висок глас, струва ми се, че се карат. Татко нарича мама кучка и аз веднага усвоявам непознатата дума, която се произнася толкова лесно и приятно.

— Кучка! Мама е кучка! Мама е кучка! — крещя радостно от възторг, че новата дума се запомня толкова лесно и удобно приляга на езика ми.

Кавгата веднага престава, цялото внимание се насочва към мен.

— Това е много лоша дума! — строго ми се скарва мама. — Не бива да я произнасяш! Постъпваш лошо!

— Значи и татко постъпи лошо? — логично питам аз.

Мама смутено млъква, но тогава във възпитателния процес се включва и татко. Той се покашля и прави сериозна физиономия.

— Виж сега, котенце — изрича, като кой знае защо, гледа към мама, а не към мен, — в живота има ситуации, когато... С една дума нещата не са толкова прости... Никога не може да се каже със сигурност...

Но аз съм на пет години и не ми харесва нестабилният и непредсказуем свят, в който никога не може да се каже със сигурност... Аз съм дете и искам стабилност. Детската ми боязливост се нуждае от увереност, че мама и татко ще ги има винаги, че аз винаги ще имам уютното си легълце и плюшеното зайче до възглавницата, и приказката

за лека нощ, и ябълковия сок всяка сутрин, и бабините кексове всяка събота. Искам да знам със сигурност, че ако всеки ден си мия зъбите, ако казвам благодаря и моля и ако слушам, ще ме хвалят, а започна ли да се глезя или счупя нещо — ще ме накажат. Но щом в живота има разни ситуации и нещата не са толкова прости, и никога нищо не може да се твърди със сигурност, тогава може би ще започнат да ме наказват за добро поведение и да ме хвалят за лошо? Петгодишният ми мозък не е в състояние да се справи с тази задача. И аз започвам да се гневя.

На осем години съм... Родителите ми са ме завели на кино и аз заедно с тях гледам екрана, където закоравял престъпник, избягал от затвора, спасява някого и загива. Мама крадешком бърше сълзите си, но аз не мога да разбера какво толкова я е разстроило.

— Мамо, ти какво, да не ти е жал за него? — питам я, когато излизаме от киното в топлата, уханна пролетна вечер.

— Разбира се, слънчице — кима мама.

— Но нали той е престъпник! — разпалено се възмуствам аз. — Нали е избягал от затвора! Защо ти е жал за него? Умря и така му се пада.

— Виж сега, чедо — отново подхваща татко старата си песен, — не всичко е толкова просто. Няма абсолютно лоши и абсолютно добри хора. Вярно, той е престъпник, но нали спаси момиченцето, не го остави да загине — значи все пак е добър човек. Невинаги може да се каже определено...

Но на мен това не ми харесва. Аз искам да имам твърди ориентири, за да не се залутам и да не се изгубя в света на възрастните. Искам да знам със сигурност кои хора са добри и кои — лоши. Искам да знам определено какво може да се прави и какво не може, за какво винаги ще ме похвалят и наградят, а за какво ще ме накажат строго. Търся това знание, събирам го троха по троха, като задавам на родителите си хиляди и хиляди въпроси, но те не могат и не могат да разберат какво ми трябва и продължават мъгляво и размито да ми обясняват, че не всичко е толкова просто и че има ситуации, когато...

В края на краищата започвам да изучавам света самостоятелно, без тяхната помощ. Чета книги и гледам филми за милиционери и престъпници, за разузнавачи и шпиони, за червени и бели и делея света на два цвята. Полутоновете ме тревожат, неопределеността ме плаши, нееднозначността на решенията буди ужас у мен. Мразя ги.

На единайсет години ме блъсва кола и ме закарват в болница със сътресение на мозъка. За пръв път в живота ми мама не ме целува за лека нощ, а сутрин не получавам своята чаша със сок. А пък живеех с чувството, че както е било по-рано, така ще бъде винаги. И вече досаждам на лекарите с въпроса: Кога ще ме пуснете да си ида вкъщи? Ще търпя толкова, колкото трябва, но искам да знам кога.

— Виж сега, детко — казва ми очилатият и брадат лекар, — това зависи от много обстоятелства...

И потичат същите онези думи, които чувам от родителите си. Започвам да полудявам, изпадам в истерии и настоявам да ме пуснат да се прибера вкъщи. В края на краищата лекарите не издържат и ме изписват с предписание за строг режим на легло, като вземат от мама твърдо обещание внимателно да следи състоянието ми.

Радвам се, че най-сетне съм си вкъщи, в моята стая, в моето легло, с мама и татко, с любимите си книги. Искам по-скоро да оздравея, затова си обещавам да изпълнявам всичко, което ми е заръчал лекарят: да лежа в стая със спуснати завеси на прозорците, колкото може по-малко да ставам, да не чета, да не гледам телевизия, шест пъти дневно да вземам лекарствата. Но съм само на единайсет години и естествено не мога по цял ден да лежа и да размишлявам. Родителите ми отиват на работа, а аз дръпвам завесите и чета. Следобед ме посещават съучениците ми и аз скачам и лудувам с тях. Но не забравям да си пия лекарствата — това май е единственото, което изпълнявам стриктно. След лудориите с приятелите ми се завива свят, а понякога и повръщам, но крия това от мама и когато тя се прибира от работа и грижовно ме пита как се чувствам, аз без никакво колебание я лъжа, че всичко е прекрасно, че с всеки изминал ден се чувствам все по-добре. В действителност се чувствам все по-зле, но ме е страх да си го призная, защото не искам отново да ме вкарат в болницата.

Веднъж лъжата ми все пак се разкрива: мама си идва от работа по-рано, и то точно в момента, когато стоя над тоалетната чиния и се гърча в мъчителните спазми на повръщането. Мама иска да извика „Бърза помощ“, но аз избухвам в плач, умолявам я да не го прави, изпадам в истерия и изгубвам съзнание сред собствените си писъци. На мама ѝ дожалява за мен. Взема си неплатена отпуска и започва да

се грижи за мен вкъщи. Под нейния надзор аз се държа, както трябва, и наистина след известно време започвам да оздравявам.

Оттогава минаха доста години и сега само пролетта и есента ми напомнят, че някога боледувах от тежко сътресение на мозъка. През ноември и април се чувствам зле: много ме боли главата и почти винаги съм в лошо настроение. Всичко ме дразни и се вбесявам по всякакъв повод, а после дълго плача и се самосъжалявам. Но кризата постепенно затихва.

* * *

Служителят от отдела по борба с тежките криминални престъпления Николай Селуянов не обичаше жените. Не обичаше и алибитата, потвърдени от жени, особено ако тези жени бяха съпруги или приятелки на заподозрените. Смяташе всички жени за измамници и предателки и вече никой не се наемаше да го убеди в обратното, откак съпругата му го напусна, взе двете им деца и замина с новия си съпруг за Воронеж. Той дълго и тягостно се измъчва заради развода си, а раздялата с децата се оказа съвсем непоносима. Обвинявайки съпругата си за своите страдания, Николай прехвърляше целия си гняв и негодувание върху жените, с които го сблъскваше работата.

Ето защо когато Марат Латишев го насочи към Олга Емелянцева, която щяла да потвърди, че в деня на двете убийства той си е бил неотлъчно вкъщи, Селуянов не му повярва. Нито за миг не се усъмни, че приятелката на младия бизнесмен ще потвърди всичко, което той пожелае, а за Селуянов Латишев бе твърде подозрителна личност.

Той имаше свои методи за проверка и опровергаване на алибитата, в които не вярваше. Началникът му, полковник Гордеев, далеч невинаги одобряваше тези методи, но Николай упорито ги прилагаше и с лекота понасяше честите разпри и критики от страна на ръководството. Беше от категорията хора, за които е важен само резултатът, а изживяваните в процеса на неговото постигане отрицателни емоции са без значение.

За да осъществи замисъла си, му трябваше добър фотограф и без да му мисли много, Селуянов се обади на Антон Шевцов.

— Ще ти покажа едно младо момиче, а ти трябва да й направиш няколко снимки на улицата. После ще ти дам други снимки и ти ще ми направиш фотомонтаж. Ще можеш ли?

— Без проблеми — весело отвърна Шевцов, който в петък вече се чувстваше съвсем добре и отново хвърчеше насам-натам по редакционни задачи.

Той без усилия намери служителката от фирма „Синият Дунав“ Олга Емелянцева и я изпрати до вкъщи, като й направи десетина снимки: на улицата, на тролейбусната спирка, в някакъв магазин, на една алея, край входа. Момичето беше хубавичко, но не твърде фотогенично. С набитото си око Шевцов веднага схвана това и се постара да избира такъв ракурс, че Олга да излиза на снимките колкото може по-привлекателна. Една от снимките му се видя най-сполучлива: Олга купуваше банани от уличен търговец и Антон успя да улови момента, когато тя, протегнала ръка, вземаше рестото. Вероятно й се бе сторило, че продавачът има намерение да я измами, и тя се опитваше бързо да пресметне наум наистина ли теглото на бананите, което й бе казал онзи, съответства точно на десет хиляди. Във всеки случай в този момент лицето й беше напрегнато и дори някак уплашено.

Те се срещнаха със Селуянов същата вечер и отидоха заедно в дома на Николай, който бе оборудвал в килерчето до кухнята си мъничка фотолаборатория, като бе пробил стената и бе прекарал вода.

— Охо! — не сдържа изненадата си Антон, когато огледа простичкото, но поддържано в идеален ред оборудване на Селуянов.

— Принуден съм да се оправям сам — сви рамене Коля. — Без хитрост при нас нищо не се получава. Само нашата Аска умее да разкрива престъпления, като си остава честна, но за такова нещо трябва да бъдеш Аска.

— Аска — това Каменская ли е?

— Аха, точно тя.

— Ами защо тя успява, а ти — не? Нещо особено ли има в нея?

— Знам ли! — усмихна се Селуянов. — Сигурно е добра актриса. Умее да казва истината така, сякаш лъже, затова не й вярват. Ефектът е същият, а няма в какво да я упрекнеш.

— Как така? — заинтересува се фотографът. — Нещо не те разбрах.

— Абе просто е като фасул. Например прибираш се вкъщи и жена ти те пита: „Обядвал ли си?“ Всъщност ти си бил при любовницата си и прекрасно си се нахранил при нея, но кой знае защо, криеш очи и ломотиш неразбрано: „Какво? А, да... Да, хапнах... Обядвал съм, разбира се, не се безпокой.“ Толкоз. Ефектът е постигнат. Твоята благоверна е абсолютно сигурна, че ти, клетият, през целия ден си бил на крак, тичал си по задачи, не си имал време нито да хапнеш, нито да пийнеш дори вода. Жали те и те обича. Тоест ти си я излъгал, като си й казал чистата истина. Разбра ли сега?

— Хитро — разсмя се Антон. — А ти защо не умееш да го правиш?

— Не знам. Сигурно нямам тези качества. И мисля бавно. Аска улавя ситуацията в движение и моментално се адаптира към нея, а аз едва след няколко часа схващам как е трябвало да извъртя разговора или каква физиономия е трябвало да направя... Е, аз пък си имам моите хитрости. Да те нахраня ли първо или започваме веднага?

— И едното, и другото. Докато филмът се проявява, може да хапнем нещо, ако не те затруднява. После ще направим втора почивка, докато снимките изсъхват.

Снимките станаха чудесни, но Антон разбра това едва когато Селуянов му показва другите — онези, на които трябваше да монтира Емелянцева. Според замисъла на оперативния работник в резултат трябваше да се получат снимки, на които Олга е уловена в момент, когато се среща с различни мъже, които ѝ предават някакви малки пакети. Ето защо кадърът с протегнатата за рестото ръка се оказва много полезен. Освен това трябваше да преоблекат Емелянцева.

— А каква е идеята? — попита озадачен Шевцов. — С каква цел го правим?

— За измама, разбира се, за какво друго! — пошегува се Селуянов. — В нашата работа има един прост закон: не измамиш ли, ще те измамят. Дай да ударим по едно кафенце, докато изсъхнат снимките.

— Не, за мене чай, ако може — помоли Антон. — Не бива да пия кафе.

— Защо? Болен ли си от нещо?

— Ишемична болест на сърцето.

— Сериозно? Че още си млад! — учуди се Коля.

— Имам я от дете. Ама не ме гледай, като че съм инвалид — разсмя се фотографът, — свикнал съм. С тази исхемична болест ме взеха и в казармата, две години изкарах, чак до края. Дори на работата почти не ми пречи. Присвие ме, да речем, веднъж на два месеца, полежа три-четири дни — и толкоз. Не е смъртоносно.

Селуянов запари пресен чай, направи сандвичи, извади от шкафа бутилка коняк, после неуверено погледна госта:

— Сигурно и това не бива?

Антон поклати отрицателно глава:

— Не бива. Но ти си пий, ако искаш, не ми пречи.

— Сигурен ли си? — зарадва се Селуянов. — Защото е неудобно някак си: аз ще пия, а ти ще ме гледаш.

— Ами аз цял живот гледам как хората пият, как танцуват по цели нощи, как се забавляват с момичета. Свикнал съм.

— А ти — нищичко, така ли?

— Страх ме е — призна Шевцов. — Само дето пуша, нямам воля да ги откажа. Но не си позволявам нищо друго. Ще ми се да поживея повечко.

— Правилно постъпваш — кимна одобрително Коля, извади чашка и си наля коняк. — За твое здраве!

Той гаврътна прозрачната кафява течност и улови учудения поглед на госта си.

— Какво ме гледаш така? Че го изпих на един дъх ли? Мислиш, че се пропивам?

Антон сви рамене и внимателно отпи от вдигация пара чай.

— Сам ли живееш? — попита той вместо отговор.

— Сам. Жена ми избяга, не понесе тегобите на милиционерското семейство. — Селуянов бързо си наля втора чашка и моментално гаврътна и нея. — А ти не си ли женен?

— Още не — усмихна се Антон.

— Смяташ ли скоро да се ожениш?

— Засега не.

— Защо не бързаш?

— Създавам материална база — пошегува се фотографът. — Представи си, че се ожения, че се роди дете, а сърцето ми в един момент не издържи. Жена ми е разчитала, че ще живее с мен дълго, че ще ѝ помогна да отгледа детето, докато си стъпи на краката, а аз, не щеш ли,

умирам и я оставям с малчугана на произвола на съдбата. Излиза, че съм я измамил и предал. Затова непременно трябва да имам средства, та ако един ден се случи да умра, те да не живеят в недоимък — поне известно време.

— Защо се погребваш преждевременно, не е хубаво! — упрекна го Селуянов и изпи третата си чашка. — Може пък да живееш до седемдесет.

— Може — съгласи се Антон. — Но може и да не живея. И ако се ожена, трябва да бъда спокоен за семейството си. На тебе сигурно ти е странно да слушаш това, но ние, сърдечноболните, имаме друга психика. Здравите хора не могат да ни разберат.

— Добре, не ми се сърди. И не ме гледай строго, днес няма да пия повече. Три чашки — това ми е нормата всяка вечер. Без тях не си лягам. Край, виж: прибирам бутилката. — Той наистина прибра бутилката в шкафа. Лицето му се бе отпуснало и порозовяло, очите му блестяха. — Слушай, Антон, я да си поговорим за обира във вашата фотолаборатория. Доколкото разбирам, бравата ви там е от най-простите?

— Та на кого сме потрябвали с нашите снимки и филми? Там от памтивека нищо не се е заключвало. Нали видя: в стаята има метални каси, понякога колегите оставят там апаратурата си, но рядко. Нали знаеш, всеки сам си избира апаратите, това ни е професия, тъй че и сами си ги купуваме, и си ги ремонтираме, никой не си дава апарата другиму. И после, колкото по-гореща е снимката, толкова по-добре, тъй че не се разделяме с апаратите си — може някъде по пътя да случим на интересен кадър. Но остави ли си някой апаратурата в касата, тогава я заключва и запечатва. А всичко останало се търкаля из стаята, където е паднало — нали видя? Всеки може да влезе и да си вземе каквото иска, няма забрани.

— Ама и вие имате едни порядки... — осъдително поклати глава Николай.

— Но нали там няма нищо секретно...

— Днес може да няма, но утре, току-виж, ви откраднали нещо. Нечии други филми изчезнали ли са?

— Колегите казват, че изчезнали още два филма, но и те са били безобидни като моите. Единият бил от миналата година, от ежегодния празник на „Московски комсомолец“, а другият — пресен, от брифинг

във вашето Градско управление на вътрешните работи. Може би крадецът е търсел точно него — там е фотографирано цялото ви ново началство. Как мислиш?

— Всичко е възможно, Антон, всичко е възможно. Хайде да погледнем каква работа сме свършили с теб.

Те внимателно свалиха от въжето все още леко влажните снимки. От тях ги гледаха Олга Емелянцева и двама мъже с твърде изразителна външност. Мъжете ѝ предаваха пакети, а Олга, напрегнато и уплашено усмихната, ги вземаше.

С помощта на тези снимки утре Селуянов бързо щеше да разбере къде всъщност е бил Марат Латишев в момента, когато са били убити двете младоженки.

* * *

Вероника Матвеевна чу още от стълбището, че телефонът звъни. Тя припряно измъкна ключовете, отвори вратата и се втурна към звънящия апарат.

— Добър вечер, Вероника Матвеевна — чу в слушалката приятен мъжки глас.

— Здравей, Марат.

— Как са нещата при вас?

— Горещо-долу. Идваха от милицията.

— И при мен. Питаха за събота.

— И ти какво каза?

— Казах, че съм си бил вкъщи, с Олга. А вас питаха ли ви?

— Не. Кого интересува една старица? И през ум няма да им мине да ме подозират. Пък и няма в какво. Твоето положение е по-сложно.

— Вярно е — усмихна се Марат. — Какво пък, Вероника Матвеевна, ще се надяваме. Може и да ни провърви. Вие имате ли нещо интересно за мен?

— Мисля, че утре следобед Валерик и Еля ще ходят на вилата.

— Така ли? — оживи се Латишев. — Това е добре. Радвам се.

— Че какво хубаво има? Мислиш ли, че един месец ще ни стигне, за да ги откажем?

— Ще опитваме, Вероника Матвеевна. Ако отидат на вилата, и аз ще отида там, ще им разваля удоволствието. Ще ми простите, но ще се наложи малко да унижа сина ви пред любимото момиче. Двете седмици не ни стигнаха, но сега все още имаме време. И не забравяйте — както и да се обърнат нещата, аз съм ви длъжник.

— Благодаря ти, Марат — въздъхна жената.

— Няма за какво. Аз ви благодаря.

Вероника Матвеевна бавно се съблече и се захвана с простичката си вечеря. Яденето за Валерий вече беше приготвено — две апетитни пържоли с пържени картофи. Тя не можеше да си позволи това — хубаво месо се купуваше само за сина и се изразходваше икономично. За себе си Турбина вареше някакви по-евтини макаронени изделия и ги ядеше, поръсени със захар и капчица маргарин. Нищо, помисли си тя, докато изцеждаше уврялото фиде, щом нещата се оправят, Марат ще даде пари, както обеща. Много пари. Ще стигнат, за да се откупи от негодника Пашка и да поддържа що-годе прилично домакинството. Господи, до гуша ѝ дойде от тази вечна нищета!

ГЛАВА 7.

Олга Емелянцева през целия си живот се бе срещала с милицията само два пъти: когато получаваше паспорта си и когато се регистрираше в новото жилище. Тъй че реакцията ѝ при посещението на niskия, пооплешивял оперативен работник от „Петровка“ беше известно любопитство и същевременно — лека боязън. Той дойде без предупреждение, изненадващо, и Олга за кой ли път похвали себе си за навика постоянно да поддържа жилището в идеален ред, а не да го излъсква от време на време, както и да стои вкъщи не по пеньоар и раздърпана, а с елегантен домашен костюм. Тя придоби този навик, откак Марат започна да ухажва дъщерята на Бартош. Докато навремето срещите им се планираха предварително, откак се захвана с Еля, Марат никога не знаеше в кой ден и час ще намери пролука, за да прескочи при старата си приятелка. Посещенията му станаха нередовни и винаги неочаквани и Олга, която тайно се надяваше отношенията им да продължат, си създаде правило да бъде винаги готова за Марат — 24 часа в денонощието.

Оперативният работник, който се представи като Николай Селуянов, учтиво помоли за разрешение да седне и подреди на масата пред Олга няколко снимки.

— Кажете, моля, кои са хората, с които сте се срещали? — започна той.

Момичето внимателно разгледа снимките. Жената на тези снимки поразително приличаше на нея, буквално като две капки вода, но дрехите ѝ бяха други — Олга никога не бе имала такива поли и костюми.

— Виждам ги за пръв път — учудено отвърна тя, след като вдигна очи от снимките.

— Ама как така, Олга Дмитриевна, снимали са ви с тях, а вие ми казвате, че ги виждате за пръв път — меко я укори Селуянов. — Как можете така откровено да ме лъжете? Та това сте вие, без никакво съмнение.

— Нищо подобно — започна да се ядосва Емелянцева, — не съм аз.

— Как да не сте вие? Погледнете по-хубаво, нали лицето е вашето!

— Тази жена много прилича на мен, но не съм аз — упорстваше Олга. — И изобщо — какво значи всичко това?

— Ами това значи, Олга Дмитриевна, че само в един ден — тринайсети май — вие сте се срещали с двама престъпници, които се издирват за системна продажба на наркотици. И аз имам всички основания да смятам, че им помагате. Ето, погледнете: този мъж е Валентин Кирюхин, три пъти осъждан, и вие вземате от него пакет с хероин. А после, два часа по-късно, са ви снимали с друг престъпник — по прякор Федот. Как можете да отречете, че това се е случило, просто не разбирам! Ето снимките, пред вас са.

— Но аз ви се кълна, давам ви честната си дума, че за пръв път виждам тези хора! — В паниката си Олга почти крещеше. — Станала е някаква грешка, чудовищна грешка, жената много прилича на мен, но не съм аз! Нямам и такива дрехи, ето... — Тя скочи, втурна се към гардероба и рязко го отвори. — Моля, погледнете, нямам такива дрехи, с каквито е облечена тя. Хайде, погледнете де!

Олга сякаш бе готова насила да повлече Селуянов към гардероба и да му демонстрира ефектните си тоалети. От очите ѝ бликнаха сълзи и Николай разбра, че натискът е бил достатъчен, сега можеше да ѝ подаде ръка за помощ.

— Тоест искате да кажете, че нашите служители са се припознали? — неуверено попита той. — Защото лицата ви са като две капки вода.

— Разбира се, че са се припознали — нетърпеливо подхвана Олга спасителния пояс. — Наистина — приликата е невероятна. И косата е същата. Но дрехите не са моите, погледнете! Изобщо не са в моя стил.

— Е, това са само думи! — отново дръпна назад Селуянов. — Какъв е стилът ви — това не е доказателство. Може наистина да не държите тези дрехи вкъщи, но в събота, на тринайсети, определено сте ги носили, а после сте ги изхвърлили. Обаче приликата е абсолютна, така че съм склонен да мисля, че вие все пак помагате на престъпниците в разпространението на наркотици. Олга Дмитриевна,

ако веднага ми разкажете всичко за тях, аз ви гарантирам освобождаване от наказателна отговорност за съучастие. Е, разбрахме ли се?

Емелянцева отново изпадна в паника.

— Боже мой, какво да правя? — разплака се тя. — Как да докажа, че не съм аз? Не съм, разбирате ли? Не съм аз!!!

— Ходили ли сте в събота, на тринайсети май, в парка „Горки“? — попита Николай, като въртеше в ръцете си една от снимките.

— Не! Не съм ходила! Не съм ходила там от сто години! Какво ще правя там?

— А къде сте ходили, ако мога да попитам?

— До единайсет си бях вкъщи, после отидох на пазара, купих зеленчуци и месо, след това готвих. Въпросната събота очаквах гости...

— Така, хайде поред — прекъсна я Селуянов. — Кой може да потвърди, че до единайсет сутринта сте си били вкъщи? Идвал ли е някой?

— Не — притесни се Олга, — сама бях.

— Може би някой ви се е обаждал по телефона?

— По телефона? Да, разбира се, обади ми се мама, разговарях с нея петнайсетина минути, после се обади една приятелка — точно нея и мъжа ѝ очаквах вечерта.

— В колко часа беше това?

— Мама се обади тъкмо когато ставах, май към девет, а Аня — по-късно. Да, да, спомням си, точно нея попитах какви зеленчуци трябва за зеленчуково рагу, тя ми продиктува продуктите и аз веднага започнах да се обличам за пазара.

— Значи е било някъде към десет и половина? — уточни той.

— Да, приблизително.

— Добре. А да ви е видял някой на пазара? Може ли някой да потвърди, че след единайсет наистина сте били на пазара, а не в парка „Горки“, където сте се срещнали с Валентин Кирюхин?

— Разбира се, разбира се — припряно заговори момичето, — нашият пазар е съвсем наблизо, на три минути пеша, тъй че постоянно срещам там съседи от нашия и от съседните блокове. Сега ще си спомня кои съседи видях на пазара в събота... — Тя сбърчи чело, но само след половин минута лицето ѝ грейна. — Съпрузите от петия

етаж, Фьодорови. Купуваха ягоди. Точно затова съм ги запомнила, защото ягодите са още много скъпи, а те купиха цели три килограма. Спрях се и на шега ги попитах за какво им са толкова много — да не смятат да ги препродават? А те ми обясниха, че синът им имал рожден ден и бил поканил десетина съученици, а на всички вече до смърт им били омръзнали тортите и пастите, така че искали да поднесат на децата за десерт ягоди със сметана. Попитайте ги, те ще потвърдят. Със сигурност ще си спомнят как ги спрях. Те дори ме почерпиха с ягоди.

— Ще ги попитам — кимна Селуянов. — Какво друго можете да си спомните? Да ви е видял още някой, да сте разговаряли с някого?

— Още... — Тя отново се замисли. — Отбих се и в гастронома за майонеза и сос, а там касиерката не можеше да ми върне ресто от петдесет хиляди, чаках я десетина минути да събере дребни, а тя непрекъснато мърмореше, че все ѝ носели едри банкноти, откъде да им събирала рестото... Но не знам дали тя ще си спомни...

— Коя точно касиерка и в кой точно гастроном беше това?

— В гастронома на съседната улица, казва се „Елена плюс“, там има две касиерки, едната е младичка, на около осемнайсет, а другата е по-възрастна, има някаква много сложна прическа. Та точно тази, по-възрастната, нямаше да ми върне ресто.

— В колко часа бяхте в гастронома?

— Чакайте малко... Да, точно така, тя мърмореше, че трябвало вече да затварят за обедна почивка, а аз съм ѝ виснала над главата с тези едри пари. Голяма кавгаджийка! — възкликна ядно Олга.

— Обедната им почивка от един до два ли е?

— Да. Значи сигурно е било един без десет или без пет.

— Добре — отново кимна Селуянов, — да продължим. Къде отидохте след гастронома?

— В хлебарницата, там почивката е от два до три, така че успях. А после се прибрах вкъщи.

— Кой може да го потвърди?...

И така нататък — чак до късно вечерта. Емелянцева старателно изброяваше хората, с които бе общувала през целия ден, а Селуянов мълчаливо кимаше, като си отбелязваше със задоволство, че дори Латишев да я е помолил да му осигури алиби, от страх тя е забравила за това.

— Добре, Олга Дмитриевна, ако ми казвате истината, излиза, че нашите служители са ви припознали с друга жена поради необикновената ви прилика. Разбира се, ние ще проверим всяка ваша дума, затова вземете, ако обичате, лист хартия и напишете обяснение: подробно изложете всичко, което сте правили на тринайсети май, и посочете имената и телефонните номера или адресите на хората, които могат да потвърдят думите ви.

След половин час Селуянов излезе от апартамента на Олга Емелянцева и от най-близката телефонна кабина се обади на Марат Латишев, за да му определи среща на „Петровка“.

* * *

Вилата на Бартош се намираше на много живописно място по Киевското шосе, близо до Переделкино. Латишев добре знаеше как най-лесно и бързо да стигне дотам, тъй че почти не се колеба за маршрута си, а изцяло се потопи в мрачните си мисли. Как можа да го предаде тази глупачка! Няма капчица мозък в главата си. Не беше очаквал от посещението си на „Петровка“ никакви неприятности, но щом видя физиономията на Селуянов, разбра, че жестоко се е лъгал.

— Отново ще ви задам предишния си въпрос — веднага започна Селуянов, — къде бяхте в събота, тринайсети май?

— Нали ви казах — бях си вкъщи.

— Кой може да го потвърди?

— И това ви казах: Олга Емелянцева, служителка в нашата фирма.

— Принуден съм да ви разочаровам — въздъхна Селуянов, — Емелянцева не го потвърждава. Ето, запознайте се с това.

Марат взе подадения му лист и бързо прегледа равните редове, написани с четливия почерк на Олга. Какъв идиотизъм! Нали я беше помолил... Какво, забравила ли е? Или е решила по този подъл начин да му отмъсти заради Еля? Но това е несправедливо. Колко пъти, когато е ходил при нея, е схващал по едва забележими признаци, че при нея ходи и друг мъж или дори други мъже. Правил ли ѝ е някога сцени за това? Упреквал ли я е поне веднъж, опитвал ли се е да я изобличи в изневяра? Не и не. Винаги се е държал с нея като мъж, а тя

си позволява чисто женски номера. И какво ще прави той сега? Ще се разкайва и ще съчинява нова лъжа ли?

— Бях си вкъщи — упорито каза Латишев. — Да, излъгах ви за Олга, тя не беше при мен в този ден. Но аз си бях вкъщи.

— Сам ли?

— Да, сам.

— А защо трябваше да намесвате Емелянцева?

— Ами нали искахте някой да потвърди...

— А пък няма кой да потвърди естествено — скептично се усмихна Селуянов. — Слушайте, Латишев, не знам защо имам чувството, че онази сутрин сте били край ритуалната зала в Кунцево. Греша ли?

— Грешите, не съм бил там.

— Но са видели вашата кола. Можете ли някак да обясните това?

Марат изстина. По дяволите, кой може да го е видял? Защото той остави колата доста далеч от площада, където се намира гражданското. И май никой от познатите му не живее в този район. Кой, кой може да го е видял?

— Защо смятате, че колата, която са видели, е именно моята? — Стараеше се да говори спокойно, но не успяваше.

— Защото зелен форд номер Т 308 МК е регистриран в Държавна автомобилна инспекция като кола, принадлежаща именно на вас, Марат Александрович Латишев, роден през 1969 година. Вашият коментар?

— Без коментар. Има някаква грешка.

Марат говореше това, което смяташе, че трябва да говори, но имаше чувството, че подът под краката му гори. Не можеше да си признае, инак щеше да се разкрие близкото му познанство с майката на Турбин и да започнат ненужни разpravии. Вероника Матвеевна го бе помолила да я закара до гражданското. Естествено не бяха я поканили за сключването на брака, но тя непременно трябвало да бъде там. Разбира се, не каза на Марат защо, но той и без това се сети, макар че си премълча. Не, беше изключено да признае, но в такава ситуация нямаше как и да не отрича. Трябваше спешно да измисли нещо.

— Не, Марат Александрович, няма грешка — продължи оперативният работник тихо и сякаш укорително. — Така че избирайте едно от двете: или сте били близо до мястото, където бе извършено

убийството, или сте дали колата си на човек, когото сте наели да провали бракосъчетанието на Елена Бартош. Какво избирате?

Марат дълго събира кураж. Нямаше изход. Постара се бързо да се настрои за ролята на страдащ, изоставен любовник. Но все пак кой гад е засякъл колата му в Кунцево? Ако го пипне, главичката му ще откъсне.

— Да, бях там — най-сетне дълбоко въздъхна той. — Бях. И какво от това?

— Именно, какво от това? — кимна в знак на съгласие Селуянов. — Били сте — и толкоз. Защо трябваше да го криете и да намесвате в тази история и горката Емелянцева? Поне нея да бяхте съжалили, обаче не, накарахте момичето да лъже, и то толкова несръчно! Е, какво правихте на тринайсети май в Кунцево, Марат Александрович?

— Вие не можете да ме разберете — сухо отвърна Латишев. — Изоставяла ли ви е някога жена?

— И още как! — позасмя се Селуянов. — И какво следва от това?

— И вие спокойно сте се отдръпвали, примирявали сте се, преставали сте да се надявате?

— Ако обичате, бъдете по-конкретен, господин Латишев! — намръщи се оперативният работник. — В момента говорим за вас, а не за мен.

— Надявах се. Разбирате ли? Надявах се, до последната минута очаквах да стане чудо, Еля да се осъзнае и да се върне при мен. Дори в деня на сватбата ѝ продължавах да се надявам, затова отидох там, в Кунцево. Гледах отдалеч как слизат от колата, как влизат в сградата. И все не вярвах, че това е краят. Искях да видя с очите си как ще излязат оттам — вече като съпрузи. Мислех си: преди да видя това, няма да си тръгна. Докато го видя, ще се надявам. Всъщност ето истината.

— И защо не ми я казахте от самото начало?

— А вие щяхте ли да кажете на някого такова нещо? — отговори с въпрос на въпроса Марат. — Та това е слабост, лигава работа! Някак си не е по мъжки.

— Е, вие си знаете. Кажете, а приятелката ви Емелянцева знае ли къде сте били на тринайсети май? Нали е трябвало да ѝ обясните странната си молба?

— Каква молба? — не разбра Латишев.

- Да излъже и да ви създаде алиби. Как ѝ обяснихте това?
— Никак — равнодушно отговори той. — Помолих я и толкоз.
— И просто една молба ѝ беше достатъчна?
— Напълно. Олга ми има доверие...

Някакво неприятно чувство се загнезди у него след разговора със Селуянов. Марат разбра, че ченгето не му вярва, макар че не го показва и кима в знак на съгласие и съчувствие. Но нали нищо не може да докаже! Добре, той го излъга, намеси и Олга, но се разкая и си призна. Върви, че разбери дали лъже или не.

Марат подмина отбивката към пътя, по който можеше да стигне до главния вход на вилата, и продължи още малко. Искаше да влезе през малката портичка, откъдето минаваха за по-напряко към езерото.

Угаси двигателя, заключи грижливо колата и извади ключа от малката портичка. Вилата беше оградена с висок стобор от яки дъски и бравата на портичката бе доста солидна. Латишев тръгна през гъстия малинов храсталак, като вдишваше дълбоко ухаещия прохладен въздух и по навик оглеждаше огромния двор. За последен път бе идвал тук в края на миналото лято, когато този хилав философ още го нямаше на сцената, когато имаше зад гърба си упоителния месец на Балатон, а пред себе си — влизането в клана Бартош. Тогава идваше тук с коренно различни чувства и гледаше солидната двуетажна къща със съвсем други очи. С очите на бъдещ собственик. Още тогава знаеше, че Бартош е намислил да се премести в Калифорния, и беше готов на всичко, за да тръгне с него. Дори за целта да трябва да се ожени за тъпата му дъщеря! Макар че беше хубавичка, тя си беше направо тъпа — не можеш да си кажеш две думи с нея. Друго нещо беше Олга, с която след секса можеше да разговаря с часове в леглото. Но Олга не бе партия, на която да заложи. С нея не би могъл да влезе в рая. А с Еля — като две и две четири. Тамила, жена пряма и цинична, му каза още преди една година:

— Имай предвид, Маратик, заминава само нашето семейство, а не цялата фирма заедно с персонала. Ти можеш да дойдеш с нас само в качеството на зет. По никакъв друг начин. И забрави, че Пицца цени високо способностите ти. Само тук, в Русия, това, което умееш, е ценно като злато. А в Щатите може да го прави всеки начинаещ мениджър.

За пръв път Марат се подразни, дори се обиди от подобни приказки. Беше дошъл в „Синият Дунав“ още хлапак, когато завършваше гимназия. Вечер идваше да мие пода и да бърше праха в офиса, в пет сутринта скачаше от леглото, за да успее до осем да занесе чантите с продукти, купени от пазара, и после да отиде на училище. Започна от момче за всичко, после влезе в института да учи вечерно, а денем работеше при Бартош, усвояваше на практика икономическите премъдрости, висеше над главите на счетоводителите и се стараеше да схване тънкостите на баланса, хвърчеше из целия град, за да урежда рекламата и да търси купувачи, изпълняваше какви ли не поръчения — отначало дребни, а после все по-сериозни. Боготвореше Ищван, смяташе го за свой наставник и искрено вярваше, че животът му — животът на Марат Латишев — е вече навеки свързан със „Синият Дунав“. Вярно, това не му попречи преди две години да прочете един недвусмислен намек в очите на Тамила. Намекът беше разбран правилно и очакваните от него действия — извършени на добро ниво и с нужната тактичност. Съпругата на шефа остана доволна и — трябва да ѝ се признае — не злоупотребяваше със срещите. Оттогава се виждаха редовно, но не често, средно по веднъж на месец.

Когато Тамила започна настойчиво да му препоръчва дъщеря си за жена, Марат прие това като нейно желание да го има винаги под ръка като млад любовник. Но след като опозна Тамила по-отблизо, разбра, че е водена не толкова от сексуалните си желания, колкото от стремежа да предаде дъщеря си в добри ръце. Тя трезво преценяваше доста ниските умствени способности на Елена и се страхуваше момичето да не доведе вкъщи някой съвсем неподходящ и да стане жертва на мераклии за тяхното богатство. И ето че това в края на краищата се случи. Марат обвиняваше само себе си: не биваше да протака, трябваше веднага след Балатон да отведе Елена в гражданското. Да, но никак не му се искаше. Бартош постоянно го хвалеше, наричаше го своя дясна ръка, подчертаваше високото положение на Марат във фирмата и той, глупакът, се надяваше, че семейството няма да замине без него. Охо, и още как ще замине!

Еля носеше подарения от него пръстен и Латишев смяташе, че тя му е в кърпа вързана. Имаше принципното съгласие на момичето, а можеха да се оженят винаги, можеха да го направят и буквално преди

заминаването. Най-важното е, мислеше си той, Еля да не научи за предстоящото заминаване. Инак всичко може да рухне. Първо, тя непременно ще се разбъбри за това и веднага ще се намерят желаещи да заемат мястото на Марат. И второ, тези желаещи като нищо може да обяснят на хлапачката, че и самият Марат се стреми към нея със същата цел — да замине заедно с богатия тъст. А ако сред тях се намери доброжелател, който реши да копне по-надълбоко, на бял свят може да излезе и връзката на Латишев с майката на Еля. А това вече би било краят на всичко.

Той си спомняше как тогава дотича при Тамила и тя напълно се съгласи с неговите аргументи. Но все пак беше невероятно цинична особа.

— Нека наричаме нещата с истинските им имена — отвърна му, като се протягаше лениво под тънкото одеяло. — Не за такъв съпруг за Еля мечтая. За живота в Русия ти си идеалният вариант. Хем си млад, хем си по-голям от нея, хубав си, преуспяваш. И мен задоволяваш напълно. Тук едва ли ще намеря нещо по-добро за нея. Но съгласи се, че Калифорния е съвсем друга работа. За тамошния живот й трябва коренно различен съпруг и аз съм сигурна, че ще мога да го намеря. Главният въпрос е как благополучно да я изведа от тук. Трябва да удържим още година и половина. През това време тя не бива нито да се омъжи, нито да забременее. Разбра ли ме? Затова залагам на теб. Направи я своя съпруга — и до отпътуването ни аз ще спя спокойно. После ще те вземем с нас в Щатите, ти ще й дадеш развод и аз ще се заема да уредя живота й. Услуга за услуга — ти ми опазваш Еля, а ние те извеждаме от тук. Между другото, скъпи, а защо ти не можеш да заминеш сам? Парите ли не ти стигат? Нали печелиш прилично при нас?

Боже мой, тя се изразяваше точно така: при нас. Не във фирмата, не при Ищван, а при нас. Да, Тамила Бартош никога не се притесняваше от приказките си, позволяваше на събеседника да вижда целия спектър на нейните истински представи и намерения. И дори човека, който един ден щеше да стане съпруг на единствената й дъщеря, тя наричаше просто нещо. Нещо неподходящо. Нещо прилично.

Но на Марат не му хареса въпросът за парите. Той наистина ги нямаше. Тоест имаше пари, и то напълно достатъчно, за да си купи

билет до Щатите и да живее известно време в приличен хотел. Но само толкова. А за да си купи веднага хубава къща и да започне собствен бизнес, бяха нужни съвсем други пари. ТАКИВА пари той нямаше. Би могъл да има, ако... Ако не беше комарджия. Не можеше да надвие тази страст. Даваше си дума, кълнеше се, заричаше се, тормозеше се — и отново, и отново отиваше да залага. Но във фирмата на Бартош никой не биваше да знае за това, инак щяха да го изгонят за три секунди.

При този разговор с Тамила двамата стигнаха до едно заключение: трябва да скрият от Елена близката перспектива за заминаване. Тамила обеща внимателно да следи къде и с кого се движи дъщеря ѝ и да контролира всички нейни познанства. Но все пак я изтърва. Макар че кой можеше да очаква такива непредсказуеми последствия от една съвсем невинна разходка с приятелка до института — за изпита на тази приятелка...

За съжаление Тамила научи за предстоящата сватба прекалено късно. Яростта ѝ премина доста бързо, отстъпи място на хладни и трезви пресмятания. Този път тя сама се втурна да търси Марат.

— Това момче ѝ влияе зле — каза му. — Той разбира, че не можем да им попречим. През двете седмици, които остават, аз няма да успея да предприема нищо, за да го компрометирам и да накарам Еля да го зареже. Влюбена е като котка и не иска и да чуе за отлагане на сватбата. Остава ми да се надявам, че ще успея бързичко да ги разведа. Ти обаче ще трябва да ми помогнеш.

Още тогава двамата съставиха своя план, според който младите съпрузи да се скарат толкова жестоко, че разводът да може да се оформи до средата на декември. Сега, след като подписването се отложи с един месец, можеха да опитат да използват това време за целите си. Все пак беше глупаво да се надяват на развод — ами ако се провали? Ако младият съпруг научи за заминаването, тогава и с клеци не можеш го откъсна от Еля, никакви скандали няма да минат, той няма да се поддава на провокации, всякакви лайна ще изяде, че и мерси ще каже. Най-важното е да не ги оставят насаме. Слава богу, Еля засега не е бременна, тъй че не бива да предизвикват съдбата. Покритото мляко котки не го лочат.

Латишев наблюдаваше къщата, седнал на пейката под клонестия дъб. Виждаше Еля и годеника ѝ, които пиеха кафе на верандата, и беше

абсолютно сигурен, че те не го виждат. Много пъти беше проверявал: тази пейка не се виждаше от къщата, гъстата листовина я скриваше солидно, макар да беше съвсем близо. Най-сетне той стана и бавно се изкачи на верандата.

Не му се зарадваха. И Еля, и Турбин дори не се опитаха да скрият това. Докато Еля възприе появата му като нещо съвсем естествено, просто малко ненавременно — като ранно прибиране на родителите от работа, когато в стаята ти има момче, то Турбин виждаше в Марат съперник и доста се изнерви. Латишев явно демонстрираше, че е вътрешен човек в тази вила, че е идвал тук неведнъж, знае кое къде е и дори има собствен комплект ключове от къщата, портата и гаража.

Еля, облечена в дълга лека пола с шест дълбоки цепки и копринено потниче с тънки презрамки, изглеждаше доста съблазнителна. Марат забеляза, че и дрехите ѝ, и позите, които заемаше, целяха повече да покажат, отколкото нещо да скрият. Разбира се, това се правеше за Турбин, но излизаше, че е и за Марат. Тя постоянно улавяше върху себе си насмешливия поглед на Латишев, който се плъзгаше ту по заголението от цепката пълничък крак, ту по вдлъбнатинката между гърдите, която се откриваше всеки път, щом момичето леко се наведеше напред. Еля усещаше това и се смущаваше, а Турбин — за радост на Марат — изпадаше в ярост.

— Еленка, подай ми захарта, ако обичаш — помоли Латишев.

Когато тя му подаде захарницата, той я пое така, че да задържи ръката ѝ в своята.

— А къде е пръстенът? — попита, като постави захарницата на масата и продължи с едната ръка да държи китката ѝ, а с другата нежно да гали дланта ѝ.

Еля се смути.

— Пръстенът ли? — едва чуто смотолели тя, като го гледаше укорително.

— Боже мой, миличка, нима смяташ, че връзката ни е тайна за някого! — с лека усмивчица възкликна Латишев, без дори да поглежда Турбин, сякаш него го нямаше тук. — Но къде все пак е пръстенът? Защо си престанала да го носиш? Толкова ти харесваше!

Марат не играеше по правилата, но това не му бе неприятно. Той се бореше за живота си — сития, обезпечен, красив живот. И заради

него бе готов да унижи това глупаво момиче, на което не му достигаше нито интелект, нито житейски опит, за да излезе достойно от създалата се ситуация и да постави Марат на мястото му. Олга щеше да знае как да постъпи на нейно място. Латишев буквално чуваше спокойния глас на приятелката си да казва: „Носих твоя пръстен точно толкова време, колкото дълго те харесвах. А сега ще се омъжвам за друг, ти вече не си ми любовник, затова и не нося пръстена, който ми подари. Имаш ли някакви претенции към мен?“ Той не би могъл да възрази по никакъв начин. Да, обаче ако беше Олга, а това е Елена. Елена не може да отговори така.

— Представяте ли си — обърна се той внезапно към Турбин, — това глупаче си мисли, че вие ще се обидите, ако носи този пръстен! Надявам се, не мислите, че сте били за нея първият мъж?

— Не бих искал да обсъждаме този въпрос — сухо отвърна Турбин. — Еля ще стане моя съпруга и ми е абсолютно безразлично как е живяла преди години.

— Ето виждаш ли! — тържествуващо се усмихна Марат и отново се обърна към Еля, като продължаваше да държи ръката ѝ. — Приятелят ти гледа правилно на живота. От миналото на една жена трябва да се извлича полезен опит, а не поводи за трагедия. Нали така?

— И какъв опит според вас трябва да извлека от факта, че някога сте били близки с Еля? — все така сухо попита Турбин.

— Можете да ме попитате как трябва да я ухажвате, какво да ѝ подарявате, къде обича да ходи на курорт, какви хотели предпочита, какви ресторанти, какви казина. Всичко ще ви кажа, нищо няма да скрия, честна дума! — разсмя се Марат. — Така ще можете да избегнете грешките, които навремето съм правил аз.

— Например?

Марат с удоволствие си отбеляза, че планът му успява: Турбин не отхвърля разговора по неприятната му тема.

— Например веднъж я заведох в бутик на „Баленсиага“, тя половин ден мери рокли и кожени палта, подбира аксесоари за тях, а накрая така и нищо не избра. Оказа се, че не можела да понася стила „Баленсиага“, смятала, че не ѝ подхожда, но не искала да ме разстройва и не ми каза това още в началото. Пропиляхме няколко часа в този бутик, вместо да правим любов или да се печем на плажа. Накрая се разбра, че нашето момиче харесвало „Версаче“. — С тези

думи Марат прегърна през талията седналата до него Еля, притисна я силно до себе си, а после започна да я върти като играчка, да я гали ту по гърба, ту по корема. — Оказа се, че нашето момиче не носи строги елегантни костюми, защото нашето заоблено дупе не се побира в тесни поли, а нашият разкошен бюст губи цялата си привлекателност, ако го стегнете в сако. Нали, Еленка? Ето защо нашата красавица предпочита всичко свободно и сексуално, та достъпът до тялото ѝ винаги да бъде открит. Е де, не се изчервявай, дечко, няма нищо лошо едно момиче да обича секса. Надявам се, че твоят приятел задоволява нуждите ти?

Марат вече за втори път умишлено нарече Турбин не годеник, а приятел. И това беше една от тухличките на зданието, което бе започнал да издига, когато дойде тук. Да покаже на Еля, че не приема Турбин като реален съперник, не ревнува, не гледа на него като на сериозна опасност. Тогава на Еля ще ѝ бъде по-лесно да се върне при него, защото той, Марат, не смята връзката ѝ с Турбин за изневяра. Просто техните отношения са били временно преустановени, дори не преустановени, а прекъснати за кратко, а по-нататък всичко ще продължи, както е било преди. Тя не трябва да изпитва чувство на вина, прекалено млада и глупава е, за да го преодолее.

— Марат, престани! — почти разплакана, помоли Еля и се опита да се изтръгне от силните му ръце.

— Но защо? — искрено се учуди Латишев и още по-силно я притисна до себе си. — Та аз съм загрижен за теб, глупаче! Да, между другото — извърна се отново към Турбин, — имайте предвид, че Еля обича да живее в петзвездни хотели. Много ѝ харесва, че там сменят всеки ден не само бельото и хавлиените кърпи, но и хавлиите, при това хавлиите и кърпите, забележете, са в един и същи цвят. И освен това избирайте хотели не с пълен пансион, а само със закуска и обяд, и непременно да има шведска маса. Никакви европейски закуски — сутрин тя има зверски апетит, е, разбира се, ако вие през нощта добре сте се потрудили. Но надявам се, ще се стараете, нали? — Той се ухили гадно и намигна на Турбин, който при тези думи пламна от яд. — Та така — продължи Марат, сякаш нищо не се е случило, — на закуска тя обича много плодове и непременно нещо топло — например паста.

По лицето на Турбин пробягна сянка на недоумение и Марат с удоволствие установи, че Валерий явно нищо не разбра за пастата. Сигурно си мисли, че става дума за сладкарското изделие и се чуди

защо то трябва да е топло. Ами защо си толкова горделив, Турбин? Като не знаеш — питай! Аз бих ти обяснил, че паста означава най-обикновени макарони. Сега ще ти дам да разбереш...

— И ако тя ви помоли да ѝ донесете чиния паста, не правете грешката, която правех аз първите три дни: не ѝ носете нищо дълго и тънко, което се смъква от вилицата. Избирайте компактни форми, заоблени или във вид на раковини. Така — май казах всичко относно закуската. Сега за обяда. Нашето момиче обича да обядва в рибни ресторанти — имайте го предвид. Когато избирате хотела, непременно попитайте има ли наблизно добър рибен ресторант, инак ще трябва да я возите с такси. Впрочем и това не е проблем. Но понеже нашата Елечка е свенливо създание и може да не посмее да ви каже, предупреждавам ви: не бива да ѝ давате нищо сурово с лютив сос. Само варено или печено. Категорично избягвайте стриди по китайски — има ужасна алергия към тях. Поръчвайте омарите непременно в португалски сос, а пъстървата трябва да бъде не речна, а от планинско езеро.

— Ама престани най-сетне де, Марат! — отново нададе жален глас Еля.

— Ние не възнамеряваме да живеем в петзвездни хотели и да се храним в рибни ресторанти — заяви Турбин, чието търпение най-сетне се бе изчерпало. — Така че мъдрите ви съвети не са съвсем уместни.

— Как така не възнамерявате? А как смятате да живеете?

— Както сме живели досега, така ще живеем и занапред.

— Така сте живели вие — отвърна Латишев, като натърти на вие. — Затова лично вие можете да продължите живота си, както сте свикнали. Еля обаче е живяла съвсем различно и сега ще трябва да ѝ осигурите нивото, с което е свикнала от дете. Инак ще бъде неприлично. Ще успеете ли да го направите?

— Престани, Марат, откъде ще вземе Валера толкова пари? — Еля все пак бе успяла да се изтръгне от силната прегръдка на бившия си любовник и сега седеше на малкото диванче, като се стараеше цепките на полата ѝ да не я заголват откъм страната на Латишев. — Та той не е бизнесмен, а научен работник! — продължи тя, след като намери приемлива поза и постепенно започна да се успокоява. — Двамата с майка му живеят само с неговата аспирантска стипендия и нейната пенсия.

— Прелест! — промълви Латишев. — И как си представяш вашия бъдещ съвместен живот? Ще станете трима вкъщи с тези мизерни грошове? Или ти ще започнеш работа?

— Ама защо говориш така, Марат! — укорително каза тя. — Моите родители ще ни помогнат. Престани с твоите гадости!

— Родителите ти? Защо си въобразяваш, миличка, че те ще ви помагат? Защото досега са те издържали ли? Не, Елечка, трябва да те разочаровам: след сватбата няма да получите и пукнат грош.

— Но защо? — учуди се Елена. — Във всички мои познати семейства родителите помагат на децата. И на внуците помагат. Дават пари на всички. Защо казваш, че мама и татко няма да ни помагат?

— Защото, драга, твоите родители са хора с европейска култура, а не с руска като въшливите ти познати. А според европейските разбирания дъщеря, която се омъжва, излиза заедно с мъжа си от родителския дом и двамата започват да градят собствено семейство и собствен дом. Там женените деца никога не живеят заедно с родителите и изобщо не разчитат на тяхната помощ. Това не е прието. Неприлично е. Докато не си омъжена и живееш с родителите си, те те хранят, обличат и те изпращат на почивка. Между другото, ако ти е интересно, ще ти кажа, че аз платих изцяло сам нашата разкошна почивка на Балатон — от собствения си джоб. Защото ако те обичам и искам да отида с теб на скъп курорт, всички разходи са мой проблем, а не проблем на родителите ти. Но когато станеш нечия съпруга — тогава не, ще прощаваш! Всичко ще трябва да плаща твойт съпруг.

— Нарочно говориш така — упорито възрази Еля. — Не вярвам, че татко няма да ни дава пари. Той непременно ще ни помага. Затова престани да ни плашиш, ако обичаш.

— Но аз не те плаша, какво говориш, мила! — разсмя се Латишев. — Просто ти обяснявам неща, които не знаеш. Може би ти харесва да живееш в нищета? Ами живеј тогава, за бога, радвай се! Вече разбрах, че приятелят ти е свикнал на такъв живот. Обаче ти, ти? Купувала ли си поне веднъж през последните пет години продукти от обикновен гастронот? Ти например обичаш рулца от раци, но не наше, руско производство — от три хиляди и петстотин, а вносни — по дванайсет хиляди опаковката. Купуваш си две кутийки и сядаш да гледаш телевизия. След половин час двете кутийки са празни — виждал съм това сто пъти. За половин час излапваш двайсет и четири

хиляди, хем не вместо обяд или вечеря, а просто така, сякаш са чаша чай. За бюджета на родителите ти и за моя това е нищо. Но за твоя приятел и майка му — пенсионерката? С целия им месечен доход можеш десет пъти да гледаш телевизия. Ще ти хареса ли такъв живот?

— Слушайте, Марат — намеси се Турбин, — оставете ни сами да решаваме как ще живеем. В края на краищата човек може да живее и без рулца от раци, но това ще го решаваме двамата с Еля, а не тримата с вас.

— Вярно, човек може да живее и без рулца от раци — сговорчиво се съгласи Латишев, — може да се облича с дрехи втора употреба, да пътува с метрото и да почива у роднини на село, където нужникът е дървен и се намира някъде посред лехите, а топла вода изобщо няма. Всичко може. Въпросът е само: трябва ли? Заради какво, в името на каква велика ценност Еля трябва да променя навиците си и начина си на живот, с който е свикнала от дете? Еленка, дечко, кажи на мен, дете съм стар и глупав, коя е тази велика ценност? В името на какво си решила да правиш жертви?

— Ние се обичаме — каза Турбин, когато разбра, че Еля е съвсем стъписана и не може да даде отговора, който най-сетне би сложил край на подигравките на Латишев. — И в името на тази любов могат да се направят всякакви жертви.

— Съгласен съм — отново кимна Марат. — В такъв случай искам Еля да ми обясни: с какво чувството, което изпитва към вас, се различава от онова, което изпитваше към мен, и то съвсем доскоро, буквално седмица преди да се запознаете. Обясни ми, Еленка, имай добрината: какво толкова изпитваш към него, което не си изпитвала към мен. А, пиленце?

— Престанете най-сетне да я измъчвате! — злобно тръсна Турбин. — Нали виждате, че не може да ви отговори и изобщо никой не може да отговори на такъв въпрос. Има любов, а има и всичко останало, и ако се намери човек, който е способен да формулира тази разлика и да даде универсално определение на любовта, ще му дадат Нобелова награда.

— О, у вас заговори философът! — зарадва се Латишев. — Ами добре тогава, да се заровим във философията, щом нещата с икономиката не вървят и вие не желаете да броите пари, особено чужди. Еля не може да ни отговори, тогава отговорете вие. Какво е

онова нещо у вас, заради което тя трябва да се примири с жертвите? Вие не можете да ѝ осигурите нормален живот, ще я заведете в апартамента, където е старата ви майка. Може би я разбирате по-добре от останалите? Може би тя е сложна, страдаща натура, която от дълги години не намира разбиране у околните — и изведнъж сте се появили вие, с когото ѝ е леко? А? Може би сте гениален учен, открил ново направление във философията, и тя ви цени и обича именно за това? Възхищава се от вас и от ролята ви в науката? Ще прощавате, Валерий, но нашето момиче през целия си живот е прочело книжка и половина и едва ли ще може да оцени по достойнство приноса ви за науката.

— Опитвайте се да извадите съставните елементи от едно интегрално понятие — снизходително се усмихна Турбин. — Като философ мога да ви кажа, че това е безперспективно начинание.

— Прекрасно! Значи остава само едно. И това ме радва.

— Какво имате предвид? — застана нащрек Турбин.

— Същото, което и вие — привличате жените сексуално. И вас като философ — той се усмихна подигравателно при тези думи — трябва да ви е срам, задето момичето обича у вас само самец с голям твърд член. Току-що стигнахме до извода, че тя не вижда у вас нищо друго. Вероятно сте сложна и интересна личност и със сигурност ще се намери жена, и то не една, която ще види у вас именно тази личност и ще ви обича именно заради това, а не задето сте способен да я докарвате до оргазъм.

— Престанете, Марат, минавате всякакви граници!

— Нищо подобно — просто трезво преценявам ситуацията. Да, в сексуално отношение не мога да се меря с вас, но вие, след като сте философ, не може да не разбирате, че сексът създава осемдесет процента от браковете, но не удържа и не укрепва нито един. Подчертавам — нито един. Защото най-много след година идва пресищането и ако през тази година съпрузите не са станали близки приятели, никакви многократни оргазми и никакви пениси с фантастични размери не ще спасят брака им. Затова задайте си въпроса: какво ще стане с вас след една година? Една година ще се чукате благополучно и ако не пускате Еля да става от леглото, тя може и да не забележи в какви жалки условия живурка и с какви гадости я храните. Ами после?

— А после тя ще свикне да живее така, както винаги съм живял аз — спокойно отвърна Турбин.

— Грешите! — възрази Латишев. — Нещата не са толкова прости. За да запазите брака си, ще трябва да направите две неща: да станете близък приятел на Еля и да я приучите към нищетата. Ако смятате да посветите цяла година на плътски наслади, не бихте могли да решите тази задача — няма да ви стигнат нито силите, нито времето. Ако пък пренебрегнете секса, тя няма да се задържи при вас и година. Така че, ако се изразя с вашите думи: работата е безперспективна.

— Не разбирам какво целите, Марат. Дойдохте тук като у дома си, започнахте да обиждате Еля, въвлякохте ме в някаква безсмислена дискусия за любовта и брака. Защо? Искате Еля да изостави мен и да се омъжи за вас?

— Разбира се. Искам това и изобщо не го крия. Целя само едно: Еля да види пред себе си едновременно двама мъже, които я обичат, и то да ги види с трезви, непомътени очи. И след като ги види така, да направи своя избор, да реши кого да предпочете. Оногова, от когото не може да получи нищо друго, освен интензивен и вероятно вълнуващ секс. Или оногова, който може да ѝ даде благополучие, нивото на живот, с което е свикнала, пътувания, красиви дрехи, ресторанти, който може да ѝ осигури безделието, с което е свикнала, защото няма да я кара да работи, а за домакинската работа ще ѝ наеме помощничка, който ще ѝ подарява скъпоценности и украшения. Единственият недостатък на този втори кандидат е, че той не е толкова силен в кревата. Ала само след няколко месеца Еля ще разбере, че това не само не е най-важното в живота, но и изобщо няма никакво значение.

— Типични разсъждения на импотент — подхвърли Турбин. — Да отричаш ценността на нещо, което не притежаваш. Това ваша собствена теория ли е или сте я прочели някъде?

„Чудесно! — помисли си Латишев. — Все пак принудих този лигав интелгент да се включи във взаимните оскърбления. Дълго се държа — трябва да му го призная, но сега работата ще тръгне побързо, той губи контрол над себе си. Да, сега разбирам защо Тамила не е успяла да ги скара за две седмици. По темперамент той е флегматик и в разговор с нея никога не би допуснал да каже нещо, което да го принизи в очите на Еля. На Тамила не ѝ приляга да говори с него за

секс, както не е можела да говори пред него за мен, защото Еля щеше да приеме това като предателство от нейна страна. А аз мога да го правя, не издавам ничии тайни, говоря за себе си и за своите чувства.“

— Сам си противоречите — спокойно каза той. — Един мъж, който не може нищо друго, освен да се чука, започва да отрича ценността на всичко останало. Знаете ли кои хора са сигурни, че сексът е най-важното нещо? Одрипавелите неудачници, които не са успели да направят нищо друго в живота си. Затова утехата им е, че в кревата са гении, а всичко останало не е важно. Та нали сте философ, значи трябва да разбирате, че сексуалността не е продукт на цивилизацията, тя е заложена у човека по природа и да се гордееш с анатомичните си данни и физиологическите си възможности е също толкова глупаво и недостойно за истинския мъж, колкото например да се гордееш с гъстите си коси или с красивите си очи. С такива неща може да се гордее една жена. А истинският мъж е ценен само с това, което е постигнал, което е съумял да направи, да създаде, да изобрети. Та така, Валерий, аз имам с какво да се гордея. А вие?

Марат отмести поглед към Еля, която седеше все така вцепенена — като заек пред боа — и не смееше да помръдне. По физиономията ѝ личеше, че колкото и да се мъчи, не може да схване същината на спора и затова нито успява да проумее привежданите от съперниците аргументи, нито е способна да прецени кой от тях е прав.

Налагаше се, както се изразяват в научните кръгове, да се свали нивото на дискусията.

— Еленка, обръщам се към теб. Не настоявам да вземеш решението си веднага, то е трудно и болезнено. Но преди да го вземеш, искам да претеглиш всичко. Нашата връзка продължи цяла година. Отношенията ти с него — той кимна към Турбин — са само от пет месеца. Ние с теб сме много по-привързани един към друг, защото се познаваме от по-дълго време. Разбираш ли това?

Еля послушно кимна — като прилежна ученичка, на която обясняват теорема в час по геометрия.

— Моето финансово положение е такова, че мога да ти осигуря сносен живот. Колкото до секса — спомни си Балатон. Нима беше недоволна от мен? Всичко беше нормално и се чувствахме много добре. И после, в Москва, пак ни беше добре. А сега си представи, че за пръв път в живота си ядеш праскови. Толкова са вкусни, че изяждаш

наведнъж три килограма и ти се струва, че можеш да ги ядеш неспирно и с тонове. Но вече на петия килограм ти става лошо. На другия ден дори не можеш да ги погледнеш. А след месец започваш да гледаш на тях съвсем спокойно, с удоволствие ги ядеш, когато някой ти донесе, и дори не си спомняш за тях, когато ги няма на масата. Същото е и със секса. Разбра ли ме и сега?

Тя отново кимна и едва в този миг Турбин схвана какво става пред очите му.

— Държете се безобразно! — избухна той. — Престанете да я притискате! Възползвайте се, че е лесно да ѝ се внуши нещо и че ви слуша безропотно. Махайте се от тук!

— Елечка, да си тръгвам ли?

Тя отново кимна. От очите ѝ се търкаляха едри сълзи, но Еля не ги забелязваше и гледаше някъде встрани от седналите до нея мъже.

— Добре, дечко, ще си отида, макар че господ ми е свидетел колко не ми се иска. Твоят приятел ме нарече импотент и безобразник, а това означава, че не е далеч денят, когато ще нарече и теб глупачка и кучка. Щом един човек по принцип е способен да обижда, само въпрос на време е да започне да обижда и любимата си съпруга. И нещо друго. Ти знаеш поговорката „Бог дал — бог взел“, нали? Тя ни напомня, че всичко, което е дадено на човека по природа, може всеки момент да изчезне. Гъстата коса може да започне да капе. Красивото лице може да бъде обезобразено поради нещастен случай. Дори животът може внезапно да секне. Ала онова, което е направено от човека, понякога трае с векове. И онова, на което се е научил сам, вече няма да изчезне, защото не му е дадено от Бог, който може да си го вземе, а човекът го е направил сам, сам го е постигнал. Утре твоят приятел може да се разболе от тежък грип и сексуалната му привлекателност значително да отслабне. Какво ще остане тогава? Нищета и скука. А ако това се случи с мен, всичко ще си остане, както е било преди. Спомни си, Елечка, колко пъти се е случвало да нямам сили, но ти пак си оставала доволна.

Марат бавно се надигна, наля в чашката си останалото в кафеника кафе и го изпи прав, като наблюдаваше крадешком Еля и Турбин. Еля изглеждаше потисната, а Турбин — бесен. Сега вече можеше да ги остави сами — когато първият шок отмине, те ще се впуснат в продължителни разговори. Ако Турбин започне да хули

Марат, ще пострада самият той — Марат не току-така подхвърли фразата си за обидите. Колкото по-груб става Турбин, толкова повече Еля ще се убеждава в правотата на Латишев. А ако Турбин се държи меко и интелигентно, аргументите му няма да стигнат до Еля: тя трудно схваща финеса, разбира само прости фрази и познати думи. Марат отдавна бе забелязал това.

ГЛАВА 8.

Апартаментът, който бе останал на Селуянов след развода, беше огромен и неподреден, липсваше му уют. Жена му не пожела да си поделят жилището, защото от самото начало се знаеше, че бъдещият ѝ нов съпруг е доста голяма клечка във Воронеж и няма никакви жилищни проблеми. Николай си избра да обитава голямата стая и кухнята и поддържаше там ред и чистота, а на останалите две стаи и антрето просто не обръщаше внимание. Често тук идваше Юра Коротков, който живееше в малка гарсонiera заедно с жена си, сина си и парализираната си тъща. След като прекараше няколко часа сред тишината и спокойствието на просторните палати на Селуянов, той малко живваше и събираше сили. За най-голям късмет смяташе вечерите, когато жена му вдигаше скандал по някакъв дребен повод и принуждаваше търпеливия Коротков да побягва от къщи, затръшвайки вратата след себе си. В такива вечери Юра хукваше към метрото и само след петдесет минути влизаше в тихата обител на своя приятел и колега — неразтребена, потънала в прах, с прокъсани тук-там тапети, но пък спокойна и стабилна за убежище. Апартаментът на Селуянов беше единственото място, където Юра можеше да се наспи добре. Може би за това допринасяше и навикът на Николай още щом свършат зимните студове, постоянно да държи всички прозорци отворени, тъй че въздухът в апартамента винаги бе свеж и прохладен, а у Коротков, поради опасения да не би парализираната тъща да се разболее от пневмония, малките прозорчета се отваряха само по за 15 минути на денонощие за хигиенично проветряване. Всеки, който е имал вкъщи парализиран болен, познава този специфичен тежък мирис на лекарства, урина и вечно влажно бельо, което съхне на най-неподходящи места из целия апартамент. Вкъщи Юра се събуждаше сутрин с натежала глава, ядосан и вечно недоспал.

Днес обаче извади късмет. Когато сутринта започна да се приготвя за работа, жена му за пореден път мнително го попита за къде се докарва в събота. Странното беше, че през последните четири

години Юра не бе прекарал у дома си нито една събота, но всеки път подготовянето му за работа бе придружено от мнителни въпроси и нелицеприятни изводи от кратките му, учтиви отговори. Съпругата му от вчера бе в лошо настроение, тъй че не бяха нужни много усилия от страна на Коротков, за да я докара до заветните думи, които му отваряха пътя към мечтания диван на Селуянов под отворения прозорец в празната стая на апартамента му. Колкото по-груби и цинични бяха думите, които произнасяше жена му, толкова по-силно и по-дълбоко можеше да си позволи да се обиди Юрий.

— Чувствам, че би се радвала да умра и да не ти преча повече — сухо каза той, метна през рамо чантата си и отвори входната врата. — Ще нощувам в службата или у Колка, почини си от мен, може би най-сетне ще разбереш, че не може да тормозиш хората до безкрай.

Съботният ден мина в тичане насам-натам и много грижи — Николай се занимаваше с Марат Латишев и неговото алиби, а Юра посвети част от деня на Екатерина Голованова, чието поведение не му харесваше и му се виждаше подозрително. Наистина трудно можеше да се предположи, че тя сама е извършила две толкова сложни и предварително подготвени убийства, но като нищо е могла да бъде техен инициатор. А кой може да ѝ е бил съюзник? Родителите на Елена? Майката на Турбин? Изоставеният любовник Марат Латишев?

През останалата част от деня той работи върху поведението на странната Вероника Матвеевна Турбина, която след шейсетата си година внезапно е била обзета от страст да сменя жилищата си. Разбира се, съботата не бе най-подходящият ден за ровене в стари събития, защото през май вече бе започнал вилният сезон и беше трудно да завариш някого у дома му. Но в крайна сметка Юра успя да си направи някои изводи.

У Селуянов отидоха заедно, след като се срещнаха по средата на пътя. Отбиха се в големия универмаг и накупиха много продукти. Вярно, Коротков купи повечето неща. Така правеше винаги когато отиваше на гости у приятеля си. Отначало Коля се опитваше да се прави на гостоприемнен домакин и да приготвя вечеря за Коротков, но Юра бързо прекрати кулинарните му тренировки.

— Коля, вкъщи ме тъпчат с храна, която не ща и да погледна. Не защото Ляля готви лошо — просто сме четири гърла с две не твърде големи заплати, тъй че ѝ се налага да пести. Разбира се, със същите

тези пари аз бих се хранил по съвсем друг начин, но мога ли да ѝ кажа дума направо? За всичко си има готов отговор: Ако носеше вкъщи пари, колкото носят Иванов, Петров или Сидоров, тогава можеше да ми казваш как да те храня и какви продукти да купувам. Какво мога да ѝ възразя? Че не съм виновен, защото във времената на моята младост беше престижно и почетно да учиш наказателно право и да работиш в милицията, а стопанското и финансовото образование означаваша да се обречеш на скучно и монотонно живуркане в качеството на юрисконсулт в някое предприятие? И че преди двайсет години, когато си избирах какво да уча, не можех да предположа, че нещата ще се променят коренно? Че всички финансисти, икономисти, плановици, счетоводители, дето преди двайсет години, меко казано, не ги смятахме за хора, днес ще станат господари на живота и милионери, а ние — гордостта, елитът — ще се озовем в канавката на живота — оплюти и препикани от всички. С една дума, Коля, ако ти ме пускаш да преспивам при теб, готвенето ще бъде мое задължение. Пръстите ще си оближеш.

Селуянов на драго сърце се съгласи.

След като напълниха мрежите с някакви невероятни сосове, подправки, зеленчуци, чиито имена Селуянов дори не бе чувал и нямаше представа как се готвят и с какво се ядат и от които Юра купуваше само по една-две бройки, те бързо закрачиха към блока на Селуянов.

— Какви са тия аромати, дето се носят от твоята чанта? — питаше нисичкият Селуянов, като поглеждаше плахо отдолу нагоре в лицето масивния Коротков и трескаво преглъщаше гладните си слюнки.

— Не казвам — строго отговаряше Юра, за когото най-голямото удоволствие бе да накара приятеля си да тъне в догадки.

Той никога не му казваше предварително какво смята да готви и от какви точно продукти. Но гозбите му винаги ставаха великолепни.

— Голям негодник си, Коротков! — сърдеше се Коля.

— Нали знаеш, че аз мога да изтърпя всичко освен неудовлетворено любопитство. Хайде кажи, на какво ми мирише, а? На маринован чесън ли?

— Не.

— На див лук ли?

— Не. Коля, стига си разпитвал! — разсмя се Коротков и отвори вратата на входа. — След един час ще разбереш.

— Ама ти съвсем си озверял! — възмути се Николай. — За един час ще пукна от глад и от любопитство.

— Ако се държиш прилично, ще те пусна в кухнята да погледаш майсторско готвене — обеща му Коротков.

Двамата отидоха направо в кухнята. Юра си върза престилка и започна да почиства и нарязва зеленчуците, а Селуянов подреди пред себе си листовете с бележки, които бе откъснал от бележника си.

— С две думи Латишев си призна, че в момента на убийството се е намирал близо до сградата на гражданското отделение в Кунцево — заключи той, след като разказа накратко на Юра епопеята си с Марат и неговата приятелка Емелянцева.

— А кой е видял колата му? — попита Коротков, който режеше лука на ситно и бършеше сълзите си с опаката страна на дланта.

— Честно казано — никой. Блъфирах — призна си Коля.

— Какво, толкова нагло?

— Е, не съвсем. Зелена кола е имало със сигурност — един човек я е видял. Вярно, номерът е вече полет на фантазията ми. Оказа се, че съм уцелил.

— И кой е този човек?

— Едно младо момче, работи на кран на строежа наблизо. Седи нависоко — гледа надалеко. Първата ми работа беше да отида при тези строители, добре че работят в събота. Кранистът каза, че площадът, на който се намира гражданското, се виждал добре от неговото място и той постоянно поглеждал нататък. Канел се да се жени скоро, та му било интересно. И си спомни, че някъде малко след десет от гражданското през площада профучала зелена кола.

— Имал си късмет — кимна одобрително Коротков. — И какво смяташ да правиш по-нататък?

— Ще се съветвам с теб — позасмя се Николай. — Аз нямам нищо срещу Латишев — освен факта, че е бил близо до гражданското. Говорих със следователя, той категорично отказва да прави обиск у Латишев, за да търси пистолет.

— Прав е. Мина цяла седмица — ако пистолетът е още в дома му, там и ще си остане, така че никога не е късно да се направи обиск. А пък ако го е хвърлил, съвсем безсмислено е да обискираме. Сега ни

остава само да правим разни комбинации, за радикални мерки е вече късно. В края на краищата се оказа, че хората, заинтересовани от провалянето на сватбата на Бартош и Турбин, са твърде много и всеки от тях е можел да извърши убийството. Просто Марат е бил видян там, а другите са имали късмет — никой не ги е видял и познал, но това не означава, че не са били там. Да речем, Голованова, или пък старата Турбина. Или пък самата мама Бартош. Извършила е убийството, разстроила е работата на гражданското, пробутала е пистолета на някого — например на Катя, която се е намирала наблизко и е гледала булката да не я забележи. Катя бързо заминава с колата на Марат, който я чака пред сградата. И толкоз. Така че — или ще обискираме жилищата на всички, или ще се притаим и ще действаме тихомълком.

— Именно, именно, той каза същото — подзе Селуянов, — дума по дума. Между другото не открих никакви връзки на Латишев със служители от отделенията на гражданския регистър. Така че ако смятаме да го разработваме като основен заподозрян, ще трябва да се заемем преди всичко с това. А ти имаш ли нещо ново?

— Навъртам се около Вероника Матвеевна — тежко въздъхна Коротков. — Странна личност. Слушай, ще ти разкажа какво успях да науча. Родена е през 1925 година в семейство на виден архитект. Израснала е в прекрасни условия, гледали са я като писано яйце. Учи медицина, става лекарка по уши-нос-гърло. Не се е омъжвала. Баща ѝ умира през 1956-а, майка ѝ — през 1963-а. Остава сама в огромен разкошен апартамент, претъпкан с книги, картини и антики. През 1968 година ражда сина си Валерик, но никой не знае кой е бащата. Имала е две близки приятелки, които вероятно са знаели, но са починали, едната — миналата година, другата — преди четири години, така че няма кого да попитам. А бившите съседки и бившите ѝ колеги от болницата — естествено не знаят. Не било прието да пита човек, щом тя сама не искала да каже. Та така, живяла си Вероника Матвеевна в своя антикварен апартамент до 1985 година, отглеждала си Валерик, а после изведнъж сякаш пощръкляла. Започнала да се мести от апартамент в апартамент, при което всеки следващ е бил по-малък и по-лош от предишния.

— Размяна с доплащане? — предположи Селуянов.

— Най-вероятно — кимна Юра. — Изниква законният въпрос: за какво са ѝ трябвали парите? Като се има предвид, че първото

преместване е станало, когато Валерий е бил на седемнайсет години, можем да предположим, че парите са били необходими за голям подкуп. За да отърве момчето от казармата или да го уреди да следва, което впрочем е едно и също.

— Чакай малко, но нали тогава е била вече на шейсет? Нали? В такъв случай не е ставало дума за казарма — като единствен син на възрастна майка той е бил освободен от военна служба.

— Ах, дявол да го вземе, съвсем бях забравил за този закон! — намръщи се Коротков. — Значи отхвърляме всички мои разсъждения на тази тема и започваме отначало. За какво през 1985-а са й потрябвали пари? И то толкова много!

— Може би е искала да се скрие от някого, да смени адреса си. Спомняш ли си къде се е преместила първия път?

— Бележникът ми е в джоба на якето, донеси го, ако обичаш. Там съм си записал.

Николай донесе якето и пред очите на Коротков извади справката, която самият той му бе оставил преди два дни на бюрото в кабинета.

— Странно! — сви рамене Селуянов. — Шейсет години е живяла в една и съща сграда и изведнъж се мести буквално на съседната улица.

— Сигурен ли си? — Коротков остави ножа, с който бъркаше лука в тигана, и се втренчи в приятеля си. — Сигурен ли си, че новият ѝ адрес е бил на съседната улица? — повтори той.

— Да, сигурен съм естествено. Три минути със средна крачка. Ако не вярваш — да вървим, ще ти покажа.

Коротков му вярваше. Коля Селуянов познаваше Москва като петте си пръста, тъй че можеше напълно да се разчита на думите му.

— Значи не се е крила — замислено промърмори Юра и облиза златистите късчета лук, полепнали по острието на ножа. — Значи, Коля, все пак е заради парите. Но не за освобождаване от казармата или за влизане в институт. Тогава за какво? Валерик е извършил престъпление и е трябвало да се откупи от потърпевшите или да даде подкуп на следователя?

Няколко минути двамата мълчаха, защото Коротков пристъпи към деликатна и изискваща съсредоточаване процедура — приготвянето на маринатата. Тъй като сред покъщнината на Селуянов

нямаше специални чашки за отмерване, Юра трябваше да мери на око всички съставки. Всякакви странични разговори бяха недопустими.

След като приготви маринатата, Юра внимателно изсипа в нея нарязаното и предварително начукано месо и засече времето.

— Пържолите по таджикски трябва да се мариноват точно четирийсет и пет минути — съобщи той. — Те ще бъдат нашето второ топло ястие. А първото ще бъде готово след десет минути.

— И какво ще представлява то? — измъчван от нетърпение, попита Коля.

— Рагу от десет различни зеленчука. Не бой се, ще ти хареса, вкусно е. Та така, да се върнем към моята бабичка. Засега ще оставим открит въпроса за парите и ще видим с какво се занимава тя днес. А днес, сърдечни ми друже Селуянов, тя, първо, не желае синът ѝ да се ожени за Елена Бартош — при това не го желае без каквито и да било разумни обяснения, а второ, кой знае защо, хуква към края на географията — чак в Люберци, и влиза в необясним за мен контакт с два пъти осъждания алкохолик Павел Смитиенко.

— С кого, с кого?! — изведнъж се развълнува Селуянов, като от изненада тръсна пепелта от цигарата си не в пепелника, а в чашата с минерална вода. — С Паша Смитиенко ли?

— Да. Да не би да го познаваш?

— Ама забрави ли, Юрка? И ти го познаваш. Не може да не си спомняш. Осемдесета година, викаха ни като свидетели, защото всички го познавахме. Е, спомни ли си?

— Леле, как не се сетих! — Коротков тежко се отпусна на стола и избърса ръцете си в престилката. — Значи е онзи, същият?

— Ами да. Смитиенко.

— Как съм могъл да забравя фамилното му име! Виж ти! Именно, именно, сега си спомням — Павел Смитиенко. Господи, каква гадост! — Той се намръщи погнушено. — Като си спомня, иде ми да повърна. И какво общо може да има такъв отвратителен тип с една пенсионерка, бивша лекарка, дъщеря на виден архитект?

— Поръчка? — предположи Николай. — Да му е поръчала да провали сватбата на сина ѝ?

— Възможно е. Но защо? Защо до такава степен тя не иска синът ѝ да се ожени за Елена? Впрочем ако Смитиенко наистина е алкохолик,

да изтръгнем истината от него е въпрос на минути. Утре сутринта тръгвам за там, ще го напоя с водка аванта.

— И аз ще дойда — решително заяви Селуянов.

— За какво си ми? — учуди се Юра. — И сам ще се справя, не е голяма работа.

— Ами любопитен съм — усмихна се Николай. — Пък ми се ще и да видя Пашка — колко години минаха оттогава...

— Добре — съгласи се Коротков, — ще идем заедно.

Те вечеряха, изпиха бутилка водка, от която на Коротков се падна малко по-малко от третината. После още дълго седяха в кухнята, сякаш през работната седмица не бяха се наприказвали. Коля тъгуваше за децата си и с омраза си спомняше жена си — тази предателка. Юра се оплакваше, че не може да изостави своята Ляля сама със сина им и парализираната ѝ майка. И, разбира се, обсъждаха странния, заплетен случай с убийството на двете младоженки и двете еднакви писма, получени вечерта преди убийствата от съвсем други младоженки. И двамата от време на време въздишаха:

— Жалко, че Аска е в отпуска! Тя щеше да разкрие тази загадка...

* * *

Неделята, която обещаваше да бъде спокоен и ленив ден за Настя Каменская, неочаквано се изпълни с напрежение — от сутринта до вечерта. Отначало се обади майка ѝ, Надежда Ростиславовна. Настя и Алексей трябваше да им гостуват за неделен обяд, но плановете се променили. Извикали Леонид Петрович да отиде спешно в службата си, в юридическия институт, където той преподаваше криминалистика. Внезапно починал един от ръководителите на института и трябвало да се организират погребението и панихидата, а понеже беше неделя, не могли да намерят никого друг.

— Настюша, тъй като татко ти сега тръгва и явно няма да се прибере до късно вечерта, ще постъпим другояче — решително каза майка ѝ. — Сега той ще ме докара при теб, а довечера, след като оправи нещата, ще ме вземе. Ще се видим с теб, ще си погукаме, а вие ще ни дойдете на гости... да речем, във вторник или в сряда.

— Разбира се, майче.

Неочакваното посещение на майка ѝ означаваше, че вече не може да разчита на първата половина от деня, предвидена за спокойна работа върху превода. Трябваше да започне чистенето, да пусне прахосмукачката, да подреди по местата им разхвърляните вещи, да отиде до магазина, да сготви за обяд. Подобна перспектива не ѝ изглеждаше никак розова. Но и през ум не ѝ мина да избегне срещата с майка си.

В самия разгар на чистенето се обади Антон Шевцов:

— Анастасия Павловна, много ви моля да ме извините, разбирам, че се държа неприлично, но главният ни стисна за гушите.

— Какво се е случило? — не разбра тя.

— Спомняте ли си, че говорихме за едно интервю, което ще дадете за нашия вестник като компенсация за публикуването на снимката на онази жена?

— Спомням си. Е, и?

— Ами ние поместихме снимката във вчерашния брой, а главният редактор казал под нея и обявата за издирването да поставят текст: *Четете подробности за кървавото престъпление, във връзка с което се издирва тази жена, в нашия следващ брой, който ще излезе в понеделник. Четете интервюто на наш кореспондент с очевидци.* От търговска гледна точка го разбирам — чрез този анонс той продава мястото за реклама в утрешния брой тройно по-скъпо.

— Разумно е — съгласи се Настя. — Но какъв е проблемът?

— Ами в това, че щом интервюто трябва да бъде публикувано утре, то трябва да се направи сега. Знам: неделя е, вие си имате други планове, но...

— Какво да ви правя! — въздъхна тя. — Да се уговорим тогава. Само че имайте предвид — аз не мога да излизам от къщи. Ей сега ще ми дойде на гости майка ми и ще остане до довечера.

— Разбира се, разбира се, Анастасия Павловна, ние ще дойдем у вас, само определете часа.

— Хайде да е в три, става ли?

— Добре, ще пристигнем точно в три — радостно я увери Антон.

Като проклинаше наум неумението си да отказва на хората, Настя настървено сновеше с четката на прахосмукачката по килима в хола. Какъв лош късмет, боже — в един и същи ден да ѝ се стоварят на

главата и майка ѝ, и тези журналисти! За съжаление се оказа, че имало и още. В момента, когато Настя си бе взела душ след чистенето и бе седнала с любимия си стар пенъоар в кухнята, за да изпие чашка кафе и да хапне някакъв сандвич, на вратата се позвъни и в апартамента нахлу Даша.

— Дашунчик, в корема си носиш не детенце, а балонче и летиш с него — пошегува се Льоша и я целуна.

Той, който откак се помнеше, беше много слаб и според образното сравнение на приятелите му при ходене дрънчеше с кокалите си, не можеше да си представи как човек може да живее с такъв огромен корем, и не просто да живее, а да се движи, да ходи и дори почти да тича.

— Сама ли си? А къде е Саня? — попита Настя и я прегърна.

— Долу е, заключва колата.

— Така ли? — не повярва Настя.

Отдавна ѝ бе направило впечатление, че брат ѝ не губи за това нито една излишна секунда — беше ѝ обяснил, че сигнализацията се включва автоматично веднага щом заключиш вратата откъм мястото на шофьора. Нещо тук не беше наред.

Подозренията ѝ се оказаха основателни. След няколко минути в апартамента нахълта Саша, превит под тежестта на огромен кашон.

— Какво е това? — ужаси се Алексей, облещен срещу кашона, който тежеше поне четирийсет килограма.

— Плодове и прясна риба. Буквално снощи е плувала в Каспийско море — тежко си пое дъх Александър. — Един приятел ми изпрати това от Баку. Искал да го направи за сватбата, за миналата събота, но станал някакъв инцидент, затворили летището. Едва вчера полетите били възобновени. Снощи ми се обади по телефона — със сутрешния полет изпращал току-що набраните плодове и риба, която вечерта били уловили. Казвам му: Недей бе, човек, благодаря ти за грижите, но сватбата ни мина още преди седмица, обаче той не ще и да чуе. Че, нали, бил се зарекъл да ми изпрати плодове и риба — и точка. Жена ти да си хапва, полезно е за нея.

— Правилно — съгласи се през смях Настя, — за нея е полезно, тъй че нека си хапва. Но защо си домъкнал всичко у нас?

— Че къде да го дявам? — разпери ръце Александър. — Кашоните бяха пет, все като този. Закарахме на родителите си по един,

на моите и на Дашкините, на теб и остава да видим на кого ще дадем още един. Плодовете не могат да издържат, напълно узрели са, трябва да се изядат най-много за три, а най-добре за два дни. За рибата пък да не говорим. Вече е късно да се замразява, близо 12 часа е била на топло. Трябва веднага да се приготвя и да се изяжда. Ася, дали някой от твоите познати няма да я иска? Жалко, ще се развали. Човекът се е старал, опаковал е, изпращал е всичко това...

Настя нежно погали мокрото от потта лице на брат си и го млясна по носа.

— Саня, просто ме изумяваш! Защо си мъкнал тази ужасна тежест сам? Льошка щеше да слезе да ти помогне. Ще се исипеш... Шампион по вдигане на тежести ми се извъдил! Ще уредя кашона, дето ти е в повече, бъди спокоен. И ние с Чистяков имаме родители.

— Чудесно! — зарадва се Саша. — Налей ми тогава да пийна нещо и ние ще тръгваме — да откараме тези пусти кашони.

Настя донесе на брат си чаша минерална вода и с нежност се загледа в мършавата му шия, където в такт с големите глътки се движеше изпъкналата адамова ябълка. Внезапно ѝ хрумна една идея.

— Саня, защо Дашка не остане у нас, докато ти сновеш насам-натам с колата, а? Защо и тя да се разкарва — само да диша бензинови пари! С нея ще прегледаме плодовете, ще ги сортираме — кои трябва да се ядат веднага и кои може да постоят, ще си побъбрим по женски. Дашуня, какво ще кажеш за моето предложение?

С тези думи Настя незабелязано намигна на Даша като намек, че работата изобщо не е в плодовете.

— О, наистина, Сашенка, нека да остана, а? А ти после ще минеш да ме вземеш.

— Добре — сви рамене Каменски, — остани. Ще се върна да те прибера към пет.

Двамата с Льоша слязоха при колата и домъкнаха още един такъв кашон, чието съдържание предстоеше да поделят между родителите на Льоша и Настя.

Едва бяха затворили вратата след Саша, когато пристигна разкошната и убийствено елегантна Надежда Ростиславовна. Настя видя зад гърба ѝ втория си баща с огромен сак в ръка.

— Детко, предавам ти майка ти и тръгвам — бързо каза Леонид Петрович, който разбираше дъщеря си и от най-бегъл поглед. Той

веднага забеляза сянката на ужас и отчаяние по лицето на Настя, както и присъствието на Даша, и разбра, че за това малко апартаментче хората са станали множко. Настя е нервна и притеснена.

Настя го целуна, благодарно, без да крие облекчението си.

— Вземи този сак, за тебе е.

— Какво е това? — учуди се Настя.

— Подаръци от майка ти. Донесла ти е от Швеция разни дрешки и бурканчета.

Настя хвърли поглед към часовника. До пристигането на журналиста и фотокореспондента оставаха дваайсет минути. Ако днес не полудее, вече никакви психически разстройства не я заплашват.

През останалите дваайсет минути тя успя да инструктира Даша, да ѝ обясни накратко ситуацията, да се преоблече и дори леко да се гримира. Точно в три часа дойдоха Антон Шевцов и журналистът, който се представи като Слава Вострокнутов.

— Не бих искала снимката ми да се появява във вестника — каза Настя, след като настани в хола гостите си и Даша. — Затова ви предлагам равностойна замяна. Ще вземете интервю от моята снаха — съпругата на брат ми, която също беше там. Антон, спомняте ли си Даша?

— Разбира се — усмихна се Шевцов. — Трудно е да не ви запомни човек — имате толкова ярка външност.

— Не че имам ярка външност, ами коремът ми е голям — звънливо се разсмя Даша. — Просто в гражданските отделения рядко може да се види булка в толкова напреднала бременност като моята. Но оценявам вашата деликатност.

— Та така — продължи Настя, — интервю ще ви даде Даря Каменская, нея можете да я снимате колкото си искате. Ако имате въпроси, на които мога да отговоря само аз, и настояват тези моменти да фигурират в интервюто, ще ви отговоря, но ще припишете думите ми на нея. Мен изобщо не бива да ме споменавате. Съгласен ли сте?

По физиономията на журналиста Настя разбра, че настоятелността ѝ не му харесва, че е искал да вземе интервю от служител на милицията, та после да използва този факт като свидетелство за близкото си познанство с хора от Градското управление на МВР. Когато някой не желае да разговаря с теб и не ти дава никаква информация, често се оказва полезно да подхвърлиш уж

между другото: Знам как се борави със сведения от деликатен личен характер — дори детективи на драго сърце ми дават интервюта, ето например преди седмица бе публикувано интервюто ми с Каменская от отдела по борба с тежките криминални престъпления. Но дали на Слава Вострокнутов му харесваше идеята й или не — той щеше да постъпи тъй, както тя му кажеше, защото във вчерашния съботен брой на „Криминален вестник“ вече беше обещано, че в понеделник ще бъде публикувано ей това проклето интервю. Тоест той трябваше на всяка цена да го подготви днес.

Антон веднага направи няколко снимки на Даша, та после да не я откъсва от разговора, след което Настя го отпрати в кухнята, остави го в компанията на мъжа си и майка си и се върна в хола.

* * *

Когато Настя заведе в кухнята Антон Шевцов, Льоша веднага усети, че тримата няма да се чувстват добре тук. Настя бе помолила майка си да занимава фотографа със светски разговори, докато журналистът разговаря с нея и с Даша, тъй че в това разпределение на ролите Алексей Чистяков не намери нищо подходящо за себе си. Да седи и да мълчи като истукан? Да приготвя обяда? Или да взема участие в безсмислен разговор с абсолютно непознат човек, с когото го свързва само обстоятелството, че двамата случайно са се озовали по едно и също време на едно и също място — място, където бе извършено убийство? Вярно, можеше да постъпи другояче и да подхване светски разговор не с фотографа, който не му бе интересен, а с Надежда Ростиславовна, която познаваше отдавна, а пък фотографът да се забавлява, както намери за добре.

С една дума, след като прецени няколкото възможни варианта за развитието на събитията в мъничката тясна кухня, Чистяков взе мъдрото решение да не участва в спектакъла. Пет минути след като при тях дойде Шевцов Алексей с угрижен вид отвори хладилника, дълго търси нещо в него и в края на краищата разтревожен заяви, че за днешното меню на всяка цена му трябвала майонеза, а вчера той уверил Настя, че не е нужно да купува, защото имали в хладилника цели две бурканчета. А сега открил, че в тези бурканчета има не

майонеза, а настърган бял хрян. Тъй че той много се извинява, но се налага веднага да отиде до магазина за майонеза, а понеже днес почти всички магазини са затворени, търсенето на желания продукт може да се проточи за неопределено време — ако се наложи да отиде до центъра, на „Тверская“, в специалния гастроном „Елисеевски“.

След като произнесе тази изискана тирада, професор Чистяков наметна дънкото си яке и излезе от апартамента, където по едно и също време се бяха събрали прекалено много хора.

* * *

— ... Защо бяхте в гражданското в този ден? Какво ви заведе там?

— Бях свидетелка на сватбата на Настя...

— Тя беше свидетелка на сватбата на зълва си — поправи я Настя. — Не е нужно да споменавате имена — те не интересуват читателя.

— В какво настроение бяхте, когато пристигнахте в гражданското?

— В прекрасно. Самата аз се бях омъжила едва час преди това, тъй че настроението ми беше великолепно, нали разбирате!

— Сериозно? И вие сте се омъжили на тринайсети май, така ли?

* * *

Надежда Ростиславовна реши гостоприемно да почерпи с чай Антон Шевцов и се зае да го приготвя. При това всяко нейно движение бе придружено с дълги коментари и общ смях, защото толкова отдавна не бе гостувала на дъщеря си, че изобщо нямаше представа кое къде е в нейната кухня. Най-дълго търси пакетчетата с чай.

— Слушайте, Антон, страхувам се, че ще трябва да се извиня пред вас, но едва ли ще мога да ви предложа чай — каза тя накрая, след като отвори всички вратички и чекмеджета. — Не мога да намеря самия чай.

— Проверихте ли навсякъде? — попита Антон, който зорко бе следил как се луташе майката на Настя и бе забелязал поне пет места, където можеше да се намира чайт, но тя не бе погледнала към тях.

— Мисля, че да. Я да ви направя кафе.

— Благодаря, Надежда Ростиславовна, но аз не пия кафе.

— Защо?

— Болно сърце. Лекарите не ми разрешават.

— Сериозно?! — ахна тя. — Толкова млад! Искрено ви съчувствам. Знаете ли, не е нормално младите да боледуват, а старите да се чувстват отлично. Аз например съм здрава като новородено, а моята Настенка има цяла дузина болести. Кръвоносните й съдове са направо за боклука. Гърбът я боли постоянно. Сигурно ние сме виновни — израснали сме с естествени продукти, а вас хранехме с абсолютна химия. Развалихме екологичната обстановка, замърсихме въздуха.

— Но как са взели вашата Настенка да работи в милицията, щом е толкова зле със здравето? С връзки ли сте действали?

— О, не, Антон, връзките нямат нищо общо. Тя работи по специалността си, разпределиха я след университета. Вярно, мъжът ми цял живот е работил в милицията...

— Ето, видяхте ли! — изхъмка Шевцов.

— Но той нямаше никакво отношение към назначаването на Настя, уверявам ви. Всичко в живота си тя постигна сама.

— Но как е минала през медицинската комисия с болния си гръб?

— Просто не каза на никого, че е имала травма, а лекарите недогледали. Нали знаете какви са нашите лекари, няма защо да се чудим.

— Излиза, че за да постъпи на работа в милицията, е трябвало да излъже? — засмя се Антон. — Интересни ситуации ни предлага животът.

— Не да излъже, а да скрие истината — усмихна се в отговор Надежда Ростиславовна. — Не е едно и също.

— Аз пък мисля, че няма разлика. Между другото опитайте да потърсите чая в ей онази кутия, още не сте поглеждали там.

— В тази ли? Ах, наистина, вижте, тук е! Как се сетихте?

— Интуиция.

* * *

— ... Откъде сте сигурна, че само десет минути след убийството нито един човек вече не е можел да излезе от сградата?

— Защото съпругът ми и Альоша...

— Съпругът на зълва ми — поправи я Настя.

— Да, правилно, съпругът на зълва ми. Те затвориха вратите и не пускаха никого да излиза.

— Защо са го направили? Кой им каза?

— Настя.

— Зълва ми — отново уточни тя.

— Да, зълва ми, сестрата на моя съпруг.

— А защо ѝ е хрумнало това? И по-рано ли е изпадала в подобни ситуации?

— Тя е чела много криминални романи и знае кое как трябва да се прави в подобни ситуации — отговори Настя вместо Даша. — Слушайте, Слава, разбирам желанието ви прозрачно да намекнете на читателите, че в гражданското се е намирал служител на милицията, с когото сте успели да се запознаете. Оставете тази работа, а? И без това няма да допусна Даша да каже нито една излишна дума.

* * *

— Благодаря, Надежда Ростиславовна, чаят е станал чудесен. Кажете ми, дъщеря ви от малка ли е искала да стане юрист и да работи в милицията?

— Не, нищо подобно, Антон. Тя от дете наблягаше на чуждите езици и на математиката. Бях сигурна, че ще тръгне по моя път и ще стане лингвист. Както се казва — нищо не предвещаваше... И после, от девети клас край нея постоянно беше Альоша, а пък за него никой не се съмняваше, че ще стане изтъкнат математик. Ние с мъжа ми очаквахме те да влязат в един и същи факултет. Но както виждате, не сме били прави.

— Тя не се ли съветваше с вас?

— Съветваше се естествено. Аз се опитвах да я откажа от правото, а мъжът ми я поощряваше. Явно неговите аргументи са се оказали по-силни. А вие защо ме питате за това?

— Просто ми е интересно. Професията не е женска, а вашата дъщеря, както ми се струва, преуспява в нея. Съгласете се, че това е повод за един добър материал в нашия вестник.

— Може би, може би — замислено кимна Надежда Ростиславовна. — Но доколкото познавам дъщеря си, тя никога няма да се съгласи на това.

— Защо?

— Трудно ми е да ви обясня — засмя се тя. — Сигурно характерът ѝ е такъв.

— Нима Анастасия е равнодушна към славата?

— Представете си — равнодушна е.

— Не може да бъде! Всички хора търсят славата, а най-вече жените. Мисля, че все пак ще успеем да я придумаме.

— Опитайте — засмя се Надежда Ростиславовна. — Но не ви гарантирам успех.

* * *

Към шест часа нещата най-сетне се нормализираха. Журналистът и фотографът си свършиха работата и си тръгнаха, Саша дойде да вземе жена си дори по-рано, отколкото бе обещал, набързо пи чай и отведе Даша вкъщи. Чистяков, който през цялото това време бе седял на една пейка наблизо и бе чел книга, видя как потегли жълтата кола на Шевцов и веднага се прибра. Останаха тримата — Настя, мъжът ѝ и майка ѝ.

Настя не можеше да се освободи от усещането, че се е отчуждила от майка си. Тя толкова отдавна живееше в чужбина, че бе престанала да чувства истински руския живот, тукашните хора, техните проблеми и радости. Не разбираше защо е по-лесно и удобно да се пътува с метрото, отколкото с кола, и Настя трябваше дълго да ѝ обяснява, че сега собствениците на коли са двойно повече, улиците са претъпкани с коли и лесно може да попаднеш на задръстване, от което да не можеш да се измъкнеш цял час, ето защо Настя за нищо на света

не би си купила и не би карала кола. Майка ѝ не разбираше защо е толкова важно да получиш заплатата си навреме и защо хората непрекъснато говорят по този въпрос.

— Човек трябва да умее да си планира бюджета — взе да я поучава тя, — за да не остава без копейка в деня преди заплатата. Когато имаш повече пари, задели ги и не ги пипай — ще ти послужат, в случай че забавят заплатата ти.

— Мамо, въпросът не е, че парите няма да ми стигнат и ще стоя без копейка, а че днес с моята заплата могат да се купят, да речем, двеста долара, а след седмица — само сто и деветдесет. Забравяш, че тук доларът поскъпва, и то постоянно.

— Така ли? Не мога и не мога да свикна с това...

Майка ѝ издебна момент, когато Льоша ги остави сами, и тихо я попита:

— Каж ми, моля те, този фотограф, Антон... отдавна ли го познаваш?

— От една седмица. Защо?

— Да не си го обидила нещо?

— Не. Как ти хрумна?

— Той не те обича.

— Престани, мамо! — намръщи се с досада Настя. — Защо трябва да ме обича? Каква съм му аз? Запознахме се случайно в гражданското, където стана убийството. Аз се омъжвах, а той работеше, правеше снимки.

— Не, дъще — упорито възрази майка ѝ, — той е лош. Има лоши чувства към теб.

— Моля те, мамо, не си измисляй. Защо реши, че е лош?

— Защото той веднага сметна, че с връзки сме те уредили да работиш в милицията.

Настя избухна в смях, макар че всъщност ѝ се плачеше.

— Мамо, ти си свикнала да живееш сред сити, задоволени хора, на които всичко им е наред и които поради това могат да си позволят лукса да имат добри чувства към всички, а и да се обичат помежду си. Прекалено отдавна не живееш в Русия, затова не знаеш, че в приказките за връзки днес вече няма нищо неприлично, никой не се срамува от тях и на никого и през ум не му минава да се обижда по този повод. Ние всички сме озлобени, всички взаимно се мразим. Сега

се смята за нормално да желаеш смъртта на някой човек, ако имаш каква да е полза от това. Отвори си очите, мамо! Поогледай се как живеем!

Настя видя, че майка ѝ се разстрои, и укори себе си, задето не се бе сдържала. С нея трябваше да разговаря по-меко. Как ли ще съумее да заживее тук, след като договорът ѝ свърши и ще трябва да се върне в Русия? Животът тук се променя толкова бързо, че ако отсъстваш дори само три години, после отново трябва да се адаптираш към него. Може би майка ѝ пак ще удължи договора си и ще остане в Швеция още известно време? Ще може ли да живее с баща ѝ след толкова дълга раздяла? Или дори той ще ѝ се стори лош в сравнение с шведския ѝ любим Дирк Кюн, с когото Настя се запозна по време на една своя командировка в Италия?

Най-сетне този дълъг, тежък ден беше към края си. Пристигна измъченият и уморен Леонид Петрович и откара жена си вкъщи. Настя изми съдовете, постоя петнайсетина минути под горещия душ, за да се отпусне и да премахне нервното си напрежение. Но все не успяваше — дори под топлите водни струи усещаше как неприятно я тресе.

Излезе от банята, без да спира водата, уви се в големия пешкир и отиде в кухнята. Не обърна внимание на Льоша, който седеше до масата и редеше пасианс, извади от шкафчето висока чаша и бутилката мартини, наля си солидна порция и я гаврътна на един дъх. Без да трепне под изумения поглед на мъжа си, тя мълчаливо остави чашата в мивката, а бутилката — обратно в шкафчето, върна се в банята и отново застана под душа. След няколко минути ѝ олекна, спазматично стегнатите ѝ мускули се отпуснаха, възненето престана.

Настя грижливо се избърса с големия дебел пешкир, загърна се в хавлията и отиде в хола. Включи телевизора, но веднага раздражено го изключи. По единия канал някакъв тип с изнурена от светски живот физиономия многозначително пееше: „Хайде довечера да умрем весело — да си поиграем на декаданс“. По другия даваха поредната сапунена опера. По третия — футбол. По четвъртия — нещо съвсем откачено с някакъв кълчещ се чорлав шоумен.

„Боже мой, мамо, ти дори не можеш да си представиш как живеем ние тук! — мислеше си тя, докато отваряше дивана и вадеше от скрина спалното бельо. — Не можеш дори да си представиш какво става тук. Мериш хората с някакъв несъществуващ аршин, който е

валиден само за приказни герои и романтични принцове! Защото ако на мен не ми харесва това, което дават по телевизията — а все пак дават точно това, и то по всички канали, — на повечето хора то се харесва. Излиза, че в нашата страна болшинството са хора, на които се харесват този чорлав идиот с неговите плоски шегички, тези безкрайни клипове с примитивни певци, целите в катарами и гривни, тази реклама, от която ти иде да се обесиш! Такива сме ние сега, мамо — озлобени и тъпи, а ти продължаваш да ни мериш с християнските понятия добър и лош. Сигурно никога няма да се разберем с теб. Станали сме си съвсем чужди.“

Тя съблече хавлията, угаси лампата, мушна се под одеялото и горчиво се разплака.

ГЛАВА 9.

Валерий Турбин изпрати Еля до вратата на апартамента ѝ и въпросително се вгледа в очите на момичето. Не, както беше и очаквал, тя отново няма да го покани в дома си. Той си е все в същото положение на приятел ухажор, а не на годеник, който само преди седмица, ако не беше онази глупава случайност, щеше да ѝ стане законен съпруг. Но защо е така? Защо, за бога?

— Кога ще те видя? — попита той, щом видя, че Еля вече вади ключовете си.

— Навярно утре — тихо отвърна тя.

— Разстроена ли си?

— Не, добре съм.

— Знам, още си огорчена от нещата, които ти наговори вчера този мерзавец. Еленка, любима моя, ни най-малко не ревнувам, никога няма да те упрекна, кълна се. Хайде, забрави случката.

— Значи Марат е бил прав — замислено продума момичето и се скри в апартамента, като остави годеника си на стълбищната площадка.

Турбин ядосано удари с юмрук по стената. Защо, защо така не му върви, а? Всичко бе потръгнало толкова гладко, толкова спокойно — и изведнъж това идиотско убийство, което провали всичко! Отложиха сватбата, а сега се намеси и този Марат със своите пари и богаташкото си самочувствие.

„Значи Марат е бил прав...“ Разбира се, дявол да го вземе, прав е — десет, сто, хиляда пъти е прав! Всяка негова дума е истина, срещу която никой не може да възрази. Именно затова той, Турбин, изглеждаше толкова жалък вчера на вилата, когато довтаса Марат Латишев — просто не намери аргументи срещу неговите абсолютно верни думи. Валерий беше напълно съгласен с него, беше готов да се подпише под всяка негова дума, затова се получи не спор, а монолог на праведния Марат и шамар за грешния младенец Валерий. Но каква полза имаше от тази истина...

Спомни си как за пръв път легна с жена. Тогава още нищо не умееше и от всичко се страхуваше — беше на седемнайсет години, а жената бе с десет години по-възрастна. Тя беше търпелива и деликатна, разбираше, че си има работа с непохватно хлапе.

— Защо го направи? — попита я той, когато всичко приключи.
— Какъв интерес имаш да се занимаваш с мен?

— Ти не разбираш — усмихна се тя. — У теб има нещо... дори не знам как да се изразя. Излъчваш някакви вълни. Жената те поглежда и веднага те пожелава. Знаеш ли, това се среща рядко, много, много рядко — обикновено жената трябва дълго да я обработваш, да полагаш усилия, та тя наистина да те пожелае, и то истински. И мъжете измислят хиляди различни хитрости и технически похвати за целта. А ти не се нуждаеш от тях. Излъчваш толкова могъщи вълни, че от теб не се иска друго, освен потенция.

Тогава Турбин не я разбра много добре, но запомни думите ѝ и започна да трупа опит. Само след година успя да проумее целия смисъл на казаното от тази жена. Още половин година употреби за осмисляне на разбраното и за съставяне на собствена ценностна система, съобразявайки се с природната дарба, която бе открил у себе си.

Валерик растеше като възпитано, добро момче, около него винаги имаше хубави книги и хубави картини, умна, образована майка, която можеше, без да наднича в учебника, да обясни всяка тема по всеки предмет чак до десети клас. Като интелект майка му бе неоспорим авторитет, защото притежаваше изключително широка ерудиция. Валерик растеше с убеждението, че най-важното в живота е развитието на интелекта и придобиването на знания. Тогава можеш да овладееш всяка професия и да постигнеш всяка цел. Завърши училище със златен медал.

И изведнъж се оказа, че по природа притежава нещо, което ще му позволи да постига същите цели, но по друг, много по-приятен и съвсем необременителен начин. И какво — значи всичко е било напразно? Пропуснатите вечеринки, негледаните филми, ненацелуваните съученички — всичките тези жертви в името на учението и знанието са били излишни? Можел е да гуляе до късни нощи, да пие тайно алкохол по беседките и да се натиска с пийналите момичета, хем не само да се натиска, но и нещо по-сериозно, да играе

карти, да бяга от часове, за да ходи на кино... Можел е да изживее едно нормално средностатистическо детство с всичките му детски радости и юношески глупости, с умерено, за кеф, дребно хулиганство, което така добре помага да се изразходва излишната енергия, с ранен смешен секс, с леко пийване и голямо изфукване. Излизаше, че е можел да има всичко това и резултатът е щял да бъде същият. Защото секретарката на приемната комисия на института, в който Валерик кандидатства — млада партийна активистка, още ненавършила трийсет години — направи каквото трябваше и без да вземе предвид всичките му отлични оценки и медалирани знания, включи Турбин в списъка на сигурните студенти. Хем го направи без каквито и да било молби от негова страна, след като прекара с него не повече от петнайсет минути. През тези петнайсет минути, които двамата изживяха на задното стълбище, до вратата към тавана на института, тя получи всичко, което ѝ бе липсвало през шестгодишния ѝ брак, а той — своя пореден опит: за жената е важен самият факт, че е доведена до оргазъм, а не начинът, по който са я довели до него. Този опит не му потрябва никога повече, защото Валерий Турбин нямаше проблеми с потенцията.

Той учеше успешно, пишеше блестящи курсови работи, но си избираше тясна тематика, такава, каквато го интересуваше най-много. След като оцениха добрите му способности, професорите го съветваха да се заеме със социология, а още по-добре — с политология.

— Иде многопартийността, политическата система ще се променя бързо и тогава ще има остра нужда от аналитици, коментатори, съветници, които да владеят материята — един през друг го увещаваха те. — Ще ви търсят отвсякъде. Та това са слава и пари!

Да, Валери мечтаеше за слава, а още повече — за пари. Откак майка му се пенсионира, а той порасна, те започнаха да се местят от апартамент в апартамент, като заменяха по-големия с по-малък срещу доплащане, защото не им стигаха парите, за да живеят. Стипендията, дори повишената, каквато той получаваше за отличен успех, бе смешно малка, но майка му не искаше и да чуе синът ѝ да изостави учението и да започне работа. Нищетата му дойде до гуша, добре си спомняше своето сито и красиво детство сред старинните книги със златни букви на кориците и скъпите картини с автографи на художниците. Разбираше, че всичко това е било продадено, за да може майка му да го отгледа, да го храни с хубави естествени продукти от

пазара, а не с отвратителната химия от близкия магазин, да го води всяка година на море — в Прибалтика, като наема за три месеца цяла къща, а не мизерно бунгало с две легла. Това струваше луди пари, но майка му правеше тези разходи, та трите месеца лятна ваканция да не се превръщат в три месеца на лишения, унижения и притеснения — когато не знаеш може ли да стъпиш тук или да седнеш там, — а в три месеца пълноценен и пълнокръвен живот: книгите, които вземаха с цели куфари, със статива и заниманията с живопис, с телевизора и грамофона, на който майка му пускаше техните любими плочи.

Вече пораснал, Валери не забрави жертвите, принесени в името на неговото здраве и благополучие. Нямаше съмнение — беше длъжен да намери своята златоносна жила. Но пътищата бяха два: да се занимава с омразната социология и отвратителната политология, от която му се гадеше, и бързо да се сдобие с положение и известност, с длъжности и пари — твърде прилични пари, достатъчни, за да дадат на майка му поне няколко години достойна и спокойна старост; или да се занимава с онова, което му е интересно, което истински обича и прекрасно познава, но в което има още безброй неразкрити тайни — древните гърци. Да научи както трябва, а не отгоре-отгоре старогръцки и да ги чете в оригинал, наслаждавайки се на техния ритъм и стил, на дълбочината и оригиналността на мислите им, на острите им съждения и язвителните оценки. На кого са потрябвали днес древните гърци? Кого интересуват? Вярно си е — има науки, които са достояние само на богатите. Защото един дрипльо, заел се с древните гърци, така и ще си пукне от ницета под някой стобор, тъй като с древните гърци не можеш да припечелиш дори за костюм, с който да излезеш на подиума в университета и да изнесеш лекция за въпросните древни гърци. Дрипльото трябва да се занимава с химия и биология, за да започне собствен бизнес в хранителната или текстилната промишленост, дрипльото трябва да учи за юрист или икономист. А древните гърци да остави на елита — на милионерите. И Валерий Турбин трябваше да реши дали да не се захване с любимите си гърци, а пари да печели не с професионална дейност, а със сексуална активност.

Избра гърците. И започна внимателно да търси сред заобикалящите го момичета и жени онази, която би могла да стане неговата златоносна жила. Идеалът му беше млада, най-много трийсет и пет годишна делова жена, която си има всичко и на която мъж ѝ

трябва само за кревата, а не за задушежни разговори, мъжка работа по домакинството или осъществяване на нейните безумни проекти. Веднага ще ѝ постави условие: той не ѝ се бърка в работата, не настоява да му се обръща внимание, да се грижат за него, да му се поднася закуска сутрин в леглото. Не настоява тя да споделя с него тайните и проблемите си. Не държи да го влачи по приеми и светски сбирници — може да ходи на тези мероприятия с любовници или ухажори. Нужни са му само минимален достоен комфорт за него и пари за майка му. В замяна на това той ще изпълнява съпружеските си задължения безотказно по всяко време, на всяко място, във всякаква форма и с всякаква интензивност.

Но животът, както знаем, е доста далеч от идеалите. Показа се, че жените, които вече бяха постигнали нещо, имаха собствен бизнес и бяха стъпили здраво на стройните си финансови нозе, изобщо не се нуждаеха от роботизирани любовници. Те търсеха душевна близост, топлота, нежност, деца. Мечтаеха да се грижат за някого или някой да се грижи за тях. Така или иначе Валерий, който в този живот се интересуваше само от философските учения на древните гърци, далеч не им допадаше за съпруг. Онези пък, на които им трябваше чист секс, се оказваха или младички и съответно — спорни откъм финансова гледна точка, или такива акули, че да те е страх да легнеш с тях. Така че с изгодната женитба засега работите не помръдваха, а междувременно майка му отново замени апартамента и те за пореден път се преместиха...

И изведнъж се появи Катя Голованова — студентка, също като него влюбена във философията, която познаваше и фино чувстваше материята. С нея му бе интересно да разговаря, беше му хубаво да се разхождат дълго след упражненията — до късно вечерта, после да я изпраща до входа и всеки път да се убеждава в силата на своята привлекателност. Катя просто примираше от желание и ако беше лято, те сигурно щяха да правят любов направо тук, на стълбището между етажите. Но беше декември и дрехите им бяха множко.

Още малко и Турбин щеше да зареже любимите си гърци, да смени темата на дисертацията си и да защити по политология. Беше вече почти готов да направи предложение на Катя и само се чудеше къде да намери терен, за да преспи с нея поне веднъж, защото бе някак

старомодно да направиш предложение на момиче, с което не си имал никакви интимни отношения. Още малко и...

Но всичко се обърка. Катя доведе в института приятелката си — богатата безделница Еля, дъщеря на крупен фирмаджия. И Валерий отстъпи, подхлъзна се. Еля се оказа толкова достъпна плячка — нямаше капчица мозък в главата, но за сметка на това имаше южен темперамент и висока потребност от секс, както и богато татенце, което би могло да уреди Валерий на някаква лека и добре платена работа. В големите фирми такива длъжности, за които не се искат никакви умения, с лопата да ги ринеш.

Не му бяха нужни никакви усилия, за да завърти главата на глуповатата, хубавичка Еля. Той виждаше как Катя страда, наричаше себе си с най-долните думи, но избирайки между нея и гърците, предпочиташе гърците. Те все пак му бяха по-интересни и по-нужни.

Валерий бе достатъчно предвидлив, за да накара Еля да премълчи пред родителите си, че са подали заявление за сключване на брак. Прекрасно разбираше, че семейство Бартош не примират от желание да го видят като член на клана, затова се стараяше колкото може по-рядко да им се мярка пред очите — нека те си мислят, че е просто поредният ухажор, който не представлява никаква опасност. Искаше Еля да постави родителите си пред свършен факт едва след сключването на брака, та те вече нищо да не могат да сторят и просто да се примирят. Но Елка, разбира се, не издържа и се изпусна. Двете седмици преди сватбата се превърнаха в истински ад. Злобната и цинична Тамила ги тровеше с разсъжденията си, че не може човек да се жени просто така, защото му се е доцяло да си легне с някого. Беше достатъчно проникателна, за да прецени правилно разположението на силите в тази двойка: нейното крехко, разглезено момиченце, свикнало да получава всичко начаса, и сиромашът аспирант, свикнал да получава всичко с помощта на един орган, намиращ се в слабините му.

Той стисна зъби и си каза, че ще удържи фронта през тези две седмици до сватбата, ще изтърпи мръсните намеци на Тамила и истериите на Елка, но пък след две седмици всичко ще бъде свършено. Още повече че главата на семейството — милионерът Ищван Бартош — имаше съвсем дружелюбно отношение към годеника на дъщеря си, не вземаше участие в атаките на жена си и само съчувствено намигаше на Валерий. Турбин имаше чувството, че Бартош гледа на ситуацията

някак по-различно, във всеки случай — няма да захвърли зет си на произвола на съдбата.

Двете седмици му се сториха две десетилетия — толкова сили му бяха нужни, за да понесе всичко това! На туй отгоре получи удар оттам, откъдето изобщо не го очакваше — от собствената си майка! Кой знае защо, и тя се противопостави на женитбата му. Може би се страхуваше, че ще остане сама на стари години, може би не ѝ харесваше безмозъчната безделница Еля, а може и да нямаше никаква определена причина, както се случва често със свръхгрижовните майки: Каквото и да си избереш, то по принцип не ми харесва!

Сутринта на 13 май Валерий Турбин се събуди с мисълта: Направих го! Издържах! Не се изгървах, не нагрубих Тамила, не ударих Еля, макар че и двете напълно си го заслужаваха. Изгърпах всичко, без да изгубя достойнството си. Същевременно демонстрирах пред бъдещия си тъст устойчивост и хладнокръвие — може да ми потрябват в работата.

Струваше му се, че всичко вече се е състояло, че повече нищо не може да им попречи. Ето, качиха се в колите, потеглиха към гражданското, пристигнаха, дадоха си паспортите на служителката и зачакаха да ги поканят за регистрирането. Трябваше да чакат съвсем малко — бяха първи поред. Поначало при записването не бяха първи — бяха четиринайсети, и едва преди две седмици Тамила уреди да минат първи. Само че двойката, определена за 10 часа, нямаше как да бъде пренебрегната — и тя беше налице. Вярно, тези младоженци се държаха спокойно, не бяха шумни, дадоха си паспортите и зачакаха да ги извикат. Почти едновременно с тях пристигна и следващата двойка със своите гости. Турбин вече се чувстваше съпруг, когато изведнъж... буквално в един миг всичко рухна. Жените се разпищяха, пристигна милиция, на управителката на гражданското ѝ прилоша, извикаха за нея „Бърза помощ“. И Тамила — тая черна мръсница — подскочи от радост. Веднага се разбъбри, че е грехота да се вдига сватба, когато край тях лежи покойник, че това било знак на съдбата, предупреждение свише и така нататък. Разбира се, Еля я послуша, макар и неохотно. Ужасно ѝ се искаше да се омъжи, но не посмя да се противопостави толкова явно на майка си. Едно е да подадеш тайно заявление в гражданското, когато майка ти още не е казала: „Да не си посмяла да го сториш!“, и съвсем друго — да кажеш на майка си: „Ще

постъпя, както искам, макар да не ти харесва!“ Дори не всяка четирийсетгодишна жена е способна на такова нещо, камо ли пък Елка!

И сега отново трябваше да чака цял месец, а този месец — Валерий го чувстваше — щеше да бъде къде-къде по-тежък от онези две седмици. Към натиска на Тамила отначало се присъедини майка му, а сега в играта се включи и бившето гадже на Елка — Марат, явно също мераклия за парите на Бартош. Как да понесе всичко това? Откъде да вземе сили, търпение, самообладание, за да не се разкрещи на Тамила, да не напердаши тая глупачка Елена, да не нагруби майка си, да не се сбие с Марат?

Безпокоеше го и друго: истина или лъжа бяха думите на Латишев, че семейство Бартош няма да даде пари на дъщеря си след сватбата? Защото той, Валерий, разчиташе на същото, на което разчиташе и самата Еля: родителите издържат децата си чак до пенсия, в нашата страна всички правят така. Ами ако Марат е прав и те не получат никакви пари? Заради какво тогава понася той всичко това? За какво изостави Катя, защо я оскърби до смърт? В името на какво насилва себе си да изслушва тирадите на Тамила и да бърше сълзите и сополите на Елка?

Ами ако всичко е напразно? Веднъж вече бе решавал тази задача, бе пресмятал дали принесените в детството жертви отговарят на получения резултат. И тогава бе решил, че всичко е било напразно, че си е пропилял най-хубавите детски и юношески години, че ги е изживял не така, както е трябвало. И още тогава си бе дал дума вече нищо и никога да не купува на прекалено висока цена. Ала имаше опасност този път да се е излъгал...

* * *

Сергей Артюхин, който бе задържан по подозрение, че е извършил изнасилване, след като бе опровергано представеното от него алиби, седемдесет и два часа по-късно бе заведен при следователя, където му прочетоха установената за него мярка за неотклонение — задържане под стража. На другия ден адвокатът на Артюхин написа от негово име жалба до съдията, че мярката за

неотклонение е прекалено строга, приведе сто петдесет и четири аргумента, потвърждаващи, че той спокойно може да бъде пуснат на свобода, и поиска излизането му под гаранция. В този ден съдията беше в добро настроение и удовлетвори молбата, като поиска гаранция, равна на петдесет хиляди долара — естествено в рубли. Рано сутринта в събота Сергей Артюхин беше на свобода, а вечерта избяга в неизвестна посока.

В неделя сутринта в парка Соколники се събраха тримата мъже, които бяха дали на Артюхин парите за гаранцията. Трябваше спешно да намерят беглеца, инак петдесетте хиляди долара отиваха на вятъра — щяха да се превърнат в доход на държавата.

— Е, и как ще го търсим? Имате ли поне някакви идеи? — попита дребно плешиво човече с очила и карирана каубойска риза. Сред колегите си в бизнеса той се славеше като безупречен спец по изготвяне на финансови документи и беше невероятно ловък при избягването на данъци.

— Трябва да наемем някого — обади се вторият мъж, дебеланко с вечно стърчаща от устата му цигара. Той никак не обичаше да върши каквото и да било сам и навремето се бе впуснал в бизнеса само защото искаше да печели много пари, за да плаща безбройните услуги, от които се нуждаеше, без да си мърда пръста за нищо.

— Че кого да наемем? Това означава пари, и то доста. Такива следотърсачи работят срещу процент от сумата на гаранцията. Трябва да помислим дали не можем да хванем някого безплатно. — Тези мъдри думи произнесе красив мургав мъж с пригладена прошарена коса и тъмни очила на гладко избръснатото си лице.

— Този гад ми дължи още от март десет хиляди кинта — тъкмо с тях ме пипна, представяте ли си? Една сделка, вика, ми се проваля, точно от нея трябваше да взема десет хиляди, та да ти ги върна, обаче всеки момент може да ме тикнат в кауша, така че внеси гаранцията, ако се случи. Какъв съм глупак! — горестно въздъхна плешивият с каубойската риза. — Заради десет хиляди хлътнах с още трийсет.

— Аха, и нас въвлече. Мисли сега как ще го търсиш. Между другото какво му се е случило, нещо странно ми се вижда? За какво са го прибрали, та той предварително е знаел, че ще стане?

— Абе дори е срамота да го приказва човек — намръщи се плешивият. — Заподозрян е в изнасилване. Представил алиби, но не

му повярвали. Щом разбрал, че следователят не му вярва, си помислил, че като нищо може да го тикнат зад решетките. Затова ми се обади предварително.

— Така ли? Е, внимавай, Степашка, сега ще ти повярваме. Обаче не ни подвеждай, приятел, до довечера да ни съобщиш как вървят работите. И започвай незабавно да го търсиш! Ние няма да ти дадем пари за това, сам се оправяй. Ако нашите двацет хиляди влязат в джоба на държавата, ще си ги искаме от теб, нищо че сме приятели — спокойно му обясни мургавият, премятайки някак особено в устата си думите с буквата „р“. — И кажи ми между другото, приятелю сърдечни Степашка, защо съдията му е определил толкова висока гаранция?

— Ами нали гаранцията се определя според материалното положение на арестувания! — плахо се заоправдава плешивият.

Но мургавият го прекъсна, като каза тихо и отчетливо:

— Именно, Степашечка, именно. Откъде може съдията да знае какво е материалното положение на твоето приятелче? Нали по документи той се води шлосер пети разряд, май така си ми казвал?

— Да, шлосер — потвърди онзи, когото наричаха Степашка.

— Е, откъде един шлосер може да има петдесет хиляди кинта, хайде обясни ми де! А?

— Стига де, момчета, какво значение има сега — шлосер ли е, не е ли шлосер?

— Ами това — страховито, но все така тихо продължи мургавият красавец, — че щом се води шлосер и са го пипнали за чисто криминално престъпление, никога не биха му определили такава гаранция. А щом са му я определили, значи знаят, че не е никакъв шлосер. И че доходите му не са като на шлосер. Може пък точно за тези доходи да са го пипнали, а, Степашечка? За дрогата, а не защото е начукал някаква си женска? За това помисли ли? Може да те е метнал за изнасилването. Или пък ти ни будалкаш тук.

— Господи, Сеня, има ли някакво значение сега за какво са го пипнали? Трябва да го намерим — това е важното. А пък за какво... — Плешивият махна с ръка, демонстрирайки с целия си вид, че членът и алинеята, от които е избягал Артюхин, нямат никакво значение в сравнение с щетата от петдесет хиляди долара.

— Имало ли значение? Има, и още какво! — отговори му дебеланкото, като местеше запалената цигара от единия край на устните си до другия. — Ако твоето приятелче Артюхин се занимава с дрога, значи нарушава конвенцията. В Москва всичко е поделено с подписа на Трофим, никой не смее да нарушава тези работи. Щом няма кой да му плати гаранцията, значи не е в семейството, ами е глупак единак. Трофим строго забрани такива единашки рейдове и добре стори. Само се издънват, привличат вниманието, наострят ушите на ченгетата. И как ще изглеждаме ние, ако изведнъж се окаже, че сме дали пари, за да вадим от кауша такъв нарушител? Напротив — трябваше да помогнем да иде право в затвора, та другите да вземат акъл, че не може да се репчат срещу Трофим. А то какво излиза — че го укриваме, помагаме му и дори му даваме пари. Как мислите, дълго ли ще живеем, ако Трофим научи за тази работа?

— Горедолу два часа — замислено подкрепи дебеланкото мургавият. — Може и по-малко.

— Аз пък мисля, че около четирийсет минути — възрази му дебеланкото. — Тъй че заеми се с тази работа, Степашка, разбери за какво точно са гепили авера ти, как така е знаел предварително и защо съдията му е определил толкова висока гаранция. Даваме ти срок до утре сутринта. Утре по същото време, в десет часа, ще се съберем пак тук. Аудра! — внезапно кресна той с гръмовен глас.

От храстите изскочи тутакси тлъст дакел — същински кренвирш. С неочаквана за телесните си дадености лекота дебеланкото се наведе, вдигна кучето на ръце и тръгна към изхода на парка. Веднага след това на изсвирването на мургавия красавец се отзова красив пудел. Дребничкият плешив Степашка тъжно погледна подире му и с тежка въздишка, пристягайки каишката на огромна рунтава кавказка овчарка, промърмори:

— Да се прибираме, Пиня.

* * *

Бяло, черно и алено... Три цвята, побрали в себе си целия смисъл на земното битие. Три цвята, в които е вложена главната идея, висшата идея. Всичко останало е лъжа, измислена за утеха на слабите.

Белият цвят беше за мен символ на щастливия, правилно организиран живот. Оказа се, че този живот не е за мен, че не ставам за него. Така решихте вие, вие не ме пуснахте в щастливия бял живот. Защо? Защо той да е добър за вас и да не става за мен? Защо?

Аз ще унищожавам вашия бял цвят, ще ви покажа, че с нищо не сте по-добри от мен. И дори ще ви докажа, че струвам повече от вас. А след това ще умра. Бездруго не мога да живея в свят, където всичко е измама, лъжа, фалшификация, където го няма истинския бял цвят, а съществуват само замаскираният черен и изравняващият всички ален цвят на кръвта и смъртта. Ала преди да умра, ще ви докажа... ще ви докажа!

* * *

Часовете, които Коротков и Селуянов прекараха в компанията на съдения два пъти алкохолик Павел Смитиенко, проясниха много неща, но накараха оперативните работници да изпаднат в ужас. Сега разбираха защо нещастната старица постоянно се мести. И дори май се досещаха защо тя толкова се страхува от брака на сина си с дъщерята на милионера Бартош. Та как да не се страхува!

... Това се случи през лятото на 1967 година. Вероника Матвеевна беше на четирийсет и две години, беше погребала вече двамата си родители и живееше сам-самичка в своя огромен разкошен апартамент, в който се бе родил и дядо ѝ. Беше доцент в медицинския институт, сериозно възнамеряваше да напише докторска дисертация и ѝ се струваше, че животът ѝ е предначертан за много години напред и вече не може да се случи нищо, което би променило радикално нейното спокойно планирано съществуване.

Тази година юни бе топъл и задушен, тя постоянно държеше отворени прозорците и балконските врати, та течението поне малко да облекчава дишането в плътния, горещ въздух. Докато си беше вкъщи, гледаше повечето време да стои на балкона. Дори си изнесе там малка стара масичка и плетено кресло, за да работи върху лекциите си.

Веднъж, както седеше на балкона с чаша чай в ръце и се взираше в подредените листове пред себе си, Вероника Матвеевна усети някаква неприятна миризма. На нея, лекарката с дългогодишен стаж,

тази миризма ѝ беше добре позната и тя изпита ужас. Миризмата явно идваше откъм съседния балкон и беше миризмата на смъртта.

Турбина веднага звънна у съседите, но никой не ѝ отвори. Знаеше, че там живее възрастна семейна двойка и не бе забравила, че преди две седмици съседката ѝ замина за Казахстан на гости у дъщеря си. Нейният шейсет и три годишен съпруг, Григорий Филипович, остана в Москва и доколкото Турбина си спомняше, беше решил в жегите да заmine на вилата. Във всеки случай след заминаването на съпругата му Вероника Матвеевна не го беше виждала.

Разтревожена, тя извика милиция. Пристигнаха две сержантчета и дълго се опъваха, не искаха да избиват вратата. Едва след като Турбина ги преведе през своя апартамент до балкона, те все пак отвориха вратата на съседите.

Очевидно Григорий Филипович бе починал преди десетина дни. Трупът беше в онзи стадий на гниене, когато цялото тяло се издува, става черно-зелено и зловонно, а меките тъкани вече са се превърнали в слуз. Единият от сержантите повърна, вторият изхвърча навън и от телефона на Турбина се обади в моргата.

— Сега ще дойдат — промърмори той и избърса потта от побелялото си чело. — Ама как така никой да не разбере? Сигурно има някакви роднини?

— Съпругата му — обясни Вероника Матвеевна — замина при дъщеря им в Казахстан, а и аз не се безпокоях, мислех, че той е на вилата. Сигурно е дошъл в града за продукти и тогава сърцето... Всъщност той отдавна си имаше проблеми със сърцето.

— Кошмар! — въздъхна сержантът. — Да не дава господ такава смърт никому.

Санитарната кола пристигна след около час и половина. От своето антре Турбина видя как групичката струпали се съседи се отдръпна и стори път на висок, широкоплещест младеж с черна коса, който носеше под мишница сгъната носилка.

— Ама вие сам ли сте? — смая се сержантът, който излезе по корав. Другият седеше, полуприпаднал, в милиционерската кола.

— Защо? — на свой ред се учуди санитарят. — Няма кой да помогне ли? Тук да не би да няма мъже? Винаги ходим по един, и без това не ни достигат хора.

— Хайде де, как пък не съм се втурнал да ти помагам! — озъби се сержантът. — Ти само погледни каква каша се е проснала там, да те е страх дори да приближиш. Аз моята работа си я свърших, а да го откараш, е твоя работа. Действай!

Санитарят сви рамене и мълчаливо влезе в съседния апартамент, придружен от Вероника Матвеевна, която, неизвестно защо, изпита неудобство пред него заради грубостта на милиционера.

— Господи! — ахна санитарят, щом видя гниещото тяло. — Как сте допуснали това? Защо толкова късно сте се сетили? Та той лежи тук най-малко десет дни, в тая жега, на затворено... Какъв ужас!

Турбина, сякаш се оправдаваше, му разказа и за заминалата при дъщеря им съпруга, и за вилата, и за болното сърце...

— Е, тук определено не мога да се справя сам — мрачно констатира санитарят, — той ще се разпадне в ръцете ми. Трябва вие да ми помогнете.

— Аз? — уплаши се Вероника Матвеевна. — Ама какво говорите? Няма да мога. Става ми лошо само от миризмата, камо ли да пипна това...

Санитарят учтиво я подхвана под лакътя и я заведе обратно в нейния апартамент. Опърничавият сержант стоеше на стълбищната площадка и пушеше с все същата страховита и неотстъпчива физиономия. Той погледна с подозрение влизащите в апартамента на Турбина санитар и домакиня, но нищо не каза, само дръпна по-дълбоко от цигарата. Личеше си, че и на него му призлява от миризмата на разлагания се труп.

— Слушайте сега — меко каза санитарят, като настани Вероника Матвеевна да седне в кухнята, — все някой трябва да го направи. Нали виждате, милицията няма да помогне, а аз сам няма да се справя. Моля ви, нека го направим заедно. Имате ли водка?

Турбина мълчаливо кимна. Тя винаги държеше вкъщи много водка, за да се отблагодарява с нея на водопроводчици, шлосери, електротехници, когато се повреди я брава, я кран или някой счупи стъкло на прозорец.

— Много добре. Сега ще ви наля една водна чаша, вие ще я изпиете на един дъх, ще поседите петнайсетина минути и ще започнем. Как се казвате?

— Вероника Матвеевна — отвърна тя с треперещ глас.

Предстоящата операция я хвърляше в ужас. Не можеше да си представи как ще докосне онова, което бе останало от Григорий Филипович.

— А аз съм Павел, може да ми казвате просто Паша — усмихна се санитарят. — Е, какво, разбрахме ли се? Ще ми помогнете ли?

Тя машинално кимна. Наистина все някой трябва... Щом дори милицията не иска да го направи. А тя все пак е лекар.

— Къде държите водката? — попита Павел. — Седете си, аз ще ви наляя. Трябва да пазите силите си.

— В хладилника.

Той извади бутилката, ловко я отвори, взе от полицата две водни чаши. В едната наля водка до средата, в другата съвсем малко — на дъното.

— Ще пийна с вас за компания — обясни той, — та да не пиете сама. Хайде, Вероника Матвеевна, пийте на един дъх и до дъно.

— Няма да мога — поклати глава тя. — Прекалено много е. Не мога да изпия толкова на един дъх.

— Трябва, мила, трябва. По-малко не може — няма да ви хване. Пийте!

Турбина замижа и изпи водката на един дъх. Павел, както забеляза тя, изпи малката си доза не на един дъх, а бавно, на малки глътки. Знаеше — това се прави, за да може алкохолът по-бързо да подейства. Пое си дъх и задъвка залък хляб.

— Браво на вас! — похвали я санитарят. — Сега ще поседим малко и ще вървим. Пушите ли?

— Понякога.

— Запалете си — посъветва я той. — Помага.

Вероника Матвеевна извади от чекмеджето на кухненската маса начената кутия цигари и дръпна няколко пъти. Веднага ѝ се зави свят, призля ѝ.

— Не, не става — каза тя и угаси цигарата в пепелника.

В този момент в антрето се чуха стъпки, при тях влезе сержантът.

— Какво сега, смятате ли да вдигате трупа или не? — недоволно попита той, втренчен осъдително в бутилката водка и двете празни чаши наред масата. — Аз няма да вися тук с вас до утре.

— Ами недей да висиш — озъби се Павел. — Като не щеш да помогнеш — чупка, без теб ще се справим.

— Длъжен съм да заключа и да запечатам апартамента — надуто отговори милиционерът. — Утре следователят ще дойде за оглед — може покойникът да не си е умрял сам, а да го е убил някой.

Следователят, разбира се, вече бе идвал, но след като бе видял в какво състояние е трупът, бе направил погнусена физиономия и бе заявил, че не може да работи в такива условия. Беше наредил да очертаят с тебешир разположението на трупа и нищо да не пипат в апартамента, а той утре щял да се върне с експертите.

— Абе я ми се махай!... — изпухтя санитарят и неохотно се надигна. — Добре, Вероника Матвеевна, хайде да опитаме заедно. — Извади от джоба си чифт гумени ръкавици и ги подаде на Турбина. — Ето, сложете ги.

— Ами вие?

— Аз ще се оправя някак, свикнал съм.

— А, не, не! — разтревожи се тя. У нея изведнъж се пробуди лекарят. — Без ръкавици не може. Ами ако имате по ръцете си порязано или някаква драскотина? Заразата с трупна отрова не е шега работа. Почакайте, сега ще намеря нещо.

Тя бръкна в кухненското шкафче и намери чифт ръкавици за миене на съдове. Вярно, това далеч не беше каквото трябва, но все пак... Пое си дълбоко въздух и решително последва Павел в апартамента, където лежеше покойникът. Павел замислено постоя над разлагащото се тяло, сякаш не забелязваше зловонието, от което Вероника Матвеевна моментално почувства спазми в гърлото.

— Ама че ситуация! — проточи той. — Да имаше една мушам, защото с ръце няма да го съберем. Ако подложим отдолу една мушамичка, ще го вдигнем за краищата ѝ.

Вероника Матвеевна веднага изтича вкъщи. След няколко минути при нея влезе Павел и с изненада видя, че тя седи в кухнята, обхванала с ръце главата си.

— Мислех, че търсите мушам! — недоволно възкликна той. — Аз ви чакам, чакам, а вие си седите...

— Не мога — простена тя. — Извинете, Паша. Не мога.

— Вероника Матвеевна, трябва! Овладейте се! Нали разбирате, че освен мен и вас, няма кой да го направи. Е? Миличка, та вие сте

толкова силна жена, хайде постарайте се, моля ви.

— Не, не мога.

— Хайде да пийнем още по малко — решително каза санитарят и без да чака съгласието ѝ, бързо ѝ наля още половин чаша водка и буквално я натика в ръката ѝ. — Пийте до дъно, трябва да ви помогне.

Тя замижа и изпи водката. След две минути ѝ се стори, че малко ѝ поолекна. Така де, да не е дете! Щом трябва — значи трябва!

— Да вървим, Паша! — каза и тежко се надигна от стола.

Този път издържа по-дълго. Бяха успели почти напълно да напъхат мушамата под разпадащата се желеобразна черно-зелена каша, когато ѝ се зави свят и тя почувства, че още секунда — и ще припадне. Павел забеляза рязкото ѝ пребледняване, изправи се и успя да я подхване.

— Нищо, нищо — повтаряше той, прегърнал Вероника Матвеевна, докато внимателно я извеждаше от апартамента. — Всичко е наред, сега ще поседим с вас, ще си починем, остана още малко. Вие сте толкова храбра, толкова мъжествена, досега не бях срещал такива смели жени. Ето така, поседнете, починете си. — Отново ѝ наля водка и ѝ подаде чашата.

— Май не бива повече — неуверено каза Турбина. — И без това няма никакъв ефект.

— Само така ви се струва — с усмивка възрази Паша. — Просто цялата сте нерви, затова не усещате. Ако нямаше ефект, не бихте могли да направите това, което направихте. Хайде, за кураж.

Тя покорно изпи водката, която вече не пареше гърлото ѝ и не ѝ се виждаше отвратителна.

Най-сетне останките на Григорий Филипович бяха събрани върху голямата мушама. Двамата с Павел я хванаха за краищата, вдигнаха я и я поставиха върху приготвената на пода носилка.

— Ето това е — доволно въздъхна санитарят и закрепил отгоре свободните краища на мушамата, — най-страшното свърши. Сега да го свалим до колата долу — и край. — Погледна към стълбищната площадка, където освен мрачния сержант, бяха останали само двама най-смели съседни, за които любопитството към чуждата смърт се бе оказало по-силно от отвращението от трупната миризма. — Момчета, слезте долу и повикайте шофьора, кажете му, че трябва да сваляме трупа — помоли ги Павел.

След няколко минути по стълбището се чуха стъпките на шофьора. Оставаше му още един етаж до апартамента, когато той спря. По разнесените се звуци всички разбраха, че повръща. Миризмата бе много силна.

— Тъй — унило каза санитарят, — и този не може да ни помогне. Ще трябва да го носим двамата.

Турбина тихо заплака. Тя вече седеше в своята кухня и с облекчение си мислеше, че всичко е свършило.

— Хайде, Вероника Матвеевна, миличка — примили се Павел, — направете това последно усилие. Нали виждате какво става! Хората не са от желязо. Само аз съм свикнал, а какво мога да искам от тях?

— И аз не съм от желязо — хлипаше тя. — Не мога повече, оставете ме на мира, пренасяйте го сам, както искате. Аз не идвам.

Павел мълчаливо стоеше до нея и изглеждаше съвсем объркан. На Турбина ѝ дожаля за него. Наистина каква вина имаше той, че се е случило така? Беше толкова внимателен към нея, а тя го изоставя в последния момент.

— Добре, ще помогна. — Избърса сълзите си, наля си още водка, изпи я. Вече можеше да тръгне.

— Вие вървете напред — предвидливо каза санитарят, когато отидоха при носилката, — за да не гледате.

Тя кимна благодарно. Бавно, внимателно, като гледаха в краката си, те свалиха останките от третия етаж на улицата и натикаха носилката в колата. Задната врата се затръшна.

— Е, това наистина е краят! — облекчено въздъхна Павел. — Благодаря ви, Вероника Матвеевна. Вие сте необикновена жена.

Тя мълчаливо се извърна и влезе в сградата. Нямахше сили да говори. От непоносимата воня челюстите ѝ така се бяха стегнали, та ѝ се струваше, че никога не би могла да отвори уста. Видя на масата бутилката — беше останала водка само на дъното, буквално за две глътки. Каза си, че е изпила цялата бутилка сама — Павел си бе налял само веднъж, и то съвсем малко. Почти без да си дава сметка какво прави, тя взе бутилката и допи останалия алкохол направо от нея. Струваше ѝ се, че изобщо не се чувства пияна.

После отиде в банята, пусна гореща вода и в изстъпление се затърка с гъбата, като току я поливаше с ароматен немски „Бадузан“. Най-сетне реши, че се е отървала от полепналата по нея воня. Избърса

се с дебела хавлиена кърпа и си легна. Но не можа да заспи. Отвратителните картини на всичко, което бе преживяла днес, бяха постоянно пред очите ѝ.

Въртя се в леглото до вечерта, после все пак стана. Изпитата водка започна да ѝ действа и малко ѝ олекна. Опита да си приготви нещо за вечеря, но от миризмата на храна ѝ се повдигаше. Тя седна до кухненската маса и изпадна в тъпо вцепенение, от което я изведе позвъняване на вратата. На прага стоеше Павел.

— Добър вечер — смутено се усмихна той. — Извинете ме за безпокойството. Дойдох да видя как се чувствате. Бяхте толкова бледа, когато тръгнах днес.

Кой знае защо, тя му се зарадва. След такъв страшен ден самотата ѝ се струваше непоносима. Мисълта да я сподели със санитаря не я подразни. Той беше толкова свестен човек и толкова внимателно се отнесе към нея!

— Хапнахте ли нещо? — запита я загрижено, след като се озова отново в нейния голям красив апартамент.

— Опитах, но не можах — призна тя.

— Не бива така. Трябва непременно да се нахраните, цял ден сте били в напрежение.

— Не мога нищо да преглътна.

— Ами не обръщайте внимание — весело я посъветва Павел. — Залъкът трябва да се прокара с нещо. Нужно е пак да пийнете.

— Какво говорите, не мога! И без това днес изгълтах цяла бутилка.

— И какво от това? Щом не ви хваща, трябва да пийнете още. Хайде да вечеряме заедно, ще ви направя компания, за да не ви е скучно. И ще пийнем заедно — да поменем покойника.

Това беше безцеремонно, но в онзи момент Вероника Матвеевна не го възприе така. Радваше му се. Бързо приготви вечеря, като се стараеше да не обръща внимание на гаденето от време на време, подреди масата, извади още една бутилка водка. И дори не забеляза как я изпиха. Напрежението полека-лека я отпускаше, по тялото ѝ се разливаше блажена топлина, днешните събития ѝ изглеждаха някак далечни, сякаш това дори не се бе случило с нея, а просто някой ѝ го бе разказал.

— Колко е хубаво у вас — въздишаше Павел, — книги, картини! Богато живеете. Всичко ще остане на децата.

Това не я притесни — сега беше готова да обича всички и да прощава на всички.

— Нямам деца. Живея сама.

— Какво, и съпруг ли нямате? И родители? — учудено я заразпитва Павел.

— Никого нямам. Родителите ми починаха, изобщо не съм се омъжвала.

— Гледай ти! — недоумяващо клатеше глава той. — Такова богатство — и няма кой да го наследи. Жалко!

Павел ходеше из стаите, разглеждаше картините, възхитено хъмкаше, а тя го следваше и гордо разказваше, че ето тази картина я купил още дядо ѝ на аукцион в Париж, а тази му я подарил самият автор, тези два портрета пък били на баба ѝ и на баща ѝ — нарисувани специално по поръчка и доста скъпо струващи. Очите ѝ започнаха да се затварят, умората я надвиваше, но Павел все не си тръгваше и честно казано — не ѝ се искаше той да си тръгне. По-нататък нещата бяха като в мъгла...

На сутринта тя се събуди от необичайното усещане за чуждо тяло до себе си. Уплашено се извърна и примря от ужас. Беше прекарала нощта със санитаря от моргата. Господи! Тя, внучка на аристократ, дъщеря на рядко образован интелигентен човек — известен архитект, самата тя доцент от медицинския институт, бе изгубила девствеността си в прегръдките на пиян хлапак! Как е могло да се случи? Не, не, не!

Вероника бързо разтърси дълбоко спящия Павел, който в просъница дълго не можа да схване защо тя толкова се ядосва и защо го гони.

— Върви си, Паша — повтаряше му, без да го поглежда в очите, — върви си, моля ти се, побързай! Трябва да тръгвам за работа.

Той се ядоса, но не го показа. Важничи! По-добре да му благодари, че поне на стари години усети какво е мъж, иначе така и щеше да си умре девствена. На тръгване, незабелязано от домакинята, Павел успя да пхне в джоба си оставения в едно отворено ковчеже скъп пръстен с диаманти и голям изумруд.

Така си отиде той и понеже имаше наум отнесеня пръстен, повече не се весна у Вероника Матвеевна. След около година го затвориха за пръв път за хулиганство — издебваше в градския парк минаващи жени и разгръщаше пред тях шлифера си, под който от разкопчаните му панталони гордо се перчеше възбуденият му член. След като излежа присъдата си, той се върна в същата морга. За тази работа много трудно се намираха желаещи, затова приемаха всички, дори да бяха съдени десет пъти, камо ли веднъж! Вярно, успя да получи само краймосковско жителство, но това не притесняваше Павел. През осемдесета година пак влезе в затвора — този път задето удовлетворяваше сексуалните си потребности направо на работното си място, с труповете на жени — както млади, така и не съвсем. Тогава му се падна младо адвокатче, което много искаше да се издокара пред съда и в старанието си убеждаваше състава, че хулиганство означава да извършваш действия, оскърбяващи обществената нравственост, тоест действия, които обществеността може да наблюдава, да ги вижда. А подсъдимият Смитиенко е извършвал греха си тайно, като се е стараел никой да не го види, и изобщо не е имал за цел да оскърбява тази нравственост. Но съдът почти не го слушаше, защото дори адвокатът да беше прав, все трябваше да се намери някакъв член от закона, по който да се реагира на деянието. И те реагираха с присъда за особено злостно хулиганство, извършено с изключителен цинизъм. Дадоха му максимума — цели осем години.

Върна се през осемдесет и пета, излезе условно предсрочно — без зъби, почти без коса, наркотизиран от специално преваряван чай и лъхашц на ацетонови пари. И случайно срещна на улицата Вероника Матвеевна Турбина, която не бе виждал почти двайсет години. Вероника не се бе променила много през тези години, сякаш само се бе смалила и някак — изсушила. Впрочем тя и тогава, през шейсет и седма, беше стройна и миниатюрна, с фигурка като на момиче, с тесни бедра и плоски гърди. До нея крачеше красив висок чернокос младеж, който напомняше на Павел за някого, само че не можеше да си спомни за кого именно. Гадно ухилен, Смитиенко приближи до Турбина. Отдавна беше забравил за откраднатия някога пръстен, тъй че изобщо не се смути.

Тя го позна веднага. Позна го — и ужасена отскочи встрани, като хвърли бърз, стреснат поглед към младежа, който вървеше до нея. И в

този миг Павел Смитиенко разбра всичко. Ама разбира се, момчето беше негово копие — какъвто беше той преди двайсет години. Ръстът, косата, фигурата, очите — всичко в него беше от Павел.

— Как сте, Вероника Матвеевна? — учтиво попита той. — Радвам се да ви видя отново.

Тя се стъписа. Да каже, че се е припознал и да отминат, беше глупаво, след като той се обърна към нея по име.

— Благодаря, добре съм — отвърна нервно.

— Това вашето синче ли е?

— Да.

Смитиенко видя в очите ѝ толкова явна паника, че планът узря в главата му почти мигновено.

— Хубаво момче — кимна той одобрително. — А вие все там ли си живеете, не сте ли се преместили?

— Не, там сме, в същия блок, на съседната улица — отговори тя вече по-спокойно. Явно бе решила, че Павел нищо не е разбрал.

Поговориха си още пет-шест минути за незначителни неща. Турбина се сбогува с него, без да крие облекчението си. Но радостта ѝ се оказа преждевременна. Павел правилно бе съобразил, че тя би дала всичко, за да скрие от това красиво едро момче — своя син — истината за баща му. Интересно — каква ли легенда му е втълпила? Че баща му е полярник, загинал при изпълнение на отговорно задание на родината? Или пожарникар, пожертвал живота си, за да спаси хора? Или нещо друго също толкова сърцераздирателно?

Той причака Вероника Матвеевна на улицата, когато тя бе излязла сама. И веднага без заобикалки ѝ каза изискванията си. Днес няма наказания за тунеядство, затова той няма да работи вече, а за да живее тихо и мирно, като си пийва водчица на воля, пари ще му дава Вероника Матвеевна. Инак тя си знае какво ще ѝ се случи. Ей че ще се зарадва момченцето! Най-сетне ще прегърне родния си татко. Естествено, за да бъде картината по-пълна, Смитиенко ѝ разказа не само че е бил съден два пъти, но и за какво конкретно. Разказа ѝ го картинно, без да се смуцава. Та да си знае отнапред какви приятни вести може да занесе Павел на милото ѝ синче.

И се започна. Турбини се преместиха, после още веднъж, и още веднъж, и всеки път от тези размени на Вероника Матвеевна ѝ оставаха пари, които потъваха в бездънния джоб на Павел Смитиенко.

А сега единственото ѝ синче реши да се жени. Павел, разбира се, любопитства как точно стоят нещата. Отиде до блока, където живееха Вероника и синът ѝ, проследи момчето, дочака то да се срещне с приятелката си, огледа я, прецени я, а после не го домързя да отиде до нейното жилище, да проучи коя е. Чак слюнки му потекоха от чутото. Ако всичко се подреди, може вече да не закача дъртофелницата, която бе начукал преди много години, пиан. Може да се вкопчи в синчето. Сигурно и то няма да иска новите му роднини да научат какво прелестно татенце има зет им, тъй че ще снася при първото поискване — само си подлагай джоба! Да, така ще бъде още по-добре...

ГЛАВА 10.

Плешивият бизнесмен, когото приятелите му наричаха Степашка, откачи кайшката от нашийника на своя огромен рунтав кавказец Пиня и приседна на една пейка. Ей сега ще дойдат тези кръвопийци и ще започнат да го тормозят — как, защо, за какво! Той имаше отговорите, само че не знаеше дали ще ги задоволи онова, което бе успял да научи.

Вчера след срещата им в Соколники Степашка издири Лариса Самикина, любовницата на избягалия Сергей Артюхин. Лариса се кълнеше, че не знае къде се е дянало гаджето ѝ, и му разказа, че отначало двамата със Серьога му изработили красиво и непоклатимо алиби: че уж в момента, когато някъде в другия край на града някакъв подлец е изнасилвал онази жена, Артюхин е бил на съвсем друго място: търсел е някакъв блок с аптека на партера и попитал нея — една случайна минувачка. Всичко било премислено внимателно, така че следователят после да може лесно да намери тази случайна минувачка. Артюхин заявил, че момичето, въпреки студеното време, било по дънки и фланелка, без шапка или шал, от което можело да се направи извод, че живее точно в блока, пред който го спрял Сергей. Сигурно било изтичало до хлебарницата за хляб или до будката за цигари. Разбира се, намерили момичето, още повече че Артюхин я описал много подробно, и то естествено си спомнило за младежа, който я помолил да го упъти. Тя назовала точно дори часа, когато това се е случило. Била гледала по телевизията двусериен филм, а в паузата между двете серии, докато давали новини, изтичала за минутка до магазина. Следователят прегледал телевизионната програма, в този ден наистина давали двусериен филм (че как да не били давали, та нали Сергей и Лариса също били научили почти наизуст въпросната програма!) и паузата за новините била точно по времето, когато било извършено изнасилването над потърпевшата Петрицец.

Повече никой не закачил Артюхин. Минали почти три месеца и не щеш ли, случайно срещнали Каменская от криминалния отдел,

която подслушала в откритото улично кафене техния разговор и разбрала, че тя не е никаква случайна минувачка, а стара приятелка на заподозрения Артюхин. И ето че още на следващия ден арестували Артюхин. А след една седмица, в събота, го пуснали под гаранция, той се отбил у Лариса, сбогувал се с нея и ѝ казал, че изчезва. И това всъщност било всичко. Тя не знаела нищо повече.

— Слушай сега, красавице — важно ѝ заяви Степашка. — Ти си виновна за това, което се е случило. Трябва да се оглеждаш наоколо, преди да си разпускаш езика. Ти си виновна да пипнат Серьога. Така че бъди така добра да си ми върнеш петдесетте хиляди кинта. Нямам намерение да понасям щети, задето помогнах на гаджето ти.

— Но откъде ще взема толкова пари?! — уплаши се Лариса.

— Вземай ги откъдето щеш! Аз как намерих пари, за да измъкна твоя мизерник от килията? И ти ще намериш. Или търси него — да се връща веднага, докато ченгетата не са усетили, че го няма. Дали ли са му да подпише обвинително заключение?

— Май са му дали — колебливо отговори тя. — Серьожа каза, че делото било прехвърлено в съда.

— А, това е добре! — зарадва се Степашка. — Значи сега с него се занимава съдът. Там стават големи опашки, така че няма скоро да усетят, че го няма. Ако той се върне бързичко сам, съдията дори няма да разбере, че е бягал. Тогава и паричките ще оцелеят. Така че постарай се, красавице! Или петдесет хиляди, или Артюхин. И не протакай! Ще ти се обаждам всеки ден, за да ми казваш какви са новините.

Днес, седнал на пейката в парка и наблюдавайки тичащия наоколо Пиня, Степашка още веднъж си припомни подробно вчерашния разговор с Лариса. Май се бе държал правилно с нея, наплашил я бе до смърт.

Пръв на срещата дойде дебеланкото, понесъл в ръце тлъстия дакел с аристократичното име Аудра. Тежко задъхан, той се тръшна на пейката до дребния, плешив Степашка.

— Е, научи ли нещо? Разказвай бързо, не чакаме Жора — той няма да дойде. Обади се да ме предупреди, че е зает.

Степашка разказа с няколко думи за срещата си със Самикина.

— Смяташ ли, че тя може да го намери? — със съмнение изфъфли дебеланкото, като по навик дъвчеше цигарата.

— Ами ако не го намери, ще намери пари. Аз здравата я стреснах. Сега тя да мисли как ще се оправя.

— Как каза, че било името на онази женска от милицията, дето ги засякла?

— Каменская.

— Каменская... чувал съм някъде това име. Добре, ще питам Жора. Как се разбрахте с Лариса?

— Тя го търси, а аз ѝ се обаждам всеки ден и я питам. Абе сигурен съм, че ще го намери. Тя познава всичките му приятели и познати, навярно и човека, който му е помогнал да избяга.

— Ох-ох-ох, не съм много сигурен! — презрително проточи дебеланкото. — Че той да не е избягал от затвора, от града е избягал, не му е потрябвала много голяма помощ. Качил се е на самолета — и чао до скив!

— Не е точно така — логично възрази плешивият. — Нали са отнели паспорта му. Къде ще иде без паспорт? Трябвало е да вземе от някого, иначе нямаше да му дадат билет за самолета. Пък и нямаше да го качат да лети.

— Ами може да е заминал с влак или с кола, чудо голямо!

— И тук не си съвсем прав. С кола, ама с чия? Със своята ли? Номерът ѝ се знае, ще я обявят за издирване. С чужда? Значи някой му е помогнал, дал му е кола. Да е заминал с влак? Възможно е. Но за къде? Къде ще живее? В хотел ли? Без паспорт не може. У приятели? У роднини? Значи някой му помага. Така че от всяко положение има хора, които знаят къде се намира. И Лариска ще намери тези хора. Така че предай на Жора да не се притеснява. Ще си върнем парите.

Дебеланкото вече си бе отишъл, а Степашка още седеше на пейката, грееше се под неочаквано топлите лъчи на майското слънце и лениво наблюдаваше Пиня, който се опитваше да се сприятели със симпатична млада ерделтериерка. Сладка мацка си има тоя глупак Сергей Артюхин, мислеше си Степашка. И защо ли все на такива глупаци им се падат най-готините пиленца? И лицето, и бедрата, и циците — всичко ѝ е първокласно. А той, откаченият кретен, се е емнал да изнасилва някаква непозната, ама как му е, че се е оплакала! Не му ли стигаше Лариска? Защо ли не пробвам да я понатисна, докато него го няма? Да ѝ предложи защита. Такава като нея сигурно ще клъвне. От ония женски е, дето все трябва да се лепнат за някой мъж

— без защитник се чувстват като без бельо. Трябва да пробвам, за опит пари не се дават. Хем имам и повод — нали обещах да я търся!

* * *

В понеделник Настя спа дълго и сладко. Льоша отдавна бе станал, закусил и бе потънал в работата си сред листовите, подредени на кухненската маса, а тя още лежеше в леглото, свита на кълбо, и тихо сумтеше насън.

Чистяков я събуди към единайсет часа:

— Ставай, сънливке, световната слава те очаква!

Покри лицето ѝ с новия брой на „Криминален вестник“, за който бе успял да изтича до близката вестникарска будка. Цялата втора страница бе посветена на убийствата в ритуалните зали, имаше и много снимки. Настя грабна вестника и внимателно прегледа дали всичко в материала е, както тя го искаше, докато с облекчение се убеди, че журналистът, макар да бе явно недоволен от замяната на Настя с някаква си Даря Сундиева-Каменская, все пак не си бе позволил волности и бе написал всичко умно и правилно. Особено ярко бе предал информацията как ден преди двете престъпления две младоженки бяха получили писма със закани. Пак тук, най-долу на страницата, редакцията бе повторила обявата за издирването на неизвестната жена и отново бе публикувала снимката ѝ.

Настя бавно изпи две чашки кафе, като си мислеше с удоволствие, че не е нужно да тръгва за някъде и може спокойно да си поседи вкъщи с Льоша, да се заеме с превода и изобщо да се почувства, първо, в отпуска и, второ — омъжена. Едва седмица след сватбата си! Много навреме, дума да няма!

Но отново не стана така, както си въобразяваше. Преводът не вървеше, защото мислите ѝ постоянно се връщаха към семейство Бартош. Юра Коротков не можеше да се отърве от навика си да споделя с нея всичко, което успееше да научи, така че Настя бе изслушала още снощи епопеята с Павел Смитиенко и сърцераздирателната повест за Марат Латишев. У нея все повече се затвърждаваше впечатлението, че двете престъпления са били извършени заради сватбата на Бартош и Турбин.

— Ася, май нещо те измъчва — проникателно забеляза Чистяков, след като за пореден път хвърли поглед към жена си и отново видя нейните вперени в тавана очи. — Нещо не ти се работи, а?

— Мисля си за убийствата — разсеяно отговори тя. — Не мога да се съсредоточа.

— Искаш ли да се поразходим? — предложи той. — И без това не превеждаш, а в движение мисълта тече по-добре. И на мен ми се ще да се пораздвижа, та мислите ми да улегнат.

— Добре — зарадва се тя. — Обаче бавно.

Двамата дълго скитаха из улиците, като от време на време си разменяха незначителни реплики, но най-вече мълчаха — всеки мислеше за своите работи. Накрая Алексей заяви, че си намислил мисълта и бил готов да се връщат.

— Аз пък още нищо не съм измислила — тъжно призна Настя. — Никой не може да измами организма, моят знае, че съм в отпуска и отказва да функционира на работна вълна.

Прибраха се вкъщи и се заеха с готвене. По-точно, с готвене се зае Настя, засрамена, че през цялата изминала седмица бе стоварвала домакинската работа изцяло върху мъжа си. Льоша седеше в кухнята и крадешком поглеждаше нейните кулинарни напъни. Гледката бе доста необичайна за него. Беше си дал дума да не се намесва в процеса, но това се оказа свръх силите му.

— Защо солиш месото, ще си пусне всичкия сок — не издържа той.

— Защо? Да не го ли соля? — учуди се тя.

— Ще го посолиш, но не сега.

— А кога?

— По-късно, когато се покрие с коричка. Тогава ще може да се запази сочно.

— Виж ти, колко интересно! — замислено продума тя. — Веднага си личи, че в училище не съм учила добре химията.

— Не че не си учила добре химията, ами не умееш да готвиш — позасмя се Льоша и отново заби поглед в книгата си.

Но когато видя как тя нарязва на правоъгълни парченца картофите и посегна да сложи в нагорещения тиган масло, търпението му се изчерпа.

— Ася, спри!

— Какво има? Пак ли сбърках нещо?

— Ако искаш картофите да бъдат с хрупкава златиста коричка, трябва да ги пържиш в олио — поне в началото. После може да добавиш маргарин или масло. И не пипай солницата.

— Защо, и картофите ли не бива да се солят?

— В никакъв случай, инак ще заприличат на пюре. Ще ги посолиш после, пет-седем минути преди да ги свалиш от огъня.

— Я стига! — Тя огорчено махна с ръка. — Защо ме тероризираш? Аз се старая, уча се, а ти ми се караш.

— Не ти се карам, Асенка, а спасявам собствената си вечеря. А пък ти, ако наистина си решила да се учиш, първо питай мъдрия Чистяков как трябва да действаш и чак тогава започвай да действаш. И между другото — свали капака от тигана.

— Защо?

— Защото! Нали пържиш тези картофи, а не ги задушаваш. Картофите стават каквито ти ги обичаш, когато се пържат без капак.

— Защо?

— Аска, стига глупости! Не само химията, ами и физиката си учила зле. Не разбирам как изобщо можа да завършиш физико-математическа гимназия.

— Ами защото през цялото време преписвах от теб. Какво, забравил ли си? Нали специално заради това се премести в моята паралелка — за да ме докараш до матура.

Двамата дружно се разсмяха. Всъщност Настя беше отличничка, а Льошка се бе преместил в нейната паралелка, защото искаше да бъде по-близо до нея. След часовете дълго учеха уроците си заедно, а после до късна вечер се разхождаха и се целуваха като обезумели. Впрочем това не беше тайна за никого: нито за учителите, нито за съучениците, нито за родителите им.

Най-сетне със съвместни усилия вечерята беше готова и поднесена на масата. След разходката апетитът им бе зверски и всичко, което с толкова мъки бе приготвяно час и половина, беше ометено от чиниите за десет минути.

— Ето, винаги става така — мрачно констатира Настя. — Стараеш се, стараеш, губиш маса време и сили и после — хоп, край! Десет минути удоволствие — и купчина мръсни чинии. Защо всичко е толкова несправедливо, а?

— Житейски закон — заяви философски Чистяков. — Не е ли така и в работата? Да вземем например твоята работа. Мъчиш се, страдаш, измисляш нещо, рискуваш, грешиш, отчайваш се, а после — хоп, три минути и престъпникът е задържан. Спомни си как арестувахте Гал. Ти го подмамва цял месец, следи го, седя с него цяла нощ в празен апартамент, всички чакаха кога ще реши да те убие, а после го арестувахте за две минути без нито един изстрел. Ти успя само да паднеш, да си разбиеш коляното и да си счупиш токчето. А когато стана, всичко вече беше свършено. Така беше, нали?

— Така беше — въздъхна тя. — Льош, а случвало ли ти се е някога да излезе, че не си бил прав?

— И още как! — засмя се той. — Знаеш ли в какво се състои моята мъдрост? Само аз да си знам, че не съм бил прав. А ти дори да не се сецаш за това.

— Защо?

— Пазя авторитета си пред теб.

След вечеря Настя все пак успя да се стегне и да се съсредоточи върху превода. Но към осем часа телефонът звънна и спокойствието в нейното малко апартаментче отново бе нарушено. Обаждаше се Антон Шевцов.

— Анастасия, имаме много неочаквани новини — развълнувано ѝ съобщи той. — Току-що в редакцията се обади една жена и каза, че се омъжила преди два месеца и в навечерието на сватбата си получила абсолютно същото писмо.

От изненада Настя едва не изпусна телефонната слушалка.

— Така. Втасахме я. — Значи работата не е била в Елена Бартош. Преди два месеца за нейното предполагаемо бракосъчетание с Турбин не е знаел никой, дори и врънната ѝ приятелка Катя Голованова. — Тази жена остави ли координатите си?

— Да, разбира се, ето тук всичко е записано. Ще ѝ се обадите ли?

— Не, направо ще отида — решително каза Настя. — Така ще бъде по-добре. Казвайте адреса!

— Искате ли да ви откарам? — предложи Антон. — С колата съм.

— Благодаря, искам. Какво щях да правя без вас, Антон! Винаги ме спасявате.

— Глупости! — отхвърли похвалите той. — Кога да дойда да ви взема?

Настя му каза и започна да се преоблича.

* * *

Жената, която посетиха, бе около трийсетгодишна или дори по-млада. Настя веднага забеляза, че тя бе радостно възбудена. Най-учудващото беше, че и съпругът ѝ, който знае защо, изглеждаше много доволен. Впрочем всичко бързо се изясни.

— Представяте ли си, мъжът ми оттогава мира не ми даваше — бързо говореше жената и възбудено размахваше ръце. — Беше сигурен, че докато съм се срещала с него, съм си имала и някого друг и сега този някой не иска аз да се омъжа. Как ли не го увещавах, как ли не се оправдавах, как ли не му обяснявах, че всичко, което съм имала някога, е приключило още преди да се запознаем с него. Той не ми вярваше. Слава богу, сега ще се успокои.

— Нима не се учудихте, когато получихте такова писмо, ако всичко, което казвате, е било истина? — недоверчиво попита Настя.

Жената се смути и хвърли поглед към мъжа си. Настя си помисли, че май беше допуснала грешка, като започна разговора и с двамата. Трябваше да ги раздели, но сега вече беше късно, щеше да се справи някак.

— Ами... аз, честно казано... — Жената се запъна.

Но внезапно на помощ ѝ се притече съпругът ѝ.

— Мислела си, че го е написала бившата ми жена, нали? — попита той без заобикалки. — Никога не си го споменавала, но знам, че си го мислеше.

— Да, така е — въздъхна жената. — Мислех си, че и ти си сигурен в това, затова стоварваш всичко върху моя въображаем любовник, та и през ум да не ми мине за жена ти. Господи, колко е хубаво, че нещата най-сетне се изясниха!

Тя толкова радостно, толкова слънчево се усмихна, че всички останали също не издържаха и разцъфнаха в усмивки.

— Запазихте ли писмото?

— Не, изхвърлих го.

— Жалко! — огорчи се Настя. — Как изглеждаше то?

— В бял плик без адрес. Беше в пощенската кутия. Текстът бе написан с печатни букви. Думите бяха същите, както пише във вестника. *НЕ ПРАВИ ТОВА! ЩЕ СЪЖАЛЯВАШ.*

— А кой тогава е писал тези писма? — попита съпругът, явно зарадван, че неприятният разговор за бившата му жена приключи толкова лесно.

— Де да можех да знам! — въздъхна Настя. — Добре, благодаря ви, извинете за безпокойството.

— Моля ви се, ние сме ви благодарни — сбогуваха се сърдечно съпрузите. — Такъв камък снехте от сърцата ни.

С Антон тръгнаха обратно към дома на Настя. Тя се намести удобно на задната седалка, протегна крака и запали цигара.

— Виж го ти този мерзавец, за малко да съсипе живота на хората! — каза. — Женени са само от два месеца, а заради това идиотско писмо вече са си имали разпразии. Кой знае докъде щяха да стигнат, ако не бе излязла статията. Така и нямаше да научат, че писмото няма никакво отношение лично към тях, и щяха да продължават с кавгите си.

— Няма дим без огън, Анастасия — възрази Шевцов. — Ако тя не е имала други мъже и ако той, съпругът ѝ, бе съумял да се раздели с бившата си жена с добро — нямаше за какво да се карат. Изобщо нямаше да се подозират взаимно. Те са си виновни, хайде де...

— Знам ли, може и да сте прав — разсеяно отговори Настя. Вече разбираше, че загадъчното престъпление е било замисляно и планирано отдавна. Ако можеше да разгадае този чудовищен план, щеше да ѝ е по-лесно да продължи работата по случая.

Стигнаха до нейния блок. Настя протегна ръка да отвори вратата и внезапно видя пред своя вход момиче с червено-черно лъскаво манто, което ѝ бе толкова добре познато. Лариса Самикина. Какво ли търсеше тук?

— Почакайте малко, Антон, не тръгвайте още — помоли тя. — Струва ми се, че това момиче чака мен. Не ми се иска да разговаряме без свидетели.

Антон угаси двигателя и слезе с нея от колата.

— Анастасия Павловна — втурна се към нея Лариса, — трябва да ми помогнете!

По зачервеното ѝ лице и подпухналите очи личеше, че е плакала.
— Какво се е случило? — студено попита Настя и пристъпи към нея.

— Серьожа е избягал. Пуснали са го преди процеса, а той е избягал. Какво да правя сега?

— Нищо. Защо това толкова ви тревожи? Срецу вас има заведено дело за даване на лъжливи показания, но нали вие никъде не сте избягали! Защо се вълнувате?

— Те искат парите от мен.

— Кои са те и какви пари искат от вас?

— Парите, които са дали, за да внесе адвокатът гаранцията. Щом Серьожа е избягал, значи те губят парите си. Искат или да им върна парите, или да намеря Серьожа. А откъде ще взема аз толкова пари?

— Колко?

— Петдесет хиляди.

— Какво, рубли ли?

— Ами! Долари, разбира се. Ох, боже мой, Анастасия Павловна, помогнете ми да намеря Серьожа!

Лариса се разрида, захлупила лицето си с ръце и безпомощно прегърбена.

— Престанете, Лариса! — намръщи се Настя. — Успокойте се, ако обичате. Милицията и без това ще търси вашия Серьожа, ако наистина е избягал. А аз с нищо не мога да ви помогна. Вървете си вкъщи.

— Но вие сте длъжна! — В отчаянието си момичето почти крещеше. — Вие сте длъжна да ми помогнете! Защото всичко стана заради вас! Вие сте виновна за всичко!

— Тоест? — Настя недоумяващо повдигна вежди. Сцената започваше да ѝ досажда.

— Ако тогава не бяхте ни подслушали... и не бяхте казали на следователя... нищо нямаше да се случи. А сега те искат от мен тези луди пари и заплашват, че ще ме убият, ако не си ги получат. Всичко е заради вас! — Лариса ридаше на глас и вече не криеше лице в дланите си. Сълзите се стичаха като порой по бузите ѝ, носът ѝ се бе зачервил, по скулите ѝ избиха грозни петна. — Вие!... Вие!... Вие сте виновна за всичко! Помогнете ми, моля ви, умолявам ви, умолявам ви... Те ще ме убият... И Серьожа... Спасете ни!

— Вървете си, Лариса — уморено каза Настя и направи крачка към входа.

Лариса трескаво се вкопчи в ръкава на якето ѝ.

— Почакайте, не можете да си тръгнете така... не можете... нямате сърце!

Настя внимателно освободи ръката си и влезе в блока. Антон, който през цялото време бе стоял мълчаливо до нея, я последва, макар че тя не го бе поканила. Без да продумат, двамата се качиха с асансьора и влязоха в апартамента.

— Здравсти! — весело каза Чистяков. — Защо сте толкова мрачни?

— Просто така — неопределено отвърна Настя. — Събличайте се, Антон, сега ще хапнем нещо. Ще ви оставя за малко, трябва да се обадя по телефона.

Тя занесе телефона в хола и плътно затвори вратата след себе си.

— Константин Михайлович, аз съм. Знаете ли, че Артюхин е избягал?

— Още не. Защо, наистина ли е избягал? — спокойно попита Олшански.

— Току-що разговарях със Самикина, имам тези сведения от нея.

— Значи самата Самикина не е избягала?

— Не е.

— Добре тогава. Аз водя следствие за нейните лъжливи показания, а Артюхин предадох на съда, нека сега те да се тръшкат — нали точно те го пуснаха под гаранция. Аз бях против, казах им, че не бива да го пускат. Най-вероятно са подкупили съдията.

— И какво, значи сега никой не се интересува от него? И да го оставим да се крие?

— Е, според късмета. Нали знаеш, Настя, тъй като гаранцията бе въведена у нас съвсем наскоро, няма практика, никой не знае със сигурност какво трябва да прави и как да упражнява контрол. Може съдията сам да се сепне, да поиска да разговаря за нещо с Артюхин. Може милицията по местожителство да реши да провери как се държи, как спазва условията по гаранцията. И в милицията се срещат добросъвестни хора. А може и никой да не се сети за него чак до процеса. Трудно е да се прогнозира. Но аз, разбира се, ще съобща на съдията. А ти за какво разговаря със Самикина?

— Онези момчета, дето са платили гаранцията на Артюхин, си искат парите. Страх ги е, че всичко ще изгори в пламъците на държавната хазна. Затова тя дотича да ме притиска — трябвало да я съжаля.

— Смята, че ти си виновна за всичко ли?

— Ами да.

— Добре, не обръщай внимание, ще го преживеем. Ти си в отпуска, почивай си спокойно. Как се чувстваш като семейна жена?

— Чудесно. По-хубаво е, отколкото съм си мислила.

— Е, дай боже!

Когато Антон си тръгваше, Настя си наметна якето и слезе да го изпрати.

— Анастасия, наистина ли никак не ви е жал за това момиче? — попита той, спря до своята яркожълта кола и извади запалката си.

— Не — сдържано отговори тя.

Всъщност тя слезе с него точно за да поговорят за това. Но някак не ѝ се говореше.

— А защо тя смята, че вие сте виновна?

— Защото доказах, че нейният любовник е извършил изнасилване.

— Странна логика — позасмя се Антон. — И наистина ли не знаете как да ѝ помогнете?

— Защо — знам. Трябва да вдигне на крак всички частни детективски агенции и да им плати, за да намерят Артюхин, преди милицията да разбере, че е избягал. Защото ако милицията започне да го търси, гаранцията се губи.

— А защо не ѝ дадохте този съвет?

— Защото работя в милицията, а не в частна детективска агенция.

— А вие бихте ли могли да го намерите?

— Едва ли. — Тя сви рамене. — Не умея да го правя. Никога не ми се е налагало. С това се занимават специални подразделения и специални сътрудници.

— Все пак ми дожаля за нея — въздъхна Антон. — Така плачеше, просто не можех да я гледам.

— Така ли? Наистина ли ви дожаля? Аз пък видях момичето, изнасилено от Артюхин. И представете си — и за нея ми беше жал, и

беше непоносимо да гледам синините по лицето и ръцете ѝ. Както разбирате, той я беше бил. Лепнал се за нея на улицата, а тя от страх побягнала през парка, защото оттам пътят бил по-кратък. Вярно, по-кратък, обаче паркът е тъмен и безлюден. Януари, в шест часа вечерта вече нищо не се вижда, а това се случило в девет. И никакви хора наоколо. А между другото Артюхин бил доста пиян.

Антон помълча, после внезапно се усмихна.

— Извинете, май изтърсих глупост. Във всеки случай вие по-добре знаете как трябва да се постъпи.

Сбогуваха се дружелюбно и сърдечно. Но на Настя, кой знае защо, ѝ бе неприятно, тя бързо влезе във входа и не дочака Антон да си тръгне.

* * *

Тази нощ Настя не можа да спи. Легна си късно, от ума ѝ не излизаше двойката, която бе получила писмо преди два месеца. Въртя се в леглото до три, после отиде в кухнята, седна удобно, вдигна краката си на една табуретка, запали цигара и потъна в размисли, от които я изведе събудилият се Чистяков, който със страховита физиономия я заведе насила в леглото, като я накара да вземе приспивателно.

— Какво приспивателно, Льошик, вече е три и половина! — опита да се съпротивлява Настя. — След хапчето трябва да се спи най-малко осем часа, инак ще бъда съвсем скапана.

— И какво от това? Ще спиш, разбира се — колкото ти се спи. Нали няма да ходиш на работа!

Към четири часа успя да заспи, а в единайсет я разбуди Льоша:

— Ася, на телефона е Шевцов. Открили са още писма.

Тя отведнъж се почувства бодра. Скочи от леглото и грабна от ръката на мъжа си телефонната слушалка.

— Тази сутрин се обадиха още четирима души — съобщи ѝ Антон. — Най-ранното писмо е получено преди почти половин година.

— Ах, дявол да го вземе! — възкликна Настя. — Абе тоя човек мира не ни дава!

— За кого говорите?

— За убиеца. Щом си настроя мозъка на определена вълна, веднага се случва нещо, което коренно променя цялата картина.

— Явно е някой много умен — разсмя се Антон, — не е лъжица дори за вашата уста. Ще искате ли нещо от мен?

— Зависи дали ще имате време да пътувате с мен.

— Как може изобщо да питате, Анастасия! — възмути се Антон. — Разбира се, че имам. Ще правя всичко, каквото трябва. Та това засяга и мен.

— По какъв начин ви засяга?

— Нали ме обраха, забравихте ли? Така че съм кръвно заинтересован от разобличаването на убиеца. И после — нали видях онази убита младоженка, Карташова, и нейния годеник. Не е толкова лесно да се забрави. За вас сигурно е по-лесно, вие сте свикнали.

Уговориха се Антон да вземе всички адреси и да отидат заедно при жените, получили странните заплашителни писма.

След два часа те разговаряха със симпатичната младичка Юля, която си беше сама вкъщи, защото поискала да я освободят от работа заради разговора с милицията.

— Знаете ли, тогава ни най-малко не се учудих — откровено заяви тя. — Имах едновременно трима кандидати и дълго избирах за кого да се омъжа. Затова бях сигурна, че някой от останалите двама е написал писмото.

— А съпругът ви знае ли за писмото?

— Не, разбира се, не му казах.

— Защо? Нима не е знаел, че имате и други кандидати?

— Знаеше. Страхувах се да не тръгне да ги бие. Знаете ли какъв е!...

— Какъв?

— Кибритлия. За нищо и никакво тръгва да се бие.

— Не се ли страхувате, че и на вас може да посегне?

— Не, той ме обича — уверено отговори Юля. — Никога не би ме пипнал с пръст.

— Запазихте ли писмото?

— Че как, запазих го, разбира се! Все пак смятах, че ми е спомен от онези душички. — Тя се усмихна злобничко.

Юля донесе познатия бял плик и извади от него сгънатия на две лист хартия със същите думи като в другите писма.

— Жалко! — искрено въздъхна тя. — Излиза, че никой от онези двамата не го е писал. Аз си мислех, че поне един от тях се е опитал да ме върне, а то излезе...

Настя и Антон поеха към следващия адрес.

— Гледай ти, колко интересно се получава! — каза той. — Съпрузите, у които бяхме вчера, се зарадваха, като разбраха, че писмото не е написано от някой техен близък. А тази Юля, обратното — съжالياва. Смешна работа.

— Смешна, да — съгласи се Настя, макар че изобщо не ѝ бе смешно. Тя се мъчеше отдавна и все не можеше да проумее логиката на престъпника и неговия замисъл и затова беше нервна и притеснена.

Следващата жена, получила писмо, беше тъжна и уморена. Настя огледа жилището ѝ и си помисли, че тук не се усеща никакво мъжко присъствие, макар че домакинята се е омъжила само преди четири месеца.

— Всичко рухна заради това писмо — каза жената равнодушно, загледана някъде към прозореца. — Сега вече е късно да говоря за това, нищо не може да се поправи. Мъжът ми така и не ми повярва.

— Ревност ли?

— Не, по-скоро глупост. Е, разбира се — и ревност. С една дума — от него се изсипаха всички мръсотии. Не бях предполагала, че таи толкова злоба и простация. Така че може и да стана за добро. — Тя се усмихна сдържано.

— Кажете, Ана Игоревна, запазихте ли писмото?

— Какво говорите! Мъжът ми веднага го накъса на парченца. По-точно — годеникът ми, защото това стана вечерта преди сватбата. В деня на сватбата той все още някак се крепеше, дори беше нежен. А от следващия ден се започна... Излязох и уличница, и курва, и проститутка. Дори не бях подозирала колко мръсни думи е знаел. Оказа се, че имал доста богат лексикон. — Ана Игоревна се усмихна тъжно. — Търпях го точно десет дни. На единадесетия се разделихме. Вече оформихме и развода.

— Съчувствам ви — тихо каза Настя. — Може би сега, след като се разбра, че такива писма са получавали и много други жени, нещата биха се оправили?

— Не, не искам. — Ана Игоревна поклати отрицателно глава. — Стига ми толкоз. Вече съм на трийсет и шест, няма да се унижавам

заради един печат в паспорта. Защо да крия — много исках да се омъжа, но все не успях. Не, повече няма да опитвам.

— А защо не занесохте писмото в милицията?

— Защото знаех кой го е написал. По-точно — до вчера си мислех, че знам. Излиза, че съм грешила. А вие не ме съжалявайте. Всеки трябва да изживее собствената си съдба, а не чужда. Не ми било писано да съм омъжена, не биваше и да опитвам. Някои жени пък, като се разделят със съпрузите си, се кълнат, че никога повече няма да се излъжат, а после пак се омъжват. На тях значи не им е било писано да живеят в самота. Всеки със съдбата си...

Те отидоха на още два адреса, изслушаха още две толкова различни и същевременно толкова приличащи си истории на жени, получили в навечерието на сватбите си писма със закани. Нито една не се обърнала навремето към милицията, защото всяка знаела кой е авторът на писмото.

Те сновяха из целия град, докато търсеха жените или в службата им, или вкъщи, или у приятели.

— Анастасия, сега минаваме близо до моя блок. Искате ли да се отбием, да пийнем чай?

— Добре — съгласи се Настя. И двамата цял ден не бяха хапвали нищо, а беше вече седем часът вечерта.

Антон Шевцов имаше гарсонiera — не много просторна, но удобна, с голяма кухня с вградени шкафовe. Веднага си личеше, че e добър домакин — жилището беше разтребено, чисто, наскоро ремонтирано. Стените бяха облепени със светлосиви, почти бели тапети с едва забележим сребрист орнамент, от което стаята изглеждаше весела и изпълнена с някаква особена светлина.

— За вас чай или кафе?

— А имате ли кафе? Нали вие не пиете? — изненада се Настя.

— Аз не пия, но имам за гости. — Антон донесе в стаята поднос с чашки, захарница, кутия нес кафе и чайник за запарване. — Искате ли да хапнете нещо? Мога да ви предложи сандвичи с кашкавал и бисквити.

— Предложете ми — благодарно се усмихна Настя. — Умирам от глад. За пореден път ме спасявате. А може ли да се пуши у вас?

— Разбира се, навсякъде — извика той от кухнята. — Пепелникът е на масата.

Настя бавно обиколи стаята, излезе на балкона и забеляза, че тук цари необикновена чистота. Господи, кога ли ще намери време да оправи собствената си тераса? Пълна е с боклуци! Приседна на оставения на балкона стол и запали цигара.

Антон донесе в стаята сандвичи и чинийка с бисквити.

— Анастасия! — извика. — Масата е сервирана.

Тя се върна в стаята, като захвърли от балкона недопушената цигара.

— Толкова сте бледа! — забеляза Антон и й наля кафе. — Уморена ли сте?

— Има нещо такова.

— Сигурно ви е яд, че така прекарвате отпуската си? И то веднага след сватбата.

— А, не, нищо, нормално е. — Тя отпи от кафето и си взе сандвич. Хлябът беше съвсем пресен, а кашкавалът — от най-скъпите. — Вече съм го преживявала — каза. — Веднъж отидох през отпуската си в санаториум, а там стана убийство, та трябваше да се занимавам с него, вместо да се лекувам. Изглежда, просто не умея да почивам, скучно ми е. Изпитвам нужда главата ми постоянно да е заета с нещо — тогава се чувствам добре.

— Аз пък обичам да почивам. Истински, изцяло да се откъсна от всички грижи, нищо да не правя и за нищо да не се тревожа. Човек трябва да изключва понякога, инак няма да издържи дълго. Впрочем — усмихна се Антон — не е нужно да се ориентирате по мен, аз имам психика на сърдечноболен. Лекарят ми е казал, че трябва да почивам пълноценно — и аз почивам. Изобщо вярвам на лекарите. А вие?

— Аз пък не. Тоест вярвам им, разбира се, но пак си карам, както си знам. — Тя изпи до дъно вече изстиналото кафе и стана. — Благодаря, Антон. Време е да тръгвам.

— Ще ви закарам — с готовност скочи фотографът.

— Недейте, ще се прибера с метрото. И без това злоупотребявам с вашата помощ, вече ми е неудобно.

— Престанете, Настя! — Той за пръв път я нарече не Анастасия, а просто Настя. — Нали сме приятели, какви сметки можем да правим! На мен ми е приятно във вашата компания, а вие сте уморена, така че — никакво метро.

Тя нямаше желание да се съпротивлява — отстъпи бързо и с лекота.

* * *

Дребничкият, пресметлив бизнесмен Степашка добросъвестно изпълняваше обещанията си. Първо се обади на Лариса Самикина, а после веднага звънна на мургавия красавец Жора.

— Нашето момиче се размърда, предприема активни действия — съобщи той. — Вчера ходи дори при Каменская, опита се да я придума да ѝ помогне в издирването на Артюхин.

— При кого е ходила? — Жора дори се задави. — При Каменская от криминалния отдел, от „Петровка“?

— Ами да, при същата, дето предаде Серьога.

— Идиотка! — разкрещя се в слушалката Жора. — Ами ти къде гледаше? Не можа ли да ѝ кажеш?

— Защо бе, какво толкова? — обиди се Степашка. — Защо крещиш?

— Абе ти можеш ли да проумееш коя е тази Каменская?! Мамка ти, имаш ли поне капка мозък?

— Защо, коя е?

— Помниш ли, че преди два месеца застреляха любимия внук на Трофим?

— Добре де, помня. И какво?

— Ами точно тая Каменская намери убиеца. И сега Трофим ѝ е пръв приятел.

— Е, чак пък пръв! — усъмни се Степашка. — Не преувеличавай.

— Аз не преувеличавам, а искам тъпата ти глава да проумее, че ако Каменская се оплаче на Трофим, че заради Артюхин тормозим мадамата, ще хвърчат глави. Цялата история веднага ще се размирише. Нали затова се трепем — Трофим да не научи, че сме помогнали с гаранцията на твоя Артюхин, а ти... Кретен такъв!

— Но аз не знаех — взе да се оправдава Степашка. — И изобщо за пръв път чувам за тая Каменская.

Тук, разбира се, лъжеше. Просто беше забравил. Безспорно бе чувал историята с внука на могъщия мафиот Трофим, и то неведнъж, и името на онази мадама от милицията му бяха казвали, само че той някак не се съсредоточи върху това име, веднага му изхвъркна от главата. Да, дявол да го вземе, лошо се получи! Ако не беше забравил, щеше да предупреди Лариса хич и да не помисля да ходи при Каменская. Можеше да предвиди, че тя ще постъпи точно така. Нали сам ѝ подсказа този ход, сам натърти: „Ти си виновна, че стана така — ти се оправяй.“ То се знае, момичето е помислило, поразмърдало си е мозъка и се е втурнало при онази, която е сметнало за виновна. Тоест при Каменская.

— С една дума, Степашечка — каза Жора вече по-спокойно, — бегом при Лариска и здравата да я стреснеш! Да се обажда на Каменская, да върви при нея, да лази в краката ѝ и да се извинява, че нали, простете ми, уважаема, не бях на себе си, много се тревожа за Серьожа. Да ѝ даде честна дума, че Серьожа ще се върне след ден-два, че изобщо не е избягал, че всъщност се е скатал при поредната женска, а тя не е могла да го намери, та се е уплашила, че е избягал. А той уж никъде не е избягал, а си е в Москва и мърсува в чужд креват. Ясно?

— Ясно. Ей сега ще го направя.

— Давай, по-бързо! Всяка минута е скъпа.

Степашка затвори телефона, бързо се преоблече в скъп официален костюм. Отвори хладилника, извади оттам огромна кутия бонбони и запечатана бутилка „Джони Уокър“, подреди всичко в дипломатическо куфарче и хукна надолу по стълбите, като дрънчеше с ключовете от разкошната си кола. Цветя щеше да купи по пътя.

ГЛАВА 11.

Марат Латишев се събуди късно. Главата му тежеше, в устата си имаше отвратителен вкус, останал от несметния брой цигари, изпушени снощи по време на играта. Да, той пак игра, но този път спечели. Именно тези сполуки от време на време не го оставяха да сложи край на задълбочаващото се пристрастяване. Всяка печалба Марат възприемаше като начало на поредица от сполуки и никакви загуби не можеха да го спрат, защото вярваше: в края на краищата ще хване жар-птицата за опашката. Ето я, той вече се е докосвал до нея, галил е нейните преливащи копринени пера, надничал е в тези жълти немигащи очи — не, не е възможно рано или късно тя да не му падне в ръчичките.

Докато си вареше силно кафе, му се обади Тамила, гласът ѝ бе раздражен и злобен.

— Защо седиш като пън, това искам да знам! — бяха първите ѝ думи. — Смяташ ли да предприемеш нещо или не? Времето си тече.

— В събота отидох на вилата, не е ли достатъчно?

Той беше разказал на Тамила за срещата си с Еля и Турбин още тогава, в събота вечерта. Двамата имаха чувството, че камъкът е бил хвърлен ловко и доста точно, във всеки случай Еля се бе прибрала у дома, разстроена и потисната. Но още във вторник момичето се развесели, живна, отново чуруликаше из къщи. Лошото настроение я държа съвсем кратко.

— Беше достатъчно — отговори му Тамила. — А сега трябва да продължиш да действаш. Отидоха на плаж в Серебряний бор.

— Ясно — въздъхна Марат. — Благодаря за информацията.

Не му се ходеше никъде, чувстваше се напълно скапан, но разбираше, че Тамила е права. Бързо изпи горещото кафе и тръгна за Серебряний бор.

Веднага намери Еля и Турбин. Въпреки слънчевото и топло като по средата на лятото време, хората на плажа бяха малко — все пак беше делник. Докато приближаваше, Марат с възхищение огледа

хубавата, мускулеста фигура на Турбин: широки рамене и дълги, силни нозе. „Може ли човек да обвинява това глупаво момиче, задето буквално се разтапя пред такъв мъж? — помисли си Латишев. — Защото той наистина е хубав, невероятно хубав, този загубен, жалък аспирант философ.“

Еля лежеше на хълбок, с глава върху рамото на Турбин и леко подвити крака. В тази поза едрите ѝ бедра изглеждаха още по-едри и масивни, а краката като цяло — съвсем къси. Марат изсумтя вътрешно и се намръщи. Тя изобщо не му бе по вкуса — ниска, пълничка, месеста. Вярно, муцунката ѝ бе очарователна, дума да няма! Но Марат беше от хората, които изобщо не се интересуват от красотата на лицето. Олга Емелянцева бе симпатична, но далеч не толкова хубава, колкото Еля. У нея обаче му харесваше всичко, с нея беше готов да прави любов от сутрин до вечер, стига да имаше сили и време. А с Елена в кревата трябваше да прави известно усилие, за да изглежда пламенно влюбен. Само мисълта за перспективите и парите му помагаше да надвие безразличието.

— Печем ли се? — присмехулно каза той, когато приближи.

Еля се сепна и рязко се надигна. Веднага позна гласа на Марат. А Турбин, който отначало не разбра кой е дошъл, само лениво отвори очи, но още в следващата секунда лицето му се изкриви от ярост.

— Отново? Какво искате този път? Пак ли ще броите пари?

Еля с успокояващ жест сложи ръка на рамото му, но веднага, сякаш опарена, я отдръпна под язвителния поглед на бившия си любовник.

— Марат, кажи защо... — жално изломоти тя. — Как се озова тук?

— Дойдох да те видя, Еленка, да ти напомня за себе си, за да не забравяш колко те обичам — весело отвърна Латишев и без да се съблича, приседна на застланото одеяло. — Къпахте ли се?

— Не, водата е още студена — нерешително отговори Еля.

Валерий ѝ хвърли унищожителен поглед: тя не биваше да влиза в разговор с този негодник, който се стреми да разруши отношенията им и дори не смята за нужно да крие това.

Марат разкопча ризата си, изпружи нозе и шумно се протегна. Не се страхуваше от студената вода и би се изкъпал с удоволствие, за да се ободри малко и да премахне тежкото замайване, което още не бе

отминало, въпреки кафето и бързото шофиране. Но не биваше да оставя двойката насаме, за да не си изработят линия на поведение спрямо него. Разбира се, те не бяха го очаквали тук и със сигурност не бяха обсъждали как да се държат и какво да говорят, ако внезапно се появи. Елка отново се обърка и Марат трябваше да се възползва от това. А колко му се искаше да се изкъпе...

Свали слънчевите очила със скъпи рамки, затвори очи и подложи лицето си на слънцето. Днес няма да говори за пари. Ще започне с някоя дреболия, пък после зарът ще покаже. Той има коз, който непременно ще използва, в такава игра всички карти са добри. Когато разбра, че старата Турбина има нещо против брака на сина си с дъщерята на богати родители, Марат много се изненада. Нормалното е всяка майка да бъде щастлива, ако детето ѝ се измъкне от нищетата, а тя се цупи. Защо ли?

Латишев не я попита, но направи някои проверки — не може без това. Нае частен детектив, плати му и след два дни научи, че бащата на Валерий Турбин е някаква отвратителна личност — алкохолик с тежка сексуална патология, деветнайсет години по-млад от Вероника Матвеевна. Санитар в морга! Безумие! Старата цял живот е била медик, разбира, че потомството от такова татенце няма да е твърде сполучливо. Страхува се за внуците си. Пък и самото татенце не крие интереса си към сина, разправя на аверите си — най-долни алкохолици, — че синът му всеки момент ще влезе в богато семейство и той ще има откъде да изстиска парички. Нищо чудно, че старата се чувства като стъпила върху буре с барут. А и какво ли може да му стори на този пропаднал алкохолик? Освен да го убие. Инак не може да го спре.

— Какво, Еленка, на Балатон май беше по-хубаво? — изрече, без да отваря очи. — Сега твоята съдба е Москва река с нейните холерни вибриони, тинята и умрялата риба. Вече разбрах, че си съгласна на това, тъй че повече няма да те примамвам с красотите на западните курорти. Готвиш се за щастлив семеен живот сред тенджери, черпаци и мръсните чорапи на любимия мъж.

— Ставай, Еля! — злобно каза Турбин и започна да се облича. — Да се махаме от тук!

Еля покорно стана и без да продума, посегна към дрехите си.

— Интересно — къде ли ще отидете? — лениво полюбопитства Латишев. — На кино може би?

— Не е ваша работа! — отсече Турбин. — Ако обичате, станете, трябва да сгъна одеялото.

Но Марат нямаше никакво намерение да става. Той трябваше да хвърли главния си коз, а времето за това още не бе дошло.

— Не, наистина. — Обърна се по корем, вдигна глава и загледа обличащите се Еля и Турбин отдолу нагоре. — Къде ще се денете? У Еленкини е майка ѝ, у вас — също, доколкото разбирам. Нямате кола, да обикаляте — по улиците е горещо и скучно. За ресторант трябва пари, които вие нямате... впрочем няма да говоря за пари. Остава киното. Ще седите на последния ред, ще си държите ръцете и ще се целувате като седмокласници. Еленка, дечко, ти наистина ли не можеш да си намериш по-приятно занимание? Всичко, което дават сега по кината, вече си го гледала на видео. И не си мисли, моля те, че това са само временни затруднения, а после, когато се ожените, всичко ще бъде различно.

— Свършвайте вече, Марат! — настоя Валерий. — Трябва да тръгваме. Позволете ми да взема одеялото и можете да държите своите речи колкото искате в горда самота.

— А после, Еленка, ще бъде все същата скука и чудене къде да се дявате — продължи Латишев, сякаш нищо не бе чул. — Ще живеете или с твоите родители, или с неговата майка. Второто е по-вероятно, защото Тамила Шалвовна едва ли ще търпи в апартамента си чужд мъж, па бил той и роднина. Свекърва ти е доста старичка, почти няма да излиза от къщи, така че и дума не може да става за креватни занимания денем. Ти не обичаш да четеш и май дори не можеш — само сричаш. Съпругът ти ще се занимава с философия, а за теб ще останат тиганите, тенджерите и черпаците. Как ти се вижда тази перспектива?

Най-сетне Турбин клъвна на примамката.

— Щом всичко е така, както току-що ни го описахте, с какво би се занимавала Еля, ако се омъжеше за вас? — презрително попита той. — Може би ще я научите да чете? Или ще ѝ измислите друго развлечение?

— Разбира се — оживи се Марат. — Първо, тя ще бъде стопанка на дома ни. Ще приема гости, ще облича вечер официална рокля, ще

слага украшенията си и ще блести в гостната. Но това е така — между другото, нещо второстепенно — нали обещах да не заострям вниманието върху паричния проблем. И второ, най-важното: ще отглежда децата ни — чудесни, красиви, здрави малчугани. Ролята на майка е най-главната роля, която трябва да изиграе една жена. Точно с това ще се занимава при мен Еля.

— Със същия успех тя ще се занимава с това и като моя съпруга — високомерно отговори Турбин. — И ви уверявам, че няма да скучае.

— Определено! — разсмя се от сърце Марат, изпитвайки облекчение, задето разговорът бе стигнал до момента, който бе търсил, и вече можеше да хвърля козовете си. — Ще роди негърче с две глави и по цели дни ще го мие и избелва, а докато си почива, ще му шие еднакви шапчици за всяка глава. Голяма веселба ще бъде!

— Нещо не ви разбрах — бавно произнесе Турбин. — Изяснете мисълта си, ако обичате. — Очите му съвсем потъмняха, а лицето му стана напрегнато и страшно.

— Не се преструвайте, младежо, прекрасно знаете какво е потомството на родители като вашите. Вие сте извадили късмет, природата си е починала чрез вас, а във вашите деца ще си върне изгубеното — не се съмнявайте. Или може би Еля не знае за вашата великолепна наследственост? Скрили сте от нея, така ли?

Турбин рязко се наведе, сграбчи Марат за ризата и силом го вдигна на крака.

— Обяснете какви ги дрънкате! Какво общо има тук наследствеността? Какво съм скрил от Еля?

Латишев се изтръгна от ръката му и отстъпи назад. Еля стоеше до тях и ги гледаше с широко отворени очи — нямаше сили дори да продума. Беше успяла да си облече блузката и сега стоеше стъписана, държеше в ръце лекия си копринен панталон и не знаеше какво да прави с него.

— Еленка, нима твоят бъдещ съпруг не ти е казал кои са родителите му?

— Майка му е пенсионирана лекарка — отговори момичето, което не разбираше какво става.

— А баща му?

— Бащата на Валера е починал много отдавна. Бил е офицер.

— Ама сериозно ли? — радостно се усмихна Марат. — Принуден съм да те разочаровам, дечко. Бащата на твоя скъп Валера е жив и здрав и хронично е пиян като талпа. Нещо повече — два пъти е осъждан. И знаеш ли за какво?

— Какви ги плещите! — избухна Турбин. — Що за глупости!

— Не са глупости, попитайте майка си, тя ще ви разкаже как вашето татенце е задоволявало сексуалните си потребности с трупове. Сигурно е изпитвал огромно удоволствие. Освен това тя ще ви разкаже, че е можел да го прави, защото е работел като санитар в моргата.

— Млъкнете! Еля, не го слушай, той лъже, това са само лъжи, нали виждаш, че иска да ни скара! Да се махаме отгук!

— За съжаление, Еленка, не лъжа. Ти може и да не си се запитвала защо бъдещата ти свекърва не гори от нетърпение да те нарече снаха, може би просто не си обръщала внимание на това. Но твоят Валера не може да не го е знаел. И защо ли не се е учудвал? Ами защото всичко това е жестока истина. Децата ти ще бъдат изроди с по шест пръста и умствена изостаналост, защото бащата на твоя годеник е алкохолик с тежка сексуална психопатия.

— Това е лъжа! — отново кресна Турбин. — Еля, не го слушай!

— Слушай ме, дечко, слушай ме. Не е лъжа — уморено каза Марат и пак се отпусна на одеялото. Краката му се подкосяваха. Не бе предполагал, че играта с донесените предварително козове ще му отнеме толкова сили. Цял живот бе вършил гадости и подлости, но никога не се бе чувствал зле като днес. Може би защото никога не бе удрял хората толкова болезнено, както сега удари Турбин. — Седни, Еленка. Поседи и помисли, докато твоят Валера си отиде вкъщи при майка си и я попита кое е истина и кое — лъжа. А ние с теб ще го почакаме. Ако след три часа не се върне, значи това, което казах, е истина. Виждаш ли колко просто се решава всичко?

— Вие сте негодник! — процеди през зъби Турбин. — Лъжете Еля и искате да ни скарате. Щом е така, тя ще дойде с мен при майка ми и ще чуе със собствените си уши, че всичко, което й наприказвахте, е мръсна лъжа. И ще разбере колко сте добър и почтен. Обличай се, Еля!

— Еля, седни! — настойчиво повтори Латишев. — Онова, което ще чуеш, няма да те зарадва. По-добре е да не го преживяваш.

Еля стоеше все така вцепенена, стиснала в ръце развяващия се от вятъра яркочервен панталон, който сега ѝ изглеждаше някак нелеп и прекалено крещящ — като шарени балончета на погребение. Марат я дръпна за ръката и тя послушно, като парцалена кукла, се отпусна до него на постланото одеяло.

— Еля, ела с мен, сама ще се убедиш.

— Не. — Тя най-сетне намери в себе си сили да проговори. — Не, няма да дойда. Иди сам. И се върни. Аз ще те чакам.

— Добре — заканително произнесе Турбин, — ще се върна. Ще се върна и ще убия този негодник. — Обърна се рязко и закрачи към шосето.

— Еленка... — подзе Марат.

Но тя го прекъсна:

— Млъкни! Това, което каза, е ужасно. Не ти вярвам. Остави ме на мира. Не ме закачай!

— Ако не вярваш, защо остана с мен? Защо не отиде с него при майка му?

— Тя не ме обича. И аз не я обичам. Затова не отидох, а не защото ти повярвах. Как можа, Марат! — укори го момичето. — Защо го направи?

— Обичам те и не искам цял живот да те преследват нещастия. Искам да бъдеш с мен. Какво лошо има в това? — Той нежно я прегърна през раменете, но тя се отдръпна.

— Не ме пипай. Когато Валера се върне...

— Няма да се върне — меко каза Марат. — Казах истината, затова няма да се върне. Той не бива да има деца, разбери го.

— Ще се върне — упорито повтори Еля. — И аз ще го чакам тук.

— Добре, ще го чакаме тук — въздъхна Латишев.

Вътрешно ликуваше. Знаеше, че не е изрекъл нито една лъжлива дума. Знаеше, че Турбин няма да се върне.

Еля легна по очи на одеялото, като подпря лице върху ръцете си и се извърна, за да не гледа Марат.

— Колко е часът? — попита тя, без да се обръща.

— Дванайсет и половина. Да чакаме до четири? — Великодушно прибави половин час към определените три, макар прекрасно да знаеше, че от Сребрянний бор до дома на Турбин имаше не повече от половин час път.

— До пет — глухо отвърна Еля. — Не, до шест.

— Добре, до шест — съгласи се Марат.

Беше му безразлично колко ще чакат. Турбин и без това нямаше да се върне.

* * *

Следователят Олшански съобщи за бягството на Артюхин не само на съдията, но и на милицията. Той веднага бе обявен за издирване и започнаха проверки по всички места, където ходеше, и при всички негови познати. Преди всичко се обърнаха естествено към Лариса Самикина, която бе бледа и разплакана и се кълнеше, че не знае къде се е дянал Сергей. Момичето изглеждаше искрено и служителите на милицията му повярваха.

Същата вечер, във вторник, по телефона ѝ се обади Олшански и я извика на разпит. Тя обеща да отиде в сряда, в десет часа сутринта. Константин Михайлович я чака до обяд, после се захвана с други неща. Лариса не се яви за разпит. Той безуспешно я търси по телефона чак до вечерта, после се свърза с районния милиционерски участък и помоли на другия ден да я доведат при него под стража.

На другия ден се разбра, че Лариса Самикина е изчезнала.

* * *

Майката на Настя, Надежда Ростиславовна, не искаше да се примири с неприязънта на дъщеря си към шумните многолюдни мероприятия.

— Ще идем четиримата — заяви тя, без да обръща внимание на плахите възражения на Настя. — Аз с баща ти и ти с Альоша. Не можем ли поне веднъж на три години да излезем цялото семейство?

— Но, мамо, не обичам тези сборища! — хленчеше Настя. — Защо ме принуждаваш? Много по-приятно ми е да си стоя вкъщи. За това излизане трябва да се обличам, да се гримирам... Нямам сили.

— Дъще, говориш глупости. Дошла съм в Русия само за две седмици, после отново няма да се видим цяла година. Можеш ли поне

веднъж в годината да доставиш удоволствие на майка си?

— Я по-добре ние с Льоша да ви дойдем на гости — предложи Настя. — Поне ще си поприказваме нормално. Защото на това сбиреще няма да ни оставят на спокойствие. Там ще умра от скука. А, мамо, моля ти се...

— Недей да спориш, Настася. На гости и без това ще ни дойдете. Моля те, пригответи се и в седем елате с Альоша пред киноцентъра, с татко ти ще ви чакаме. Разбери, там ще има много мои познати, включително и от посолството. Толкова съм им разказвала за моята необикновена дъщеря и за нейния необикновен професор Чистяков, че вече никой не ми вярва. Искам всички да видят семейството ми. Гордея се с вас, нима не можеш да ме разбереш?

И тогава сякаш ток удари Настя. Тя внезапно разбра, че майка ѝ е скъсала със своя шведски приятел и сега иска да покаже на хората, които са знаели за връзката ѝ, че всичко ѝ е наред и че има прекрасно семейство, което дори не е помисляла да изоставя. „Господи, колко по женски постъпва!“ — засмя се вътрешно Настя.

— Добре, майче — радостно се съгласи тя. — Ще дойдем. В седем пред киноцентъра.

Днешната вечер в киноцентъра бе посветена на изложбата на Алла Моспанова, която твореше в областта на художествената фотография. Самата тя — висока и слаба, мургава, с коса, плътно увита в тюрбан, и с безброй гривни по оголените красиви ръце, стоеше сред тълпа приятели и почитатели. Беше невероятно талантива и изложбите с нейни художествени фотографии бяха обиколили целия свят.

— Какво, лично ли я познаваш? — попита Настя, като видя, че майка ѝ решително тръгна право към Моспанова.

— Разбира се — отговори в движение Надежда Ростиславовна. — Два пъти е идвала с изложби в Швеция, общувахме и дори станяхме близки. Там, при нас, руснаците сме малко, затова всичко се върти около посолството.

Точно така го каза: *при нас*. И Настя, кой знае защо, се засегна.

Майка ѝ и художничката се разцелуваха.

— Запознай се, Алочка — това е моето семейство. Съпругът ми Леонид. — Леонид Петрович учтиво се наведе към ръката на

Моспанова. — А това е дъщеря ми Анастасия, за която толкова съм ти разказвала. И нейният съпруг Алексей.

— Много се радвам да се запознаем.

Алла приветливо се усмихна и гривните ѝ зазвънтяха, докато им подаваше поред ръка.

— Значи вие сте тази Настя, която знаела пет езика и работела в милицията? — попита тя и огледа Настя от главата до петите.

— Май съм тази — потвърди Настя, — ако не са ме сменили, докато мама я нямаше тук.

— И наистина ли знаете пет езика?

— И в милицията работя.

Стана ѝ неприятно. Превърнаха я в бял слон — от ония, дето ги развеждат по улиците на въженце и ги показват срещу пари. Какво общо имат тук петте езика? Непременно ли трябва да отиде в някоя фирма като секретар-преводач? Да не би за разкриването на престъпления да не се иска интелект?

Фотографката се оказа достатъчно наблюдателна, за да забележи как се промени физиономията на Настя. Наоколо стояха хора и всички те изведнъж започнаха да се взират в нея като в някакво странно изкопаемо.

— Но защо, Настя? — попита Алла, хвана я под ръка и я отведе настрана.

— Какво защо?

— Защо ви дразнят подобни разговори? Омръзнало ви е да се оправдавате, права ли съм?

Настя с облекчение се разсмя.

— Именно. Отгатнахте. Никой не се учудва, че работя в милицията, но щом чуят за петте езика, веднага започват... Вероятно всички си мислят, че детективската работа означава само тичане подир престъпниците с пищов на хълбока и белезници в джоба. Така де, за какво са ми при такава работа чужди езици?

— А те наистина ли ви трябва?

— Честно казано, не много — призна Настя. — Езиците са нужни не за работата, а най-вече за личното развитие на човека. Но се случва да са полезни и в работата. Особено сега, когато тук има толкова много чужденци. Сред тях има не само потърпевши, намират се и престъпници.

— Обичате ли работата си?

Алла внимателно погледна Настя, наведе глава настрана и леко отстъпи назад, сякаш търсеше най-сполучливия ракурс.

— Обичам я — простичко отвърна Настя. — Тя е мръсна и тежка, но е интересна и аз я обичам.

— Опасна ли е?

— Донякъде. Понякога е много опасна, но ако човек не върши очевидни глупости, опасността може да се намали.

— А мръсотията може ли?

— Не. Тя не се поддава на регулиране.

— Вероятно човек трябва да е много предан на работата си, щом се примирява с това, нали?

— Разбира се — съгласи се Настя. — Или не толкова предан, но с умения да реагира на разните гадости и мерзости. Или пък изобщо да не е предан, но да изпитва удоволствие от насилието, измамата, от усещането за собствената си власт... Има различни случаи.

— Знаете ли — неочаквано каза Моспанова, — моят син също искаше да работи в милицията. Като ви слушам сега, и си мисля: колко добре стана, че не го стори.

— Защо?

— Не би могъл. Той не е от нито една от категориите, които изброихте. При това за него бе истинска трагедия, когато не успя да започне работа при вас! Много се измъчваше, дори започнах да се тревожа за здравето му. Жалко, че хората знаят твърде малко за вашата работа. Те имат някак изопачена представа за милицията.

— Въображаема романтика?

— Да, май е така...

— Алла Ивановна, ще приемете ли сърдечните ми поздравии?! — чуха зад себе си гръмовен глас.

Към тях, вдигнал високо огромен букет рози, идваше известен кинорежисьор, повел под ръка очарователната си съпруга — не по-малко известна актриса.

— Костик! — зарадвано се втурна към него Моспанова и Настя, като се възползва от това, тихо се отдръпна и тръгна да търси своите хора.

Те дълго обикаляха изложбата и разглеждаха работите на Алла Моспанова. Надежда Ростиславовна току срещаше познати и се

спираше при тях да побъбри:

— Дъщеря ми Анастасия...

— Съпругът ми Леонид...

— Дъщеря ми и нейният съпруг...

Настя подаваше ръка, учтиво се усмихваше и мечтаеше само за едно — по-скоро да си тръгнат от тук. Да се прибере вкъщи, да си облече уютния, удобен пеньоар и да седне в кухнята до своя уютен и близък Льошик, да гледа как той реди пасианса „Гробът на Наполеон“, мълчаливо да пуши и да мисли за своите си работи. За убитите младоженки. За жените, които бяха получили заплашителни писма. За взломената фотолаборатория и откраднатите негативи.

В един момент успя да се абстрахира от шумната тълпа и залепила на лицето си учтиво-приятлива усмивка, да потъне в размислите си. И така, има три варианта.

Първият: някой просто върши идиотщини — пише на младоженките писма със закани просто за да им причини неприятности. А друг някой със съвсем различни мотиви извършва две убийства, които просто случайно съвпадат по време с получаването на поредните писма. Убийствата са извършени случайно именно в онези ритуални зали, където се омъжват младоженки, получили писма предишната вечер. Какво ли не се случва в живота!... Вероятността е малка, но съществува и не бива да се отхвърля.

Вторият: някакъв престъпник-хулиган пише писмата, за да начеше вродената си злоба, а друг престъпник-убиец научава за това и го използва за своите цели, за да обърка по този начин следствието.

И третият вариант: престъплението е било подготвяно отдавна, но възможност да се извърши убийството се е появила едва сега. Тогава какъв е смисълът от това престъпление? Срещу кого е било насочено? В първите два случая мишената спокойно може да е била Елена Бартош. Твърде много хора не са искали тази сватба да се състои. А и Латишев, който знае защо, се е въртял около гражданското. При третия вариант пък абсолютно нищо не е ясно. Може би болна психика? Или фанатично желано отмъщение?

— Мамо, откъде тук мога да се обадя по телефона? — попита тя и безцеремонно хвана Надежда Ростиславовна за ръкава, въпреки че тя бе увлечена в разговор с някакво смешно дребно човече.

— Долу, до входа, има телефон — отговори ѝ човечето и махна по посока на стълбището.

Без да обръща внимание на учудените погледи на родителите си и мъжа си, Настя започна да си проправя път през тълпата към стълбището.

— Юра — бързо каза тя, когато Коротков вдигна слушалката, — поискай от отделенията по гражданския регистър подробни сведения за три години назад за двойки, които са подали заявление, но не са се явили за сключване на брак.

— Чакай малко — слиса се от това нареждане Коротков, — откъде се обаждаш? Нали щеше да ходиш на някакво светско събиране?

— Именно от събирането се обаждам. Ще го направиш ли?

— Ей, пак си в своето ампола, приятелко — не можеш да почиваш като хората. Защо не ми обясниш какво си измислила сега?

— По-късно. Обади ми се въкъщи след единатсет, ще ти кажа.

Върна се горе и с доста усилия намери семейството си, което по време на нейното отсъствие бе успяло да премине в съседната зала.

— Мамо, скоро ли ще свърши? — плахо попита тя.

Надежда Ростиславовна ѝ хвърли строг поглед, недопускащ никакви възражения:

— Не, следва коктейл и аукцион на най-добрите творби на Моспанова.

— Дълго ли ще продължат?

— Поне два часа, може и три.

— Мамо... — примоли ѝ се тя.

— Е, добре де — внезапно омекна майка ѝ. — Тръгвай си тогава. Виждам, че наистина се измъчваш. Просто ми е жал да те гледам.

Настя зарадвано хвана Чистяков под ръка и го повлече към изхода.

— Садистка! — заяви той, когато се качиха в колата и двигателят заработи. — Не ме остави да хапна на аванта. За наказание ще приготвиш вечерята.

— Ще я приготвя — съгласи се тя. — Искай от мен каквото ти хрумне — на всичко съм готова.

— Ха, на всичко била готова! — мрачно се усмихна той. — Сякаш не се познаваме.

— Ама ти какво, Льошка? — притесни се тя. — Недоволен ли си от нещо? Искаше да останеш, така ли?

— Разбира се, че исках. Прегледах каталога на аукциона и избрах един невероятен пейзаж. Исках да ти го подаря. А ти... Все се провалям с тебе.

— Извинявай, мили.

Стана ѝ неудобно. Погали нежно мъжа си по косата и потърка нос в рамото му. Льоша шофираше мълчаливо, изглеждаше разстроено.

— Хайде прости ми, Льошенка. Голяма глупачка съм. Какво да правим сега?

— Именно, нищо не можем да направим — мрачно потвърди Чистяков. — Няма да се развеждам с тебе я, каквато си ми глупава!

* * *

На следващия ден се оказа, че в редакцията са се обадили още четиринайсет жени. Настя се хвана за главата.

— Представяш ли си колко са били тези писма? — каза тя на Льоша, който на сутринта вече беше забравил за обидата си. — Защото са се обадили само онези, които четат „Криминален вестник“. Или го четат техни познати, които знаят за тези писма. А колко ли са били всъщност! Помисли си само колко народ е изтормозил този гад!

Коротков и Селуянов изпаднаха в ужас от тези новини.

— Аска, защо не се върнеш на работа? — унило попита Юра. — И без това не си почиваш, а работиш. Прекъсни си отпуската, а?

— Ами нали и без това не почивам, а работя! — възрази му Настя. — Има ли значение?

— И още какво! Когато си на работа, аз без никакви угризения на съвестта идвам в кабинета ти и с началнически тон настоявам да ми даваш съвети. А така се чувствам като беден роднина — застанал съм на прага и хленча за къшей хляб. Неудобно ми е.

— Престани! — ядоса се тя. — Какви си ги измисляш! И без моите съвети знаеш всичко. Пусна ли искане до гражданските отделения?

— Аха. Знаеш ли къде ме пратиха?

— Сещам се. А какво предлагат вместо това?

— Списъците на всички, които са подали заявления, и на онези, които са сключили брак. Имат ги в компютъра си. Ние да си ги сравняваме.

— Ами добре — зарадва се Настя. — Така дори е по-лесно.

— Как ще е по-лесно? — мрачно изсумтя Коротков. — Представяш ли си колко са дълги тези списъци — от цели три години!

— Няма значение, ако ще да са и десет хиляди мили. Само им кажи заедно с разпечатките да дадат и дискета. Ще обработя всичко на компютъра вкъщи. За половин час ще напиша програмата, а машината сама ще ми извади всички имена, които фигурират в единия списък, а ги няма в другия.

— Аска, умна глава си! — зарадва се Коротков. — А разправяш, че съм щял да се справя без твоите съвети. Къде ти... Между другото обеща да ми обясниш за какво са ти тези сведения. Нещо шантаво ли си намислила пак?

— Не знам, Юрик, може отново да излезе глупост, но ми се стори, че ако си имаме работа с болна психика, това може да се окаже и жена, чиято сватба внезапно се е разтурила и на тази база тя е откачила. Мрази всички младоженки. Пише им гадни писма. Болестта прогресира и ето че се е стигнало до убийство.

Тя отново се срещна с Антон и двамата тръгнаха да обикалят поредните жертви на любителя на епистоларния жанр. Част от жените бяха запазили въпросните писма и всички те си приличаха като две капки вода с онези, които двамата вече бяха виждали.

— Знаете ли, бях сигурна, че синът ми е написал това писмо — каза една от тях. — Виждах, че той е против моето омъжване.

— Защо? Не харесваше годеника ви ли?

— Не. Просто е много привързан към баща си и все се надява отново да се съберем.

— Но вие попитахте ли сина си?

— Не. Не се реших да изясняваме отношенията си. Престорих се, че нищо не се е случило. А сега си мисля, че може би не биваше да се омъжвам. Синът ми съвсем се затвори, почти не разговаря с мен, а в присъствието на мъжа ми изобщо не продумва. Не го обича. Пък и аз станах по-строга с него, бях сигурна, че той е написал писмото... С една дума сдобих се със съпруг, но май изгубих сина си. — Жената

тихо заплака. — Петнайсет години, трудна възраст, нали знаете! Не биваше да...

— Сега всичко се изясни — каза Настя. — Вече знаете, че не той е написал писмото. Може би ще успеете да възстановите отношенията си, ако се постараете. Та нали момчето се е оказало по-добро, отколкото сте си мислели!

— Не. — Тя избърса сълзите си. — Вече нищо не може да се поправи. Той съвсем се отдръпна от мен, отчуждихме се. Само заради това проклето писмо.

След този разговор Настя дълго не можа да се успокои. Вече късно вечерта, когато се прибираха, тя отново си спомни за нещастната жена, чиито отношения с петнайсетгодишния ѝ син безвъзвратно се бяха разстроили.

— Все пак какъв отвратителен човек е този, който върши такива неща! — каза тя на Антон. — Осакатява живота на хората. Нима не му е жал за тях?

— А вие обърнахте ли внимание, че всяка от тези жени е имала нещо за криене? — забеляза Антон, без да откъсва поглед от пътя пред себе си. — Нито една от деветнайсетте не се е обадила в милицията, нито една не се е изненадала твърде много. Всяка от тях е имала в миналото или в настоящето си нещо, което я е навеждало на мисълта, че познава автора на писмото. Прелестен социологически експеримент се получи, нали? Деветнайсет случайни попадения — и нито една безгрешна младоженка.

— Какво говорите, Антон, бива ли да разсъждавате така! — учуди се Настя. — Ами тази жена и нейният син? Тя какъв грях има? Каква е вината ѝ?

— Каква е вината ѝ ли? Ами че фактически е изоставила сина си. Нали е виждала, че той е против омъжването ѝ, че не обича бъдещия ѝ съпруг. И дори когато е получила писмото и си е помислила, че момчето се е решило на тази отчаяна стъпка, пак не се е спряла. Направила е, каквото си е била наумила. А сега се тръшка, че изгубила сина си. По-рано е трябвало да мисли кой е по-важен за нея — синът или съпругът.

— Не знам, Антон — замислено каза Настя. — За всички ми е жал. Ужасно ми е жал. А за тази жена — най-много.

— Я оставете това, Настя, защо трябва да ги жалите! Живи са, здрави са, не им е паднал покривът, имуществото им не е изгоряло в пожар. А дето отношенията им са се развалили след писмото — те сами са си виновни. Ако не бяха вършили грехове, ако не бяха лъгали, ако не бяха изневерявали, ако са обичали децата и родителите си — тогава щяха да отидат в милицията с тези писма. И нямаше да имат проблеми.

— Мислите ли? — усъмни се тя.

— Сигурен съм. Знаете ли откъде идват всички неприятности на хората? Случват им се неприятности, защото крият тайните си. А тайните идват от греха, от неправилните постъпки.

— Общо взето, това е логично — засмя се Настя. — А вие самият нямате ли тайни?

— Нито една — целият съм като на длан. А вие?

Настя избухна в смях.

— Знаете ли, чак сега се сетих, че бях единствената, която занесе писмото на следователя. Вярно, мотивите ми бяха други, но все пак... Така че хайде да смятаме, че и аз нямам тайни.

* * *

Лариса протегна изтръпналия си крак и тихо застена от болка: сега центърът на тежестта се премести там, където се разливаше огромна синина. Тя гледаше да бъде колкото може по-тиха, та нейният мъчител по-дълго да не се сеща за нея, но не можа да сдържи стона си. Той извърна глава от телевизора.

— Какво, измисли ли го, кучко похотлива? — попита злобно.

— Пуснете ме, моля ви, пуснете ме — примоли се Лариса. — Много ме боли. Наистина не знам къде е Серьожа.

— Ще потърпиш. Докато твоят Серьожа не се появи, ще седиш тук.

— Моля ви...

Той отново се обърна и впери поглед в телевизора — даваха баскетболен мач.

Лариса се опита да помръдне пръстите на онази ръка, която бе прикована с белезници към радиатора. Но те бяха изтръпнали и не я

слушаха. Другата ѝ ръка беше вързана с въже за тялото ѝ. Тя лежеше на пода почти гола, мъчителят бе оставил върху нея само малките прозрачни пликчета.

— Слушайте — отново се обади тя, — лежането ми тук няма да помогне Серьожа да се появи. Хайде, помислете сам.

— Аз няма за какво да мисля. Ти трябва да мислиш. Мисли, разсъждавай — кой може да знае къде е Артюхин — и му се обади!

— И какво ще кажа?

— Ще кажеш истината. Ще кажеш, че ако той не се прибере колкото може по-скоро, аз ще те убия.

— Господи, но защо? Мен защо? Какво съм ви сторила?

Лариса се разплака. Беше ѝ студено, цялото тяло я болеше. Защо, защо това трябваше да се случи точно с нея?!

— Ако ревеш, ще те ударя — равнодушно ѝ съобщи нейният мъчител, който все така продължаваше да се взира в телевизора.

Тя се разрида — силно, отчаяно. Той мълчаливо стана, отиде при нея, с ловко движение напъха в устата ѝ смачкан парцал и бързо го залепи отгоре с широка лента лейкопласт. После се отдръпна, сякаш се любуваше на работата си, и изведнъж с всичка сила ритна Лариса — отначало по бедрото, после по гърба. Помисли малко и я ритна още два пъти — този път по гърдите.

— Е, какво, стига ли ти? — попита грижовно. — Ще ме оставиш ли най-сетне да си догледам мача?

Тя лежеше неподвижно, отметнала глава назад. Сълзите се стичаха от очите към слепоочията ѝ и влизаха в ушите. От болка почти нищо не виждаше, притъмня ѝ пред очите.

Трябва да измисли как да намерят Серьожа. Инак този луд маниак ще я убие. Трескаво прехвърляше в ума си неговите познати, опитваше се да си спомни имената и телефонните им номера. Трябва да измисли. Трябва да го намери!

ГЛАВА 12.

— Разбира се, можем да хоспитализираме майка ви, щом настоявате, но ще трябва да лежи в коридора и няма да има кой да се грижи за нея.

Лекарката избърса ръцете си, които бе измила грижливо, след като прегледа Вероника Матвеевна. Да хоспитализира седемдесетгодишна болна с инсулт? Та главният лекар ще я уволни тутакси, дори без предупреждение. Болницата и без това е препълнена, оборудването е старо, лекарите не достигат, стаите са претъпкани — двойно над допустимата санитарна норма. Никой няма да позволи да бъде приет в болница парализиран човек, който няма да оздравее, а от друга страна, може и да живее много дълго.

— И какво да правя аз сега? — объркано попита Турбин, като ѝ подаваше шлифера.

— Наемете болногледачка, ако не можете вие да се грижите за нея — равнодушно отвърна лекарката.

— Но аз и понятие си нямам от какви грижи се нуждае един парализиран човек! — отчаяно възкликна той.

Дожаля ѝ за него. Толкова красив младеж — и ей го на, за един миг се е оказал прикован към парализираната си майка. Но тя с нищо не можеше да му помогне.

— Знаете ли, в моя район има много такива болни. Ако искате, ще ви дам техните адреси и телефони, свържете се с тях, те ще споделят опита си с вас. Сестрата ще идва всеки ден да ѝ бие инжекции, а аз ще намина след два дни. Не забравяйте всеки ден по два пъти да мерите кръвното ѝ налягане. И не се отчайвайте. Страшно е само в началото, а после всичко ще се нормализира. Ще свикнете, ще се научите как да ѝ бъдете полезен, ще ви олекне. Честна дума — обещавам ви го. През тези десет години много пъти съм виждала хора в такова положение.

Той затвори вратата след нея и се върна в стаята. Майка му лежеше с отворени очи, абсолютно неподвижна, някак восъчна.

Валери седна във фотьюйла до прозореца и сякаш се вкамени.

Когато дотича вкъщи след срещата с Марат в Серебряний бор, майка му готвеше в кухнята.

— Мамо, остави за минутка готвенето. Трябва да те питам нещо.

Той наистина беше сигурен, че това е въпрос на две минути. Ще я попита, тя ще отговори, може би ще му покаже някакви документи, за които никога и през ум не му е минавало да попита. В неговия акт за раждане в графата „баща“ пишеше: „Виктор Фьодорович Николаев“ и майка му веднъж му беше обяснила, че името Турбин е известно и тя искала синът ѝ да носи същото име като працядо си дворянина и дядо си архитекта. Това обяснение никога не бе будило у Валерий нито въпроси, нито недоумение. Наистина Турбин беше по-хубаво от някакъв си там Николаев — тези Николаеви с лопата да ги ринеш, във всяка паралелка има по двама.

— Питай, синко — усмихна се Вероника Матвеевна, избърса в престилката набрашнените си ръце и седна на една табуретка.

— Каж ми пак какъв е бил баща ми?

Лицето на Вероника Матвеевна посивя и това не остана скрито от сина ѝ.

— Защо изведнъж ми задаваш такъв въпрос? Случило ли се е нещо?

— Случи се. — Помълча, събирайки кураж. — Днес ми казаха, че баща ми е санитар в моргата, който е бил в затвора, защото се е гаврил с трупове. Каж ми, че не е истина и аз никога вече няма да се върна към този въпрос.

Лицето на Турбина още повече притъмня:

— Кой ти каза? Кой е посмял?...

— Няма значение, мамо. Важно е само едно — вярно ли е или не.

— Той ли те намери? И е говорил с теб?

— Кой? Кой е трябвало да ме намери и да говори с мен?

Отговори ми най-сетне.

— Баща ти. Тази отрепка. Той ли ти го каза?

— Значи е истина — глухо каза Валерий, облегна се на стената и затвори очи.

Тогава тя му разказа всичко. Как бе открила гниещия труп на починалия съсед, как младичкият санитар от моргата Павел я бе наливал с водка, за да намери сили у себе си да му помогне, защото

никой друг не бе пожелал да го стори. Как после се бе върнал, как отново бяха пили двамата, как той бе останал през нощта при нея и как тя го бе изгонила на сутринта. И как дори когато бе открила, че той е откраднал нейния старинен и много скъп пръстен, не бе хукнала да го търси, не бе потърсила и милицията, макар прекрасно да е знаела къде може да го намери. Тогава се е срамувала. Била е отвратена. Мразела се е.

Два месеца по-късно разбра, че е бременна. Не се сети веднага — отдаваше го на започващ ранен климактериум. Понеже не бе раждала и никога дотогава не бе лягала с мъж, менструацията ѝ и без това бе нередовна. Само постоянното главоболие и сънливостта я накараха да се прегледа. Лекарят установи бременността — седма-осма седмица. Тя и без него знаеше от кога е — възможността за зачеването бе само една.

И точно тогава я извикаха в ректората и тържествено ѝ съобщиха, че тя — като партиен член, участващ активно в обществения живот на института — е препоръчана за двумесечна командировка за обмяна на опит в Чехословакия. Беше 1967 година, командировки в чужбина получаваха само най-големите късметлии или най-пробивните. И Вероника Матвеевна изпадна в еуфория. Не можеше да откаже. Трябваше да тръгне след две седмици. Веднага потърси гинеколог — една стара позната, на която имаше голямо доверие, с надеждата да направи аборт през тези две седмици. Не ѝ провървя — оказа се, че познатата ѝ е в отпуската. Ужасена, отиде в женската консултация по местожителство, поиска направление. Накараха я да си направи изследвания и чак тогава ѝ изписаха направление. Грабна направлението и хукна към болницата, но там научи, че за аборти има голяма опашка и могат да я приемат едва след дванайсет дни. А до тръгването ѝ оставаха само седем. Тя моли, умолява, плака, обяснява, че заминава в чужбина за два месеца и непременно трябва да успее... Завеждащата отделението презрително ѝ подхвърли направлението и я сряза, че, видите ли, имате време да се мотаате по чужбините, а да почакате на опашка заедно с хората, които не пътуват за никъде — за това сте много заета. Разбира се, Вероника Матвеевна можеше да се обърне към колегите си от института с молба да ѝ помогнат с протекция в някоя болница, та дори тя да е най-

лошата, но... четирийсет и две години, неомъжена, партиен член с безупречна репутация. Срамуваше се.

Замина за Чехословакия бременна, а след два месеца, когато се върна, беше вече късно. Никой не би се наел да прави аборт при четири и половина месечна бременност.

Тя се примири и дори започна да се радва, че ще си има дете. Но от ума ѝ не излизаше споменът за страшния ден, предшествал това зачеване. Колко бе изпила тогава? Бутилка водка през деня и още една изпиха двамата вечерта, когато дойде Павел. Ами той колко изпи? Смътно си спомняше, че след бутилката, която изпиха заедно, тя отвори още една, самата тя не пи повече, а Павел си наливаше. А кой знае колко беше изпил през деня, преди да се върне при нея!

Беше чела специална литература за деца — изроди, които се раждат от родители алкохолици, но все пак реши да се консултира при специалисти. Разбира се, на никого не каза за своя проблем, представяше интереса си като чисто професионален, интересуваше се какви патологии в сферата на ушите, носа и гърлото може да са следствие от алкохолизирането на родителите. Обясниха ѝ всичко подробно, показаха ѝ както спиртосани изродени плодове, извадени от утроба, така и снимки на родени деца.

Косата ѝ се изправяше, нощем я измъчваха кошмари. А детето в корема ѝ растеше ли, растеше, вече започваше да мърда...

Когато момчето се роди, Вероника Матвеевна дълго и тревожно се взираше в него, търсейки признаци на израждане или непълноценност. Но Валерик бе здрав и невероятно красив, с гъста черна коса и тъмносини очички. Още от самото раждане тя разбра, че той поразително прилича на Павел. И започна да се моли приликата да остане само външна.

При най-малките признаци на неразположение тя го мъкнеше по лекари, харчеше луди пари за продукти, стараше се синът ѝ да се храни само с пресни и полезни неща, колкото и да ѝ струваше това. Полагаше всички усилия лятната му почивка да бъде пълноценна. Ужасно се страхуваше, че генетиката му не е съвсем в ред, и се стремеше начинът му на живот да бъде максимално здравословен, та поне до известна степен да неутрализира всички възможни наследствени болести. Чувстваше се виновна пред сина си: та нали беше пияна, когато го зачена с пиян мъж! С мъж, когото бе видяла за

пръв и последен път в живота си, за когото не знаеше абсолютно нищо освен името и местоработата му. И че е крадец. Кой знае от какво бе боледувал този мъж и какви са били родителите му! Понякога терзанията ѝ бяха непоносими. В определени моменти дори искаше да намери Павел, за да го попита за здравето му, но се възпираше. Не можеше да го гледа. А и не можеше да допусне той да научи за детето.

С времето тя се успокои. Валерий беше вече на шестнайсет, отличен ученик и майката не забелязваше у него никакви признаци на сериозна патология. Май всичко се размина, облекчено си мислеше Вероника Матвеевна, като се вглеждаше в снажната фигура и красивото лице на сина си, и с гордост подписваше всяка седмица неговия пълен с отлични оценки бележник. Но тази радост трая помалко от година. Веднъж на улицата тя срещна Павел. След като поговори с него няколко минути, разбра, че всичко е много по-лошо, отколкото бе очаквала. Ако не я бе излъгал, Павел имаше тежка полова психопатия, която се бе изразила отначало в екхибиционизъм, а после в некрофилия. Но като гледаше бащата на своето момче, разбираше, че той не я е излъгал.

Павел поиска пари. И се започнаха местенията. И я обзе нов страх — да не би Павел да реши да разкрие тайната пред сина им.

Павел се гавреше с нея, изнудваше я за пари, оскърбяваше я, тормозеше я. Но тя търпеше. А сега, когато Валерик порасна, към старите ѝ страхове се прибави още един — този път тя се страхуваше, че внуците ѝ ще бъдат изроди. Защото се знае, че много болести се предават през поколение — децата се раждат здрави, а внуците плащат за греховете на дядовците си.

Когато в живота на Валерий се появи Елена Бартош, Вероника Матвеевна с ужас си помисли, че ако Павел научи за предстоящата женитба на сина си с момиче от заможното семейство, той вече няма да се задоволява с жалките трохи, които тя някак успяваше да откъсва от семейния бюджет. Но нищо не можеше да стори: нали не можеше да се премести при Павел и да контролира всяка негова стъпка! Когато вървеше по улицата, постоянно уплашено се озърташе, търсейки с поглед познатата тежка, подпухнала фигура, страхуваше се да не би Смитиенко да намери Валерий. Веднъж при нея дойде един чудесен младеж — Марат Латишев, който ужасно страдаше за Еля, и тя се зарадва, че се бе сдобила със съмишленик. Много разчиташе двамата

да успеят да провалят сватбата, но не успяха. И в деня на сключването на брака тя помоли Марат да я закара до гражданското, защото се страхуваше да не би там да се появи Павел. Той изобщо нямаше съвест, можеше и да се появи и да стане голям скандал...

След като изслуша разказа на майка си, Валерий разбра, че изобщо не може да мисли за връщане при Еля. През нощта след този разговор Вероника Матвеевна се почувства зле. Той повика „Бърза помощ“, но инсултът смаза възрастната жена, преди лекарят да дойде. И ето че сега Валерий остана сам — без годеница, с парализирана майка и в пълна неизвестност какво ще прави по-нататък. Едва вчера бе лежал до Еля на плажа в Серебряний бор и животът му бе изглеждал ако не прекрасен, поне напълно задоволителен. Беше минал само един ден, а вече му се струваше, че всичко това не се е случило с него. Беше се озовал в друг свят — света на болестите, лекарствата, инжекциите, подлогите и борбата с раните от залежаване... Всичко рухна само за един миг.

* * *

Обработката на сведенията за кандидат-младоженците и регистрираните двойки отне повече време, отколкото Настя бе очаквала. Първо, беше позабравила как се пишат компютърни програми, но героично отхвърли помощта, която ѝ предложи Алексей, и все пак състави програмата. Второ, дискетите, на които бяха сведенията, се оказаха вирусоносители и се наложи да изгуби доста време, докато ги излекува, преди да прехвърли информацията от тях в компютъра.

Антон Шевцов предложи да ѝ помогне, както сам се изрази, като чирак. Настя се съгласи на драго сърце, защото разпечатките бяха на рула и с тях се работеше изключително трудно — хартията постоянно се увиваше и изскачаше от ръцете. Те разрязаха рулата на парчета, съответстващи по дължина на разстоянието от прозореца до вратата на Настината стая, и ги подредиха на пода, като ги притиснаха от двете страни с томове от енциклопедията.

— Ще търсим жена над четирийсет години, която е подавала заявление, но не е сключила брак — обясни Настя на Антон. —

Компютърът ми дава името, а вие търсите в списъците данните за въпросното лице. Задачата ясна ли е?

Антон кимна и застана на колене — най-удобната поза за разглеждане на хартиените ленти.

— Започваме. Диденко и Мацкова.

След две минути Антон ги намери в списъците.

— Мацкова, родена през 1973 година.

— Не става. Иванов и Кругликова.

— И Кругликова е млада, родена е през 1970-а.

— Угрехелидзе и Серобаба.

— Галина Михайловна Серобаба, родена през 1953-а.

— Чудесно! Сега погледнете дали се е омъжила.

Този път Антон се забави, като се взираше в дългата лента на разпечатката.

— Да, омъжила се е година по-късно за някой си Давидов.

— Грузинецът е отпаднал — дълбокомислено коментира Настя.

— Продължаваме. Аристов и Лукичова...

Чистяков замина за Жуковски, за да се срещне със свой аспирант, който се готвел за защита на дисертация, тъй че Настя се сети, че обяд отдавна е минал, когато взе да ѝ прилява от глад. До този момент бяха открили три жени на възраст над четирийсет години, чиито сватби по някаква причина не се бяха състояли.

— Сега ще заредим организмите с някаква храна и ще отидем да видим тези дами — реши тя. — После ще продължим по списъците.

Този път не им провървя, успяха да намерят само една от трите жени, другите не бяха в Москва. Едната била на курорт някъде в чужбина, другата — в командировка. Неосъществената съпруга, която завариха вкъщи, им разказа весело, че я помолили да обслужи на някакъв добър човек, за да може той да получи жилище от своето учреждение. Разбира се, той щял да ѝ се отблагодари за помощта. Но докато минало времето между подаването на заявлението и сключването на брака, ръководството в службата на годеника се сменило, той се издигнал много и му предоставили жилище без каквито и да било условия, така че естествено необходимостта от фиктивен брак отпаднала.

Към седем часа вечерта Антон закара Настя обратно вкъщи.

— Ще продължаваме ли? — попита той, когато тя отвори вратата, за да слезе от колата.

— Ако не сте уморен. Но ми е страшно неудобно да ви експлоатирам...

— Настя, нали се разбрахме! — упрекна я той и заключи колата.

Вкъщи тя отново седна пред компютъра, а Шевцов се настани на пода сред разпечатките.

— Жданов и Кохомская.

— 1968 година.

— Рожнов и Огнева.

— 1970 година.

— Малахов и Никитина.

— 1955 година.

— Погледнете склучен ли е бракът.

— Да. Тя се е омъжила за Грядовой.

— Слободии и Кузина.

— 1975 година...

Към десет часа от толкова букви и цифри очите им вече отказваха да виждат.

— Стига, Антон, вървете си вкъщи. Съвсем ви изтормозих.

— Защо не преминем на ти? — предложи той, както седеше по турски на пода. — Каторжният труд сближава.

— Добре — съгласи се тя. — Но това не променя нищо. Изводът пак е, че те изтормозих.

— А когато си тръгна, ти ще си легнеш ли?

— Не, разбира се. Ще продължа да търся.

— Тогава ще остана.

— Но вече е късно...

— Настя, какво значи късно? Късно е, когато младо момиче трябва да се прибира само по тъмните улици. А аз съм мъж, и то с кола. Ще си тръгна, когато ти капнеш и решиш да спрем.

— Тогава ще трябва да се заселиш тук завинаги — усмихна се тя. — Ще капна чак когато умра. Може би малко по-късно. Стахеев и Полянская.

— 1963 година.

— Есипов и Телятникова...

* * *

На Лариса ѝ се струваше, че пикочният ѝ мехур ей сега ще се пръсне с оглушителен трясък. Не можеше да търпи повече.

— Трябва да отида до тоалетната — жално каза тя.

Той мълчаливо излезе от стаята и ѝ донесе подлога.

— Не мога пред теб... Заведи ме в тоалетната.

Сълзи бликнаха от очите ѝ. Нима ще трябва да изживее и това унижение?

— Или така, или никак — промърмори нейният мъчител и пъхна подлогата под задните ѝ части. — Намерила си кога да се стесняваш.

Едната ѝ ръка беше все така прикована с белезниците към радиатора, а другата — вързана за тялото. Беше съвсем безпомощна.

— Трябва да си сваля пликчетата... Не мога така...

Той се наведе и с рязко движение смъкна малките ѝ прозрачни пликчета.

— Хайде. Аз ще се обърна.

Лариса затвори очи. Искаше ѝ се да умре. Той спокойно, без никаква погнуса изнесе подлогата изпод нея.

Боже мой, в какво се натресе! Спомни си имената и телефоните на двама приятели на Сергей, които със сигурност знаеха къде е той и имаха връзка с него. В първата минута понечи да каже това на мъчителя си, но изведнъж си помисли, че не само тя, но и Серьожа ще попадне в ръцете на този луд. Именно — луд е, това е очевидно. Той ще убие Серьожа, а преди това ще го изтезава. Не, тя ще се постарее да не допусне това. Ще търпи колкото може, ще се опита да спаси Серьожа от този чудовищен маниак.

— Е, спомни ли си някого?

— Още не.

След процедурата с подлогата на него и през ум не му мина да ѝ обуе пликчетата и сега Лариса лежеше на пода съвсем гола. Забеляза, че мъчителят ѝ от време на време поглежда към оголените ѝ бедра и покрития със златисти косми венерин хълм. Може би ще успее да го смекчи поне с това? Беше готова да му се отдаде, за да облекчи малко участта си. Но най-важното — за да спаси Серьожа.

Въпреки болките в цялото тяло, тя се постара леко да разтвори крака, та да изглежда по-съблазнително. Погледите на мъжа зачестиха и сега се спираха върху нея за по-дълго. Лариса отново промени позата си и не можа да сдържи стона си — по задните ѝ части и бедрата не бе останало здраво място от ритниците.

— Какво се въртиш? — недоволно попита той. — Спомни ли си?

— Не още.

— А защо се разклечи? Да не ти се чука?

— С мъж като тебе? Разбира се. — Тя опита да се усмихне подмамващо, но усмивката ѝ излезе жалка и кисела. — Толкова си необикновен, силен, загадъчен. Всяка ще бъде щастлива да...

— Така ли? — Той я погледна с любопитство. — Да не лъжеш?

— Честна дума.

— Сега ще проверим. — Като я гледаше присмехулно, той разкопча панталона си. — Е, какво? Да не се отказваш? Значи ще бъдеш щастлива да се начукаш с мен, така ли? Да видим тогава. — Свали делово панталона и гащетата си, със силен удар разтвори краката ѝ и застана на колене между тях. — За последен път те питам. Да не кажеш после, че съм те изнасиллил.

Лариса я достраша, но мъжествено си наложи да се усмихне:

— Моля ти се, нали сама предложих!

— Добре, щом е така. — Внезапно се наведе и запуши устата ѝ с длан. — Да не ти хрумне да викаш — просъска той, втренчен в очите ѝ, после бавно легна и се намести по-удобно.

Всичко ставаше като на забавен кинокадър. Мъжът се движеше бавно, ритмично, методично правеше еднообразни движения и не откъсваше поглед от лицето ѝ. В очите му Лариса не видя нищо — нито сладострастие, нито животинска похот, нито дори намек за изпитвано удоволствие. Беше лице на експериментатор, който с любопитство наблюдава на предметното стъкло под микроскопа как живеят и се размножават микроорганизмите. Дори в кулминационния момент лицето му не се промени и не трепна, само между зъбите му се процеди нещо средно между въздишка и съскане.

Той стана, облече се и седна във фотьойла, като го обърна така, че да бъде лице в лице с жертвата си.

— Нищо особено няма у теб — каза, сякаш разсъждаваше на глас. — Тялото ти е като на всички. И ти също като всички си мислиш,

че имаш между краката безценно съкровище, с което можеш да купиш света. Кой знае защо, всички жени си мислят така. Кой ли ви е внушил тази глупост?

Лариса беше отчаяна. Всичко се получи далеч не така, както бе разчитала, стана дори по-лошо. Той даже не я изнасили, просто се възползва от нея като от предмет. И тя няма в какво да го упрекне, наистина сама му се предложи — не я бе карал.

— Твоят Серьожа сигурно ти е казвал, че по-добра от теб в кревата няма, а ти си повярвала.

— Не, не ми го е казвал.

Добре, помисли си Лариса, със секса не успях — я да опитам да те заприказвам. Всичко, само не и бой. Вчера от изненада, болка и ужас тя съвсем си бе изгубила ума, но днес успя да се стегне. Знаеше си този недостатък: щом се случеше нещо неочаквано, мигом се стъписваше и загубваше ума и дума. След известно време обикновено успяваше да се успокои и да мисли по-трезво, макар че вече беше късно и бе направила цял куп глупости.

— А какво ти е казвал? — попита мъжът.

— Казвал ми е, че е много привързан към мен, че с мен му е топло и спокойно. С него се познаваме много отдавна.

— Разкажи ми — поиска той.

Лариса се учуди, че това може да му бъде интересно. Но въпреки това започна да разказва дългата и не твърде весела история на познанството си със Сергей Артюхин. Едва ли щеше да разчувства този маниак, но поне можеше да отвлече вниманието му...

Като малки те живееха в един блок и ходеха в едно и също училище, само че Серьожа беше с пет години по-голям. Когато тя беше на тринайсет, изнасилиха я осем момчета, с които бе отишла в някакъв сутерен да слушат музика. Същата вечер Сергей я намери разплакана, с разкъсана рокля в градинката недалеч от блока. Разказа му всичко.

— Да вървим в милицията! — решително каза той, след като изслуша Лариса. — Ще ги намерят.

— Не, за нищо на света! — завъртя глава тя и отново се разплака.

— Аз съм си виновна. Срам ме е. Трябваше сама да помисля. Сто пъти са ме предупреждавали за тези сутерени.

— А защо отиде, щом са те предупреждавали?

— Мислех, че на мен нищо няма да ми се случи. — Тя подсмръкна.

— Добре, не се тормози сега. — Сергей покровителствено я потупа по рамото. — Това място не подлежи на амортизация. Голяма работа — осем души! Плюй и отмини! И недей да плачеш. Знаеш ли още колко мъже ще имаш в живота си? Ще им изгубиш бройката.

— Какво приказваш! След всичко това нито едно момче няма да ме пипне повече...

— Ей че си глупачка! — разсмя се Артюхин. — Че кой ще разбере! Не е написано на лицето ти.

— Какво като не е написано! Сега съм някак омърсена... Ох, Серьожа, как ще живея занапред! — Тя се разрида, заровила лице в широката му гръд.

— Абе нормално ще живееш, успокой се. След една седмица няма и да си спомняш за тях. А освен нас двамата, никой друг не знае какво ти се е случило. И няма да научи.

Той я заведе у дома си, даде ѝ игла и конец, за да зашие прекалено разкъсаните места по дрехите си. Не беше нужно много да се престарава: родителите на Лариса бяха отишли на курорт, а нея бяха оставили с прабаба ѝ, която бе много стара и полусляпа.

След тази вечер Лариса разбра, че се е влюбила в осемнайсетгодишния Сергей Артюхин. Носеше това разгарящо се чувство вътре в себе си, грижливо го криеше от чужди очи и се грееше под лъчите му, които ставаха все по-горещи.

Лятото свърши, а през ноември Артюхин трябваше да отиде в казармата. След онзи случай те понякога се виждаха на улицата или в двора и Лариса плахо и нежно му се усмихваше, а той заговорнически ѝ намигаше. На няколко пъти Лариса го видя с разни момичета и отровното жило на ревността всеки път пронизваше малкото ѝ сърчице.

След две години Сергей се върна и Лариса разбра, че го обича още по-силно. През тези две години бе мечтала за него, бе мечтала как той ще се върне и ще я види — пораснала, красива — и непременно ще се влюби в нея. Но когато го видя отново, ѝ стана лошо в буквалния смисъл на думата. Зави ѝ се свят и сърцето ѝ спря да бие. През тези две години така бе раздухала чувствата си, че сега щом видеше Сергей,

едва не губеше съзнание. Умираще от любов. Само сляп човек не би го забелязал, а Сергей Артюхин не бе сляп.

Месец след завръщането си от казармата той я срещна в същата градинка, тя седеше на същата пейка, на която бяха разговаряли преди две години. Сякаш през цялото това време го бе чакала тук.

— Как е? — попита я весело и седна до нея.

— Аз те обичам — изтърси тя, безсилна да се овладее, и впери в него огромните си бездънни очи.

— Леле-леле! — Той извади цигари и запали. — Че на колко си години? На шестнайсет?

— Още съм на петнайсет.

— И вече си влюбена? — засмя се Артюхин.

— Не вече, а от цели две години!

Тя толкова се бе измъчила през тези две години, че дори не изпитваше неудобство. Беше й все едно.

Сергей се поухили и алчно огледа нейната заоблена и вече съвсем женска фигурка. В края на краищата нали не е девствена...

— Е, щом ме обичаш, да вървим тогава!

Той здраво я хвана за ръката и я поведе нанякъде, както се оказа — у приятел, който заминал и му оставил ключовете от апартамента си.

От този ден Лариса Самикина се превърна в предано куче за Сергей Артюхин. Той изобщо не вземаше деветокласничката на сериозно, пред очите й сваляше други момичета, водеше ги у дома си и ходеше с тях ту в Петербург за белите ноци, ту на морето, ту другаде на разходка и да пийнат водчица. Тя страдаше, губеше съня и апетита си, не можеше да учи. И щом той й подсвирнеше, тичаше при него, щастлива и сияеща. Принадлежеше му напълно и безусловно.

Колкото и да е странно, с възрастта не й мина. Сергей не престана да хойка с други жени, но сега вече не го правеше толкова явно. Лариса порасна и той я щадеше. Именно щадеше я, защото не изпитваше срам пред нея. Инак щеше ли да й признае, че бе изнасилил някаква мадама? Хем не просто й призна, а я помоли да му осигури алиби...

... Мъчителят слушаше Лариса внимателно, нито веднъж не я прекъсна, само понякога й задаваше въпроси и в един момент на нея й се стори, че мъжът почти й съчувства. Може и той да е имал нещастна

любов, помисли си тя, и от това да се е побъркал. Може би ако разговаря с него човешки, той ще омекне, ще стане по-добър и няма да я бие повече.

— Добре де, не ти ли е отвратително да обичаш такъв негодник?

Въпросът бе неочакван за Лариса. Защо нейният мъчител бе решил, че Серьожа е негодник? Нима бе казала за него дори една лоша дума? Нима се бе оплакала?

— Не е негодник — възрази тя. — Много е добър.

— Ами че той те е развратил, как ще е добър! Била си на петнайсет години, та това е подсъдно, не си ли го помисляла?

— Но аз го обичах! — разпалено взе да защитава Лариса своя любим. — Аз самата го исках, той не ме е развъртавал. Да не сте посмели да говорите така за него!

— Обичала го била. — Мъжът се ухили презрително. — Та този твой Серьожа изобщо не мисли за теб, а ти ми разправяш: „Обичах го.“ Видял една сладка мацка, младичка, свежа, която примира от желание, чак се е подмокрила — защо да не се възползва? Пука му на него за твоята любов и за твоите трепети. Ей го, дощяло му се на пияна глава — отишъл и изнасилвил първата срещната мадама, а ти по цели дни го чакаш да ти обърне внимание. Пък и ти самата с нищо не си посвятна от него. Той изнасилвил и пребил момичето, а ти го прикриваш, мамиш следователя. Нали и ти си жена като онова клето момиче? Не ти ли е жал за него? Постави се на нейно място.

— Аз съм била на нейно място — тихо каза Лариса. — Нали ти разказах!

— А, не, това е съвсем друго. Ти си пострадала заради собствената си глупост, сама си си виновна, че си се повлякла с непознати момчета в някакъв сутерен. Музыка й се слушало, видите ли! А нейната вина каква е? Че на твоето приятелче нещо му подскочило в гащите? Не се сравнявай с нея, кучко похотлива! Ти си десет, не, сто пъти по-лоша от нея. Същата отрепка си като твоето гадже. Той ти се подиграва, а ти го търпиш — значи с нищо не си посвятна от него. Получаваш това, което си заслужила.

— Аз го обичам — едва чуто промълви тя. — Нищо не мога да направя. Опитах се да го напусна, но разбрах, че не мога. Омагьосал ме е. — Все още се надяваше с откровеност да пробуди у него поне някакви човешки чувства. Но мъчителят й с всяка секунда все повече

се разяряваше, очите му злобно засвяткаха, устните му побеляха. Лариса разбра, че сметките ѝ са излезли криви, че нещата вървят дори на по-зле.

— Че как можеш да го обичаш този смрадлив пръч! — Той вече почти крещеше. — Човек обича с главата си, а онова, което чувстваш ти, го чувстваш със съвсем друго място. Искаш да го спасиш, така ли? И ме будалкаш, че не знаеш на кого да се обадиш и кого да попиташ? Лъжеш ме през цялото време, мръсна уличнице! — Скочи, отново натъпка в устата ѝ парцала и го залепи с лейкопласт.

Лариса затвори очи. Сега той ще я бие. Господи, как ще го понесе...

Първият ритник беше по слабините ѝ, вторият — по корема.

— Искаше да ме подкупиш с оная си работа, а? Мислеше, че ще се размекна? Криви излязоха сметките ти, кучко, хич не се и надявай — мърмореше той, докато я риташе: методично, не силно, но много болезнено.

От гърлото ѝ се изтръгваха глухи, бълбукащи звуци, от очите ѝ отново рукогнаха сълзи. Тя лежеше на пода — вързана, гола, абсолютно безпомощна — и мечтаеше само за едно: да умре.

* * *

Настя и Антон бяха проверили вече над половината имена от списъка на подалите заявления, които липсваха в списъка на сключилите брак. Бяха предимно млади жени — до двайсет и три, двайсет и пет години. По-възрастните издирваха, отиваха в домовете или на работните им места, питаха ги защо не се е състояла сватбата. Причините бяха различни: автокатастрофа, поради която годеникът дълго лежи в болница, изневери, предателства, глупави скарвания, родителска намеса, корист. Но нито една от жените, първо, не приличаше на онази, която бе снимал в ритуалната зала Антон Шевцов, и, второ, не правеше впечатление на психично болна.

Те се връщаха у Настя и отново се захващаха да проверяват сведенията.

— Яцеленко и Дубинина.

— Дубинина, родена през 1974 година.

— Нарозников и Острикова.

— И тази е млада, 1972 година.

— Ливанцев и Алеко.

— Алеко ли? — Антон вдигна глава от разстланите по пода списъци. — Настя, все пак си вкарала вирус в машината.

— Откъде ти хрумна? Има ли нещо странно?

— Със сигурност си спомням, че видях тези две имена в списъка на сключилите брак. Рядко фамилно име е, няколко пъти се препъвах, докато го прочета.

— Може да се е омъжила за друг. Провери пак, ако обичаш.

Антон бавно запълзя на колене покрай дългите ленти, като се взираше в дребните букви.

— Със сигурност помня, че видях Ливанцев и Алеко. Къде се дянаха сега? Имаше ги, определено... А, ето ги. Точно така, Ливанцев и Алеко. Сключили са брак през април 1993 година.

— Ах, по дяволите, наистина ли има вирус?

Настя много се притесни. Ако се окажеше, че база данните и програмата са повредени и компютърът им дава съвсем други имена, щеше да се наложи да започнат отначало. И още по-лошо — да работят на ръка. Да сверяват списъците, като единият чете, а другият проверява. Работа за цяла година...

Внезапно я споходи една мисъл. Нали в съответствие с програмата компютърът трябваше да ѝ даде онези двойки имена, които не се повтаряха, тоест които не фигурираха и в двете бази данни? Те изхождаха от мисълта, че такива имена може да се появят само в случай че годениците са подали заявление, но не са сключили брак. Но възможно бе да бъде и другояче: сключили са брак, без да подават заявление. Вярно, това не е законно, но срещу подкуп всичко може. Къде-къде по-незаконни работи се вършат срещу подкуп. Това непременно трябва да се провери. Може би в компютъра няма никакъв вирус и ще успеят спокойно да продължат работата си.

— Антон, потърси бързичко тази двойка сред подалите заявление. Ако там ги няма, значи всичко е наред, машината не е заражена.

Шевцов отново запълзя по пода покрай разстланите списъци.

— Има ги — обяви след малко, учудено вдигнал глава. — Ливанцев и Алеко са подали заявление през октомври 1992 година.

— Значи все пак е вирус — тежко въздъхна Настя. — Толкова труд на вятъра! Ще се пръсна от яд! Добре, да вървим в кухнята, ще си починем малко и ще започнем всичко отначало, и то на ръка. Не съумях да използвам компютърната технология при разкриването на престъпления.

Тя запари пресен чай за Антон, на себе си наля нес кафе. Настроението ѝ ужасно се развали, дори ѝ идеше да се разплаче от яд.

— Между другото защо са им определили толкова дълъг срок? — замислено произнесе Шевцов, отхапвайки огромен залък от сандвича, който му направи Настя.

— За какво говориш? — не разбра тя.

— Ами подали са заявлението през октомври, а са сключили брак през април. Половин година. Няма такива срокове, максимумът е три месеца.

— Сигурно не си видял добре — уморено махна с ръка Настя. — Очите ти са вече уморени, вниманието се разсейва, може да си погледнал на друг ред...

— Нищо подобно — разгорещи се Антон. — Изобщо не съм уморен. Не може да съм сбъркал.

— Може, може. Да ти наля ли още чай?

— Абе не може, като ти казвам! Какво, не ми ли вярваш?

— Слушай, защо се вълнуваш толкова? — учуди се на неговата разпаленост Настя. — Голяма работа — сбъркал си месеца. По-важни са имената.

— Не, не искам да си мислиш, че греша. Ако съм невнимателен, може да пропусна или да прочета погрешно някое име. А ти ще се страхуваш, че съм сбъркал, и после ще проверяваш всичко след мен. Не искам да става така. Да идем да проверим.

— Абе стой си тук, има време да проверим.

— Не, да идем! — упорстваше младежът. — Аз самият искам да се убедя, че не съм сбъркал.

Настя се надигна с въздишка и се потътри към хола. Забавляваше я вълнението на Антон и почти детинското му желание да се реабилитира в нейните очи, да докаже, че е също толкова неуморим, колкото и тя.

— Ето виж: Ливанцев и Алеко, тук пише октомври 1992 година, а тук — април 1993 година. Виждаш, че не съм сбъркал. И все пак

такива срокове няма.

— Е, какво си се заял с този срок! — разсеяно му отвърна Настя, която вече бе потънала в размисли как да поправи компютъра и какво ли ще каже Льошка утре, когато се върне от Жуковски и разбере. — Вероятно те са помолили да го удължат, причините може да са какви ли не. Определили са им януари, но се е разболял или е починал техен близък, или пък някой от тях е бил изпратен в дълга командировка... Важното е, че в края на краищата са се оженили.

— Настя — повика я Антон и гласът му бе някак странен. — Настя, тази Алеко не е онази.

— Как така тази не е онази?

Той продължаваше да стои на колене на пода, ниско приведен над списъците.

— Шантава история! — промърмори. — Константин Ливанцев през октомври 1992 година е подал заявление за сключване на брак със Светлана Петровна Алеко, а след половин година, през април 1993-а, е сключил брак с Ирина Виталиевна Алеко. Нищо не разбирам.

Настя скочи и клекна на пода до него.

— Ясно. Кой знае защо, той не се е оженил за Светлана Петровна. А подавал ли е заявление заедно с Ирина Виталиевна?

И двамата, проснати на пода, започнаха да преглеждат списъците и доста бързо намериха записа за подаденото от тях заявление през януари 1993 година.

Настя стана и започна да разтрива гърба си, който жестоко я заболя.

— Много интересно, много — промърмори тя. — Някой си гражданин Ливанцев, трийсет и четири годишен, решава да се ожени за Светлана Петровна Алеко, която тогава е вече на четирийсет и осем. Сватбата трябва да се състои през декември или януари, но кой знае защо — не става. Вместо това, чевръстият гражданин Ливанцев през януари подава заявление, а през април сключва брак с Ирина Виталиевна Алеко, двайсет и пет годишна. Дали не е дъщерята на изоставената от него Светлана Петровна? И ако е така, тогава... — Грабна бързо телефона и набра номера на Коротков. Нямаше го, но успя да открие Селуянов. — Коля, намери ми бързо адресите на Светлана Петровна Алеко и Ирина Виталиевна Алеко-Ливанцева.

— За какво ти са?

— Коленка, после ще ти кажа, после. Търси адресите, докато аз се обличам.

— Защо, гола ли си? — пошегува се по своя недодялан начин Селуянов. — Абсолютно гола, притиснала телефона до разкошната си гръд?

— Ще те убия! — обеща Настя и тресна слушалката.

ГЛАВА 13.

Не намериха Светлана Петровна Алеко вкъщи. Тя живееше сама и никой не им отвори. И съседите не можаха да им кажат къде е и кога ще се върне. Светлана Петровна се преместила в този блок преди две години, не общувала със съседите и водела крайно затворен живот. Никой дори не знаеше къде работи.

Затова пък свариха Ирина Виталиевна и съпруга ѝ, Константин Ливанцев, в разгара на семеен скандал. Съпрузите не скриха недоволството си от факта, че ги посещават от милицията, а когато научиха какъв е поводът, съвсем се вкиснаха.

— Не разбирам защо трябва да се разравя тази история — заяви Ирина, капризна и самоуверена хубавица, на чието чело ясно личеше печатът „кучка“. — Какво престъпно може да има в това?

— Чисто семейна работа — подкрепи я съпругът ѝ. — Нямате право да се намесвате. Обяснете ни за какво става дума, тогава ще разговаряме.

— Работата е там, че търсим жена, която може да е била свидетел на тежко престъпление. Имаме нейната снимка, обявихме я за издирване, но никой не се обади. И имаме основание да смятаме, че тази неизвестна жена някога се е готвела да се омъжи, но не се е омъжила. Тъй като не намерихме вкъщи майка ви — Светлана Петровна, решихме да се обърнем към вас, за да разберем наистина ли тя е смятала да се омъжва и защо не го е направила.

— Но защо сте решили, че тази жена е именно майка ми?

— Не сме решили такова нещо. Търсим всички жени с подобна биография и проверяваме всяка дали не е жената от снимката.

— Покажете снимката — поиска Ирина. — Да, тя е — смутено каза младата жена и върна снимката на Настя. — А откъде е снимката?

— Беше направена в гражданското, където стана едно убийство — обясни ѝ Настя. — И много бих искала да знам какво е правила майка ви там. Може би някой неин познат е сключвал брак и тя е била

сред поканените? — Знаеше със сигурност, че не е било така. Всички младоженски двойки бяха разпитани и никой не познаваше тази жена.

— Възможно е — сви рамене Ирина.

— Не сте ли в течение на живота на майка си?

— Не се виждаме с нея...

Историята, която Настя успя да измъкне от съпротивляващите се Ирина и Константин, беше поразителна по своята простота, цинизъм и жестокост.

Светлана Петровна живяла дълги години в хармоничен брак с човек, достоен и почтен във всяко отношение, но продължително и тежко болен. Той бил прекрасен съпруг за нея и любящ баща за Иринка. Но за любовник не ставал. Още от трийсет и пет годишната си възраст Светлана Петровна забравила какво е съпружеско легло. И изведнъж в живота ѝ се появил Константин, по-млад от нея с четиринайсет години, и тя отново се почувствала жена — привлекателна и желана. Ирина била вече голяма и тя спокойно можела да се разведе, но болният ѝ съпруг, който толкова години бил до нея и толкова обичал Светлана, ѝ бил искрено предан...

Тя много се измъчвала. Искала да живее с Константин. И се страхувала да изостави мъжа си. Ирина не криела презрението си към увлечението на своята майка, като се има предвид разликата във възрастта между нея и Ливанцев.

— По-нормално е да ухажва не теб, а мен! — току процеждала през зъби тя. — Засрами се!

За да не се разминават думите с делата, момичето се увъртало около любовника на майка си и с откровено тържествуване улавяло неговите усмивки и многозначителни погледи.

Край на мъките сложил съпругът на Светлана Петровна, който не можел да си затваря очите пред това. Един прекрасен ден събрал багажа си и се преместил при своя наскоро овдовял брат.

Бързо оформили развода и Светлана Петровна започнала да се готви за сватба с Ливанцев.

— Не се излагай, мамо! — ядно ѝ говорела Ирина, когато Светлана Петровна си купувала бяла рокля за сватбата. Наистина роклята не била като на младите булки — с дълга разкошна пола, рюшове и дантели, но била също много скъпа и красива. — Ще ти отива ли бяла рокля на твоите години?

— Защо си толкова жестока? — плачела Светлана Петровна. — На кого се метна такава?

— Не съм жестока — студено отговаряла Ирина. — За разлика от теб, съм реалистка. Съвсем си си изгубила ума по твоя пръч!

— Не смей да го наричаш пръч! — избухвала майката.

— Ти само виж как му потичат слюнките, като ме погледне — спокойно ѝ възразявала дъщерята. — Пръч е, и то какъв.

В деня на сватбата Ирина заявила, че ще отиде заедно с младоженеца и булката в гражданското. Светлана Петровна се зарадвала, приела това като знак, че дъщеря ѝ търси сдобряване. Петнайсет минути преди да излязат от къщи се оказало, че Ирина е облечена в разкошна бяла рокля.

— Ирочка, моля те — примолила се майка ѝ, — облечи нещо друго. Бялата рокля е за булки.

— Точно ти трябва да облечеш нещо друго! — отсякла Ирина. — Погледни се: на четирийсет и осем години си, а си се издокарала в бяло като невинно дете. За смях на кокошките си! Ако се преоблечеш, и аз ще си сменя роклята.

— Но, Ира... — зачудила се как да постъпи Светлана Петровна.

— Казах: или и двете ще се преоблечем, или и двете ще бъдем в бяло.

— Господи, защо си толкова ужасна! — разплакала се майката.

— Защото ти си престаряла мераклийка — присмехулно ѝ отвърнала Ирина.

И двете отишли в гражданското с бели рокли и което си е право — като истинска булка била дъщерята. Когато влезли във фойето, Ирина се огледала в огромното огледало: до красавеца Ливанцев тя изглеждала много ефектно. А майка ѝ — повехнала и нещастна — се тътрела отзад. Очите им се срещнали в огледалото и Ирина надменно се усмихнала на майка си.

След няколко минути Светлана Петровна отишла до тоалетната да оправи прическата и грима си. В пушалнята, обща за мъжете и жените, нямало никого освен една страстно целуваща се двойка. В първата секунда тя дори не разбрала кои са тези хора. А когато разбрала, отначало се вцепенила, а после се обърнала и си тръгнала от залата.

На другия ден намерила агенция за недвижими имоти и поискала спешно да замени техния огромен тристаен апартамент срещу две гарсонiere, по възможност в различни краища на града, по-далеч една от друга. До приключването на размяната и преместването живяла у приятелка, не разговаряла с дъщеря си и не се интересувала от нея. Разбира се, съобщили й, че Ирина се е омъжила за Ливанцев. Тя мълчаливо изслушала новината, не казала нито дума и затворила телефона. През всичкото време нито веднъж не се обадила на дъщеря си.

— Кажете, Ирина, не сте ли имали впечатлението, че Светлана Петровна не е съвсем здрава? — предпазливо попита Настя.

— Да не е здрава? — насмешливо възкликна Ирина. — Здрава е като бик.

— Имам предвид психиката й.

— А, това ли... Как да ви кажа, за да изоставиш татко и да решиш да се омъжиш за Костя, наистина трябва да си ненормална. Психически здрава жена не би постъпила така. А ако съдим по факта, че от две години не разговаря с мен, явно това й е станало идея фикс.

— Как мислите, къде може да е Светлана Петровна сега? Вкъщи я няма, ходихме там, преди да дойдем у вас.

— Сигурно се разхожда, къде ще е — вече е почти десет. Винаги е обичала продължителните разходки, особено вечер, когато слънцето залезе и започне да се мръква. На татко косата му побеля заради тази нейна любов към разходките! Излезе понякога, без да каже нищо на никого, и се прибира в един през нощта. Ние надничаме през прозореца, тръгваме да я посрещаме, ослушваме се за всеки шум. А тя си се разхожда и изобщо не се сеца за нас. Ненормална една такава.

Вече на тръгване, застанала на стълбищната площадка, Настя изведнъж се извърна към Ирина:

— Кажете, Ирина Виталиевна, понякога не ви ли досрамява?

Ирина я изгледа презрително и силно затръшна вратата.

* * *

Те отново прекосиха целия град до блока, където живееше Алеко-старша. Светлана Петровна още я нямаше и решиха да я чакат,

докато се прибере.

Беше вече тъмно. Те седяха в колата, без да палят светлината, за да не пропуснат приближаващата към блока жена, чиято снимка бе пред очите им на арматурното табло, и тихо си говореха.

— Страшна история, нали? Откъде ли се вземат същества като тази Ирина! — въздъхна Настя.

— Всъщност ти сама си отговори на въпроса. Хората не падат от небето с готови характери — някой ги отглежда и възпитава. Каквото е възпитала Светлана Петровна, това е излязло. Сигурно са я глезили като малка, угаждали са на прищевките ѝ, разрешавали са ѝ да се държи нахално и грубо с възрастните.

— Ужасно огладнях. И ожаднях.

— Почакай, ще изтичам зад ъгъла. Зърнах там едно заведение. Сега ще донеса нещо.

— Благодаря ти.

— Все още няма за какво.

Антон донесе топли хамбургери върху картонени чинийки и голяма двулитрова бутилка спрайт. Хамбургерите бяха безвкусни и с прекалено много пипер, но Настя не забелязваше това. Мислите ѝ се въртяха около Светлана Петровна Алеко — жената, унижена и оскърбена от собствената си дъщеря и собствения си любовник.

— Как мислиш, възможно ли е да се е побъркала и да е започнала да мрази всички младоженки? — попита Антон.

— Възможно е, разбира се. Отначало им е пишела писма. После е започнала да ги убива. И то на същото място — в тоалетната, където е сварила своя годеник и дъщеря си. Не съм ти казвала, но са я видели и в другата ритуална зала, там, където е било извършено второто убийство.

— А откъде може да е взела оръжието?

— Ха, никакъв проблем! Сега човек може да си купи не само пистолет, но и гранатомет, стига да има пари.

— Слушай, да не сме я пропуснали? Вече минава дванайсет.

— Нали чу какво каза Ирина: обичала да се разхожда до късно вечерта.

— Хайде все пак да проверим, може да се е прибрала?

— Но нали през цялото време седяхме тук, не може да е минала и да не сме я забелязали. Сигурно още се разхожда.

— Ами ако е била на гости у съседи и вече се е прибрала? Просто да е слязла от друг етаж, нали не бихме могли да я видим?

— Прав си — съгласи се Настя. — Да вървим!

Те отново се качиха с асансьора до петия етаж, където беше апартаментът на Алеко. Никой не реагира на настойчивото им звънене. Настя и Антон слязоха на по-долната площадка, седнаха на перваза, запалиха по цигара.

— Може и да е добре, че я няма вкъщи — замислено каза Настя. — Човек може да си има неприятности, ако иска да влезе след двайсет и три часа без съгласието на домакините. А аз никак не съм сигурна, че тя ще ни посрещне с отворени обятия. На улицата или на стълбището е друго нещо. Спокойно можем да я спрем, да се представим и да ѝ зададем няколко въпроса. Или да не се представим, да я излъжем нещо. От всяко положение в това няма нарушение на закона.

— А не те ли е страх? Нали тя има пистолет. И после — май все пак е луда.

— Страх ме е, разбира се. Но ако човек не прави това, от което се страхува, нито едно престъпление не може да бъде разкрито. С теб ще гледаме да бъдем точни и предпазливи, да не я провокираме за агресия, да не говорим нищо излишно. Нали засега я търсим само като свидетел — нищо повече. И друго: не забравяй за кражбата от вашата фотолаборатория. Едва ли е тя. Най-вероятно има съучастник. И най-вероятно оръжието е именно у него, така че Светлана Петровна не е особено опасна за нас, ако се държим правилно.

На горния етаж тропна врата, чуха се стъпки и лек, дращещ звук: някакъв човек слизаше с кучето си. След секунди на площадката на петия етаж се показва мъж на средна възраст с едър черен териер на каишка. Кучето внезапно се спря, клекна точно пред вратата на Алеко и зави.

— Хайде, Фред, стига! — Стопанинът на кучето протегна ръка и го хвана за нашияника. — Нали тази сутрин вече ви тук, стига!

Настя скочи като попарена и се втурна нагоре по стълбите.

— Казахте, че кучето е вило сутринта, когато сте минавали покрай тази врата?

— Ами да. Едва го издърпах. Отначало виеше, после козината му настръхна... Ето, историята се повтаря. Тръгвай, Фред, да вървим, късно е вече.

Фред представляваше ужасна картина. Козината му бе настръхнала, целият трепереше и се зъбеше.

— Като за покойник, ей богу! — каза стопанинът му, като безуспешно се мъчеше да откъсне едрия териер от пода и да го поведе надолу по стълбището.

— Страхувам се, че е за покойник — промърмори Настя. Извади от чантата си служебното удостоверение и го показа на мъжа. — Може ли да влезем във вашия апартамент и да се обадим по телефона? Трябва да повикаме милицията. Изглежда, със Светлана Петровна се е случило нещо лошо.

* * *

Когато чу завъртането на ключа в ключалката, Лариса потрепери. Мъчителят ѝ се бе прибрал. Добре че през деня ходеше на работа и я измъчваше само вечер, нощем и сутрин. Тя дори се научи да дреме, докато го няма. Тъй като бе приковано в едно положение, тялото ѝ бе вцепенено и изтръпнало — чувстваше само онези места, които я боляха от побоите. От колко време беше тук? От два дни? От три? Май от три...

Той влезе в стаята — блед, както обикновено, с пламтящи зловни очи.

— Е, намисли ли? Имай предвид, че търпението ми свършва. Досега само те биех, но скоро ще започна да те изтезвам по-префинено.

Отиде до нея, наведе се и измъкна подлогата, която поставяше, преди да излезе за цял ден. „Колко бързо се променят възприятията! — помисли си Лариса. — Първия път с тази подлога умирах от срам. Минаха два дни и вече не обръщам внимание на това, лежа гола, пикая под себе си, сякаш е съвсем нормално.“

Мъчителят се върна при нея и започна да отлепва от лицето ѝ лейкопласта, с който предвидливо прикрепваше парцала в устата ѝ за времето, докато отсъстваше. Не искаше Лариса да крещи и вика за помощ. В негово присъствие не би го направила, защото той веднага щеше да я заудря. Все пак когато я биеше, запушваше устата ѝ.

— Е, какво? Ще се обадим ли на някого?

— Не знам на кого, честна дума. Защо, защо не ми вярвате?

— Така, ясно. — Той замислено я огледа от главата до петите, сякаш я виждаше за пръв път. — Не знаеш значи. Е, мисля, че сега бързо ще узнаеш.

Извади запалка и доближи пламъка ѝ до нейната оголена гръд, до самото зърно. Очите на Лариса се разшириха от страх. Разбираше, че точно сега той няма да ѝ причини болка, за да не би тя неволно да запищи и дори страхът от побоите да не я възпре. Значи само я плаши.

— В какво да се закълна? — започна тя, като се стараше да бъде колкото може по-убедителна. — Нали не мога да си спомня нещо, което не знам.

— Можеш — ухили се мъжът. — Ти всичко можеш. Сега ще ти го докажа.

Напъха отново парцала в устата ѝ и доближи пламъка до гърдите ѝ. Болката беше ужасна. На Лариса ѝ се искаше да изгуби съзнание, за да не я усеща. Всички побои, които ѝ бе нанасял преди, в този момент ѝ се видяха като невинна ласка. А тя, глупачката, си бе мислила, че поблезнено не може да стане, че ще успее да изтърпи всичко. Оказа се, че онова е било само началото. **ТОВА** не би могла да издържи.

Той отдръпна запалката и я погледна въпросително. Лариса кимна.

— Е, браво! — каза весело. — А ми разправяше, че не можеш. Ей сега, веднага ще звъннем.

Отново извади парцала от устата ѝ и ѝ донесе вода. Тя пи от чашата, която той държеше в ръката си, пи жадно, като постоянно се давеше и се чувстваше като куче, което жестокият му стопанин храни със собствената си ръка.

— Не знам как да разговарям с тях — най-сетне промълви тя.

— Аз ще ти кажа. Ще обясниш, че става дума за петдесет хиляди долара, тъй че и през ум да не им минава за никаква милиция. Артюхин трябва да дойде тук. Само в този случай ще можем да опазим парите. Разбра ли? Само в случай че той дойде в милицията с мен. Ако отиде там самичък, ще се разбере, че е бягал — и всички пари ще отидат на вятъра. Тогава и ти, и той ще трябва да се разплащате с хората, които са му дали тези пари.

— А какво ще се промени, ако той бъде с теб? Защо парите няма да отидат на вятъра?

— Защото само аз знам как да постъпя, за да не отидат на вятъра. Казвай номера, аз ще го набера.

Лариса му продиктува номера на човека, с чиято кола Сергей бе напуснал Москва.

* * *

Светлана Петровна Алеко бе мъртва от около две денонощия. Черепът ѝ бе пръснат от изстрел в устата, пистолетът „ГГ“, калибър 7,62 мм, се търкаляше наблизо. На масата служителите на милицията намериха бележка: *НЕ МОГА ПОВЕЧЕ. ПРОСТЕТЕ МИ*. Настя видя същите печатни букви като в писмата, получени от младоженките.

— Типично самоубийство — мрачно промърмори експертът Олег Зубов, който оглеждаше местопроизшествието заедно с дежурния следовател.

От момента на идването на оперативната група бяха минали най-малко три часа. Беше късна нощ, всеки момент щеше да започне да се развиделява — най-тягостното време за хората, които не спят. Мракът се сгъстява преди разсъмване... Часът на бика.

Тя мълчаливо седеше в един ъгъл и наблюдаваше. Алеко лежеше на дивана, облечена в черна копринена рокля. Ако се съди по позата, в момента на изстрела е седяла, облежната назад. Светлата тапицерия на дивана беше обляна в кръв, вероятно имаше много кръв и по роклята, но върху черния плат не личеше. Ето, оглеждат трупа и тя вижда, че петдесетгодишната жена е носила скъпо, изискано бельо, изглежда съвсем ново. Дори без да докосва косата ѝ, човек разбираше, че е била чисто измита малко преди смъртта ѝ и грижливо сресана. На ръцете — маникюр, лакът е пресен, без драскотини, тези нокти явно също са лакирани малко преди смъртта. Когато е решила да се сбогува с живота, тази жена е направила всичко, за да бъде жена и в смъртта.

Настя разгледа стаята. Идеален ред и чистота, която би могла да бъде блестяща, ако през времето, минало след самоубийството, по мебелите не се бе образувал тънък слой прах. Следователят отвори кожената папка за писма на масата и Настя видя познатите бели пликосе. Точно в такива пликосе бяха пристигали писмата.

Селуянов огледа сантиметър по сантиметър секционните шкафове, бързите му ловки пръсти шареха по дрехи, бельо, кухненски съдове.

— Саша — извика той следователя, — ела тук, намерих го.

Следователят и експертът Зубов отидоха при него и внимателно измъкнаха изпод купчинка хавлиени кърпи увития в парче плат заглушител и кутия патрони. Поемните лица — мъжът, който бе повел на разходка териера Фред, и жена му — още не можеха да превъзмогнат учудването си.

— Само като си помисля — прошепна жената, — беше толкова кротка, незабележима, затворена! Винаги съм си мислила, че малко не е в ред. И така излезе...

От кухнята се показва преbledнелият Коротков — очите му бяха силно зачервени от умора.

— Ася, ела тук, помогни ми.

Настя на пръсти, като се стараше да не настъпи пръснатите по пода прибори, инструменти и реактиви, отиде в кухнята.

— Откри ли нещо?

— Нищо. Трябва да претърсим кофата за боклук.

Те измъкнаха изпод мивката пълната до средата червена пластмасова кофа, разстлаха на пода полиетилен и изсипаха върху него съдържанието ѝ.

— Ей вие, самодейците — чу Настя над ухото си свадливия глас на Зубов, — вземете пинсети! Какво почнахте да грабите с ръце всичко наред, сякаш сте у дома си...

Те дори не помислиха да се обидят от грубостта му. Колегите отдавна познаваха характера на Олег, бяха свикнали с него и вече не му обръщаха внимание.

— Ще се мотаем тук чак до шест — каза Коротков и приклепна пред купчината боклук. — Поне метрото ще работи. Дойдох до тук с някаква частна кола, похарчих всичко, което имах в джобовете си. Къде наблизко има станция на метрото?

— Не знам.

— Как така? А с какво дойде?

— С Шевцов. Той ме докара.

— Така ли? А къде е сега? Не го видях.

— Изпратих го да си върви още преди вие да дойдете — да не прави калабалък. И без това няма къде да се обърнеш, току се настъпваме един друг. Пък и Сашка, нали го знаеш — не може да понася външни лица на местопроизшествието.

— И как ще се прибереш сега? Далече е. И вали.

— Нищо, не съм от захар, няма да се разтопя. — Извади от боклука две лъскави етикетчета с кръгли дупчици и ги заразглежда. — Отгатнах, бельото ѝ е ново, направо от магазина. И струва луди пари. Представи си само колко силно я е травмирала тази история с дъщерята и любовника. Бельото, маникюрът, прическата — всичко е подготвила така, че след смъртта ѝ хората да кажат: „Каква жена!“

Те съсредоточено ровеха из боклука, но не намериха нищо, което можеше да събуди интереса им. Нямахме нито накъсани писма, нито бележки с адреси или телефони, нито фасове, които биха могли да подсказат, че Светлана Петровна е приемала гости.

Навън се развидели и оловна умора се стовари върху Настя. Имаше чувството, че са окачили на ръцете и краката ѝ тежки гири, които тя ще влачи до края на живота си.

Не ѝ даваше мира мисълта за възможния съучастник на Алеко. Да, оръжието, с което бяха застреляни младоженките, се намери у нея, но тя едва ли би могла да влезе с взлом във фотолабораторията, за да открадне негативите. Настя не знаеше защо е толкова сигурна в това, но не се усъмни нито за миг. И после — нали е получавала отнякъде сведения за адресите на жените и момичетата, които са щели да се омъжват.

— Юра, ще трябва да проверим всички служители от отделенията на гражданския регистър — уморено каза тя. — Трябва да търсим жена, достатъчно млада, спортен тип, с тежък характер и нещастна в личния живот. Светлана Петровна трябва да е имала помощничка. Сама не би се справила.

— Какво общо има тук спортът? — учуди се Коротков. — Жена, служителка от гражданското, с тежък характер и нещастен личен живот — това го разбирам. Но спортът? Нали не е влизала във фотолабораторията по водосточната тръба.

— Трябва да притежава уменията на съответния характер: да се съсредоточава, да планира точно всяко движение, да действа в стресова ситуация бързо и според плана. Представи си един

спринтьор: преди старта той трябва да има в главата си точна програма: как да измине началото на дистанцията, как — средата, в кой момент да спринтира. И всичко това — за някакви си два-сет-трийсет секунди, през които те гледа целият стадион, а по телевизията — и половината свят, когато наоколо свирят с уста и крещат, когато от тези секунди зависи толкова много! Необходима ѝ е определен тип нервна система, за да съумее да отключи с чужд на бравата ключ, като уцели момент, когато никой не я вижда, бързо да намери в непознатото помещение нужния ѝ филм и да си тръгне незабелязана. Задача тъкмо като за бивша спортистка.

— Добре, ще търсим — кимна Коротков, който остана напълно удовлетворен от обясненията на Настя. Излезе в антрето и извика експерта. — Олег, гледал ли си следите по хладилника?

— Не бе, чаках ти да ми кажеш! — мрачно процеди Зубов.

— Може ли да го отворим?

— Отваряй. Ако намериш нещо, не пипай, а ме повикай.

Юра отвори хладилника и заразглежда продуктите по полицките.

— Какво искаш да намериш там? — попита Настя, която дори не можеше да помисли за ставане и изобщо за някакви движения. Сякаш се бе сраснала с табуретката и седеше неподвижно, приведена до кухненската маса.

— Не знам — отвърна Коротков. — Просто гледам.

— Добре, казвай ми какво виждаш.

— Опаковка кренвирши — от Черкизовския комбинат, неотваряна. Суровопушен салам, нарязан на тънко, в опаковката. Кашкавал, също нарязан, в опаковката. Слушай, никога не съм виждал такъв — той подаде глава иззад отворената врата на хладилника, — с огромни дупки.

— „Дамталер“ — подсказа му Настя, която седеше със затворени очи, опряла брадичка на събраните си длани.

— Но нали не го виждаш...

— Обаче чувам. Големи дупки има кашкавалът „Дамталер“. Продължавай.

— Буркан немска майонеза, наченат. Бутилка кетчуп, също начената, останало е около една трета. Масло, новозеландско, в сребриста опаковка — половин пакетче. Така, има и яйца — едно, две, три, четири... девет. Домати три броя. Четири краставици. Малка

салатиера с някаква салата, наглед ми прилича на черен дроб от треска... Защо скочи?

Настя тежко се надигна и табуретката с трясък се стовари на пода.

— Къде е тази салата? Покажи ми я.

— Ами ето я.

Юра ѝ подаде малка кристална салатиера. Жълто-бялото ѝ съдържание бе оформено на спретната купчинка и украсено отгоре с кръгче домати и клонче магданоз.

— Какво правите вие тук? — чу се гласът на следователя. — Защо мебелите падат?

— Извинявай, Саня, аз внезапно станах — смутено обясни Настя.

Следователят неодобрително поклати глава и се върна в стаята. Настя отиде до искрящата от белота печка, върху която нямаше нищо друго, освен един червен чайник, и отвори фурничката. В бялата тавичка имаше четири пържоли, вече засъхнали, но преди време запечени с кашкавал и майонеза. Тя бавно се изправи.

— Юра, Светлана Петровна не се е застреляла.

— Какво каза? — рязко се извърна Коротков.

— Не се е застреляла. Била е убита.

* * *

Телефонът звънна точно когато Каменская влизаше вкъщи. Обаждаше се уплашеният до смърт Чистяков.

— Господи, Ася, загубих те! Какво, цяла нощ ли те нямаше вкъщи? Къде скиташ?

— Извинявай, Льошик, не успях да те предупредя, а после ме завъртяха разни събития... Намерихме жената от гражданското, онази от снимката, спомняш ли си?

— Спомням си. И какво за нея?

— Умряла е. Цяла нощ висяхме в нейния апартамент.

— Горкичката ми! — съчувствено каза Льоша. — Лягай да спиш, аз ще си дойда скоро.

Тя взе душ, легна си и мигом заспа. Събуди се късно следобед и по звуците, долитащи откъм кухнята, разбра, че мъжът ѝ се е прибрал. Пи кафе и започна да събира и навива дългите ленти на разпечатките, които вече от няколко дни покриваха пода в стаята ѝ. Не ѝ трябваша повече. Тя все пак намери тази жена. За съжаление — твърде късно...

Льоша потъна в своята работа, а Настя седна във фотьойла до прозореца и взе в ръце снимката на Светлана Петровна Алеко, направена в гражданското. Вглеждаше се в лицето ѝ, в угасналите, някак отвъдни очи, в строгата ѝ черна блузка. Нещо я тревожеше, нещо ѝ изглеждаше нередно в тази снимка.

Обади се Селуянов, който имаше задачата сутринта да отиде в службата на Алеко и да събере сведения. Оказа се, че едновременно с адреса Светлана Петровна бе сменила и местоработата си. Явно в предишната ѝ служба са знаели твърде много за връзката ѝ с Ливанцев. На новото място тя с никого не се сближавала, добросъвестно и мълчаливо изпълнявала задълженията си, идвала точно в девет и си тръгвала в шест, никога не молела да я пускат да излиза в работно време и не закъснявала. Постоянно била облечена в черно — елегантна и недостъпна. Никой нищо не знаел за нея. Защо не са започнали да я търсят, когато не се е явила на работа? Ами защото по това време Светлана Петровна била в отпуска.

В старата ѝ служба я помнели, там останали много нейни приятелки, които били напълно в течение на нещата от живота ѝ. Да, щяла да се омъжва, но нещо станало в последния момент... На другия ден след несъстоялата се сватба Светлана Петровна сякаш била друг човек. Явила се сутринта на работа и подала молба за напускане. Предупредили я, че трябва да отработи още две седмици, докато ѝ намерят заместник. Тя мълчаливо кимнала, а след два часа се върнала и все така мълчаливо сложила на бюрото на началника болничен лист и си излязла. Две седмици никой не я видял. После се появила, сухо и делово предала книгата си на новата служителка, събрала в чантата си дреболиите, натрупали се в бюрото ѝ през годините, и си тръгнала — този път окончателно. Дори не се сбогувала с никого. Приятелките ѝ се опитали да се свържат с нея, научили от новите обитатели на апартамента ѝ техния предишен телефонен номер, но Алеко разговаряла с тях сухо и студено и ги помолила да не я безпокоят. Те се обидили и повече не опитали да я търсят.

Привечер по телефона се обади Антон, за да каже на Настя, че е намерил в колата запалката ѝ.

— А ти сигурно още я търсиш, нали?

— Хубаво, че си я намерил — зарадва се тя. — Подарък ми е от мъжа ми.

— Ще ти я донеса след около час, и без това имам работа близо до вас...

Заболя я главата, наложи се да вземе два аналгина, но болката не минаваше.

— Трябва ти чист въздух — авторитетно заяви Чистяков, като гледаше съчувствено бледото ѝ лице със синкави сенки под очите. — Хайде да те поразходя.

— Работи си, Льошенка, ще изляза сама. Ще поседя на пейката пред къщи, ще почакам Антон, той скоро ще дойде. Забравила съм си запалката в колата му, та ще ми я донесе.

— Превърнала си го във верен паж и оръженосец? — позасмя се Алексей. — Внимавай, Анастасия, ще патиш.

— Защо? — Тя се наведе, за да завърже връзките на маратонките си.

— Ще се влюби в теб, ако вече не се е влюбил. Какво ще правиш тогава?

— Льошик, нали знаеш, че в мен човек не може да се влюби. Мен могат или да ме обичат, или да ме понасят. Трета възможност няма. А каквато съм глупава и грозна, единствено ти можеш да ме обичаш.

— А я си представи, че и той съумее?

— Зарежи това! — Махна пренебрежително с ръка и нежно го прегърна. — Никой освен теб не би съумял. Ти си уникал, няма втори като тебе на света. Хайде, аз тръгвам. — Закопча якето си и отвори вратата. — Ако някой ме търси по телефона, ще си дойда след един час. Ако има нещо спешно — долу съм, няма да се отдалечавам на повече от десет метра от блока.

Настя слезе и седна на една пейка. На чист въздух наистина ѝ поолекна, главоболието я поотпусна и веднага ѝ се допуши. „Ще търпя — каза си и засече часа. — Ще потърпя десет минути, а после ще видим.“ За да не мисли за цигара, започна да си припомня историята на Вероника Матвеевна Турбина. Интересно — доколко обосновани са

били страховете ѝ? Жалко, че не разбира много от генетика, ще трябва да почете специална литература, да понатрупа знания — ще ѝ потрябват в работата. И изобщо не е зле да почете по биология, в училище учеше този предмет от горе от горе, точно колкото да отговори нормално, ако я изпитат. Вече почти нищо не си спомняше... Защо ли изведнъж се сети за биологията? Някак неприятно е това чувство.

Десет минути минаха и Настя реши да потърпи още толкова. Сигурно главата я бе заболяла от много пушене. Трябва да даде малко почивка на организма си. Та докъде беше стигнала? До биологията. Какво бе учила в училище? Отначало природознание, после ботаника, зоология, анатомия и обща биология. Боже, колко предмети, а знания — нула! Какво си спомня за генетиката? Хромозоми... и май това е всичко. От цяла тема в паметта ѝ бе останал само терминът. Позор! Ами от ботаниката? Венчелистчета, тичинки, плодници. И това не е много. Господи, защо ми е толкова неприятно да мисля за това? Самолюбието ли ме е загризало?

Добре, ще потърпи още пет минути, главоболието почти изчезна, не бива да го провокира, с една цигара може да развали всичко.

Успя да изтърпи до момента, когато до нея спря жълтата кола на Антон.

— Мен ли посрещаш?

— Дишам чист въздух — предпазливо отвърна Настя, след като внезапно си спомни мрачния хумор на Чистяков по повод чувствата на Антон. Вярно, няма никакви признаци, но знае ли човек... не дай си боже.

— А за какво размишляваш? — попита той и ѝ подаде скъпата запалка, която Чистяков бе подарил на Настя за рождения ѝ ден миналата година.

— За генетиката.

— За генетиката ли? Да не си се поболяла нещо?

— А, не. — Тя се засмя. — Размишлявам за наследствеността — доколко децата приличат или не приличат на родителите си. Нали си виждал брат ми?

— Александър ли? Да, спомням си го — нали беше в гражданското!

— С него имаме общ баща и различни майки, обаче си приличаме като две капки вода — и двамата сме се метнали на татко. При това нито той, нито аз тръгнахме по стъпките на родителите си при избора на професия. Интересно, нали?

— А при мен се получи обратното. Външно не приличам нито на татко, нито на мама, а професията си получих по наследство.

— Баща ти е фотокореспондент, така ли? — учуди се Настя.

— Не татко, а мама. И не е фотокореспондент, а се занимава с художествена фотография и между другото е доста известна. Тия дни отново подреди изложба в киноцентъра.

— Чакай, значи майка ти е Алла Моспанова? — От изумление Настя дори забрави за твърдото си решение да не пуши известно време и бръкна в джоба си за цигарите.

— Ето на, издадох семейна тайна — разсмя се Шевцов.

— Майка ми изглежда страхотно, никой не би казал, че има толкова голям син развейпрах.

— А името ти? Бащиното ли е?

— Разбира се. Мама е започнала с журналистика и когато се е омъжвала, името ѝ вече е било известно, затова не го променила. Тя ми вдъхна любовта към фотографията, така че още от дете вървах по прав и добре утъпкан път, без никакви отклонения. Ами ти?

— Аз се отклоних — разсеяно отвърна тя. — Започнах с математика, а после изведнъж се втурнах към юриспруденцията. Не устоях пред лаврите на втория си баща — той цял живот е работил в милицията. — Погледна часовника си. От момента, когато бе излязла от къщи, бяха минали четирийсет минути. — Благодаря ти, Антон, ще тръгвам, обещах да се прибера след час. Алексей сигурно вече се притеснява.

— Всичко хубаво! — Той весело махна с ръка и се качи в колата си.

* * *

„Мама ми вдъхна любовта към фотографията... От дете вървах по прав и добре утъпкан път, без никакви отклонения...“

„И моят син искаше да работи в милицията. За него бе истинска трагедия, когато не успя да започне работа при вас! Много се измъчваше...“

„Без никакви отклонения...“

„Беше истинска трагедия!...“

Някой от тези двамата не е казал истината. Или Алла Моспанова, или синът ѝ. Кой? И защо?

Колко неочаквано се обръща всичко в живота, до какви непредсказуеми последствия може да доведе понякога един абсолютно невинен разговор. Например този разговор за генетиката. И то само защото тя седеше на пейката и си мислеше, че в училище не е обръщала достатъчно внимание на ботаниката... Стоп!

Настя отново грабна снимката на Светлана Алеко. Сега знаеше със сигурност какво бе подразнило очите ѝ. Светлана Петровна бе снимана на фона на прозорец, през който добре се виждаше отсрещният блок. На един от балконите имаше цветя. И именно тези цветя категорично бяха подразнили Настя.

Тя извади енциклопедията и бързо намери съответната страница с цветна илюстрация.

„... семейство пасленови. Стебло 40–150 см. Листа едри, широки, елипсовидни. Цветове с фуниеобразно бяло венчелистче, състоящо се от дълга тръбичка и едър фуниеобразен или звездообразен отвор, много ароматни, разтварят се вечер или в облачно време. Съществуват сортове с карминени цветове. Ценно растение за балкони със северна и северозападна ориентация. Расте и цъфти добре на полузатъмнено място; за балкони най-подходящи са ниските сортове.“

Значи цветовете се разтварят вечер или в облачно време. Много интересно. Убийството на 13 май стана в 12 часа по обяд и времето бе ясно, топло и слънчево. А цветовете, които толкова добре се виждат на снимката, са напълно разтворени. Какво значи това? Грешка на природата? Или умишлена грешка на фотографа, който е пъхнал в

пакета със снимки, направени веднага след убийството, още една, направена по съвсем друго време?

Не, невъзможно е... Какво общо има тук Антон? Глупости!

Но в главата ѝ нахлуха откъслечни фрази, изречени от Антон, спомни си неговото настойчиво желание да ѝ помага. Тъкмо той привлече вниманието на Настя към името Алеко. А когато тя вече бе готова да отдаде странно продължителната пауза между подаването на заявлението и сключването на брака на Ливанцев и Алеко на някакви семейни обстоятелства, именно Антон настоя да проверят това още веднъж и откри, че другите имена на двете младоженки Алеко са различни. Той много държеше Настя да спре вниманието си на това. И явно се страхуваше, че тя няма да го забележи. Постара се да държи под контрол целия процес на издирването на самотната изоставена жена.

Пак той е имал възможност да открадне от фотолабораторията собствените си негативи, като инсценира обир. Защо? За да не попаднат филмите му в ръцете на милицията. Защото на заснетите в гражданското филми липсва кадърът със Светлана Алеко.

Оставаше само да изясни дали Антон е имал възможност да научава адресите на младоженките.

И още едно, най-важното: Защо? Защо може да е правил всичко това?

ГЛАВА 14.

— Антон Шевцов ли? Разбира се, всички прекрасно го познаваме, той постоянно припечелва от снимки около нас.

— Антон, фотографът? Да, често идва тук...

— Шевцов ли? Познавам го. Идва почти всяка събота...

Коля Селуянов обикаляше отделенията на гражданския регистър из цяла Москва, за да разбере има ли Антон Шевцов познати в тях. Оказа се, че има много познати. Най-сетне успяха да разберат по какъв начин е научавал адресите на младоженките.

— Антон периодически ми искаше адресите и телефоните на хора, които скоро ще сключват брак. Разбира се, давах му тези сведения — това не е никаква тайна, нали в заявленията всичко е посочено!

— А казваше ли ви за какво са му тези сведения?

— Казваше, че иска предварително да поговори с тях, да им предложи услугите си и ако те се съгласят, да уговори броя на снимките, формата, качеството на лентата, цената. Нали знаете — когато хората са вече в гражданското, създава се такава суматоха, толкова вълнение, че после младоженците изобщо не си спомнят с кого и за какво са се уговаряли. Случва се да забравят да си оставят адреса или пък нещо друго. Не, разбирам го, според мен той действаше абсолютно правилно. Процедурите винаги трябва да се подготвят предварително.

Селуянов получаваше отвсякъде подобни отговори. Нещата постепенно идваха по местата си. Разбра се, че когато на местопроизшествието е пристигнала оперативната група, Антон не е бил претърсен. Когато си имаш работа с тълпа от петдесетина души, всеки от които може да се окаже убиец, и през ум не ти минава да проверяваш чантите и джобовете на човек, който ти помага, и то по молба на Каменская. А пък Шевцов е носел няколко големи сака с фотоапарати...

* * *

Докато Селуянов събираше сведения в отделенията на гражданския регистър, Юрий Коротков седеше в кабинета на един отговорен кадър от медицинското управление, който бе заел тази длъжност сравнително наскоро, а преди това дълги години бе възглавявал военномедицинската комисия. По молба на Коротков специалистът нареди да му донесат архивните материали за прегледа на Антон Шевцов от медицинската комисия.

— Да, било му е отказано — установи той, прелиствайки прошнурованите в папката документи. — Има исхемична болест на сърцето и зле лекувана черепно-мозъчна травма.

— Нима това е достатъчно основание, за да му бъде отказано да работи в МВР? — учуди се Коротков. — Доколкото знам, в казармата са го взели със същите болести.

— Е, няма място за сравнение — язвително се усмихна лекарят. — В казармата вземат, дето се вика, и куцо и сакато, дори олигофрени призовават. Там им трябва бройка, а при нас подходът е друг, ние подбираме служители не за две, а за двайсет години напред. Военните медицински комисии не обръщат много внимание на здравето; щом момчето няма оплаквания, значи е здраво, лекарите няма да се захванат специално да му търсят болестите. В края на краищата в казармата те могат да бъдат полезни в строителен батальон, там не се иска голям интелект, достатъчно е да имат здрави ръце и крака. В милицията работата е друга, нали знаете, няма защо аз да ви обяснявам.

— А какво му е все пак на Шевцов? Защо да не може да работи в милицията с последствия от черепно-мозъчна травма?

— Въпросът не е в самата травма, а че след нея Шевцов е показал шизофреноподобна симптоматика. В момента на изследването е бил напълно адекватен, но прогнозата е била крайно неблагоприятна.

— Това казано ли му е?

— Не, разбира се, че не. Ние никога не казваме такива неща. Ако беше отишъл при лекар психиатър с оплакване от нас, лекарят е щял да се постарее да му помогне и да му обясни какви са проблемите му. А на хората, преглеждани от медицинската комисия, казваме причината за отказа само в случай че болестта се поддава на лечение и след

оздравяването човекът се допуска повторно да мине през комисията. Например отказваме да приемаме на работа жени с ерозия на матката, но това се лекува елементарно за месец — казваме им това и ги допускаме на комисия след излекуването. Ако обаче става дума за психопатология — не, ще прощавате. А вие защо се интересувате от Шевцов? Някоя беля ли е направил?

— Направи. Вашата прогноза май се потвърди.

— Жалко... — въздъхна лекарят.

— Защо? Нали това означава, че като специалист сте се оказали прав.

— Защото погледнете какви са показателите му за интелектуално развитие. — Лекарят обърна към него папката, като я отвори на съответния лист. — Мозъкът му е блестящ, жалко, че такъв човешки материал е отишъл на вятъра. Защото аз си го спомням този ваш Шевцов, тогава цялата комисия много го хареса — контактен, дружелюбен, усмихнат. Прекрасно момче! Лошото е, че болестта се е проявила...

* * *

Въпросът дали Шевцов има оръжие вкъщи оставаше открит, затова планираха задържането му особено внимателно, като имаха предвид нездравата му психика и непредсказуемостта на постъпките му. Оперативните работници, които отидоха при блока, където живееше фотографът, бяха петима. Те внимателно огледаха мястото, възможните пътища, по които Шевцов би могъл да им избяга, обсъдиха и начините, по които можеха да проникнат в жилището му. Внезапно един от тях — лейтенант Корчагин — видя буквално на десет метра от себе си позната физиономия. Беше Сергей Артюхин, когото бяха задържали преди две седмици и който преди няколко дни бе обявен за издирване, тъй като бе избягал след внасянето на гаранция.

Корчагин не се и замисли. Смяташе за въпрос на чест да хване този Артюхин, който никак не му бе харесал още при първото задържане. Преди две седмици го бяха пипнали в някакъв мръсен бардак, едва го откъснаха от една мадама — беше дрогиран и бясно се

съпротивляваше. И най-важното: лейтенантът бе честолюбив и искаше да получи предсрочно трета звездичка. Забравил, че в момента провежда скрита рекогносцировка, преструвайки се на размотаващ се наоколо студент, Корчагин извади пистолета си и за миг се озова при Артюхин.

— Ръцете отзад! — просъска той, опря дулото в гърба му и извади белезниците.

Изненадан, Артюхин послушно изпълни заповедта. В следващия миг лицето му се разкриви от ярост.

— Подмами ме, мръсната уличница! — процеди през зъби, но Корчагин не го разбра, а и не се постара твърде да го разбере.

* * *

По физиономията на началника личеше, че Виктор Алексеевич е недоволен. Той не се разхождаше из кабинета, както правеше обикновено, когато трябваше да обмисли фактите и да вземе решение, а седеше неподвижно зад бюрото си, с очила, смъкнати на носа, и вперил поглед в някакви книжа пред себе си. Настя виждаше само част от лицето му и огромното му лъскаво теме.

— Не биваше да привличаш към работата страничен човек, без да се посъветваш с мен — ядосано я смъмри той още когато тя влезе в кабинета му. — Поне разбираш ли колко си рискувала, като си прекарвала дни наред с този убиец? Къде ти беше умът? Къде беше прочутата ти предпазливост?

— Виктор Алексеевич, но нали не знаех! — оправдаваше се Настя. — Не го заподозрях нито за миг. А от момента, когато се сетих, дори не съм го виждала.

— Била се сетила! — ръмжеше полковникът. — Никога не бих повярвал, че цели две седмици не си усетила престъпника до теб. Не ме будалкай! Толкова време да общуваш с него и да не усетиш нищо? Шестото ти чувство да не се обади изобщо?

— Не, честна дума, не.

— Щом е така — лошо. Значи нямаш усет. Явно съм те прехвалил навремето, надценил съм те. Ще трябва още да поработиш като аналитик.

Настя мълчеше, прехапала устна, и се мъчеше да спре напирашките в очите ѝ сълзи.

— Сега друго — продължи Виктор Алексеевич. — Тъй като си в отпуска, не те извиках да те скастрия за това, но щом си дошла, ще ти кажа. С кой акъл си заприказвала Артюхин, когато си го срещнала на улицата със Самикина? Да не би да си получила словесна диария? Не можа ли да си замълчиш бе, момиче?

Тя нямаше какво да отговори. Знаеше си, че бе постъпила глупаво и непрофесионално. Просто в онзи момент се беше отпуснала, вече бе в отпуска, а на другия ден ѝ предстоеше да се омъжи... Разбира се, началникът беше прав, какво да каже човек! Всички упреци и нелицеприятни думи по повод на тази глупост вече си ги бе казала сама, и то неведнъж.

— Извинява те само обстоятелството, че нищо страшно не произлезе от грешката ти. Артюхин тогава не избяга и не направи никакви бели. Но можеше да направи. Можеше! — Той насочи към Настя огромния си пръст. — И следващия път непременно нещо ще се случи. Само глупаците се раждат с късмет. А ти не си ми глупачка.

Полковникът изля яда си и млъкна. И оттогава седеше така, без да продумва, като правеше изключение само за телефона, който звънеше често. Групата за задържането на Шевцов бе тръгнала и Настя разбираше, че докато всичко не свърши, нито тя, нито Виктор Алексеевич Гордеев ще си тръгнат от тук.

Вратата се отвори, на прага застана притесненият Коротков. Не бяха пратили за задържането на Шевцов нито него, нито Селуянов, защото Антон познаваше и двамата по физиономия и би могъл да ги забележи от прозореца по време на предварителния оглед на обстановката.

— Виктор Алексеевич, те са задържали Артюхин — избъбри той.

— Ами слава богу! — вдигна глава от книгата полковникът. — Защо не се радваш?

— Задържали са го пред блока на Шевцов.

— Какво?! — Виктор Алексеевич скочи от мястото си, а Настя, обратното — сякаш се срасна с фотьойла. — Идиоти! — закрепця полковникът. — Ами че там всичко се вижда от прозорците! Ако е видял това, Шевцов е разбрал, че на улицата има милиционери, а не случайни минувачи. Кой глупак го е направил?

— Миша Корчагин. Вече карат Артюхин насам.

— Ще му откъсна главичката на Корчагин! — страховито обеща началникът, стана целият морав и в този момент външно изцяло заприлича на Житената питка — прякор, с който го бяха удостоили още в ученическите му години заради набитата фигура и облата глава.

— Виктор Алексеевич — тихо каза Настя, — успокойте се. Трябва да променим всичко. Аз разбрах.

— Какво си разбрала?

— В жилището на Шевцов е Лариса Самикина.

* * *

Антон Шевцов бавно се отдръпна от прозореца и легна на дивана. Току-що пред очите му бяха арестували и напъхали в милиционерска кола Сергей Артюхин. Никак не му се искаше да повярва в това, тъй че когато видя на улицата странната сцена, веднага попита Лариса:

— Как изглежда твоят глупак?

Лариса представляваше страшна гледка — нейното подпухнало от побоите тяло бе неподвижно, Антон вече я удряше и по лицето и затова устните ѝ се бяха спекли, а очите едва се отваряха. Говореше с огромно усилие:

— Серьожа е... той е нисък, по-нисък от вас... с дълга кестенява коса до раменете, има мустаци...

Описанието напълно отговаряше на онзи тип, когото току-що бяха откарали. Шевцов почувства как го обзема ярост, която става почти неконтролируема. Артюхин бе вече на няколко метра от блока, още пет минути — и щеше да влезе при тях. И тогава Антон щеше да го задържи лично. Да го задържи и заведе в милицията. Не, не просто в милицията, той щеше да го качи в колата си и да го откара на „Петровка“, щеше да поиска да извикат Каменская и лично щеше да ѝ предаде беглеца. Нека всички разберат, включително и Настя, че той, Антон Шевцов, е способен да направи нещо, което не са направили всички те, взети заедно. Артюхин е бил обявен за издирване, търсили са го стотици хора, а го е хванал Шевцов. Нека знаят! Нека разберат!

Нека проумеят, че не са били прави, когато го отхвърлиха, не го приеха на работа и му казаха, че бил болен. Той ще им докаже!

И изведнъж всичко се провали... Сега ще отведат Артюхин в милицията и всички ще смятат, че те са толкова чевръсти и умни, те са го проследили и хванали. А пък ако Каменская се постарее, тъкмо тя ще получи всички лаври. Умна женска е, има здрава хватка, нищо не ѝ струва да измисли нещо хитро и да излезе, че залавянето на Артюхин е изцяло нейна заслуга.

Той стана от дивана и приближи до простряната на пода Лариса. Яростта бушуваше в главата му, разплискваше се навън, замъгляваше мозъка му, пречеше му да мисли и да планира действията си. Той се задавяше от нея.

— Ти си виновна за всичко — бавно каза Антон, като се стареше да не креци, за да не остави зашеметяващата го ярост да се изплиска навън. — Всичко стана заради теб. Ако се беше обадила веднага, твоят глупак отдавна щеше да бъде тук. И всичко щеше да свърши. А ти, кучко похотлива, се мота, докато накрая и милицията го проследи. Сега всички пари са изгубени и ти с твоя дегенерат цял живот ще се трепете, за да изплатите този дълг. Впрочем не — ще се трепе само той. Защото теб аз ще те убия — ей сега! Ти си виновна, задето не успях. И заради това след малко ще умреш...

* * *

— Как се е озовала у Шевцов? Какво общо има помежду им? — питаше Житената питка и тичаше напред-назад из кабинета си.

Вече беше забравил как допреди малко бе трил сол на главата на Настя, как бе я мъмрил за грешките и непрофесионалното ѝ поведение. Сега тя отново беше неговата умна Стасенка, неговата надежда и опора, неговата първа помощничка.

— Веднъж тя ме чакаше пред къщи, а същата вечер Шевцов ме закара с колата си. Той чу разговора ни и разбра каква е работата. Качи се при мен, а след петнайсет минути си отиде. Лариса навярно още не си е била тръгнала и той я е видял долу. Виктор Алексеевич, не мислите ли, че трябва да намерим майката на Шевцов? Ако му се е

разхлопала дъската, само с помощта на майка му ще можем да се справим с него.

— Да не би да смяташ, че за един двайсет и пет годишен мъж майка му, която живее отделно от него и се занимава изключително със своите работи, може да представлява авторитет? Момиченце, ставаш идеалистка! — ядосано се тросна Гордеев.

Но Настя не се обиди. Тя работеше при Житената питка от дълги години, обичаше го и го уважаваше и затова му прощаваше всичко, дори неща, които не би простила на никой друг — например дребнавата злобна грубиянщина и оскърбителните нападки. Но трябваше да се признае, че през последните осем години Виктор Алексеевич само два или три пъти си бе позволил да се държи така със своята Стасенка. И при всички случаи недоволството му бе безусловно оправдано, а гневът — винаги заслужен, както днес.

— Не, но смятам, че Алла Ивановна може да ни каже каква е причината за тези психически отклонения у Антон, как е расъл, от какво се е интересувал, как се е държал. Без тази информация нищо не можем да направим. Разберете, Виктор Алексеевич, той е луд. Болен човек е и в неговия превъзбуден мозък се пораждат логически връзки, които ние не можем нито да обясним, нито да предвидим. В жилището му има момиче, което той по някакъв начин е принудил да се свърже с Артюхин. Сам помислете: до каква ли степен тя е предана на Артюхин, щом — бидейки негова любовница — се е съгласила да му създаде алиби за времето на изнасилването? Сигурна съм, че не го е потърсила още при първото искане на Антон. Ако тя по принцип е знаела как да го направи, защо тогава дотича при мен, а не се е свързала с него сама?

— Е, защо? Ти можеш ли да отговориш?

— Мога само да се досетя. Разбира се, Артюхин е негодник, но не е пълен идиот — когато е бягал, след като е внесъл гаранция, прекрасно си е давал сметка, че под заплахата са поставени големи пари, които ще трябва да връща. Молбата на Лариса да се върне не би имала никакъв ефект. Той се е върнал не заради парите. Върнал се е, защото някаква реална опасност заплашва Лариса и те са му го казали. Това — първо.

— А кое е второто?

— Второто е, че Лариса не се е свързала с него веднага. Тя наистина му е много предана, затова е протакала, докато е можела. А

щом все пак го е повикала, значи положението ѝ е много тежко. Подозирам, че Шевцов я изтезава. А това е още едно потвърждение, че болестта му се е изострила. Не, не можем да рискуваме, Виктор Алексеевич, трябва да получим поне приблизителна представа какво се случва в главата му, преди да започнем операцията по неговото задържане и освобождаването на Самикина.

— Коротков, намери Моспанова! — нареди Гордеев.

Юра Коротков мълчаливо излезе от кабинета.

* * *

Заболя го сърцето. Напрежението от последните дни му се отразяваше — беше спал съвсем малко, а и постоянно бе съсредоточен и внимателен, докато прекарваше дълги часове с Каменская, която пред очите му разкриваше извършените от него престъпления. Той се възхищаваше на ума ѝ и ясната ѝ мисъл, на паметта и безупречната ѝ логика — и колкото повече се възхищаваше от нея, толкова повече се гордееше със себе си. Защото знаеше, че убийствата никога няма да бъдат истински разкрити. Радваше се, като гледаше как Каменская стъпка след стъпка се приближава към жилището на Алеко. Но понататък няма да помръдне. Всичко говореше, че писмата до младоженките са писани от Светлана и че и двете убийства са извършени от нея, след което тя се е застреляла. Писмата и предсмъртната бележка наистина бяха написани от нея. Само господ знае колко хитрости, какви умели лъжи му бяха нужни, за да накара Светлана да напише тези писма и бележката. Но успя да го направи, изкусно използваше безумието ѝ и ловко ѝ внушаваше всичко, което му бе нужно. По листовете с писмата нямаше нито един негов отпечатък — само пръстите на Светлана ги бяха докосвали. Вярно, той не успя да измисли история, която да я накара да надписва и пликите, тъй че сам разнасяше писмата в белите пликове и ги пускаше в пощенските кутии.

Беше сигурен, че Каменская ще се спре след самоубийството на Алеко. Всичко вървеше така, както го бе планирал. Антон се радваше, че бе съумял да надиграе умница като Анастасия, да спечели доверието ѝ и да не допусне да го заподозре. Беше доказал на самия

себе си, че е по-добър и по-умен от тях, от онези, които го бяха отхвърлили. Беше извършил престъпление, което те никога нямаше да разкрият.

И толкова му се искаше да заведе на „Петровка“ Артюхин! Да го заведе собственоръчно, да погледне в очите тази самоуверена Каменская и да ѝ каже: „Ето ти го Артюхин. Спомняш ли си, ти ми каза, че не знаеш как да го търсиш. Не успя да го намериш, и цялата ваша прехвалена милиция не успя. А аз го направих. Аз успях.“ И нека тя се засрами. Всички те ще се засрамят, задето го отхвърлиха, решиха, че е недостоен, непригоден да работи в техните редици.

А ето че отведоха Артюхин буквално пред очите му. И какво, сега всички ще смятат, че славата трябва да принадлежи на този невзрачен дребен мухльо, който му сложи белезниците точно под прозорците на Шевцов? Ще заведат Артюхин при следователя, който ще го попита какво е правел в района, където са го хванали, а той? Какво ще отговори той? Ще каже, че са му предали молбата на Лариса да се върне в Москва и да отиде на еди-кой си адрес? Ами ако каже, че изобщо не е напускал Москва? Че е станало недоразумение, просто не са могли да го намерят, а той си е тук и дори не е помислял да бяга? Тогава всичко губи смисъла си... всичко е било напразно.

Но може би все пак ще каже за Лариса. Тогава много скоро у дома му ще довтасат милиционерите и тогава вече той, Антон Шевцов, ще им обясни, ще им отвори очите благодарение на кого Сергей Артюхин се е върнал в Москва. Ще изтръгне, ще изскубне със зъби и нокти тяхното признание за заслугите си, ще им хвърли в краката тази похотлива кучка, която не заслужава по-добра участ, защото навремето не е дала в ръцете на правосъдието осем насилника, а наскоро се е опитала да спаси още един. Те ще одобрят действията му, защото злото и лъжата винаги трябва да бъдат наказвани. Да, май засега не е добре да я убива...

* * *

— Родителите на Шевцов ги няма в Москва — съобщи Коротков, когато след известно време влезе в кабинета на Гордеев. — Заминали са на гости у някакви роднини на село. Ще се върнат след седмица.

— Ах, дявол да го вземе този лош късмет! — поклати облата си глава Житената питка. — Ще трябва да се оправяме сами.

— Защо не опитаме да поканим онзи лекар от медицинското управление, който е поставил диагнозата на Антон? — предложи Настя. — Вярно, той не знае нищо за неговото детство, но все пак има общата картина на симптомите.

Гордеев погледна часовника.

— Седем и половина. Вече си е тръгнал от работата, трябва да опитаме да го намерим вкъщи.

Юрий отново излезе и отиде в кабинета си. Но тръгне ли ти на лошо веднъж, обикновено дълго си върви така. След десет минути се разбра, че човекът, когото търсят, отсъства от къщи, телефонът му не отговаряше. Най-вероятно бе заминал на вилата си — времето бе необикновено топло за месец май. Успяха да открият адреса на вилата му, Гордеев изпрати там кола, но и тримата бяха сигурни, че и това няма да даде резултат. Почти всеки оперативен работник има едно особено осемнайсетото чувство, което му позволява предварително да усеща сполуката и със сигурност да предвижда, че днес в нищо няма да му върви и няма смисъл да се захваща.

Между другото задържаният Артюхин вече бе докаран в управлението и потвърди най-лошите им опасения: човекът, който по молба на Лариса го намерил и го помолил да се върне в Москва, му казал, че гласът на момичето треперел, бил страшен и отчаян. „Спасете ме — каза тя по телефона. — Нека Серьожа се върне, инак ще ме убият.“

* * *

Лариса често изпадеше в безсъзнание. Шевцов гледаше равнодушно голото ѝ тяло, покрито със синини и следи от изгаряния. Беше му жал за нея. „Малка мерзавка — мислеше си той, — пръчовете и насилниците са най-подходящата компания за нея.“ С какво удоволствие би я убил — тя бе виновна за провала му с Артюхин. Но засега му трябваше жива. Впрочем...

От момента на задържането на Артюхин бе изминал час. Защо не идват? Той е трябвало да им каже за Лариса. Нима не им е казал? Нима

се е престорил на кротка овчица и е заявил, че изобщо не е напуснал града? Тогава всичко пропада. Няма надежда. Но тогава и Лариса не му е нужна повече.

Антон донесе голямо канче със студена вода и я изля върху главата на момичето. Клепачите ѝ трепнаха и се повдигнаха, но от запушената с парцал уста не излезе никакъв звук. Тя гледаше мъчителя си с уморено безразличие. Искаше да умре. Водата се разля по пода, голите ѝ рамене останаха в студената локва, но Лариса вече не усещаше нищо.

— Виж какво, кучко, по всичко личи, че твоят глупак нищо не е казал за теб в милицията. Види се — пази си парите. Преструва се, че не е ходил никъде. И няма никакво намерение да те спасява, изобщо не му пука за теб, уличнице долна! А щом е така, на мен пък хич не си ми потрябвала, само главоболия си имам с теб. Ако до петнайсет минути нищо не стане, ще те убия. Ще си доставя това удоволствие...

Той се наведе и измъкна подлогата. В урината имаше много кръв. Изглежда, бе повредил бъбреците ѝ.

* * *

Планът за задържането беше, общо взето, готов, но предвиден за тъмната част на денонощието. Жилището на Шевцов се оказа разположено крайно неудобно за целта — беше на ъгъл и прозорците му гледаха в две различни посоки. На дневна светлина бе практически невъзможно да се доближат незабелязани, нищо не прикриваше изгледа от прозорците — нито дървета, нито близки блокове. Настя добре си спомняше това, защото бе излизала на балкона, когато бяха ходили у Шевцов. До мръкнало оставаха най-малко два часа.

* * *

Петнайсетте минути минаха, нямаше да чака повече. Нещата бяха очевидни: откраднаха победата му. Тези дребнави гадове, тези негодници, издокарани в бели одежди, но с мръсни ръце и черни душици, се оказаха най-обикновени крадци. Те грабнаха онова, което с

толкова труд бе изковал за себе си Антон Шевцов, грабнаха го ей така, спокойно и с усмивка, сякаш бе съвсем нормално. А тази победа беше толкова важна за него! Разбира се, те никога няма да разкрият убийствата на младоженките, при тях всичко е премислено до последната подробност и е изпълнено грижливо и внимателно. Няма шансове. Но за тази победа ще знае само той — Антон. Те така и няма да научат, че именно той ги е надиграл, той, когото те толкова грубо отхвърлиха, когото изритаха като мръсно коте. А виж, за това, че успя да хване Артюхин, те трябваше да научат. И да разберат, че той се е оказал по-достоеен от тях самите. И да му предложат да влезе в техните редици. Не просто да му предложат — да го молят, да го умоляват, да лазят в краката му. А той ще им откаже — студено, високомерно и присмехулно! Ето, това е желаният миг! Такъв го виждаше Антон в мечтите си... Но сега стана ясно, че този миг няма да настъпи, че радостта от победата над тях му бе открадната. И вече нищо нямаше значение.

Донесе остър скалпел, делово огледа смазаното от бой тяло на Лариса, после донесе мушама и дебело парче дунапрен. Ето, така ще бъде добре. Кръвта ще се стича в дунапрена и ще попива в него, а той периодично ще го отнася в банята и ще го изцежда. Колко ли кръв има в нея? Сигурно към седем литра. Това парче дунапрен може да попие около два литра течност. Значи ще трябва да го носи до банята само три-четири пъти. Чисто, тихо, без да пръска наоколо. Разбира се, може веднага да сложи Лариса във ваната, нека кръвта ѝ изтече там, но в банята няма за какво да я прикове. А знае ли човек на какво е способна! Разправят, женските били жизнеспособни като котките. Не, тук, в стаята, е по-безопасно, тук тя е прикована към радиатора и дори само да се преструва на изнемощяла и губеща съзнание, няма къде да избяга.

Антон внимателно разстла мушамата, подпъхна дунапрена и направи разрез със скалпела. При вида на кръвта му се зави свят и в следващия миг взрив на ярост отново го заслепи. Още от дете не понася да гледа кръв, веднага започва да повръща, а сега ще бъде принуден да търпи това, докато тази мадама изгуби всичката си кръв и умре. Ще трябва да носи напоения с кръв дунапрен и да го изцежда! Какви мъки го чакат! И всичко това заради кого? Заради Каменская. Тя е виновна. Тя отблъсна разплаканата Лариса и ѝ каза, че няма да търси

Артюхин. Тя го каза — не знаела как да го търси. Всичко е заради нея...

Той грабна телефона и бързо набра номера ѝ. Слушалката вдигна мъжът ѝ, гласът му достигаше до Шевцов като през памук, той почти губеше съзнание, но се постара да говори с обичайния си глас. Мъжът на Каменская му каза, че тя била на работа. Антон попита за номера на служебния ѝ телефон, каза, че много му трябвал. Съпругът му даде номера.

Значи е на работа, невзрачната гадина! Сигурно вече разпитва Артюхин. Когато е да го търси, е в отпуска, ама когато е да си присвои нечия слава — веднага е хукнала на работа. Ще ѝ покаже той една слава...

* * *

Те още седяха в кабинета на Гордеев, за кой ли път обсъждаха плана за задържането, търсеха слаби места в него, възможности за възникване на непредвидени усложнения. На дългата маса беше разтворена голяма карта на микрорайона, както и план на блока по етажи и съставеният по описанието на Настя план на апартамента на Шевцов и разположението на мебелите в него. За съжаление бе видяла само антрето, едната стая и балкона. Не бе влизала нито във втората стая, нито в кухнята.

Дойде Миша Доценко, донесе на всички сандвичи и вчерашни хлебчета от бюфета.

— Анастасия Павловна, телефонът във вашия кабинет се скъсва да звъни — каза той, докато подреждаше покупките си в свободния край на масата.

Доценко бе единственият служител от отдела по борба с тежките криминални престъпления, който се обръщаше към Настя по име и бащино, макар че двамата работеха заедно от доста години.

— Върви! — кимна Гордеев и ѝ посочи вратата. — Знае ли човек...

И на нея ѝ се искаше да отиде в кабинета си: при началника пушенето бе забранено, а тя отдавна мечтаеше за чашка кафе с цигара.

Настя излезе в коридора и веднага чу звъненето на телефона, което долиташе иззад заключената врата на кабинета. „Виж ти колко упорито звъни! — помисли си с кисела усмивка. — Свършило му търпилото. Ей, колко нахални хора!“ Отключи бързо вратата и вдигна слушалката.

— Е, какво, доволна ли си? — чу възглух глас, който ѝ се стори смътно познат.

— Извинете? — учтиво каза тя, като с едната ръка държеше слушалката, а с другата вадеше от бюрото бързовара и канчето.

— Не ме ли позна? Значи не ти трябва вече? Поработих ти като такси — и хайде, чао? За друго не ставам, така ли?

Тя едва не изтърва на пода каната, от която щеше да налее вода в канчето. Позна го.

— Какво ти е, Антон? — попита, като се постара гласът ѝ да прозвучи колкото може по-дружелюбно. — Какво си се разгневил така?

— Хвана Артюхин и сега се радваш, нали? — продължи той. — Искаш да получиш още една звезда на пагоните си за залавянето на избягал престъпник? А забрави ли как ми каза, че не знаеш как да го търсиш? Забрави ли?

— Не, не съм забравила. Друг служител задържа Артюхин, не бях аз. Какво те е ядосало толкова, Антон?

Почувства как краката ѝ треперят и седна на един стол. Как можа да се случи! Няма никого наблизо — всички са при Житената питка. Би могла да звъне на началника по вътрешния телефон, но когато си имаш работа с маниак, не бива да се рискува. Кой знае какво точно може да го извади от равновесие? И кой знае до какви последствия може да доведе това?...

— Защо те безпокои Артюхин? Да не би да го познаваш?

— Точно аз го подмавих, аз го накарах да се върне в Москва. Аз! Чуваш ли, кучко — аз! А ти си го прибра и сега се радваш колко си ловка и умна. Крадла!

Ясно, помисли си Настя, сега поне нещо се изясни. Да можеше поне някой от колегите да прескочи насам...

— А Лариса къде е? При тебе ли е?

— Защо питаш за Лариса? Тревожиш ли се? Защо не се тревожеше за нея, когато тя дотича при теб за помощ? Нали видях как

те молеше, а ти ѝ отказа. Не ти беше жал за нея, захвърли я на произвола на съдбата, защо сега се притесни? Защото хвана Артюхин ли?

— Артюхин няма нищо общо. Лариса е под следствие, следователят я потърси, а тя не се яви на разпит. Сега търсят и нея, затова те питам — може ти да знаеш.

Настя внимателно захлупи с длан микрофона, вдигна слушалката на вътрешния телефон и набра номера на Гордеев.

— И какво, ако знам? Искаш да ти кажа, а ти да хукнеш при началството да докладваш: вижте ме колко съм умна, намерих Лариса, така ли? Пак искаш да правиш помен с чужда пита, нали?

— Ало — чу тя гласа на полковника от другата слушалка.

Настя все още държеше микрофона захлупен и се молеше на господ Антон да поговори още поне няколко секунди, без да очаква отговор от нея. Инак трябваше да освободи микрофона и като напук точно тогава Житената питка отново да каже „ало“. Ами ако Антон го чуе?

— Искаш да получиш още една благодарност в личното си досие, нали? Няма да ти кажа къде е Лариса. Сама си я издирвай.

— Защо да я издирвам? — спокойно каза Настя. — Та аз знам, че е при теб. Само не разбирам какво искаш от мен? Взел си я за заложница ли? Тогава казвай какви са условията ти. Да започнем преговорите.

— Условия ли? Преговори? — разкикоти се Антон. — Нищо не искам от теб, не искам нищо и от цялата ваша дрислива ченгеджийница.

— Какво тогава, Антон? Дай ми възможност да те разбера. Дай ми някакво обяснение.

В кабинета нахлуха Гордеев и Юра Коротков. Виктор Алексеевич безцеремонно избута Настя, отвори горното чекмедже на бюрото ѝ и извади лист хартия.

С кого говориш? — написа той с едри четливи букви и ѝ подаде химикалката.

С него.

— Лариса е при мен, отгатна. Само че няма да я получиш. Сега тя е моя. Завинаги.

Самикина? — отново написа Житената питка.

При него е.

— Защо, Антон? Придумал си я да напусне Артюхин ли? Сега е твое момиче, така ли?

— Ха, притрябвала ми е тая похотлива кучка! — отново гадно се разсмя Шевцов. — Тя ще умре. И то много скоро. И аз с нея. Дето се вика, ще си отидем, хванати за ръце. Какво, не ти ли харесва? Не очакваше такава нещo?

Той е съвсем зле — бързо написа Настя.

— Искам да знам защо — твърдо изрече тя. — Не си дете, сам вземаш решенията си и аз нямам право да те разубеждавам. Но ми се иска поне да разбере защо вземаш точно такива решения.

— Защо искаш да разбереш? Решила си да станеш експерт по човешки души? Още да раздухаш славата си?

— Не ме интересуват човешките души. Интересуваш ме ти. Ти, Антон Шевцов, с когото прекарах няколко дни, който ми помогна да извърша трудна работа, който ми харесваше и който ми казваше, че сме приятели. Другите не ме засягат. Искам да разбере именно теб. Обещавам ти, че няма да те разубеждавам, няма да те моля за нищо, само за едно: обясни ми, дай ми възможност да те разбере. Не искам да си отидеш, а аз така и да не разбере защо.

Убийство на Л. С. и суицид — отново написа тя на листа. Гордеев кимна и побутна Коротков към вратата. Настя разбра, че изпраща Юра за свързочна техника. Сега трябваше да поддържат постоянна връзка с оперативните работници, намиращи се в микрорайона, където живееше Шевцов. Едно от двете: или тя да го държи на телефона, докато се мръкне, или все пак да рискуват, защото Антон с главоломна бързина изпаднаше в остра криза и забавянето можеше да доведе до тежки последствия.

— Значи не се съмняваш, че ще си отида и ще отведа със себе си тая малка кучка? — уточни недоверчиво Шевцов.

— Щом така си решил, значи така ще стане. Нали си мъж и не би променил решението си. Разкажи ми всичко, Антон. Това е важно за мен. Моля те.

— Не знам, не знам. — Той гадно се изкиска в слушалката. — Може пък да се откажа. Решението си е мое: ако искам, го вземам, ако искам, го променям. Не е ли така?

Тя трябваше спешно да избере насока за разговора. Той проверява ли я? Или я дразни умишлено? Или пък казва абсолютно открито всичко, което мисли? Но как трябва да се държи тя: да следва предишната насока или да се хване за подадената сламка и да го увещава да промени страшното си решение? Как е правилно? Как? Ох, да можеше да знае повече за него! Единственият начин е да разговаря с Антон и същевременно да си припомня всичко, което той ѝ бе говорил през времето, което прекараха заедно. Така може да си създаде някаква представа за личността му.

— Ти си знаеш — сдържано отговори тя. — Макар че лично аз повече харесвам стабилните мъже, които изпълняват решенията си. Речено — сторено. Но това, разбира се, е въпрос на вкус.

— Слушай, сама ли си там? — внезапно попита Антон.

— Сама съм.

— Длъжен ли съм да ти вярвам?

— Не си длъжен. И изобщо нищо не ми дължиш. Или ми вярваш, или не. Аз нали ти вярвам?

— За какво ми вярваш? Че ще убия мадамата и ще се застрелям? За това ли ми вярваш?

„Ще се застрелям! Не заколя, обеса, отровя. Ще се застрелям.“

Има огнестрелно оръжие — добави тя.

— И за това ти вярвам.

— И за какво друго?

— За всичко. Ти през цялото време ми казваше истината. Само веднъж ме излъга. Но веднъж за две седмици не е много. Мога да ти го простя.

— И кога съм те излъгал? Я кажи, кажи де!

Внезапно ѝ просветна. Нали той е вземал адресите на младоженките от бланките на заявленията. А в бланките има сведения за местоработата и източника на доходи. Значи е знаел, че младоженката Каменская работи в милицията. Знаел е, но е избрал именно нея, за да ѝ прати писмо. Какво е било това? Глупав риск? Хлапашко изхвърляне? Небрежност? Или напълно осъзнато желание да премери силите си с детективите? И тези повтарящи се думи за славата, за това, че именно той е подмамил Артюхин, а тя, Настя, си е присвоила славата му...

— Когато ми каза, че от малък си следвал утъпкания професионален път на майка си. Това не беше вярно, нали?

— От къде знаеш? — Гласът му се промени — от нахакан стана напрегнат.

— Е, не беше трудно да се сетя. Защото ти си кандидатствал за работа в милицията и за теб е било голям удар, когато са ти отказали по здравословни причини. Защо реши да го скриеш от мен, Антон? В това няма нищо срамно. Защо трябваше да ме лъжеш?

Антон мълчеше, в слушалката се чуваше само пресекащото му дишане. Настя разбра, че отново е получил задух. И тъй, тя имаше само няколко секунди, за да реши да подкрепя ли у него увереността, че е успял да я измами, или да го разочарова. Да му каже ли за Алеко или не бива? Зададе му глупав, безсмислен въпрос, чийто отговор нямаше никакво значение за нея. Сега на другия край на телефонния кабел Антон също си блъска главата как най-правилно да отговори. И той не вижда смисъл в този въпрос, но се опитва да съзре подводните камъни, които може да се окаже, че присъстват в отговора му. Така тя печелеше скъпоценни секунди, за да помисли.

„Тя сама си е виновна. Не биваше да съгрешава...“

„Тя сама си е виновна. Каквото са възпитали, това е излязло...“

„Но защо ги съжелявате? Те сами са си виновни...“

Това беше постоянен мотив — търсенето на виновник. Стремежът да определиш вината и отговорността на всеки. Няма полутонове, няма оправдаващи моменти, няма смекчаващи вината обстоятелства. Само черно и бяло. Само добро и зло.

Той е искал да бъде на страната на доброто. И затова е пожелал да работи в милицията. Никой не му е обяснил, че работата в милицията се състои изцяло от лъжа, компромиси, мръсотия. Мислел е, че ще се бори със злото, при което ще остане девствено чист. И никой не си е направил труда да му каже колко жестоко греши.

А в милицията не са го приели. „Това беше истинска трагедия за него, той много се измъчваше.“ В казармата са го взели, за казармата е бил годен. А в милицията му отказали. И той замисля идеалното престъпление, с чието разкриване милицията няма да се справи. Не отмъщава, не, само доказва на себе си, че е по-добър. По-умен. По-ловък. По-хитър. Милицията никога няма да научи, че идеалното престъпление е замислено и осъществено от Антон Шевцов. Но

самият Антон ще го знае. И ще се гордее със себе си. Й ще се смята за не по-лош от тях, служителите от криминалната милиция. Какво ти не по-лош — по-добър!

Искал е да поласкае самолюбието си, уязвено от факта, че е бил отхвърлен. Следователно как трябва да постъпи тя сега: да му нанесе удар, като му покаже, че замисълът му е разкрит и че в милицията работят хора, не по-глупави от него, или да го зарадва, като се престори, че той е успял във всичко? Как е правилно? Как?

— Защо мълчиш, Антон? Чуваш ли ме?

* * *

Кръвта блъскаше в слепоочията му, понякога дори не чуваше гласа на Каменская. Защо го попита за това? И как е научила?

Той непохватно се извърна на дивана и погледна към Лариса. Тя лежеше със затворени очи, като мъртва. Вероятно бе в безсъзнание. Беше изтекла много кръв, трябваше да прекрати този безсмислен разговор и да изцеди дунапрена. Но нещо му пречеше да затвори телефона.

— Почакай малко, трябва да свърша нещо тук — каза той, тайно зарадван, че е намерил начин да не отговори на въпроса.

— Добре.

После с усилие се надигна от дивана и се наведе над Лариса. Веднага му се зави свят, пред очите му притъмня, но успя да овладее слабостта си. Внимателно издърпа дунапрена и го занесе в банята, изплакна го под силна струя вода, като се стараяше да не гледа стичащата се кръв и с усилие надвиваше гаденето. Потътри се обратно към стаята.

— Е? — изрече, след като се отпусна безсилно на дивана и вдигна слушалката. — Имаш ли да ми казваш нещо друго?

* * *

Каза, че имал да свърши нещо — написа тя на Гордеев. Той само кимна. И сега не можеха да си говорят. Знае ли човек — може би

Антон проверяваше дали Каменская не го е излъгала, като го увери, че е сама в стаята. Каза ѝ, че има да върши нещо, но може всъщност да седи, притиснал слушалката до ухото си, за да чуе дали тя няма да заговори на друг човек.

Настя прокара ръка по челото си и се изненада. Оказа се, че е плувнала в пот. Едва сега почувства, че блузката е полепнала по тялото ѝ, а по гърба и гърдите ѝ се стичат капки пот. Испита желание да се съблече, за да се разхлади и освежи, но не можеше да го направи. Извади цигара — вече четвъртата, откак Антон се обади.

Той си мисли, че я е надхитрил, че е съумял да извърши идеалното престъпление. И казва, че смята да умре. Защо, след като е успял да извърши замисленото? Нали тогава не го заплашва затвор. Защо? Защото вече не намира смисъл в съществуването си? Защото е изпълнил своята мисия, решил е своята задача, доказал е на себе си това, което е искал да докаже. И нищо повече не му е нужно. Нищо повече не му е интересно. Какво бе казала майка му? „Добре че не започна работа в милицията. Не би могъл...“ Какво не би могъл? Да живее сред лъжа, мръсотия и компромиси? Свикнал от малък да дели целия свят на бяло и черно, на добро и зло, той не може да живее живота, какъвто е той в действителност. Този живот е непоносим за него. Затова иска да си отиде.

А ако му каже, че не е успял? Задачата не е решена, целта не е постигната. Той нищо не е доказал на самия себе си. Как ще постъпи тогава? Едно от двете: или все пак ще се самоубие от отчаяние, или ще предприеме нов опит. Шансовете са петдесет на петдесет. Значи тя трябва да опита. При всеки случай за първия вариант той вече е взел решението си — няма връщане. При втория вариант има петдесетпроцентова възможност да запазят живота му. И после — там е и Лариса...

Анастасия чу в слушалката тежкото му дишане:

— Е? Имаш ли да ми казваш нещо друго?

— Не си се сетил за цветята.

— За какви цветя? Какви ги дрънкаш? Пак ли ме будалкаш нещо?

— За цветята на балкона на блока срещу гражданското.

— Какво искаш да кажеш? Какви цветя?

— Попаднали са в кадъра със Светлана Петровна. Това са едни особени цветя, които разтварят цветчетата си едва след залез-слънце или в мрачно време. В деня на моята сватба беше топло и слънчево, а цветчетата на снимката с Алеко бяха разтворени. Правил си тази снимка вечер, нали? Или в ден, когато времето е било лошо?

* * *

От началото на разговора беше минал цял час. Гордеев доведе от дежурната част едно момиче — телетипистка с мокра кърпа в ръце и излезе за малко от кабинета. Без да продума, момичето сръчно разкопча блузката на Настя и я избърса с мократа кърпа. В знак на благодарност Настя леко стисна ръката ѝ и ѝ даде знак да си отива. Отново се върна Житената питка — абсолютно безшумно сложи пред нея огромна чаша със силно горещо кафе и поредната бележка.

Къде се намира телефонът му?

На стената над дивана.

Шнур?

Няма. Окачен е.

Той излезе на пръсти, след миг се върна и отново замря до бюрото, без да откъсва от Настя втренчен поглед. Сега тя почти нищо не говореше, само слушаше и понякога задаваше въпроси, ако не разбереше нещо.

* * *

Той въпреки всичко щеше да си отиде — беше мъж, а мъжете не променят решенията си. Затова ѝ разказваше историята от самото начало. Едва сега разбра колко му се бе искало да разкаже за това. Тайната го бе задушавала, бе го гризала отвътре, бе отравяла кръвта му.

Антон разказваше как веднъж срещнал в гражданското странна жена в черно, с отвъден поглед и угаснали очи. Първия път я забелязал, но не ѝ обърнал внимание. След седмица я срещнал отново, но в друга ритуална зала. Тогава се запознал с нея. Спечелил доверието

й, научил историята й. Тя ходела в ритуалните зали всяка седмица, гледала младоженките и се опивала от своята мъка и от омразата си. На друго не била способна.

Той се сблизил с Алеко и започнал да обмисля плана си, като се стараел всичко в него да произтича от нейната история. Младоженките, тоалетната... С хитрост и измама я накарал да напише трийсет еднакви писма, държал ги в дома си и от време на време ги разнасял по пощенските кутии, а на другия ден отивал в съответната ритуална зала и търсел удобен случай. Дълго не му вървяло. Цели шест месеца търсил своя щастлив случай. И съдбата му се усмихнала, възнаградила го за търпението и предпазливостта, подарила му възможността да извърши две убийства в един и същи ден. Вярно, бил планирал само едно. Можел ли да разчита, че ще му провърви два пъти? Но му провървяло.

Той опитомявал Светлана Петровна, както се опитомява диво животно. Гледал я ласкаво, нежно я галел по ръката, говорел й топли и толкова необходими на всяка жена думи. Добре знаел как се прави това — то било част от неговия план. Когато дошъл моментът, намекнал й, че ще й отиде на гости не просто така. Обичал я. Успял да я накара да забрави за възрастта си и че самият той е само на дваайсет и пет.

Тя повярвала. Той го разбрал веднага щом пристъпил прага на жилището й. Тя била с красива прическа и пресен маникюр, с нова рокля — наистина черна, защото не носела друг цвят, но много елегантна. Било съвсем лесно да се озове до нея на дивана. И да направи така, че тя да затвори очи. И да я накара леко да отвори уста. Когато вместо устните на младия любовник тя усетила на езика си металния вкус на пистолетното дуло, дори не успяла да се учуди, защото той веднага натиснал спусъка. Сложил в папката пликите, пхнал под купчинка бельо увития в плат заглушител.

Предварително бил планирал как да свърши останалото. Още навремето се бил снабдил с много книги по криминалистика и ги бил изучил внимателно — нали толкова искал да работи в милицията... Бил сигурен, че не е оставил никакви следи.

— Къде съм сбъркал? — попита той Каменская. Беше му любопитно какво не е предвидил. — Има ли нещо друго, освен онези проклети цветя?

В този момент на горния етаж започнаха да разместват мебели и някакви мъже си подвикваха с цяло гърло:

— Къде? Тук ли? Или по-нататък?

— Дай още по-надясно, по-надясно бе, слушай какво ти говоря! Виж колко е малко мястото, няма да мине оттук. Шефе! Шефе! Ела да видиш как ще го закрепим. Така харесва ли ти?

Над главата му започнаха да тропат с нещо — явно отбелязваха мястото за закрепване. Поради шума Антон не чу какво му бе отговорила Каменская.

— Повтори — помоли той. — Не се чува добре.

— Казах, че зле познаваш женската психика. Това е основната ти грешка.

— Защо?

— Защото една жена, която е решила да се самоубие, не би приготвила вечеря за двама. Ти не си влизал в кухнята, нали?

— Не съм — за какво ми бе? Унищожих следите само там, където бях влизал.

— Ето виждаш ли...

Отгоре, точно над главата на Антон, заработи бормашина и гласът на Каменская отново потъна в ужасния шум.

— Какво каза? Не те чух.

— Казвам, че ако беше влязъл в кухнята, щеше да видиш онова, което видях аз. Вечерята за двама. Разбрах, че Светлана Петровна е чакала гост. Според количеството на продуктите гостът е трябвало да бъде един. А според подбора им — мъж. Стандартна комбинация на мезета с лек алкохол, никакви торти или пасти, каквито една жена купува, когато чака да я посети приятелка. И още нещо...

— Какво друго?

Бормашината отново запищя. Антон имаше чувството, че свределът се забива право в тила му и пронизва главата му от край до край. Сърцето го болеше все по-силно, вече му бе трудно да се съсредоточи върху разговора, вниманието му се разсейваше.

— Почакай малко да затворя прозореца. На някого отгоре точно сега му е хрумнало да подхване ремонт, ужасен шум, изобщо не те чувам.

— Разбира се, ще почакам — отговори му Настя.

* * *

Оперативният работник, който наблюдаваше прозорците на Шевцов от съседния блок, вдигна радиопредавателя до устните си.

— Готово. Той затвори прозореца.

Човекът, който ръководеше акцията по задържането, даде команда:

— Може. Тръгвайте, момчета!

* * *

Антон затвори и двете крила, стори му се, че в стаята стана доста по-тихо. Погледна Лариса, чиято кръв изтичаше. Май ще трябва още веднъж да отнесе дунапрена в банята — вече съвсем се е напоил с кръв. Ала го обзе невероятна слабост. Движеше се с голямо усилие. Сърцето му тупкаше някъде в гърлото, сякаш още миг — и щеше да изскочи навън. Не, изглежда, няма да може да го стори. Сега вече е все едно. Ще поговори още малко с Каменская и ще си отиде.

Извади от чантата си пистолета, с треперещи от слабост пръсти провери пълнителя. Чудовищно усилие му бе нужно, за да зареди, обливаше се в пот, но го направи. И отново полегна на дивана. В едната ръка телефонната слушалка, в другата — готовият за стрелба пистолет.

— Ало. Та какво искаше да кажеш?

— Светлана Петровна изглеждаше като жена, която е решила да напусне живота доброволно и при това е искала да изглежда колкото може по-добре. Разбираш ли, не ѝ е било безразлично каква ще я видят хората, които ще я намерят. А жена, на която не ѝ е безразлично, никога не би стреляла в устата си.

И бормашината отново заработи. Червена пелена се спусна пред очите на Антон. Ако имаше сили, щеше да закрепци.

* * *

Стъклото на прозореца в кухнята излезе леко и беззвучно. Оперативните работници, които бяха слезли по външната стена от апартамента на горния етаж, бързо скочиха на пода. След като Шевцов затвори прозореца, можеха да не се страхуват, че ще ги чуе как слизат отгоре и режат стъклото.

Те спряха и се послушаха. От горния апартамент се чуваше работещата бормашина. В стаята, където се намираше въоръженият престъпник, бе тихо. Стъпвайки на пръсти, оперативните работници направиха няколко крачки, като държаха готови автоматите с къса цев.

* * *

— Антон, зле ли се чувстваш? Какво ти е, отговори ми, Антон!
— викаше го Настя.

Пред очите ѝ се появи лист с думите:

Те са вече там.

Антон не отговаряше, тя не чуваше дори дишането му. От слушалката се носеше само отвратителният, късащ нервите звук на електрическата бормашина.

Нима е чул нещо и се е отдалечил от телефона? Притаил се е до вратата и чака възможност да стреля по момчетата, влезли в жилището му? Те са двама, той е сам, но позицията му е по-изгодна...

— Антон, Антон, отговори ми! Какво ти е, Антон? — продължи да го вика Настя, като си представяше мислено неговата стая и вратата, която водеше към антрето.

Струваше ѝ се, че вижда как той стои зад тази врата, а от другата страна се приближават оперативните работници и сега въпросът е кой ще успее да стреля пръв и по-точно.

— Антон! Антон!

— Ало! — отговори ѝ непознат глас. — Каменская?

— Да.

— Капитан Стригин.

— Витя? Какво става там?

— Край.

— Как край?

— Той умря.

— Господи! Сигурен ли си? Може да е изгубил съзнание?

— Няма пулс, зениците не реагират на светлина. Дори да е клинична смърт, няма да стигне до болницата жив.

— А Лариса?

— Май е още жива. Тук има цели реки от кръв...

— Витя...

— Да?

— Той как... застрелял ли се е?

— Не. Но се е готвел. Държи в ръката пистолет. Сигурно сърцето не е издържало. Предай да изкомандват бормашината да спре. Тук човек може да полудее — и здрав да си, нервите не издържат, камо ли...

Настя бавно остави слушалката. Беше я стискала почти два часа, странно как пластмасата не се бе сраснала с ръката ѝ.

— Е, това беше! — тихичко промълви тя, облегна се назад на стола, подпря тила си на стената и затвори очи. — Това беше, край.

Гордеев, който стоеше насреща ѝ, взе един стол и го яхна.

— Познавам те, Стасенка, затова те предупреждавам отсега — да не ти хрумне да се самообвиняваш! Ти направи всичко, което можа, дори повече. Никой освен теб нямаше да успее да го задържи на телефона толкова време. Нали все пак не се застреля — ако не беше болното му сърце, момчетата щяха да го спрат. Ти си ми умница, детко, направи всичко, както трябва. Какво да се прави — съдба!

— Съдба — отвърна като ехо Настя.

* * *

Тя се прибра вкъщи и веднага се пъкна в леглото. Льоша се опита да ѝ зададе някакви въпроси, но Настя нямаше нито сили, нито желание да говори.

— Утре, Льошик, утре — мърмореше, докато се обръщаше към стената и се свиваше на кълбо. — Имам нужда да помълча.

На другия ден, веднага щом се събуди, тя се обади в службата си и попита за Лариса. За съжаление не успяли да спасят момичето — било изгубило твърде много кръв.

ВМЕСТО ЕПИЛОГ

За юли синоптиците бяха обещали четирийсетградусови жеги и прогнозата май щеше да излезе вярна. В апартамента и без това не можеше да се диша поради застоялата миризма на болест, която се настанява там, където живеят парализирани хора.

Беше изминал месец и половина, откак животът на Валерий Турбин рязко се промени. Лекарката не го бе излъгала — той наистина започна да свиква с новото си съществуване. Изнасяше подлогата и тичаше по аптеките за лекарства, переше изцапаните чаршафи и готвеше за майка си каши и кремсупи, които лесно се гълтат. Нощем работеше върху дисертацията си, защото майка му постоянно стенеше и в гнетящата тишина на нощта, когато наоколо всичко замира, тези стонове изглеждаха особено силни и му пречеха да спи. Сега той заспиваше следобед, след четири часа, когато звуците на кипящия наоколо — и на улицата, и в съседните апартаменти — живот създаваха онзи ежедневен фон, на който стоновите на майка му почти не се чуваха.

Понякога се обаждаше на Катя Голованова. Миналата седмица Катя му бе казала, че Еля ще се омъжва за Марат и цялото семейство след два месеца ще замине за САЩ. Турбин се изненада, че от тази новина изобщо не го заболя. Сега беше далеч от всичко това...

Той тъкмо простираше изпраните чаршафи, когато се позвъни. На вратата застана отвратителен алкохолизиран тип, отдавна загубил и човешкия си облик, и половината от зъбите си.

— Кого търсите? — попита Турбин, като избърса с типично женски жест мокрите си ръце в престилката.

— Здравей, синко! — произнесе почти беззъбото същество и го облъхна с отвратителната воня на алкохолни пари и нездрав стомах.

— Какво обичате?

— Едно двайсе хиляди, а? За родния ти баща...

— Вън! — студено каза Валерий и затръшна вратата.

Звънецът продължи да звъни, но той дори не помисли да отвори. След разказа на майка си през цялото време беше подготвен, че това ще се случи. Ето че се случи. И беше сигурен, че се случва далеч не за последен път.

Юни 1995 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.